

รายงานฉบับสมบูรณ์
รายงานการวิเคราะห์อุตสาหกรรม
และพื้นที่เป้าหมายเชิงลึกของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำ
ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ ประจำปี 2558

เสนอต่อ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

โดย
บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด

ตุลาคม 2558

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ ประจำปี 2558

ตุลาคม 2558

การปฏิเสธข้อเรียกร้อง

รายงานฉบับนี้ได้รับการจัดทำขึ้น เพื่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น นอกจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแล้ว ห้ามบุคคลอื่นใดนำรายงานฉบับนี้ไปใช้ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการถูกนำไปใช้ แจกจ่าย เผยแพร่ เปิดเผย หรือ ถือเอาประโยชน์ในทางอื่นใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน แก่บุคคลอื่นใด นอกจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ทั้งนี้ บริษัทที่ปรึกษาขอปฏิเสธโดยแจ้งชัดต่อการเรียกร้องให้รับผิดชอบใดๆ ในความสูญเสีย หรือเสียหายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าในทางใดจากการที่บุคคลที่สามได้นำเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ไปใช้ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

ข้อมูลทั้งหลายที่ได้รับระบุไว้ในรายงานฉบับนี้ได้ นำมาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งที่เชื่อถือได้ ทั้งส่วนที่เป็นของราชการ หน่วยงานระหว่างประเทศ ส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการระดมความคิดเห็น ซึ่งข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 30 ตุลาคม 2558

อนึ่ง รายงานฉบับนี้ได้ทำขึ้นโดยอาศัยการตั้งสมมติฐาน พฤติการณ์แวดล้อมต่างๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหรือมีอยู่ ณ วันที่ออกรายงาน เหตุการณ์ต่างๆ หรือการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายที่เกิดขึ้นในภายหลังอาจจะทำให้จำเป็นต้องปรับปรุงข้อสมมติฐานและข้อสรุปต่างๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของพฤติการณ์แวดล้อมนั้น นอกจากนี้ ข้อเสนอในเชิงนโยบายเป็นการวิเคราะห์ของบริษัทฯ มิได้เป็นข้อผูกพันในการกำหนดนโยบายสำหรับรัฐบาลแต่อย่างใด

สารบัญ

บทที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	1-1
1.1. บทนำ	1-1
1.2. ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	1-3
1.2.1. รายละเอียดทางภูมิศาสตร์	1-3
1.2.2. สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา	1-10
1.2.3. โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน	1-19
1.2.4. นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และนโยบายการต่างประเทศ.....	1-32
1.2.5. สิ่งที่ต้องรู้เกี่ยวกับการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	1-38
1.3. ภาพรวมการค้า และการลงทุนของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	1-42
1.3.1. ภาพรวมการค้าสินค้า	1-42
1.3.2. ภาพรวมการค้าบริการ.....	1-51
1.3.3. ภาพรวมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ.....	1-57
1.4. นโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุน ของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	1-58
1.4.1. นโยบายด้านการลงทุน	1-58
1.4.2. กฎหมายและกฎระเบียบ.....	1-60
1.4.3. การลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน	1-73
1.4.4. สรุปต้นทุนการประกอบธุรกิจ (Cost of Doing Business) ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	1-78
บทที่ 2 โอกาสและศักยภาพการลงทุนไทยในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	2-1
2.1. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	2-1
2.1.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม	2-1
2.1.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ.....	2-17
2.1.3. SWOT ของอุตสาหกรรม	2-19
2.1.4. โอกาสในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์/รถจักรยานยนต์สำหรับนักลงทุนไทย..	2-22
2.1.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย.....	2-25
2.1.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study).....	2-26

สารบัญ (ต่อ)

2.2. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของ	
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	2-26
2.2.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม	2-26
2.2.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ.....	2-48
2.2.3. SWOT ของอุตสาหกรรม	2-49
2.2.4. โอกาสในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปสำหรับนักลงทุนไทย	2-52
2.2.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย.....	2-53
2.2.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study).....	2-56
2.3. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของ	
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	2-58
2.3.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม	2-58
2.3.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ.....	2-73
2.3.3. SWOT ของอุตสาหกรรม	2-75
2.3.4. โอกาสในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มสำหรับนักลงทุนไทย	2-76
2.3.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย.....	2-77
2.3.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study).....	2-80
2.4. บทสรุป.....	2-84
บรรณานุกรม.....	บ-1
ภาคผนวก 1 ประวัติศาสตร์โดยสังเขปของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	ผ 1-1
ภาคผนวก 2 รายชื่อผู้ประกอบการไทยในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	ผ 2-1

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 1-1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	1-3
ภาพที่ 1-2 แผนที่ประเทศเวียดนาม	1-4
ภาพที่ 1-3 แผนที่ประเทศเวียดนาม แบ่งตามเขตปกครอง	1-6
ภาพที่ 1-4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2547-2561f.....	1-11
ภาพที่ 1-5 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ (GDP) ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2557	1-12
ภาพที่ 1-6 รัดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2547-2561f	1-13
ภาพที่ 1-7 โครงสร้างประชากรของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2558	1-15
ภาพที่ 1-8 ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของประเทศเวียดนาม.....	1-18
ภาพที่ 1-9 เส้นทางถนนในประเทศเวียดนาม	1-20
ภาพที่ 1-10 เส้นทางรางรถไฟในประเทศเวียดนาม	1-22
ภาพที่ 1-11 สนามบินท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศเวียดนาม	1-23
ภาพที่ 1-12 มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557.....	1-43
ภาพที่ 1-13 สัดส่วนการส่งออกเฉลี่ยของประเทศเวียดนามไปยังตลาดส่งออกสินค้าสำคัญ ปี พ.ศ. 2552-2557	1-44
ภาพที่ 1-14 ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	1-45
ภาพที่ 1-15 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557.....	1-47
ภาพที่ 1-16 สัดส่วนการนำเข้าเฉลี่ยของประเทศเวียดนามจากแหล่งนำเข้าสำคัญ ปี พ.ศ. 2552-2557	1-48
ภาพที่ 1-17 แหล่งนำเข้าสินค้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	1-49
ภาพที่ 1-18 มูลค่าการส่งออกบริการของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557 จำแนกเป็นประเภทบริการ.....	1-52
ภาพที่ 1-19 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเวียดนามส่งออกเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2557.....	1-53
ภาพที่ 1-20 มูลค่าการนำเข้าบริการของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557 จำแนกเป็นประเภทบริการ.....	1-55
ภาพที่ 1-21 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเวียดนามนำเข้าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2557.....	1-56
ภาพที่ 1-22 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2554-2557	1-57
ภาพที่ 1-23 สัดส่วนมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศเวียดนาม.....	1-58

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 2-1 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-7
ภาพที่ 2-2 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-8
ภาพที่ 2-3 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-10
ภาพที่ 2-4 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-11
ภาพที่ 2-5 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนามไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-13
ภาพที่ 2-6 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนามจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-15
ภาพที่ 2-7 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-35
ภาพที่ 2-8 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-36
ภาพที่ 2-9 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-38
ภาพที่ 2-10 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-39
ภาพที่ 2-11 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนามไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-41
ภาพที่ 2-12 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนามจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-43
ภาพที่ 2-13 การลงทุนของผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป ในประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-46
ภาพที่ 2-14 การลงทุนของผู้ประกอบการต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป ในประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-47

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 2-15 มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-63
ภาพที่ 2-16 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-64
ภาพที่ 2-17 มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-66
ภาพที่ 2-18 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	2-67
ภาพที่ 2-19 มูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนามไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-69
ภาพที่ 2-20 มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนามจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557	2-71
ภาพที่ 2-21 แผนพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของเวียดนาม ปี พ.ศ. 2558-2563	2-74
ภาพที่ 2-22 การลงทุนของนักธุรกิจ/ผู้ประกอบการไทยในประเทศเวียดนาม	2-78
ภาพที่ 2-23 การลงทุนของนักธุรกิจ/ผู้ประกอบการไทยในประเทศเวียดนามในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม	2-79

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1-1 ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเวียดนาม	1-14
ตารางที่ 1-2 ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรของประเทศเวียดนาม	1-16
ตารางที่ 1-3 เส้นทางรถไฟที่ยังมีการใช้งานอยู่ในประเทศเวียดนาม	1-21
ตารางที่ 1-4 ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินในประเทศเวียดนาม	1-26
ตารางที่ 1-5 เขตอุตสาหกรรมในประเทศเวียดนาม	1-30
ตารางที่ 1-6 ความตกลงการค้าเสรีของประเทศเวียดนามและประเทศคู่ภาคี.....	1-35
ตารางที่ 1-7 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเวียดนาม.....	1-36
ตารางที่ 1-8 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเวียดนาม จำแนกตามประเภทสินค้า.....	1-36
ตารางที่ 1-9 ที่อยู่สำหรับติดต่อของหน่วยงานสำคัญด้านการค้าและการลงทุน ของประเทศเวียดนาม	1-39
ตารางที่ 1-10 วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ของประเทศเวียดนาม.....	1-41
ตารางที่ 1-11 สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม	1-46
ตารางที่ 1-12 สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเวียดนาม.....	1-50
ตารางที่ 1-13 อัตราค่าแรงขั้นต่ำในประเทศเวียดนาม จำแนกตามเขตพื้นที่การลงทุน.....	1-67
ตารางที่ 1-14 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดในประเทศเวียดนาม.....	1-71
ตารางที่ 1-15 สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศเวียดนาม	1-75
ตารางที่ 1-16 ค่าธรรมเนียมวีซ่า.....	1-78
ตารางที่ 1-17 ค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นธุรกิจ	1-79
ตารางที่ 1-18 ค่าใช้จ่ายการขออนุญาตก่อสร้าง	1-80
ตารางที่ 1-19 อัตราค่าเช่าที่อยู่อาศัย.....	1-80
ตารางที่ 1-20 อัตราค่าเช่าที่พักอาศัย.....	1-81
ตารางที่ 1-21 อัตราค่าน้ำประปา.....	1-81
ตารางที่ 1-22 อัตราค่าไฟฟ้า.....	1-82
ตารางที่ 1-23 อัตราค่าก๊าซ.....	1-83
ตารางที่ 1-24 อัตราค่าติดตั้ง/ค่าจดทะเบียน	1-83
ตารางที่ 1-25 อัตราค่าโทรศัพท์.....	1-83
ตารางที่ 1-26 อัตราค่าอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์	1-84
ตารางที่ 1-27 ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า	1-84
ตารางที่ 1-28 อัตราค่าขนส่งสินค้าเพื่อการส่งออก-นำเข้า	1-85

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

ตารางที่ 2-1 ปริมาณการผลิตรถยนต์และยานยนต์ประเภทต่างๆ ปี พ.ศ. 2552-2557	2-3
ตารางที่ 2-2 ยอดขายรถยนต์ของประเทศเวียดนาม เดือนกันยายน พ.ศ. 2558.....	2-4
ตารางที่ 2-3 ยอดขายรถยนต์ของประเทศเวียดนามรายแบรนด์ เดือนกันยายน พ.ศ. 2558	2-4
ตารางที่ 2-4 จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนของประเทศไทย.....	2-5
ตารางที่ 2-5 จำนวนการผลิตรถจักรยานยนต์ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557.....	2-6
ตารางที่ 2-6 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศไทย	2-9
ตารางที่ 2-7 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศไทย	2-12
ตารางที่ 2-8 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกไปยังไทย 5 อันดับแรกของประเทศไทย ...	2-14
ตารางที่ 2-9 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศไทย	2-16
ตารางที่ 2-10 ความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเวียดนาม.....	2-27
ตารางที่ 2-11 ปริมาณการผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย	
ปี พ.ศ. 2549-2557	2-31
ตารางที่ 2-12 ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูปที่สำคัญ	
ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2549-2557p	2-32
ตารางที่ 2-13 มูลค่าการจำหน่ายอาหารแปรรูปในเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2556.....	2-33
ตารางที่ 2-14 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศไทย....	2-37
ตารางที่ 2-15 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศไทย.....	2-40
ตารางที่ 2-16 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกไปยังไทย 5 อันดับแรก	
ของประเทศไทย	2-42
ตารางที่ 2-17 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรก	
ของประเทศไทย	2-44
ตารางที่ 2-18 อัตราภาษีของสินค้าส่งออกที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป	
.....	2-49
ตารางที่ 2-19 บริษัทผู้ส่งออกเครื่องนุ่งห่มของเวียดนาม 10 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2557	2-60
ตารางที่ 2-20 ปริมาณการผลิตเส้นใยและผ้าผืนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2553-2557....	2-62
ตารางที่ 2-21 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศไทย.....	2-65
ตารางที่ 2-22 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศไทย.....	2-68
ตารางที่ 2-23 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกไปยังไทย 5 อันดับแรก	
ของประเทศไทย	2-70

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่ 2-24 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม	2-72
---	------

บทที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.1. บทนำ

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam) หรือประเทศเวียดนาม ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ของประเทศทั้งหมดประมาณ 331,000 ตารางกิโลเมตร (คิดเป็นประมาณร้อยละ 62 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย) มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 93.4 ล้านคน และมีขนาดระบบเศรษฐกิจ หรือขนาด GDP ของประเทศเท่ากับ 187.8 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2557 (ในปีเดียวกัน ขนาด GDP ของประเทศไทยเท่ากับ 380.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ)

ในด้านประวัติศาสตร์ ประเทศเวียดนามมีประวัติศาสตร์ของประเทศที่ยาวนาน โดยในอดีต อาณาจักรเวียดนามมีความสัมพันธ์อันดีกับอาณาจักรในลุ่มแม่น้ำโขงอย่างมาก จนกระทั่งอาณาจักรตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรจีนโบราณ และต่อมาได้ตกเป็นของอาณานิคมฝรั่งเศส (อินโดจีนฝรั่งเศส) ประเทศเวียดนามมีความพยายามที่จะต่อสู้เพื่อให้ได้เอกราชของประเทศ และด้วยอิทธิพลคอมมิวนิสต์ที่แพร่ขยายเข้ามาในช่วงสงครามเย็นส่งผลให้ประเทศแบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วน (เวียดนามเหนือและเวียดนามใต้) อันเป็นผลให้เกิดสงครามเวียดนามขึ้น ทั้งนี้ หลังสงครามจบลงและรวมประเทศได้เป็นผลสำเร็จ ได้มีการฟื้นฟูประเทศและดำเนินนโยบายเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาของประเทศ ในด้านทรัพยากร ประเทศเวียดนามมีทรัพยากรที่หลากหลาย และมีชายฝั่งที่เรียงตัวยาวมากกว่า 3,000 กิโลเมตร ส่งผลให้เอื้ออำนวยต่อการส่งออกทางทะเล ในด้านประชากร ประเทศเวียดนามมีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ 93.4 ล้านคน โดยผู้คนส่วนใหญ่เป็นชาวเวียดนาม ชาวจีน และชนชาติอื่นๆ อาศัยปะปนในประเทศ ในด้านเศรษฐกิจ เวียดนามเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคอาเซียนที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูง (ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2557 อัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมของ GDP ของเวียดนามสูงถึงร้อยละ 13.13) โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการลงทุนจากต่างประเทศ และการลงทุนพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ ของภาครัฐ ซึ่งสนับสนุนการพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี โดยในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาจากภาครัฐนั้น ทั้งถนน ระบบราง และท่าเรือ กลายเป็นปัจจัยสำคัญของประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการคมนาคมขนส่งในประเทศ รวมถึงการส่งออกสินค้าของประเทศอีกด้วย

จากภาพที่ 1-1 ซึ่งแสดงข้อมูลพื้นฐานของประเทศเวียดนาม พบว่า ประเทศเวียดนามมีพื้นที่ 331,210 ตารางกิโลเมตร มีขนาดของระบบเศรษฐกิจ หรือ GDP ในปี พ.ศ. 2557 เท่ากับ 187.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ แต่หากพิจารณาขนาด GDP at PPP จะพบว่า มีขนาดเท่ากับ 509.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งคิดเป็นอันดับที่ 37 ของโลก ในส่วนของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ Real GDP Growth พบว่า ประเทศเวียดนามมีการเติบโตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2557 เทียบกับปี พ.ศ. 2556 อยู่ที่ร้อยละ 5.5 ประชากรในประเทศมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 2,070 เหรียญสหรัฐ (และมี GDP per capita at PPP เท่ากับ 5,600 เหรียญสหรัฐ) ตัวเลขขนาดเศรษฐกิจ หรือ GDP สามารถแบ่งออกเป็นสัดส่วนของภาคการเกษตรเท่ากับร้อยละ 17.9 ภาคอุตสาหกรรมเท่ากับร้อยละ 38.1 และภาคบริการเท่ากับร้อยละ 44.0 สำหรับตัวเลขอัตราเงินเฟ้อของประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 4.6 ตัวเลขอัตราการว่างงานอยู่ที่ราวร้อยละ 3.1 นอกจากนี้ ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ประเทศเวียดนามมีการส่งออกและนำเข้าในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่า 147.0 พันล้านเหรียญสหรัฐ และ 138.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ ตามลำดับ ส่งผลให้ประเทศเวียดนามเป็นประเทศผู้ส่งออกในอันดับที่ 34 ของโลก และเป็นประเทศผู้นำเข้าในอันดับที่ 32 ของโลก

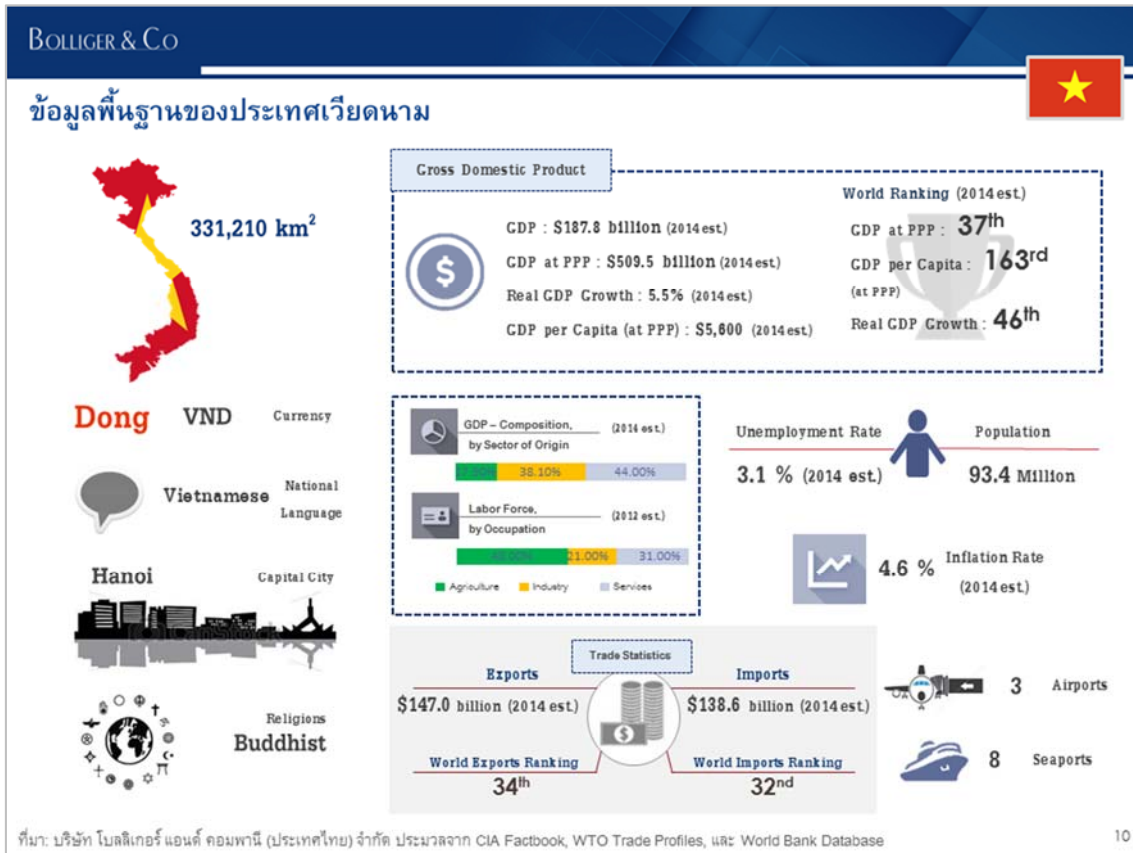
ประเทศเวียดนามมีประชากรจำนวนทั้งสิ้นราว 93.4 ล้านคน ในขณะที่จำนวนแรงงานในระบบเศรษฐกิจมีจำนวนประมาณ 54.07 ล้านคน แบ่งออกเป็นแรงงานในภาคการเกษตรร้อยละ 48 ของแรงงานทั้งหมดในประเทศ แรงงานในภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 21 และแรงงานในภาคบริการ ร้อยละ 31 ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศพูดภาษาเวียดนาม (Vietnamese) เป็นภาษาหลักและใช้ในการติดต่อทางราชการและทางธุรกิจ นอกจากนี้ ประชากรส่วนหนึ่งของประเทศนับถือศาสนาพุทธ แต่โดยส่วนมาก (ร้อยละ 80.8) เป็นผู้ไม่นับถือศาสนาใดๆ

เมืองหลวงของประเทศเวียดนาม คือกรุงฮานอย (Hanoi) โดยมีสนามบินนานาชาติทั้งหมดในประเทศอยู่ 3 แห่ง และมีท่าเรือ 8 แห่ง¹

¹ ข้อมูลจาก CIA Factbook ณ ปี พ.ศ. 2558

ภาพที่ 1-1 ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.2. ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.2.1. รายละเอียดทางภูมิศาสตร์

1.2.1.1. ลักษณะภูมิศาสตร์

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และติดกับคาบสมุทรอินโด-จีน ประเทศเวียดนามนั้นมีพรมแดนติดกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ สปป.ลาวและกัมพูชา โดยพรมแดนส่วนที่ติดกับสปป.ลาว ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศมีความยาว 2,130 กิโลเมตร ส่วนพรมแดนส่วนที่ติดกับกัมพูชาซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศมีความยาว 1,158 กิโลเมตร นอกจากนี้ พรมแดนทางทิศเหนือของประเทศเวียดนาม ยังเป็นพรมแดนส่วนที่ติดกับประเทศจีนซึ่งมีความยาว 1,281 กิโลเมตร และในส่วนอื่นของประเทศเวียดนาม จะเป็นชายฝั่งซึ่งติดกับทะเลจีนใต้ (South China Sea) อ่าวตังเกี๋ย (Gulf of

Tonkin) และอ่าวไทย (Gulf of Thailand) โดยความยาวของชายฝั่งยาวตั้งแต่ตอนเหนือของประเทศลงมาถึงทางตอนใต้และมีความยาวรวมกันราว 3,360 กิโลเมตร (ภาพที่ 1-2)

ภาพที่ 1-2 แผนที่ประเทศเวียดนาม

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

ประเทศเวียดนามมีพื้นที่ทั้งหมด 331,210 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็นพื้นดิน 310,070 ตารางกิโลเมตร และพื้นน้ำ 21,140 ตารางกิโลเมตร โดยลักษณะภูมิประเทศของเวียดนามประกอบไปด้วยภูมิประเทศที่มีความหลากหลาย กล่าวคือ ทางตอนเหนือของประเทศ เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง (Red River Delta) ซึ่งเกิดจากดินตะกอนที่ไหลมาทับถมกันตามสายแม่น้ำแดงที่ไหลมาจากมณฑลยูนนานของจีน ตัดลงสู่ทะเลบริเวณอ่าวตังเกี๋ย ทางตอนกลางของประเทศ เป็นพื้นที่ราบสูงและหุบเขาซึ่งเริ่มตั้งแต่จังหวัดนิน บิน (Nin Binh) ลงมาจนถึงบริเวณจังหวัดดักลัก (Dak Lak) และทางตอนใต้ของประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Delta) ซึ่งแม่น้ำโขงที่ไหลมารวมกับแม่น้ำจากตอนเสฉวนใต้ไหลพาตะกอนต่างๆ มาทับถมในพื้นที่ดังกล่าว ก่อนที่จะไหลออกสู่ทะเลจีนใต้ นอกจากนี้ ทางฝั่งตะวันออกของประเทศเวียดนามยังเป็นชายฝั่งทะเลที่ทอดยาวมากกว่า 3,000 กิโลเมตร

1.2.1.2. ลักษณะภูมิอากาศ

โดยภาพรวม ประเทศเวียดนามมีลักษณะภูมิอากาศที่ร้อนชื้น หากแต่จะมีความแตกต่างกันในลักษณะเฉพาะตามพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ โดยพื้นที่ตอนล่างของประเทศจะมีภูมิอากาศแบบร้อนชื้นเหมือนกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศอื่นๆ ส่วนพื้นที่ตอนบนของประเทศ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมค่อนข้างมากทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีอากาศร้อนและฝนตกตลอดเกือบทั้งปี นอกจากนี้ พื้นที่ทางตอนบนบางส่วน จะมีอากาศที่หนาวเย็นกว่าทางตอนกลางและทางตอนล่างของประเทศ

ฤดูกาลในประเทศเวียดนาม ประกอบด้วยฤดูแล้งและฤดูฝน โดยฤดูแล้งจะเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม ในช่วงเวลาดังกล่าว สภาพอากาศจะค่อนข้างเย็นถึงอบอุ่น และฝนตกน้อย โดยอุณหภูมิเฉลี่ยในช่วงฤดูดังกล่าวทางตอนใต้ของประเทศจะอยู่ที่ประมาณ 20-30 องศาเซลเซียส และทางตอนเหนือของประเทศ อุณหภูมิเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 14-28 องศาเซลเซียส ส่วนในฤดูฝน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนพฤษภาคม (หรืออาจก่อนหน้า) จนถึงเดือนตุลาคม สภาพอากาศจะค่อนข้างร้อนและมีฝนตกเป็นปริมาณมาก (โดยเฉพาะในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายน) โดยอุณหภูมิเฉลี่ยในช่วงฤดูดังกล่าวทางตอนใต้ของประเทศจะอยู่ที่ประมาณ 21-31 องศาเซลเซียส และทางตอนเหนือของประเทศ อุณหภูมิเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 24-30 องศาเซลเซียส

อย่างไรก็ดี ในบางพื้นที่ของประเทศ เช่น บริเวณภูเขาหรือที่ราบสูง อุณหภูมิเฉลี่ยอาจจะต่ำกว่าที่กล่าวไว้ข้างต้น หรือในบางช่วงเวลาในบางพื้นที่ อุณหภูมิอาจขึ้นไปสูงถึงที่ 37 องศาเซลเซียสได้เช่นกัน

1.2.1.3. เขตการปกครอง และเมืองสำคัญ

➤ เขตการปกครอง

ประเทศเวียดนาม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 58 จังหวัด และ 5 เขตปกครองพิเศษ ซึ่งเทียบเท่ากับในระดับจังหวัด ดังแสดงในภาพที่ 1-3 โดยเมืองหลวงของประเทศเวียดนาม คือ กรุงฮานอย ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศ และมีเมืองสำคัญอื่นๆ ได้แก่ เมืองโฮจิมินห์ เมืองดานัง เมืองไฮฟอง เมืองเว้ และเมืองญาจาง

ภาพที่ 1-3 แผนที่ประเทศเวียดนาม แบ่งตามเขตปกครอง

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

➤ เมืองสำคัญ

กรุงฮานอย

เมืองหลวงของประเทศเวียดนาม หรือกรุงฮานอย (Hanoi) ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศในกลุ่มแม่น้ำแดง โดยมีขนาดพื้นที่ประมาณ 3,345 ตารางกิโลเมตร และมีคนอาศัยอยู่ราว 7 ล้านคน (คิดเป็นประมาณร้อยละ 7.5 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ โดยเป็นเมืองที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในอันดับ 2 ของประเทศ รองจากเมืองโฮจิมินห์)

ในด้านความสำคัญต่อประเทศ กรุงฮานอยเป็นหนึ่งในห้าเขตปกครองพิเศษของประเทศเวียดนาม โดยนอกจากจะเป็นเมืองหลวงของประเทศ เมืองดังกล่าวยังเป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 1,000 ปี เป็นเมืองศูนย์กลางด้านการปกครอง โดยหน่วยงานราชการต่างๆ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองแห่งนี้ และเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจทางตอนเหนือของประเทศ โดยกรุงฮานอยสามารถสร้างมูลค่าแก่เศรษฐกิจของประเทศคิดเป็นร้อยละกว่า 12 ของมูลค่า GDP ประเทศ ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวเป็นสัดส่วนจากการส่งออกของกรุงฮานอยเกือบร้อยละ 8 นอกจากนี้ กรุงฮานอยยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางตอนเหนือของประเทศ เช่นเดียวกับเป็นเมืองที่มีความสำคัญในด้านการท่องเที่ยวของประเทศ

เมืองโฮจิมินห์

เมืองโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีขนาดพื้นที่ประมาณ 2,096 ตารางกิโลเมตร และมีผู้อยู่อาศัยอยู่ในเมืองดังกล่าวมากถึง 12.9 ล้านคน (คิดเป็นประมาณร้อยละ 14 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ และเป็นเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดในประเทศ) ซึ่งทำให้เมืองโฮจิมินห์ เป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศเวียดนามเช่นกัน

ในอดีตช่วงที่ประเทศเวียดนามตกเป็นอาณานิคมของประเทศฝรั่งเศส เมืองโฮจิมินห์ได้ถูกใช้เป็นเมืองหลวงของประเทศ และในปัจจุบัน เมืองดังกล่าวเปรียบเสมือนศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน และเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามตอนใต้ โดยมูลค่า GDP รวบรวมร้อยละ 28 เป็นสัดส่วนที่เกิดจากเศรษฐกิจของเมืองโฮจิมินห์ ซึ่งเป็นผลจากภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และการลงทุนจากต่างประเทศเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เมืองโฮจิมินห์ มีความโดดเด่นในด้านอุตสาหกรรมประมง อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมการเงิน อุตสาหกรรม IT รวมไปถึงธุรกิจท่องเที่ยว โดยรอบเมืองดังกล่าว มีเขตเศรษฐกิจและเขตอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศตั้งอยู่หลายเขตด้วยกัน เช่น เขตส่งเสริมการส่งออกตัน ต่วน (Tan Thuan Export Processing Zone) เขตอุตสาหกรรมวางตุง (Quang Trung Software Park) เป็นต้น

นอกจากนี้ เมืองโฮจิมินห์ ยังเป็นเมืองที่เป็นเหมือนศูนย์กลาง (Hub) ด้านการคมนาคมขนส่งทางตอนใต้ของประเทศเวียดนาม โดยเป็นที่ตั้งของสนามบินที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ คือ สนามบินนานาชาติติเตินเซินญี๊ต (Tan Son Nhat International Airport) และเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟไซงอน (Saigon Railway Station) ซึ่งเป็นสถานีรถไฟหลักของเวียดนามตอนใต้

เมืองดานัง

สำหรับทางตอนกลางของประเทศเวียดนามนั้น เมืองส่วนใหญ่ในบริเวณดังกล่าวเกือบทั้งหมดเป็นเมืองท่าซึ่งอยู่ติดชายฝั่งของประเทศเวียดนาม เมืองดานัง (Da Nang) ตั้งอยู่ในตอนกลางของประเทศเวียดนาม และเป็นหนึ่งในเมืองท่าที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศเวียดนาม โดยเมืองดานังเป็นเสมือนศูนย์กลางด้านการค้าและการส่งออกทางทะเลของประเทศเวียดนามตอนกลาง ทั้งนี้ เมืองดังกล่าวเคยเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดกว๋างนาม (Quang Nam) และในปี พ.ศ. 2540 ได้ถูกแยกออกเป็นเขตปกครองพิเศษ เพื่อให้เกิดการอิสระแก่การบริหารและการจัดการในด้านต่างๆ

ปัจจุบัน เมืองดานังมีพื้นที่ประมาณ 1,256 กิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ราว 1.1 ล้านคน (คิดเป็นประมาณร้อยละ 1.2 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ) โดยนอกเหนือจากการที่เมืองดานังเป็นเมืองท่าส่งออกสำคัญของประเทศแล้ว เมืองดังกล่าวยังเป็นแหล่งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมหลักของเวียดนามตอนกลางด้วย กล่าวคือ พื้นที่ของเมืองดานังส่วนหนึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูก ในขณะที่บริเวณชายฝั่งก็มีการทำประมงอยู่มาก นอกจากนี้ พื้นที่อีกส่วนหนึ่งยังเป็นพื้นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหลายภาคอุตสาหกรรม อาทิ เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม กระดาษ เครื่องมือแพทย์ วัสดุก่อสร้าง เหมืองแร่ รวมไปถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ เมืองดานังถือเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญหลายชนิด อาทิ ฟอสเฟต ถ่านหิน แมงกานีส บอກไซต์ โครเมต รวมถึงแหล่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งห่างออกไปจากฝั่งทะเลไม่มากนัก

เมืองไฮฟอง

เมืองไฮฟอง (Haiphong) เป็นเมืองท่าสำคัญอีกเมืองหนึ่งของประเทศเวียดนาม โดยตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศติดกับอ่าวตังเกี๋ย ห่างจากกรุงฮานอยไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 120 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ประมาณ 1,527 ตารางกิโลเมตร และมีคนอาศัยอยู่ราว 1.9 ล้านคน (คิดเป็นประมาณร้อยละ 2 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ) เมืองดังกล่าวเป็นเมืองที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่มากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ (รองจากกรุงฮานอยและเมืองโฮจิมินห์) และเป็นหนึ่งในห้าเขตปกครองพิเศษของประเทศเวียดนาม

เมืองไฮฟองสามารถเพาะปลูกข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และถั่วได้มาก (เนื้อที่เพาะปลูกของเมืองไฮฟองมีขนาดราว 50,000 เฮกเตอร์) นอกจากนี้ เมืองดังกล่าวยังเป็นเขตอุตสาหกรรม

อาหารแปรรูป และอุตสาหกรรมการผลิตหลายอุตสาหกรรมที่สำคัญของเวียดนาม อาทิ อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมจักรยานยนต์ อุตสาหกรรมปิโตรเลียม ฯลฯ

เมืองเว้

เมืองเว้ (Hue) เป็นเมืองหลวงของจังหวัดเถื่อเทียน-เว้ (Thua Thien Hue) ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศเหนือเมืองดานังขึ้นไปราว 120 กิโลเมตร และมีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 340,000 คน ทั้งนี้ เมืองดังกล่าวเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ตั้งแต่ในช่วงยุคราชวงศ์เหงียน (ประมาณปี พ.ศ. 2345-2488) โดยเคยเป็นเมืองหลวงในช่วงยุคสมัยดังกล่าว ส่งผลทำให้เมืองแห่งนี้มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์หลายแห่ง รวมถึงมรดกโลกอย่างหมู่โบราณสถานเมืองเว้ (Complex of Hue Monuments) รวมไปถึงเป็นแหล่งวัฒนธรรม ศิลปะพื้นเมือง และหัตถกรรม ซึ่งในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวยังเมืองดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

เมืองญาจาง

เมืองญาจาง (Nha Trang) เป็นเมืองหลวงของจังหวัดคันทูฮว่า (Khanh Hoa) โดยตั้งอยู่ทางตอนเหนือของพื้นที่ตอนใต้ของประเทศ มีขนาดพื้นที่ประมาณ 253 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรอาศัยอยู่ราว 400,000 คน

เมืองญาจางเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศเวียดนามที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวตามริมชายฝั่ง และการดำน้ำ (Scuba Diving) ด้วยความที่ตัวเมืองติดกับตอนใต้ของทะเลจีนใต้ทางทิศตะวันออก ประกอบกับได้ประโยชน์จากภูเขาสูงทางตอนเหนือของจังหวัดคันทูฮว่า จึงทำให้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมค่อนข้างน้อยกว่าเมืองอื่นๆ โดยรอบ นอกจากนี้ เมืองแห่งนี้ยังเป็นจุดจอดเรือสำราญขนาดใหญ่ที่ส่งมาตามแนวชายฝั่งจากต่างประเทศ เช่น เกาหลีใต้ หรือฮ่องกง ส่งผลทำให้เมืองญาจางกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศเวียดนาม

1.2.2. สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา

1.2.2.1. สภาพทางเศรษฐกิจ

ในภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามแล้ว ถือว่ามีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศ และการส่งออกสินค้าต่างๆ ของประเทศที่เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกัน ก็เป็นผลจากการเพิ่มค่าใช้จ่ายของภาครัฐ ซึ่งเข้าไปลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน/ระบบสาธารณูปโภคของประเทศ

โดยในด้านการส่งออก เวียดนามมีสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องมือสื่อสารไร้สาย (โทรศัพท์มือถือ) น้ำมันปิโตรเลียม และข้าว โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เยอรมนี และเกาหลีใต้ ส่วนด้านการนำเข้า เวียดนามมีสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ น้ำมัน วงจรอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือสื่อสารไร้สาย (ชิ้นส่วนประกอบเป็นสำคัญ) และเหล็ก โดยมีแหล่งนำเข้าสำคัญจากจีน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และไต้หวัน เป็นหลัก

จากข้อมูลของ International Monetary Fund หรือ IMF เห็นได้ชัดว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูง โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2547-2557) มูลค่า GDP ของประเทศเวียดนามเพิ่มสูงขึ้นจาก 49.52 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2547 มาเท่ากับ 187.85 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งการเพิ่มขึ้นดังกล่าวคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (อัตราการเติบโตแบบ CAGR)² ปีละร้อยละ 14.26 ดังแสดงในภาพที่ 1-4

² อัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (CAGR) เป็นอัตราการเติบโตที่เสมือนว่าการเติบโตเกิดขึ้นเท่าๆ กันทุกปี โดยวัดจากมูลค่าในปีแรกและปีสุดท้าย ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังต่อไปนี้

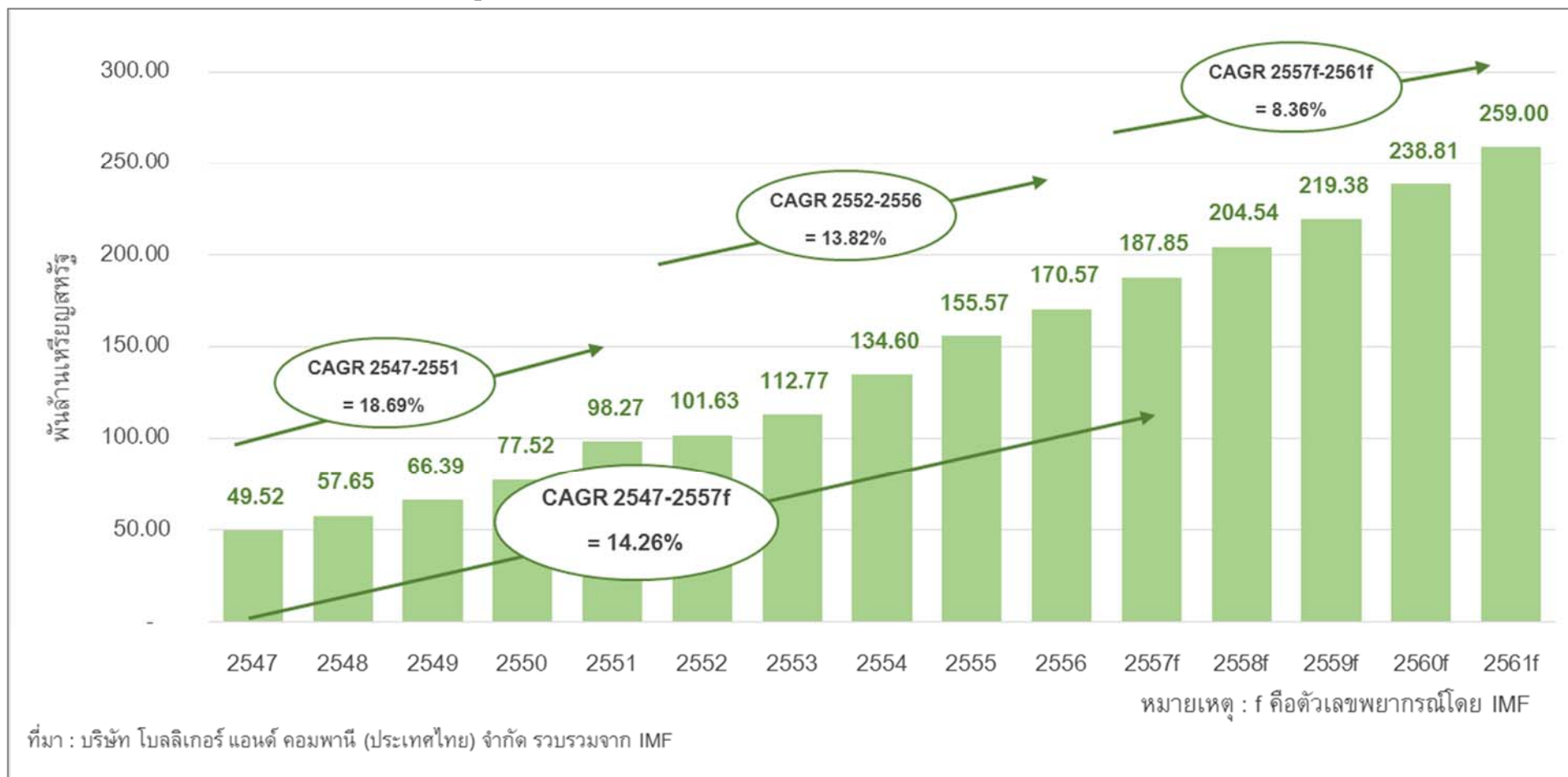
$$CAGR(t_0, t_n) = \left(\frac{V(t_n)}{V(t_0)} \right)^{\frac{1}{t_n - t_0}} - 1$$

โดย $V(t_0)$ คือ มูลค่าของปีที่เริ่มคำนวณ
 $V(t_n)$ คือ มูลค่าของปีที่สิ้นสุดการคำนวณ
 $(t_n - t_0)$ คือ ปีที่สิ้นสุดคำนวณลบด้วยปีที่เริ่มคำนวณ

ยกตัวอย่างเช่น สมมติว่ามูลค่าส่งออกในปี 2544 = 11,217.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีมูลค่าการส่งออกในปี 2554 = 35,735.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น อัตราการเติบโตเฉลี่ยที่จะทำให้มูลค่าการค้าในปี 2544 โตจนถึงมูลค่าการค้าในปี 2554 คือร้อยละ 12.28 เป็นต้น

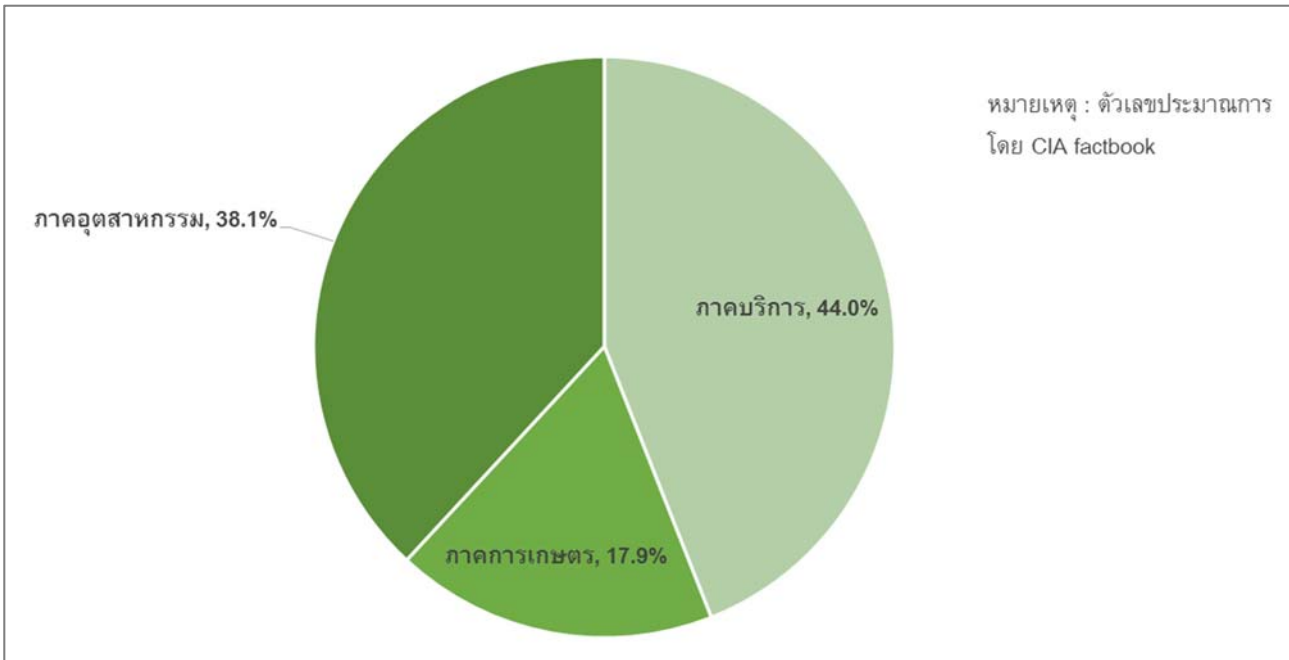

ภาพที่ 1-4 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2547-2561f

มูลค่า GDP ของประเทศเวียดนาม เป็นสัดส่วนในภาคบริการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.0 ของ GDP ทั้งหมดของประเทศ รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ซึ่งมีสัดส่วนมูลค่าต่อ GDP ประเทศเท่ากับร้อยละ 38.1 และ 17.9 ตามลำดับ (ภาพที่ 1-5)

ภาพที่ 1-5 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ (GDP) ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2557

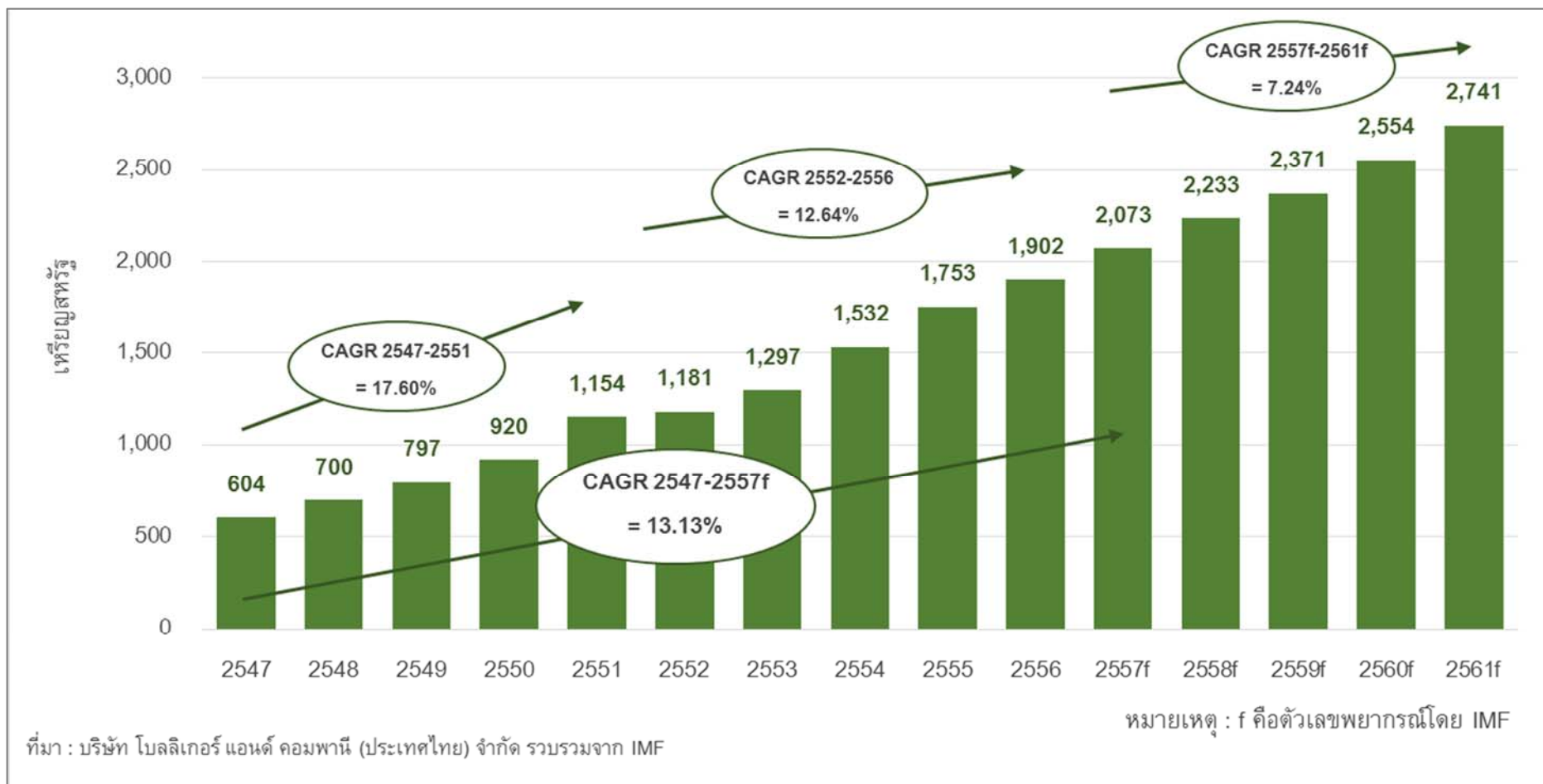

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก CIA Factbook

สำหรับระดับรายได้ต่อหัวของประชากรในประเทศเวียดนาม พบว่าในปี พ.ศ. 2557 ระดับรายได้ดังกล่าวมีมูลค่าเท่ากับ 2,073 เหรียญสหรัฐ โดยเติบโตขึ้นจากในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งอยู่ที่ 604 เหรียญสหรัฐเท่านั้น และคิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 13.13 (ภาพที่ 1-6)

ภาพที่ 1-6 ระดับรายได้ต่อหัว (GDP per capita) ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2547-2561f

สำหรับตัวเลขดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญอื่นๆ แสดงในตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1 ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเวียดนาม

ดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญ	หน่วย	ค่าดัชนี	หมายเหตุ
ดัชนีเศรษฐกิจ			
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP growth)	ร้อยละ (%)	5.5	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate)	ร้อยละ (%)	4.6	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
อัตราการว่างงาน (Unemployment Rate)	ร้อยละ (%)	3.1	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
หนี้ภาครัฐ (Government Debt)	ร้อยละ (%) ของ GDP	45.5	ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557
ดัชนีตัวชี้วัดอื่นๆ			
Global Competitiveness Index (GCI)	อันดับ	68	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 144 ประเทศทั่วโลก
Network Readiness Index (NRI)	อันดับ	85	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 143 ประเทศทั่วโลก
Doing Business Index	อันดับ	78	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 189 ประเทศทั่วโลก
Economic Freedom Index	อันดับ	148	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 178 ประเทศทั่วโลก
Human Development Index (HDI)	อันดับ	121	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2557 จาก 187 ประเทศทั่วโลก
Human Capital Index	อันดับ	59	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 124 ประเทศทั่วโลก
Corruption Perceptions Index	อันดับ	119	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2557 จาก 175 ประเทศทั่วโลก
Travel and Tourism Competitiveness Index	อันดับ	75	อันดับ ณ ปี พ.ศ. 2558 จาก 141 ประเทศทั่วโลก

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล ได้แก่ World Bank, Asian Development Bank (ADB), World Economic Forum (WEF), International Monetary Fund (IMF), Transparency International, The Heritage Foundation และอื่นๆ

1.2.2.2. สภาพสังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา

➤ สภาพทางสังคม

ประชากร

ประเทศเวียดนามมีประชากรทั้งหมด 93,421,835 คน³ ซึ่งประกอบด้วยชาวเวียดนาม (Viet) คิดเป็นร้อยละ 85.7 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ ชาวไต (Tay) ร้อยละ 1.9

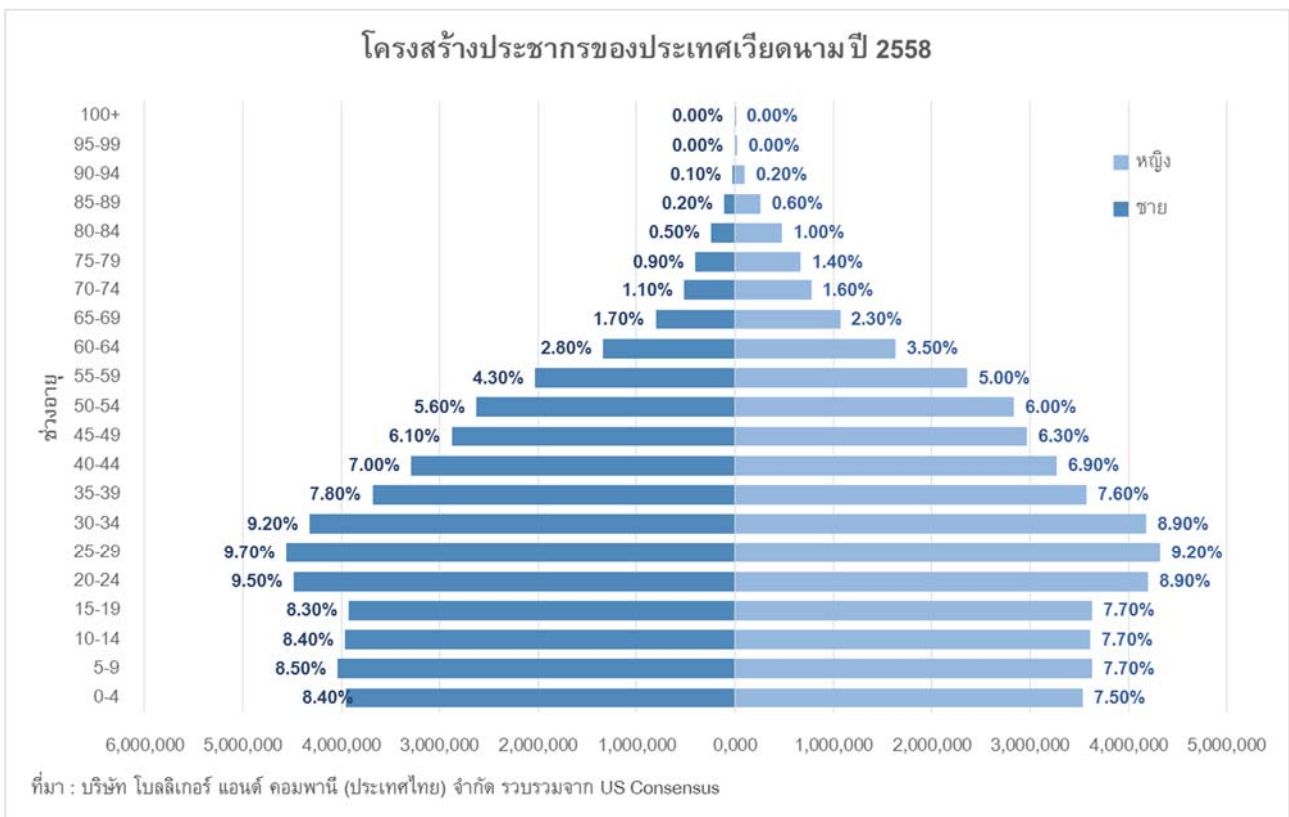
³ ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2557 โดย US Consensus พยากรณ์ว่า ในเดือนกรกฎาคม 2558 ประชากรของประเทศเวียดนามจะเพิ่มขึ้นเป็น 94,348,835 คน

ชาวไทย (Thai) ร้อยละ 1.8 ชาวเหมือง (Muong) ร้อยละ 1.5 ชาวเขมร (Khmer) ร้อยละ 1.5 ชาวม้ง (Mong) ร้อยละ 1.2 ชาวนั่ง (Nung) ร้อยละ 1.1 และชนชาติอื่นอีกร้อยละ 5.3

สำหรับโครงสร้างประชากรของประเทศเวียดนามในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 0-39 ปี โดยคิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 67.3 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ ส่วนกลุ่มประชากรในกลุ่มอื่นๆ พบว่า กลุ่มประชากรที่มีอายุในช่วงตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป จนถึงวัย 59 ปี มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 23.7 และกลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นราวร้อยละ 9 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ (ภาพที่ 1-7)

ภาพที่ 1-7 โครงสร้างประชากรของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2558

อัตราการเติบโตของประชากรชาวเวียดนามในปี พ.ศ. 2558 อยู่ที่ร้อยละ 1.0 โดยมีการคาดการณ์ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า (ปี พ.ศ. 2568) ประเทศเวียดนามจะมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 102.46 ล้านคน ซึ่งสาเหตุหลักเป็นผลมาจากอัตราการเสียชีวิตของเด็กทารกที่ลดลงจาก 18 คนต่อประชากรพันคน เป็น 13 คนต่อประชากรพันคน นอกจากนี้ ยังเนื่องจากจากอายุขัยเฉลี่ยของประชากรที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 1-2)

ตารางที่ 1-2 ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรของประเทศเวียดนาม

ตัวเลขดัชนีที่สำคัญ	ปี พ.ศ.			
	2538	2548	2558	2568
จำนวนประชากร (ล้านคน)	73.783	84.425	94.349	102.459
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	1.6	1.2	1.0	0.7
อัตราการเกิดใหม่ (ต่อผู้หญิง 1 คน)	2.8	2.1	1.8	1.7
จำนวนเด็กเกิดใหม่ (ต่อประชากร 1,000 คน)	24	19	16	13
อัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิด (ต่อประชากร 1,000 คน)	34	25	18	13
อัตราการตาย (ต่อประชากร 1,000 คน)	7	6	6	6
อายุขัย (ปี)	68	71	73	76

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก US Consensus

การศึกษา

ระบบการศึกษาในเวียดนามนั้นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (Level) ได้แก่

- ระดับขั้นเตรียมการศึกษา (Preschool Level) ประกอบด้วยชั้นก่อนอนุบาลและชั้นอนุบาล โดยเด็กนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวจะมีอายุระหว่าง 3-6 ปี และเข้าเรียนในระดับชั้นก่อนอนุบาล 1 ปี และชั้นอนุบาล 3 ปี
- ระดับขั้นประถมศึกษา (Primary School Level) เป็นระดับขั้นต่อจากระดับขั้นเตรียมการศึกษา โดยเด็กนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวจะมีอายุระหว่าง 6-11 ปี และเข้าเรียนในระดับชั้นดังกล่าวเป็นระยะเวลา 5 ปี (Grade 1-5)
- ระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (Secondary School Level) เป็นระดับขั้นต่อจากระดับขั้นประถมศึกษา โดยเด็กนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวจะมีอายุระหว่าง 11-15 ปี และเข้าเรียนในระดับชั้นดังกล่าวเป็นระยะเวลา 4 ปี (Grade 6-9)
- ระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School Level) ซึ่งเป็นระดับขั้นต่อจากระดับขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเด็กนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวจะมีอายุระหว่าง 15-18 ปี และเข้าเรียนในระดับชั้นดังกล่าวเป็นระยะเวลา 3 ปี (Grade 10-12)
- ระดับขั้นอุดมศึกษา เข้าเรียนในระดับชั้นดังกล่าวเป็นระยะเวลาประมาณ 4 ปี

หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการศึกษาในประเทศเวียดนาม ได้แก่ Ministry of Education ซึ่งดูแลในระดับนโยบายและการบริหารจัดการในระดับประเทศ และมีหน่วยงานท้องถิ่นในแต่ละจังหวัด คอยกำกับดูแลในพื้นที่ที่ตนดูแลอีกชั้นหนึ่ง

ระบบการศึกษาในประเทศเวียดนามถือได้ว่าการพัฒนาค่อนข้างมากหากเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน โดยปัญหาเรื่องการขาดแคลนในโรงเรียน/สถานศึกษา หรือบุคลากรปรากฏให้เห็นน้อย เว้นแต่จะเป็นในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลจริง ๆ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่ระบบการศึกษาเวียดนามยังมีอยู่ คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพบว่าการศึกษาในระดับชั้นดังกล่าวยังมีหลักสูตรที่ไม่ค่อยทันสมัย และเนื้อหาอาจไม่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติได้จริง ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษาจบใหม่จำนวนมากประสบภาวะว่างงาน และ/หรือมีขีดความสามารถและทักษะในการทำงานที่ไม่สูงนัก

การแพทย์และสาธารณสุข

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศเวียดนาม คือ ปัญหาการเข้าถึงในระบบดังกล่าวของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่มีระดับรายได้ไม่สูงนัก

ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2532 โครงการประกันสังคมได้เริ่มดำเนินการ โดยรัฐบาลเวียดนามมีจุดประสงค์หลักเพื่อที่จะเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงในระบบการแพทย์และสาธารณสุขของประชาชนในประเทศ หลังจากนั้น อัตราการเข้าถึงในระบบดังกล่าวของประชากรก็เพิ่มสูงขึ้น โดยรัฐบาลเวียดนามตั้งเป้าว่าภายในปี พ.ศ. 2563 อัตราดังกล่าวจะอยู่ที่ร้อยละ 80 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ระบบประกันสังคมจะช่วยให้ประชากรที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงระบบการแพทย์ได้มากขึ้น แต่ความท้าทายอีกประการซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศเวียดนาม ก็คือการขาดแคลนในเครื่องมือ/อุปกรณ์ทางการแพทย์ ซึ่งเกิดขึ้นกับโรงพยาบาลของภาครัฐ และไม่เว้นแต่ในโรงพยาบาลขนาดใหญ่บางแห่งในประเทศ

➤ สภาพทางการเมือง

ประเทศเวียดนามมีการปกครองในระบบสังคมนิยม โดยมีประธานาธิบดีเป็นผู้นำสูงสุดของประเทศ โดยนายเจือง เติน ซาง (Truong Tan Sang) เป็นประธานาธิบดีคนปัจจุบันของประเทศ ขึ้นดำรงตำแหน่งในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 และมีวาระในตำแหน่งเป็นเวลา 5 ปี ส่วนนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ซึ่งเป็นผู้นำรัฐบาล คือ นายเหงียน เติน สุง (Nгуen Tan Dung) ขึ้นดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2549

ภาพที่ 1-8 ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของประเทศเวียดนาม

➤ วัฒนธรรมและศาสนา

วัฒนธรรม

วัฒนธรรมของประเทศเวียดนามมีการพัฒนามาจากวัฒนธรรมของอาณาจักรเวียดนามโบราณซึ่งได้รับอิทธิพลและแนวคิดต่างๆ มาจากลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า ประกอบกับอิทธิพลของศาสนาพุทธ รวมถึงอิทธิพลจากตะวันตก ทั้งฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่ได้เข้ามามีบทบาทและความสัมพันธ์กับประเทศเวียดนามในหลายแง่มุม

หากกล่าวถึงวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเวียดนาม พบว่า วัฒนธรรมดังกล่าวค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมจีนอย่างมาก ส่วนหนึ่งก็เพราะเป็นอิทธิพลที่ประเทศได้รับระหว่างช่วงที่ถูกปกครองโดยจักรวรรดิจีนในหลายๆ ราชวงศ์ โดยอิทธิพลดังกล่าวแสดงออกมาให้เห็นได้ในวิถีชีวิต (พิธีการ ความเชื่อ อาหารการกิน วันหยุด) การแต่งกาย (ชุดแต่งกายประจำชาติ) ศิลปะ (ภาพวาด) ดนตรีและเครื่องดนตรี นาฏศิลป์และละคร และสถาปัตยกรรม

ถึงกระนั้น ก็มีได้หมายความว่าวัฒนธรรมของประเทศเวียดนามจะถูกกลืนไปกับวัฒนธรรมของชาติตะวันออกไปเสียหมด ทั้งนี้ การเข้ามาของชาติตะวันตก อันได้แก่ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา ได้ส่งผลให้วัฒนธรรมบางส่วนได้รับอิทธิพลจากความเป็นชาติตะวันตก อาทิ วรรณกรรมสมัยใหม่ ศิลปะสมัยใหม่ รวมถึงวิถีชีวิตชุมชนเมืองแบบชาวตะวันตกที่เริ่มเข้ามาแทนที่วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

ภาษา

ภาษาประจำชาติของประเทศเวียดนาม คือภาษาเวียดนาม (Vietnamese) โดยภาษาเวียดนามถูกใช้ในการติดต่อทางราชการและการติดต่อทางธุรกิจ ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศส มีเพียงเฉพาะผู้ที่ได้รับการศึกษา หรือคนรุ่นเก่าสมัยที่เวียดนามตกเป็นอาณานิคม หรือคนบางกลุ่มในเวียดนามใต้เท่านั้นที่จะสามารถพูดและใช้ภาษานี้ในการสื่อสาร

ศาสนา

ประชากรชาวเวียดนามประมาณร้อยละ 80.8 เป็นผู้ที่ไม่นับถือศาสนาใดๆ ในขณะที่คนกลุ่มที่เหลือ เป็นผู้นับถือศาสนาพุทธราวร้อยละ 9.3 ผู้นับถือศาสนาคริสต์ประมาณร้อยละ 7.2 และผู้นับถือศาสนาอื่นๆ อีกราวร้อยละ 2.7

1.2.3. โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

1.2.3.1. โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม

➤ การคมนาคมทางถนน

ประเทศเวียดนามถือเป็นประเทศหนึ่งที่ระบบการคมนาคมขนส่งมีการพัฒนาไปมากกว่าประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศ โดยสำหรับการคมนาคมขนส่งทางถนน ประเทศเวียดนามมีเส้นทางถนนยาวรวมกันประมาณ 256,000 กิโลเมตร แบ่งออกเป็นเส้นทางถนนทั่วไปประมาณร้อยละ 84 ของความยาวถนนในประเทศทั้งหมด เส้นทางสายหลัก (National Highway) ประมาณร้อยละ 7 (ประมาณ 17,295 กิโลเมตร) และเส้นทางถนนระดับจังหวัด (Provincial Roads) ประมาณร้อยละ 9 โดยเส้นทางถนนส่วนใหญ่เป็นถนนดิน และมีถนนประมาณ 40,000 กิโลเมตร เท่านั้น ที่เป็นเส้นทางถนนลาดยาง

สำหรับเส้นทางสายหลัก (National Highway) ในประเทศเวียดนามที่สำคัญๆ ได้แก่

- เส้นทางหมายเลข 1 – วิ่งจากกรุงฮานอยไปยังจังหวัดก่าเมา (Ca Mau) โดยผ่านเมืองดานัง และเมืองโฮจิมินห์ โดยเส้นทางดังกล่าวถือเป็นเส้นทางที่ยาวที่สุดในประเทศ และเป็นเส้นทางสำคัญที่เชื่อมเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้
- เส้นทางหมายเลข 3 – วิ่งจากกรุงฮานอยไปยังจังหวัดกาวบั่ง (Cao Bang) สิ้นสุดที่บริเวณด่านต้า หลุง (Ta Lung) ซึ่งอยู่ติดพรมแดนจีนในส่วนของมณฑลยูนนาน
- เส้นทางหมายเลข 5 – วิ่งจากกรุงฮานอยไปจังหวัดไฮฟอง โดยเส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้าจากกรุงฮานอยไปยังท่าเรือไฮฟอง
- เส้นทางหมายเลข 9 – วิ่งจากจังหวัดกว๋างจิ (Quang Tri) ไปยังจังหวัดดอง ฮา (Dong Ha) โดยเป็นเส้นทางที่เชื่อมกับเส้นทางหมายเลข 9 ของสปป.ลาว ซึ่งสามารถเดินทางมาไทย (มุกดาหาร) หรือขนส่งสินค้าจากไทยมายังท่าเรือดอง ฮา ได้
- เส้นทางหมายเลข 13 – วิ่งจากเมืองโฮจิมินห์ไปจังหวัดบิญเฟือก (Binh Phuoc) สิ้นสุดที่ด่านเฮา ลู (Hoa Lu) ซึ่งอยู่ติดพรมแดนกัมพูชาในส่วนของจังหวัดกระเจะ
- เส้นทางหมายเลข 18 – วิ่งจากกรุงฮานอยไปจังหวัดกว๋าง นินห์ (Quang Ninh) ซึ่งอยู่ติดพรมแดนจีนในส่วนของเขตปกครองตนเองกว่างซี (Guangxi)

ภาพที่ 1-9 เส้นทางถนนในประเทศเวียดนาม

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

➤ การคมนาคมทางรถไฟ

เส้นทางรางรถไฟสายหลักของเวียดนาม คือเส้นทางเหนือ-ใต้ ซึ่งวิ่งจากฮานอยไปยังเมืองโฮจิมินห์ รวมระยะทางกว่า 1,726 กิโลเมตร ผ่านสถานีกว่า 260 แห่ง และถือเป็นเส้นทางที่ยาวที่สุดในประเทศเวียดนาม

ทั้งนี้ เส้นทางรถไฟดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นในช่วงที่ประเทศตกอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม สงครามโลกครั้งที่ 2 สงครามอินโดจีน และสงครามเวียดนาม ได้สร้างความเสียหายให้กับเส้นทางดังกล่าว และไม่สามารถใช้งานได้เป็นระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งเหตุการณ์ต่างๆ จบลง รัฐบาลเวียดนามได้มีการบูรณะซ่อมแซมเส้นทางรถไฟสายดังกล่าวจนสามารถเปิดใช้งานได้ อย่างไรก็ตาม เส้นทางสายย่อยหลายสายซึ่งได้รับผลกระทบจากภาวะสงคราม ถูกปล่อยทิ้งร้างและไม่สามารถใช้งานได้ในที่สุด

ในปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลเวียดนามมีแผนที่จะจัดสร้างสายรถไฟความเร็วสูง (High-speed Rail) คู่ไปกับรางรถไฟสายเหนือ-ใต้ โดยหาเส้นทางดังกล่าวก่อสร้างเสร็จ จะช่วยลดระยะเวลาในการเดินทาง/ขนส่งจากฮานอยไปยังเมืองโฮจิมินห์จาก 30 ชั่วโมงเป็น 6 ชั่วโมงได้

ตารางที่ 1-3 แสดงรายชื่อเส้นทางรถไฟที่ยังมีการใช้งานอยู่ในประเทศเวียดนาม

ตารางที่ 1-3 เส้นทางรถไฟที่ยังมีการใช้งานอยู่ในประเทศเวียดนาม

ลำดับ	เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ระยะเวลาเดินทางโดยประมาณ (ชั่วโมง)
1	North-South Railway	1,726	30
2	Hanoi-Lao Cai	296	10
3	Hanoi-Dong Dang	163	4.25
4	Kep-Ha Long	106	4.5
5	Hanoi-Haiphong	102	2.5
6	Hanoi-Thai Nguyen	75	N/A
7	Thai Nguyen-Kep	57	N/A
8	Pho Lu-Xuan Giao	11	N/A
9	Tien Kien-Bai Bang	10.5	N/A
10	Da Lat-Trai Mat	7	N/A
11	Tien Kien-Lam Thao	4.1	N/A

ที่มา : Vietnam Railways

ภาพที่ 1-10 เส้นทางรางรถไฟในประเทศเวียดนาม

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

➤ การคมนาคมทางอากาศ

ในประเทศเวียดนาม มีสนามบินนานาชาติในประเทศทั้งหมด 3 แห่ง โดยสนามบินที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศอยู่ที่เมืองโฮจิมินห์ คือ สนามบินนานาชาติติเตินเซินญี๊ต (Tan Son Nhat International Airport) ส่วนสนามบินอื่นที่มีขนาดใหญ่รองลงมา ได้แก่ สนามบินนานาชาติโน่ยบาย (Noi Bai International Airport) และสนามบินนานาชาติดานัง (Da Nang International Airport) ซึ่งเป็นสนามบินขนาดใหญ่อันดับ 2 และ 3 ของประเทศ

ภาพที่ 1-11 สนามบิน/ท่าอากาศยานที่สำคัญในประเทศเวียดนาม

ที่มา : Nations Online (<http://www.nationsonline.org>)

➤ การคมนาคมทางน้ำ

ประเทศเวียดนามนั้นมีท่าเรือขนาดใหญ่ในประเทศทั้งหมด 8 แห่ง (ไม่นับรวมท่าเรือพาณิชย์ขนาดเล็กที่มีกว่า 100 แห่ง) โดยท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ คือ ท่าเรือโฮจิมินห์ ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองโฮจิมินห์ เป็นท่าเรือที่ใช้รองรับเรือขนาดใหญ่ ส่วนท่าเรือสำคัญอื่นๆ ได้แก่

- ท่าเรือไฮฟอง (Hai Phong Port) เป็นท่าเรือที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศ
- ท่าเรือดานัง (Da Nang Port) หรือท่าเรือเทียนซา (Tien Sa) เป็นท่าเรือที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศ
- ท่าเรือกัมรัน (Cam Ranh Port) หรือท่าเรือบางอย (Ba Ngoi Port) ซึ่งเป็นท่าเรือพาณิชย์ที่ตั้งอยู่บริเวณอ่าวกัมรัน (Cam Ranh Bay)
- ท่าเรือหวงเต่า (Vung Tao Port) เป็นท่าเรือซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดหวงเต่า ใช้ในการส่งออกสินค้า รวมถึงใช้ในการเดินเรือสำรวจแหล่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติในทะเล

นอกจากนี้ ประเทศเวียดนามยังมีเส้นทางคมนาคมทางน้ำ โดยเส้นทางคมนาคมทางแม่น้ำความยาวรวมกันทั้งสิ้น 17,702 กิโลเมตร

1.2.3.2. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

➤ ระบบไฟฟ้า

การพัฒนาในระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคในประเทศเวียดนาม เริ่มเกิดขึ้นในช่วงที่ประเทศฝรั่งเศสได้เข้ามายึดครองดินแดนอินโดจีน ซึ่งรวมถึงเวียดนาม เป็นอาณานิคม และมีการพัฒนาเรื่อยมาจนกระทั่งต้องหยุดชะงักในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง และสงครามเวียดนามเอง

หลังจากเหตุการณ์สงครามจบลง เวียดนามได้เปลี่ยนการปกครองไปสู่ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ได้ตกอยู่ภายใต้การบริหารของภาครัฐ โดยผู้ผลิตกระแสไฟฟ้ารายสำคัญของประเทศ ได้แก่ Electricity Vietnam (EVN) ซึ่งเป็นบริษัทถือหุ้นโดยรัฐบาลเวียดนามที่รับผิดชอบในการผลิตกระแสไฟฟ้าของประเทศ

ปัจจุบัน การเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศได้ส่งผลให้ความต้องการพลังงานในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ประเทศเวียดนามประสบปัญหาไม่สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้พอเพียงต่อความต้องการของประเทศ และทำให้ประเทศเวียดนามต้องมีการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ (จีน) มาใช้ในประเทศมากขึ้น ในขณะเดียวกัน ในบางพื้นที่ของประเทศ ก็ประสบปัญหาไฟดับบ่อยครั้ง โดยเฉพาะพื้นที่ทางตอนใต้ของประเทศ

➤ ระบบน้ำประปา

ระบบน้ำประปาของเวียดนาม มีหน่วยงานที่รับผิดชอบระบบสาธารณูปโภคน้ำประปาของประเทศ เป็นหน่วยงานภาครัฐ โดย Ministry of Construction ดูแลและจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ในประเทศโดยเฉพาะพื้นที่เมืองต่างๆ (Urban Area) ส่วน Ministry of Agriculture and Rural Development มีหน้าที่ในการจัดสรรและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ชนบท (Rural Area)

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบน้ำประปาในประเทศเวียดนามคือปัญหาการเข้าถึงในระบบสาธารณูปโภคดังกล่าว โดยในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกล การเข้าถึงในระบบน้ำประปายังไม่สามารถทำได้ ส่งผลทำให้ประชากรในพื้นที่ที่น้ำประปาไม่สามารถเข้าถึงต้องอาศัยแหล่งน้ำทางธรรมชาติในการอุปโภคบริโภค

➤ ระบบโทรคมนาคมและการสื่อสาร

ระบบโทรคมนาคมและการสื่อสารของเวียดนามถูกพัฒนาขึ้นเริ่มแรกในช่วงที่ประเทศตกอยู่ภายใต้อาณานิคมฝรั่งเศส และหยุดชะงักไปในช่วงภาวะสงคราม อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามได้มีการดำเนินนโยบายพัฒนาระบบดังกล่าวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมและการสื่อสารของประเทศเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

ปัจจุบัน ประเทศเวียดนามมีผู้ใช้โทรศัพท์บ้านประมาณ 10.2 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้โทรศัพท์ไร้สาย/โทรศัพท์เคลื่อนที่ราว 134 ล้านเลขหมาย โดยหน่วยงานหลักที่ให้บริการด้านโทรคมนาคมและการสื่อสารของประเทศ ได้แก่ Vietnam Posts and Telecommunications Group (VNPT) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจของประเทศที่ทำหน้าที่ในการให้บริการด้านต่างๆ เกี่ยวข้องกับโทรคมนาคมและการสื่อสารของประเทศ โดย VNPT จะเป็นผู้ให้บริการหลักในบริการโทรศัพท์บ้านของประเทศ และมีบริษัทในเครือ เช่น Vietnam Data Communication Company Vinaphone และ MobiFone ซึ่งมุ่งเน้นการให้บริการด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ต Viettel Mobile เป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้ Ministry of Defence ซึ่งให้บริการด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ต S-Fone เป็นบริษัทเอกชนที่ให้บริการด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ตในเวียดนาม เป็นต้น

➤ ระบบการเงินและการธนาคาร

ในอดีต ทั้งสาธารณรัฐประชาชนเวียดนาม (เวียดนามเหนือ) และสหพันธรัฐเวียดนาม (เวียดนามใต้) ต่างก็มีธนาคารแห่งชาติเป็นของตนเอง State Bank of Vietnam เป็นธนาคารแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนเวียดนาม และ National Bank of Vietnam เป็นธนาคารกลางของสหพันธรัฐเวียดนาม

หลังจากกองทัพเวียดนามเหนือได้รับชัยชนะเหนือกองทัพเวียดนามใต้ ได้มีความพยายามที่จะรวบระบบการปกครองของทั้งสองเข้าเป็นหนึ่งเดียว ทั้งนี้ ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2519 ธนาคารแห่งชาติเวียดนาม ได้รวมเข้ากับธนาคารรัฐเวียดนาม เพื่อให้มีเพียงหน่วยงานเดียวที่ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการเงินของประเทศเวียดนาม

ในปัจจุบัน ประเทศเวียดนามมีธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินงานในประเทศ 118 ราย (ไม่นับรวมสำนักงานตัวแทน (Representative Office) ของธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ ที่เข้ามาตั้งในประเทศเวียดนาม) ดังแสดงในตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1-4 ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินในประเทศเวียดนาม

ลำดับ	ธนาคารพาณิชย์/สถาบันการเงิน	ประเภท	จำนวนสาขา
1	Vietnam Bank for Agriculture and Rural Development	State-owned Commercial Banks	943
2	Asia Commercial Joint Stock Bank	Joint-Stock Commercial Banks	81
3	An Binh Commercial Joint Stock Bank		30
4	Bao Viet Joint Stock commercial Bank		15
5	Viet Capital Commercial Joint Stock Bank (Viet Capital Bank)		17
6	BACA Commercial Joint Stock Bank		22
7	LienViet Commercial Joint Stock Bank – Lienviet Post Bank		56
8	Vietnam Bank for Industry and Trade (Vietinbank)		149
9	Global Petro Commercial Joint Stock Bank		13
10	PVcomBank		33
11	OCEAN Commercial Joint Stock Bank		21
12	Joint Stock Commercial Bank for Investment and Development of Vietnam (BIDV)		136
13	DONG A Commercial Joint Stock Bank		46

ลำดับ	ธนาคารพาณิชย์/สถาบันการเงิน	ประเภท	จำนวนสาขา	
14	Southeast Asia Commercial Joint Stock Bank		39	
15	The Maritime Commercial Joint Stock Bank- MSB		45	
16	Kien Long Commercial Joint Stock Bank		27	
17	Viet Nam Technological and Commercial Joint Stock Bank		62	
18	Nam A Commercial Joint Stock Bank		19	
19	Joint Stock Commercial Bank for Foreign Trade of Vietnam (Vietcombank)		81	
20	Mekong Development Joint Stock commercial Bank		17	
21	Housing Bank of Mekong Delta (MHB)		44	
22	Housing development Commercial Joint Stock Bank		49	
23	Orient Commercial Joint Stock Bank		43	
24	Southern Commercial Joint Stock Bank		35	
25	Military Commercial Joint Stock Bank		71	
26	Vietnam International Commercial Joint Stock Bank		50	
27	National Citizen bank - NCB		20	
28	Sai Gon Commercial Joint Stock Bank		50	
29	Saigon Bank for Industry & Trade		33	
30	Saigon-Hanoi Commercial Joint Stock Bank		53	
31	Sacombank		72	
32	TienPhong Commercial Joint Stock Bank		20	
33	Viet A Commercial Joint Stock Bank		17	
34	Vietnam Commercial Joint Stock Bank for Private Enterprise		43	
35	Viet Nam Thuong Tin Commercial Joint Stock Bank		10	
36	Petrolimex Group Commercial Joint Stock Bank		16	
37	Vietnam Construction Joint Stock Bank		16	
38	Viet nam Commercial Joint Stock		42	
39	ANZVL		Wholly Foreign Owned Banks	N/A
40	Hong Leong			N/A
41	HSBC			N/A
42	Shinhan Vietnam			N/A
43	Standard Chartered			N/A
44	INDOVINA BANK LIMITED		Joint-venture Banks	N/A
45	VID PUBLIC BANK			N/A
46	Vietnam-Russia Joint Venture Bank			N/A
47	VINASIAM BANK			N/A

ลำดับ	ธนาคารพาณิชย์/สถาบันการเงิน	ประเภท	จำนวนสาขา
48	Vietnam Bank for Social Policies	Policies Banks	N/A
49	Vietnam Development Bank		N/A
50	Co-operative Bank of Vietnam	Co-operative Banks	N/A
51	M7 Micro - Finance Institution Limited	Microfinance Institutions	N/A
52	Tinh Thuong One-member Limited Liability Micro- Finance Institution (TYM)		N/A
53	Thanh Hoa Micro – Finance Institution		N/A
54	BNP Paribas	Foreign Bank Branches	1
55	Natixis		1
56	Credit Agricole		2
57	Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (BTMU)		2
58	Sumitomo Mitsui Banking Corporation (SMBC)		2
59	Mizuho		2
60	Deutsche bank AG		1
61	United Oversea Bank		1
62	Oversea Chinese Banking Corporation Ltd (OCBC)		1
63	DBS		1
64	BIDC		2
65	Industrial and Commercial Bank of China (ICBC)		1
66	Bank of China		1
67	China Construction Bank		1
68	Bank of Communications		1
69	JP Morgan Chase		1
70	Far East National Bank		1
71	Commonwealth		1
72	Citibank		1
73	Maybank		2
74	Taipei Fubon		3
75	Cathay		1
76	Hua Nan		1
77	Chinatrust		1
78	Kookmin		1
79	Mega ICBC		1
80	HSBC		1
81	Standard Chartered		2

ลำดับ	ธนาคารพาณิชย์/สถาบันการเงิน	ประเภท	จำนวนสาขา
82	Bangkok Bank		2
83	Lao Viet		2
84	First Commercial Bank		2
85	Woori		2
86	Korea Exchange Bank		1
87	Industrial Bank of Korea		2
88	Shanghai & Savings		1
89	ANZ		1
90	Post and Telecommunication Finance Company Limited		Finance Companies
91	Rubber Finance Company	N/A	
92	Vietnam Textile and Garment Finance Joint stock Company	N/A	
93	EVN Finance Joint Stock Company	N/A	
94	Handico Finance Joint Stock Company	N/A	
95	Vietnam Chemical Finance Joint Stock Company	N/A	
96	Mirae Asset Finance Company (Vietnam) Limited	N/A	
97	VPBank Finance Company Limited	N/A	
98	HD Finance	N/A	
99	Home Credit Vietnam Finance Company Limited	N/A	
100	Prudential Vietnam Finance Company Limited	N/A	
101	JACCS International Vietnam Finance Company Limited	N/A	
102	Song Da Finance Joint Stock Company	N/A	
103	Vietnam Shipbuilding Finance Company Limited	N/A	
104	Toyota Financial Services Vietnam Company Limited	N/A	
105	Vinaconex-Viettel Finance Joint Stock Company	N/A	
106	Cement Finance Joint Stock Company	N/A	
107	BIDV Financial Leasing Company Ltd	Leasing Companies	N/A
108	VCB Leasing Company Limited		N/A
109	Industrial and Commercial Bank of Vietnam Leasing Company Limited		N/A
110	Agribank no.1 Leasing Company		N/A
111	Agribank no.2 Leasing Company		N/A
112	ANZ/V-TRAC Leasing Company		N/A
113	Vietnam International Leasing Company Limited		N/A
114	Kexim Vietnam Leasing Company		N/A
115	Sacombank Leasing Limited Company		N/A

ลำดับ	ธนาคารพาณิชย์/สถาบันการเงิน	ประเภท	จำนวนสาขา
116	Chailease International Leasing Company Limited		N/A
117	Asia Commercial Bank Leasing Company Limited		N/A
118	VINASHIN Finance Leasing Company Limited		N/A

ที่มา : The State Bank of Vietnam (SBV) (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2557)

➤ เขตเศรษฐกิจพิเศษ/เขตปลอดอากร/เขตส่งเสริมการส่งออก

ในประเทศเวียดนาม มีเขตอุตสาหกรรมพิเศษ (Industrial Park) ด้วยกันกว่า 300 แห่งทั่วประเทศ ทั้งนี้ เขตอุตสาหกรรมพิเศษ (Industrial Park) ในประเทศเวียดนาม สามารถแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเขตอุตสาหกรรมทางตอนเหนือ (Northern Key Economic Zone) กลุ่มเขตอุตสาหกรรมทางตอนกลาง (Central Key Economic Zone) กลุ่มเขตอุตสาหกรรมทางตอนใต้ (Southern Key Economic Zone) และกลุ่มเขตอุตสาหกรรมลุ่มน้ำโขง (Mekong Delta Economic Zone) โดยรายละเอียดเป็นดังตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1-5 เขตอุตสาหกรรมในประเทศเวียดนาม

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนอุตสาหกรรมพิเศษ
กลุ่มเขตอุตสาหกรรมทางตอนเหนือ (Northern Key Economic Zone)		
1	Ha Noi Capital	14
2	Vinh Phuc	5
3	Quang Ninh	4
4	Bac Ninh	15
5	Hai Phong	5
6	Hung Yen	5
7	Hai Dzung	11
8	Ha Nam	2
9	Bac Giang	1
10	Nam Dinh	2
รวม		64
กลุ่มเขตอุตสาหกรรมทางตอนกลาง (Central Key Economic Zone)		
1	Da Nang	6
2	Thua Thien Hue	3
3	Khanh Hoa	5
4	Quang Ngai	6
5	Quang Nam	8

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนอุตสาหกรรมพิเศษ
6	Bin Dinh	7
7	Phu Yen	4
8	Gia Lai	1
9	Dak Nong	1
10	Dak Lak	1
11	Kon Tum	0
รวม		42
กลุ่มเขตอุตสาหกรรมทางตอนใต้ (Southern Key Economic Zone)		
1	Binh Thuan	6
2	Ho Chi Minh City	19
3	Dong Nai	31
4	Binh Duong	28
5	Long An	36
6	Ba Rai-Vung Tau	11
7	Tay Ninh	4
8	Tien Giang	5
9	Binh Phuoc	7
รวม		147
กลุ่มเขตอุตสาหกรรมลุ่มน้ำโขง (Mekong Delta Economic Zone)		
1	An Giang	5
2	Bac Lieu	5
3	Ben Tre	2
4	Ca Mau	4
5	Vinh Long	4
6	Dong Thap	3
7	Tra Vinh	1
8	Can Tho	10
9	Soc Trang	4
10	Hau Giang	3
11	Kien Giang	6
รวม		47
รวมทั้งหมดในประเทศ		300

ที่มา : Vietnam Industrial Parks Investment Promotion (VIPIP)

ประเทศเวียดนามมีเขตส่งเสริมการส่งออก (Export Processing Zone) ในประเทศทั้งหมด 4 แห่ง คือ (1) Tan Thuan EPZ (2) Linh Trung I EPZ (3) Linh Trung II EPZ และ (4) Linh Trung III โดยเขตส่งเสริมการส่งออก 3 เขตแรกอยู่ในเมืองโฮจิมินห์ และเขตสุดท้ายอยู่ในจังหวัดเตยนิญ (Tay Ninh) นอกจากนี้ในประเทศเวียดนาม ยังมีเขตอุตสาหกรรมไฮเทค (High-tech Zone) อีก 3 แห่ง ได้แก่ (1) Hoa Lac HTZ ในกรุงฮานอย (2) Da Nang HTZ ในเมืองดานัง และ (3) Saigon HTZ ในเมืองโฮจิมินห์

1.2.4. นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และนโยบายการต่างประเทศ

1.2.4.1. นโยบายเศรษฐกิจ

หน่วยงานหลักซึ่งรับผิดชอบดูแลและเป็นผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศเวียดนาม ได้แก่ Ministry of Industry and Trade เป็นผู้กำหนดนโยบายการค้า และดำเนินการด้านพหุภาคีและความตกลงการค้าระหว่างประเทศ โดยมี National Committee for International Economic Co-operation ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ ในขณะที่ Department of Taxation ภายใต้การกำกับดูแลของ Ministry of Finance เป็นผู้จัดเก็บภาษีภายในประเทศ นอกจากนี้ State Bank of Vietnam (SBV) เป็นผู้กำหนดนโยบายการคลังของประเทศ โดยมีเป้าหมายที่จะดำเนินการอย่างสอดคล้องกับนโยบายทางการเงิน เพื่อเพิ่มความมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจเวียดนาม

นับตั้งแต่รัฐบาลเวียดนามได้จัดทำแผนปฏิรูปเศรษฐกิจประเทศที่เรียกว่า ดอยเหม่ย (Doi Moi) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดประเทศ ใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เน้นการจัดการโดยใช้กลไกตลาด รวมถึงลดบทบาทภาครัฐ เพิ่มบทบาทเอกชนมากขึ้น ปัจจุบัน ประเทศเวียดนามได้พัฒนาจากประเทศยากจนไปสู่ประเทศที่มีรายได้ระดับต่ำ-ปานกลาง อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามในช่วงที่ผ่านมา ก่อให้เกิดอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 16 ดังนั้น รัฐบาลเวียดนามจึงได้มีแผนที่จะพัฒนาเศรษฐกิจเวียดนามให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น นั่นคือ แผนแม่บทการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ พ.ศ. 2556-2563 (The Master Plan on Economic Restructuring 2013-2020) โดยแผนแม่บทดังกล่าวมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์หลัก ดังนี้ (1) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระหว่างประเทศของเวียดนาม (2) เพิ่มผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) (3) เพิ่มรายได้และอัตราการจ้างงานภายในประเทศ และ (4) สร้างความโปร่งใสในมาตรการทางธุรกิจ ลดปัญหาการคอร์รัปชัน ซึ่งหน่วยงานหลักที่

รับผิดชอบการดำเนินแผนแม่บทดังกล่าว ได้แก่ Ministry of Planning and Investment, Ministry of Industry and Trade และ Ministry of Agriculture and Rural Development

นอกจากนี้ รัฐบาลเวียดนามยังได้มีแผนที่จะพัฒนาเวียดนามไปสู่ประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยรัฐบาลได้ดำเนินยุทธศาสตร์การพัฒนาเวียดนามอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2554-2563 (Viet Nam Sustainable Development Strategy 2011-2020) ซึ่งมีเป้าหมายที่จะพัฒนาด้านสังคม และความเท่าเทียมไปพร้อมๆ กับการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคง โดยรัฐบาลจะสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรของประชาชนภายในประเทศ การใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการผลิต และการสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประชาชนภายในประเทศ ทั้งนี้ รัฐบาลเวียดนามได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ไว้ ไม่ว่าจะเป็นดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) สัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างพลังงานโดยรวม รวมถึงอัตราความยากจนของประชาชนในประเทศเวียดนาม จึงอาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางสังคมควบคู่กับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งเห็นได้จากการมีแผนงานด้านเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกันทั้งในด้านวัตถุประสงค์ และกรอบระยะเวลาดำเนินงาน

1.2.4.2. นโยบายการค้า

➤ ภาพรวมนโยบายการค้า

ในด้านการค้าระหว่างประเทศ Ministry of Industry and Trade เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดำเนินนโยบายการค้าของประเทศเวียดนาม รวมถึงจัดการการค้าในระดับคู่ภาคี พหุภาคี และระดับภูมิภาคระหว่างเวียดนามและประเทศคู่ค้า อีกทั้ง ยังมี National Committee for International Economic Co-operation ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ WTO และการค้าระหว่างประเทศกับหน่วยงานท้องถิ่นในด้านการค้า ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรีเวียดนาม

จากแผนปฏิรูปเศรษฐกิจดอยเหมย (Doi Moi) ทำให้เวียดนามพึ่งพาความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น มีการดำเนินการเปิดประเทศให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนโดยตรงมากขึ้น (Foreign Direct Investment) ประกอบกับมีการพัฒนาด้านโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานของประเทศเพื่อรองรับการลงทุน ดังนั้น รัฐบาลเวียดนามจึงมีนโยบาย

ทางการค้าที่ชัดเจน โดยจะเน้นระบบการค้าพหุภาคี (Multilateral Trading System) เป็นนโยบายด้านการค้าหลักของประเทศ ซึ่งส่งผลให้ประเทศเวียดนามเร่งสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบความตกลงทางการค้ากับประเทศต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเพื่อเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างประเทศ เสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน โดยชูประเด็นด้านความมีเสถียรภาพของรัฐบาล ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศ ตลาดที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากเวียดนามมีประชากรสูงกว่า 90 ล้านคน และการมีนโยบายพัฒนาสาธารณูปโภคและการขนส่งที่ชัดเจน จึงทำให้ประเทศเวียดนามเป็นแหล่งลงทุนที่นักลงทุนสนใจ โดยเฉพาะนักลงทุนที่ต้องการทำการผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งกว่าร้อยละ 56.9 ของการส่งออกในปี พ.ศ. 2554 เป็นการส่งออกของบริษัทต่างชาติในเวียดนาม

รัฐบาลเวียดนามมีความพยายามอย่างมากที่จะทำให้นานาชาติยอมรับเวียดนาม ให้เป็นประเทศที่มีสถานะระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market-Economy Status: MES) กล่าวคือเป็นระบบเศรษฐกิจที่ปล่อยให้กลไกราคาเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากร ในขณะที่รัฐบาลจะมีหน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพภายในประเทศ และให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยในปัจจุบัน ประเทศกว่า 40 ประเทศทั่วโลกได้ให้การยอมรับเวียดนามในฐานะประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบตลาด ยกตัวอย่างเช่น จีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ประเทศสมาชิกอาเซียน และสมาคมการค้าเสรียุโรป (EFTA) เป็นต้น

นอกจากนี้ เวียดนามยังเป็นหนึ่งในภาคีที่เข้าร่วมเจรจาความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ซึ่งจะทำให้เวียดนามมีโอกาสเข้าถึงตลาดในสหรัฐอเมริกา และประเทศในแถบลาตินอเมริกาได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศคู่ค้าหลักของเวียดนามคือประเทศในแถบเอเชีย สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา โดยประมาณร้อยละ 69 ของสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศของเวียดนามมาจากประเทศที่เป็นภาคีความตกลงทางการค้าในระดับภูมิภาค (Regional Trade Agreements) ดังนั้น จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเวียดนามพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศกับประเทศที่เวียดนามจัดทำความตกลงการค้าเป็นหลัก

➤ การเจรจาความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA)

ปัจจุบัน ประเทศเวียดนามได้เข้าร่วมการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP)⁴ ที่มีประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา

⁴ ประเทศภาคีสมาชิก TPP ทั้ง 12 ประเทศ ประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา แคนาดา เม็กซิโก ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ บรูไนฯ เปรู ชิลี ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม

และญี่ปุ่น ซึ่ง ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ประเทศภาคีสมาชิก TPP ทั้ง 12 ประเทศ ได้มีการสรุปผลเจรจาใน 30 ข้อบท เป็นที่เรียบร้อยแล้ว หากแต่ยังมีได้ผลบังคับใช้

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2558 สหภาพยุโรป (EU) ได้บรรลุข้อตกลงในหลักการเพื่อเปิดเสรีทางการค้า (FTA) กับเวียดนามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากใช้เวลาในการเจรจานานกว่า 2 ปี กับ 6 เดือน นอกจากนี้ เวียดนามอยู่ในช่วงการเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรียุโรป (EFTA) ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ และลิกเตนสไตน์

ประเทศเวียดนามได้มีการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศ/กลุ่มประเทศต่างๆ ซึ่งมีการบังคับใช้ความตกลงแล้ว โดยประเทศ/กลุ่มประเทศส่วนใหญ่ที่เวียดนามมีการทำความตกลงด้วยนั้น เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังแสดงในตารางที่ 1-6

ตารางที่ 1-6 ความตกลงการค้าเสรีของประเทศเวียดนามและประเทศคู่ภาคี

ความตกลงการค้าเสรี	ประเทศคู่ภาคี	สถานะการเจรจา
ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area (AANZFTA)	เวียดนาม – บรูไน – กัมพูชา – อินโดนีเซีย – สปป.ลาว – มาเลเซีย – เมียนมา – ฟิลิปปินส์ – สิงคโปร์ – ไทย – ออสเตรเลีย – นิวซีแลนด์	มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม พ.ศ. 2553
ASEAN-India Free Trade Area (AIFTA)	เวียดนาม – บรูไน – กัมพูชา – อินโดนีเซีย – สปป.ลาว – มาเลเซีย – เมียนมา – ฟิลิปปินส์ – สิงคโปร์ – ไทย – อินเดีย	มีผลบังคับใช้ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2553
ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement (AJCEP)	เวียดนาม – บรูไน – กัมพูชา – อินโดนีเซีย – สปป.ลาว – มาเลเซีย – เมียนมา – ฟิลิปปินส์ – สิงคโปร์ – ไทย – ญี่ปุ่น	มีผลบังคับใช้ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2551
ASEAN-Korea Free Trade Area (AKFTA)	เวียดนาม – บรูไน – กัมพูชา – อินโดนีเซีย – สปป.ลาว – มาเลเซีย – เมียนมา – ฟิลิปปินส์ – สิงคโปร์ – ไทย – เกาหลีใต้	มีผลบังคับใช้ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2550
ASEAN-China Free Trade Area (ACFTA)	เวียดนาม – บรูไน – กัมพูชา – อินโดนีเซีย – สปป.ลาว – มาเลเซีย – เมียนมา – ฟิลิปปินส์ – สิงคโปร์ – ไทย – จีน	มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม พ.ศ. 2548
Viet Nam-Chile Free Trade Agreement (VCFTA)	เวียดนาม – ชิลี	มีผลบังคับใช้ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554
Viet Nam-Japan Economic Partnership Agreement (VJEPA)	เวียดนาม – ญี่ปุ่น	มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก WTO Trade Policy Review และ ARIC

➤ โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้า

โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเวียดนาม แสดงไว้ในตารางที่ 1-7 และ 1-8 โดยจะพบว่า อัตราภาษีนำเข้าที่ใช้จริง (MFN applied rate) เฉลี่ยของประเทศเวียดนาม อยู่ที่ร้อยละ 9.5 โดยในกลุ่มสินค้าเกษตรจะมีอัตราภาษีสูงกว่าในกลุ่มสินค้าที่มีใช้สินค้าเกษตร

หากพิจารณาแยกตามรายประเภทสินค้า สินค้าที่มีอัตราภาษีนำเข้าที่ใช้จริงเฉลี่ยสูงที่สุดของประเทศ จะอยู่ในกลุ่มสินค้าเครื่องดื่มและยาสูบ (Beverages & tobacco) โดยอัตราภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ 42.8 ส่วนกลุ่มสินค้าที่มีอัตราภาษีนำเข้าที่ใช้จริงเฉลี่ยสูงรองลงมา ได้แก่ สินค้าในกลุ่มกาแฟและชา (Coffee, tea) และสินค้าในกลุ่มผลไม้ ผักและพืชต่าง ๆ (Fruit, vegetables, plants) (อัตราภาษีนำเข้าที่ใช้จริงเฉลี่ยของสินค้าทั้งสองกลุ่มอยู่ที่ร้อยละ 26.7 และ 20.1 ตามลำดับ)

ตารางที่ 1-7 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเวียดนาม

Tariffs	Product Groups		
	Total	Agricultural	Non-Agricultural
Simple average final bound	11.5	19.1	10.4
Simple average MFN applied	9.5	16.2	8.3
Trade weighted average	5.4	7.7	5.2

ที่มา : รวบรวมจาก WTO Tariff Profile 2014

ตารางที่ 1-8 โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของประเทศเวียดนาม จำแนกตามประเภทสินค้า

Product Groups	Final bond duties				MFN applied duties			Imports	
	AVG	Duty-free in %	Max	Binding in %	AVG	Duty-free in %	Max	Share in %	Duty-free in %
Animal products	15	7.0	40	100	14.1	8.3	40	0.2	9.1
Dairy products	16.6	0	35	100	9.7	9.5	20	0.5	13.0
Fruit, vegetables, plants	21.2	8.1	40	100	20.1	8.0	40	0.8	3.7
Coffee, tea	26.8	0	40	100	26.7	0	40	0.1	0
Cereals & preparations	20.9	2.6	80	100	17.2	12.6	40	2.1	2.5
Oilseeds, fats & oils	11.6	1.4	35	100	7.9	15.7	30	2.7	74.5
Sugars and confectionery	33.3	12.5	100	100	14.8	11.8	40	0.2	9.3
Beverages & tobacco	51.1	0	135	100	42.8	0	135	0.3	0
Cotton	14	20.0	20	100	6.0	40.0	10	0.8	99.9

Product Groups	Final bond duties				MFN applied duties			Imports	
	AVG	Duty-free in %	Max	Binding in %	AVG	Duty-free in %	Max	Share in %	Duty-free in %
Other agricultural products	7.6	24.3	20	100	6.6	43.9	20	1.2	47.0
Fish & fish products	17.7	1.2	35	100	15.6	9.6	35	0.7	20.2
Minerals & metals	11.2	11.7	60	100	7.8	44.2	45	16.5	60.2
Petroleum	34.2	0	40	100	10.5	16.7	20	8.8	6.5
Chemicals	6.1	8.7	27	100	3.1	64.1	27	13.6	45.0
Wood, paper, etc.	11.5	15.4	25	100	10.3	26.2	25	2.9	37.8
Textiles	10.4	0.3	100	100	9.6	11.9	100	8.7	12.7
Clothing	19.9	0	20	100	19.9	0	20	0.3	0
Leather, footwear, etc.	14.1	1.9	35	100	12.6	17.2	35	2.6	16.0
Non-electrical machinery	5.7	34.6	50	100	3.2	69.6	50	11.3	68.4
Electrical machinery	9.7	31.5	35	100	8.0	46.9	35	20.0	53.3
Transport equipment	22.2	21.6	200	100	17.8	39.1	75	2.8	41.3
Manufactures, n.e.s.	10.3	38.2	35	100	9.8	41.4	35	3.0	49.3

ที่มา : รวบรวมจาก WTO Tariff Profile 2014

1.2.4.3. นโยบายการต่างประเทศ

หน่วยงานหลักของประเทศเวียดนามที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดท่าทีและนโยบายการต่างประเทศของประเทศ คือ Ministry of Foreign Affairs เนื่องจากรัฐบาลเวียดนามพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศเป็นปัจจัยหลักในการสร้างการเติบโตเศรษฐกิจ เวียดนามจึงอาศัยวิธีการทางการทูตเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปเศรษฐกิจ รวมทั้งการเจรจาความตกลงการค้าระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศเวียดนามมีความชัดเจนที่ต้องการจะปกครองตนเอง กล่าวคือ ต้องการมีเอกราช มีอำนาจในการตัดสินใจในนโยบายทุกด้านของประเทศ ประกอบกับเวียดนามต้องการที่จะมีสิทธิ์เท่าเทียมประเทศอื่นๆ ในเวทีการประชุมระดับโลก ดังนั้น เวียดนามจึงพยายามอย่างมากที่จะสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศมหาอำนาจและประเทศสมาชิกอาเซียน

นอกจากนี้ เวียดนามยังได้เข้าร่วมองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ เช่น องค์กรการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) โดยเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกเต็มตัวเมื่อปี พ.ศ. 2550 อีกทั้งเวียดนามยังเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) โดยได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติแบบไม่ถาวร (UN Security Council)

ในปี พ.ศ. 2551-2552 เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของเวียดนามที่ต้องการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับนานาชาติ

สำหรับประเทศไทย ทั้งไทยและเวียดนามมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน นอกจากนี้สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ใกล้กันแล้ว ทั้งประเทศไทยและประเทศเวียดนามล้วนเป็นสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ซึ่งในระยะหลัง ทั้งไทยและเวียดนามได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางด้านเศรษฐกิจไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) อีกทั้ง ประเทศไทยและเวียดนามยังมีความร่วมมือด้านสังคมภายใต้กรอบประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างสองประเทศ และเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 นายกรัฐมนตรีเวียดนามได้มาเยือนไทย พร้อมทั้งเข้าหารือในประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อีกทั้ง ยังได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจด้านแรงงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดของไทยและเวียดนาม⁵

1.2.5. สิ่งที่ต้องรู้เกี่ยวกับการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.2.5.1. หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับด้านการค้าและการลงทุน

- **Ministry of Industry and Trade (MOIT)** – เป็นหน่วยงานภาครัฐหลักของประเทศซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริม และควบคุมดูแลการค้าและอุตสาหกรรมในประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่กำหนดและออกกฎหมายและกฎระเบียบด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ
- **Ministry of Planning and Investment (MPI)** – เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการวางแผนบริหารจัดการด้านการลงทุนในประเทศเวียดนาม ทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการด้านเศรษฐกิจและนโยบายระดับประเทศ รวมไปถึงการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจเป้าหมาย และสนับสนุนการลงทุนโดยตรงต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศ

⁵ http://www.thaigov.go.th/index.php?option=com_k2&view=item&id=93976:93976&Itemid=339&lang=th

- **Ministry of Finance (MOF)** –ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและควบคุมการจัดเก็บภาษี การใช้งบประมาณของประเทศ การรักษาระดับเงินทุนสำรองของประเทศ การลงทุนทางการเงิน ตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในประเทศ (Auditing) รวมไปถึงการกำหนดและออกกฎหมาย กฎระเบียบด้านการคลังและระบบภาษีของประเทศ
- **Vietnam Chamber of Commerce and Industry (VCCI)** – เป็นหน่วยงานเอกชนอิสระซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของภาคธุรกิจและผู้ประกอบการในประเทศเวียดนาม มีหน้าที่หลักคือการปกป้องและช่วยเหลือภาคธุรกิจในด้านต่างๆ รวมไปถึงเข้าไปมีบทบาทและให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการส่งเสริมเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนระหว่างเวียดนามกับต่างประเทศ
- **Vietnam Industrial Parks and Investment Promotion (VIPIP)** – เป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่มีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมเขตอุตสาหกรรมและการลงทุนเวียดนาม ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาด้านการลงทุน เช่น ข้อมูลการลงทุน การขอเข้าลงทุนในเขตอุตสาหกรรมพิเศษ เป็นต้น แก่นักลงทุน ทั้งในประเทศและต่างชาติ

สำหรับที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร รวมถึงอีเมลที่สามารถใช้ติดต่อกับหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น เป็นดังตารางที่ 1-9

ตารางที่ 1-9 ที่อยู่สำหรับติดต่อของหน่วยงานสำคัญด้านการค้าและการลงทุนของประเทศเวียดนาม

หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์และอีเมลติดต่อ
Ministry of Industry and Trade (MOIT)	54 Hai Ba Trung Str, Hoan Kiem District, Ha Noi, Viet Nam	Tel: +84 (4) 22202222 Fax: +84 (4) 22202525 E-mail: bbt@moit.gov.vn Website: http://www.moit.gov.vn/
Ministry of Planning and Investment (MPI)	No. 6B, Hoang Dieu, Ba Dinh, Hanoi	Tel: +84 (4) 38455298 Fax: +84 (4) 38234453 E-mail: banbientap@mpi.gov.vn Website: http://www.mpi.gov.vn/
Ministry of Finance (MOF)	No. 28 Tran Hung Dao Street – Hoan Kiem District – Ha Noi	Tel: +84 (4) 2220.2828 Fax: +84 (4) 22208091 E-mail: support@mof.gov.vn Website: http://www.mof.gov.vn/

หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์และอีเมลติดต่อ
Vietnam Chamber of Commerce and Industry (VCCI)	4th Floor, 9 Dao Duy Anh Str, Hanoi.	Tel: +84 (4) 35743985 / 35743063 Fax: +84 (4) 35743985 E-mail: vbf@vcci.com.vn vbfhanoi@gmail.com Website: www.vcci.com
Vietnam Industrial Parks and Investment Promotion (VIIP)	KK11 Ba Vi Street, Ward 15, District 10 ,Ho Chi Minh City	Tel: - Fax: - E-mail: contact@viip.com Website: www.viip.com/

ที่มา : บริษัท โพลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากแต่ละหน่วยงาน

1.2.5.2. เวลาติดต่อราชการ

ช่วงเวลาติดต่อราชการของประเทศเวียดนาม สามารถดำเนินการติดต่อได้ในวันจันทร์ถึงศุกร์ ในช่วงเวลา 7.30 น. ถึง 17.00 น. และมีช่วงพักเที่ยงตั้งแต่ 11.30-14.00 น. โดยบางหน่วยงานอาจเปิดให้บริการในวันเสาร์

ส่วนในการติดต่อหรือนัดหมายกับภาคเอกชน สามารถติดต่อได้ในวันจันทร์ถึงศุกร์เช่นกัน โดยช่วงเวลาติดต่อคือระหว่าง 8.00 น. ถึง 18.00 น. บางหน่วยงานอาจเปิดให้บริการในวันเสาร์

1.2.5.3. วันหยุดราชการ/วันหยุดนักขัตฤกษ์

วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ของประเทศเวียดนาม ถูกแสดงไว้ในตารางที่ 1-10 โดยนอกเหนือจากวันหยุดดังกล่าวแล้ว ยังมีวันหยุดปีใหม่ของประเทศเวียดนาม คือ ตรุษญวน (Tet Day) ซึ่งจะถูกกำหนดโดยปฏิทินจันทรคติ และมักจะตรงกับช่วงปลายมกราคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี นอกจากนี้ ยังมีวันหยุดอื่นๆ ที่ถูกกำหนดโดยปฏิทินดังกล่าว เช่น Vietnamese Kings' Commemoration Day เป็นต้น รวมไปถึงวันหยุดตามพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา เป็นต้น

ตารางที่ 1-10 วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ของประเทศเวียดนาม

วัน-เดือน	วันหยุดประจำชาติ
1 มกราคม	New Year's Day
30 เมษายน	Liberation Day/Reunification Day
1 พฤษภาคม	Labour Day
19 สิงหาคม	August Revolution Commemoration Day
2 กันยายน	National Day

ที่มา : บริษัท โพลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

1.2.5.4. ธรรมเนียมปฏิบัติในการติดต่อธุรกิจ

- **การติดต่อธุรกิจ** – โดยทั่วไป การติดต่อทางธุรกิจกับภาคธุรกิจที่เป็นบริษัทหรือธุรกิจขนาดใหญ่/บริษัทข้ามชาติ จะใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อ อย่างไรก็ตาม ในธุรกิจขนาดเล็กมักไม่นิยมใช้ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ การนัดหมายธุรกิจล่วงหน้า และการใช้นามบัตรสำหรับการแนะนำตัวเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการแสดงความสนใจในนามบัตรที่ได้รับ เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ให้ นอกจากนี้ ในการนัดหมาย ควรทำการนัดหมายล่วงหน้าเป็นอย่างน้อย 2-3 สัปดาห์
- **วันทำงาน** – ภาคธุรกิจในประเทศเวียดนามทั่วไป ทำงานในวันจันทร์ถึงศุกร์ โดยเฉลี่ยจะทำงานวันละ 8 ชั่วโมง และในบางบริษัทอาจเปิดดำเนินการในวันเสาร์
- **การตรงต่อเวลา** – การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งจำเป็นในการติดต่อธุรกิจกับภาคธุรกิจหรือผู้ประกอบการในประเทศเวียดนาม ทั้งนี้ ผู้ประกอบการชาวเวียดนามมีค่านิยมที่จะคาดหวังให้ผู้มาติดต่อตรงเวลาด้วยเช่นกัน
- **การทักทาย/การต้อนรับ** – การจับมือเป็นเรื่องทั่วไปสำหรับการทักทาย โดยธรรมเนียมปฏิบัติทั่วไป นักธุรกิจที่มีอาวุโสหรือตำแหน่งที่สูงกว่าจะเป็นฝ่ายยื่นมือก่อน จากนั้นอีกฝ่ายจึงยื่นทั้ง 2 มือเพื่อจับมือตอบ ทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวใช้กับตอนกล่าวอำลาด้วยเช่นกัน
- **การแต่งกาย** – ในการติดต่อธุรกิจกับผู้ประกอบการเวียดนาม การแต่งกายสุภาพกลายเป็นสิ่งจำเป็นมาก แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพอากาศในเวียดนาม (โดยเฉพาะทางตอนใต้) ค่อนข้างร้อน การไม่สวมเสื้อสูทเป็นที่รับได้และปฏิบัติทั่วไป

- อื่น ๆ – ก่อนการเจรจาธุรกิจควรมีการแนะนำตัว หัวข้อเรื่องที่ต้องการพูด และข้อมูลเบื้องต้นต่างๆ เกี่ยวกับบริษัท นอกจากนี้ ชาวเวียดนามมักชอบมอบของที่ระลึก ดังนั้นจึงควรมีของที่ระลึกไปด้วยเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน

1.3. ภาพรวมการค้า และการลงทุนของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

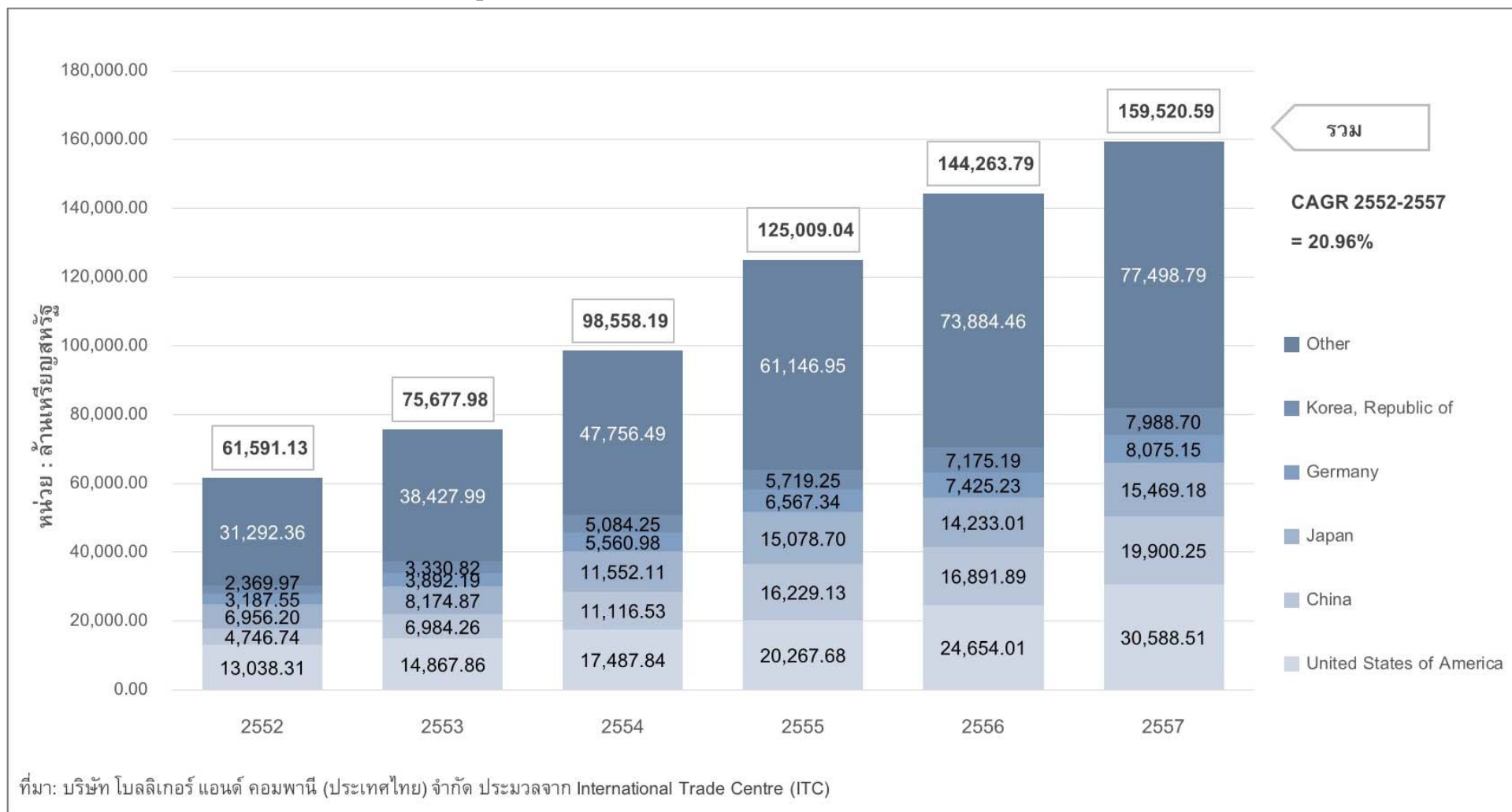
1.3.1. ภาพรวมการค้าสินค้า

1.3.1.1. การส่งออก

สำหรับข้อมูลการส่งออกของประเทศเวียดนาม พบว่ามีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดตั้งแต่ โดยในปี พ.ศ. 2552 มูลค่าการส่งออกของเวียดนามเท่ากับ 61,591.13 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในปี พ.ศ. 2557 มูลค่าดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นเป็น 159,520.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (Compound Annual Growth Rate หรือ CAGR) เท่ากับร้อยละ 20.96 ดังแสดงในภาพที่ 1-12

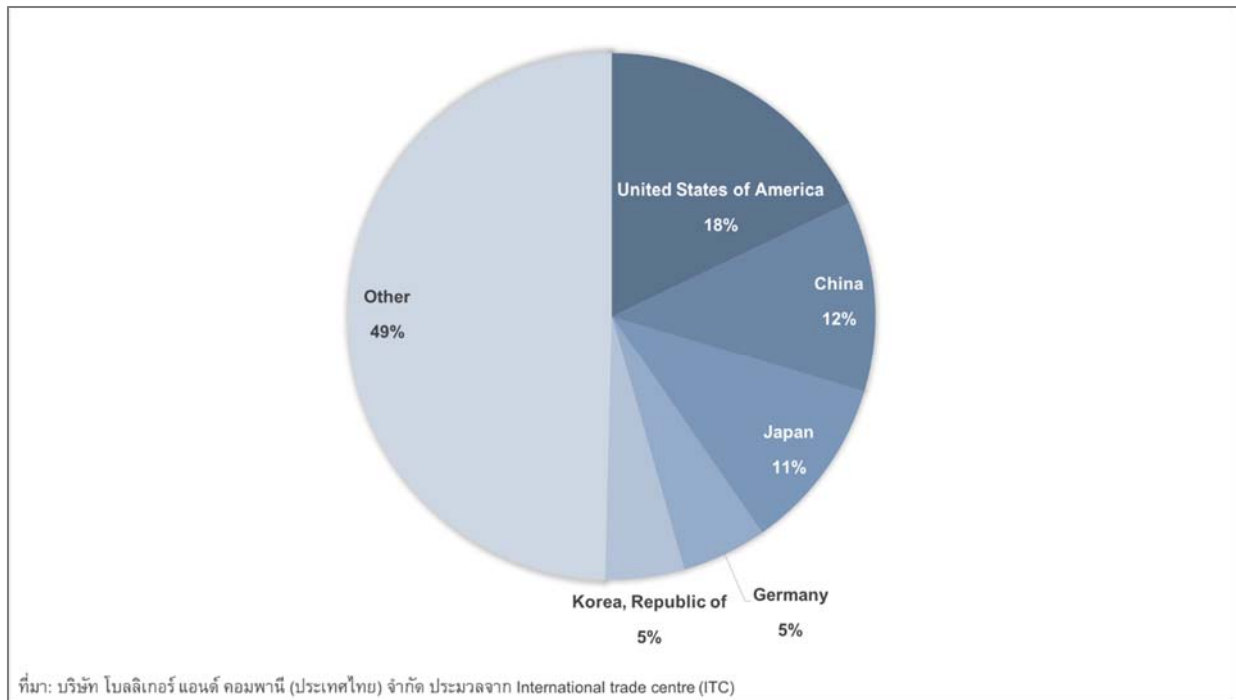

ภาพที่ 1-12 มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557

สำหรับตลาดส่งออกสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ ตลาดสหรัฐอเมริกาซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของเวียดนามในช่วงปี พ.ศ. 2552-2557 ตลาดจีนซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 ตลาดญี่ปุ่น ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11 เยอรมนี ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5 และเกาหลีใต้ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5 ดังแสดงในภาพที่ 1-13

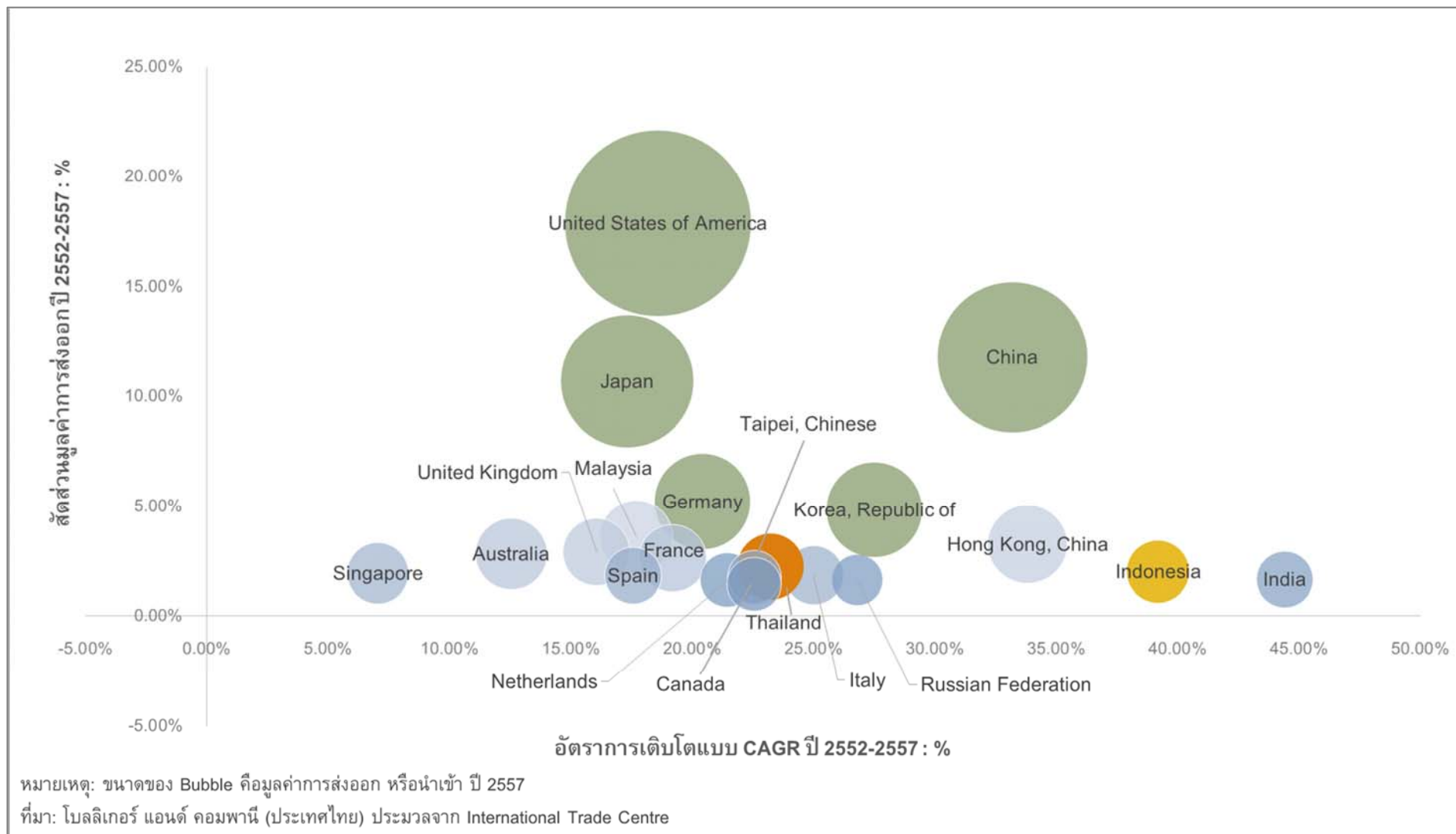
ภาพที่ 1-13 สัดส่วนการส่งออกเฉลี่ยของประเทศเวียดนามไปยังตลาดส่งออกสินค้าสำคัญ ปี พ.ศ. 2552-2557

ทั้งนี้ ในช่วงเวลาเดียวกัน เวียดนามมีการส่งออกสินค้ามายังไทยอยู่ที่ 13,616.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นส่วนแบ่งเท่ากับร้อยละ 2.26 ของการส่งออกทั้งหมดของเวียดนาม โดยในปี พ.ศ. 2557 เพียงปีเดียว เวียดนามมีการส่งออกอยู่ที่ 3,937.62 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในภาพรวม ไทยเป็นตลาดส่งออกในอันดับที่ 11 ของเวียดนาม (ภาพที่ 1-14)

สำหรับสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์และเครื่องโทรศัพท์ไร้สาย น้ำมันปิโตรเลียมดิบ รองเท้า ข้าว และเฟอร์นิเจอร์ ดังแสดงในตารางที่ 1-11

ภาพที่ 1-14 ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 1-11 สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศไทย				
No.	HS Code	รายการสินค้า	มูลค่าส่งออกทั้งหมดของเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
TOTAL		ทุกรายการสินค้า	632,321.23	100.00
1	HS8517	เครื่องโทรศัพท์รวมถึงเครื่องโทรศัพท์สำหรับเครือข่าย-เซลลูลาร์ หรือสำหรับเครือข่ายไร้สายอื่น ๆ เครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับการส่งหรือการรับเสียง ภาพ หรือข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงเครื่องอุปกรณ์สำหรับการสื่อสารในระบบ-เครือข่ายทางสายหรือไร้สาย(เช่น เครือข่ายเฉพาะกลุ่ม หรือเครือข่ายบริเวณกว้าง) นอกจากเครื่องส่งหรือเครื่องรับ ตามประเภทที่ 84.43 85.25 85.27 หรือ 85.28	44,348.53	7.01
2	HS2709	น้ำมันปิโตรเลียมดิบและน้ำมันดิบที่ได้จากแร่ปิโตรลีนัส	34,232.91	5.41
3	HS6403	รองเท้าที่มีพื้นรองเท้าด้านนอกทำด้วยยาง พลาสติก หนังฟอกหรือหนังอัด และส่วนบนของรองเท้าทำด้วยหนังฟอก	14,300.41	2.26
4	HS1006	ข้าว	16,178.97	2.56
5	HS9403	เฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ และส่วนประกอบของเฟอร์นิเจอร์	11,744.29	1.86

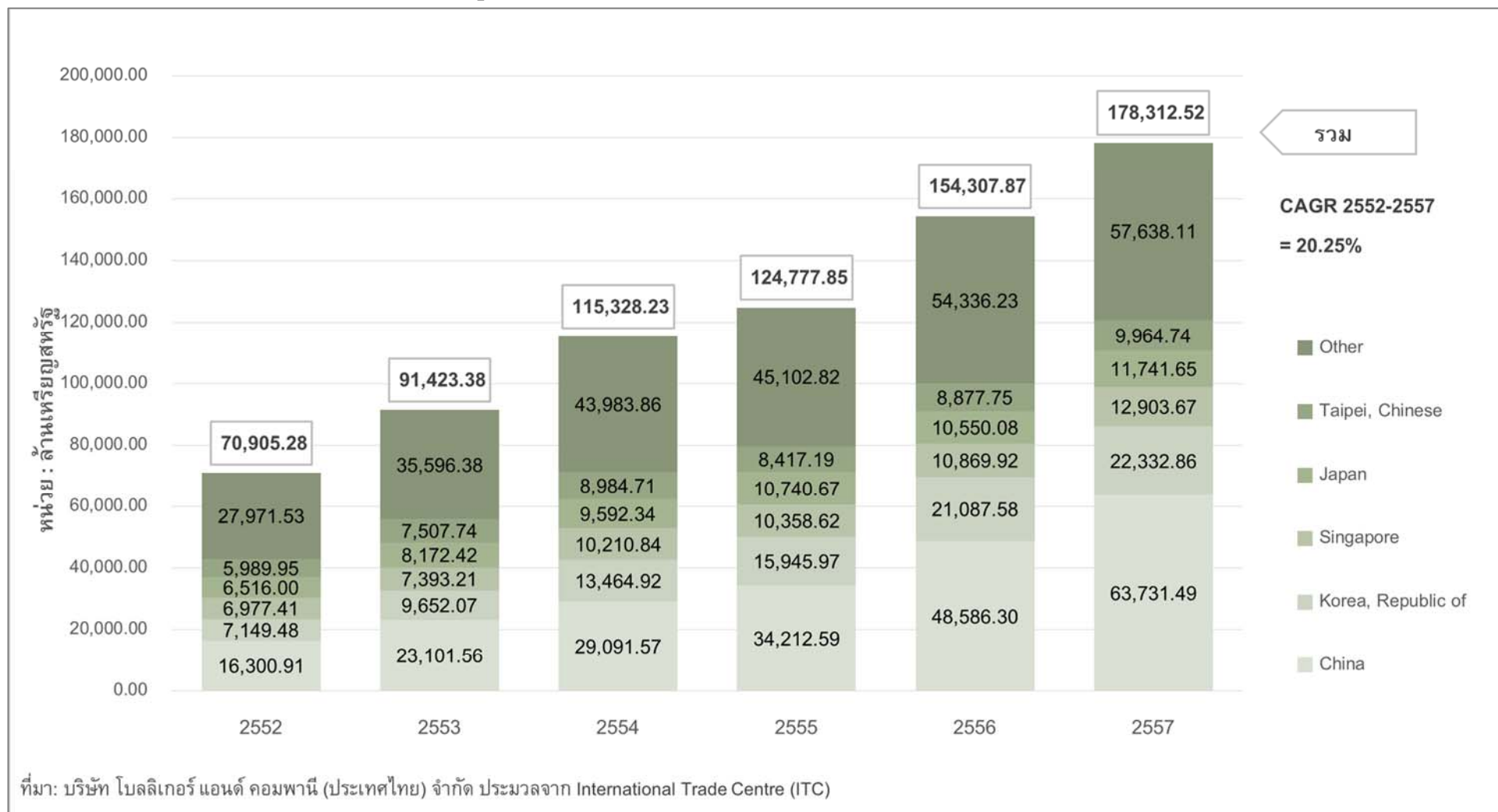
ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

1.3.1.2. การนำเข้า

ในส่วนของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2552-2557 การนำเข้าของเวียดนามมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นอย่างมากเช่นเดียวกับในภาคการส่งออก โดยเพิ่มขึ้นจาก 70,905.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 มาเป็น 178,312.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มากกว่า 2 เท่า) มีการเติบโตในอัตราแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 20.25 ดังแสดงในภาพที่ 1-15

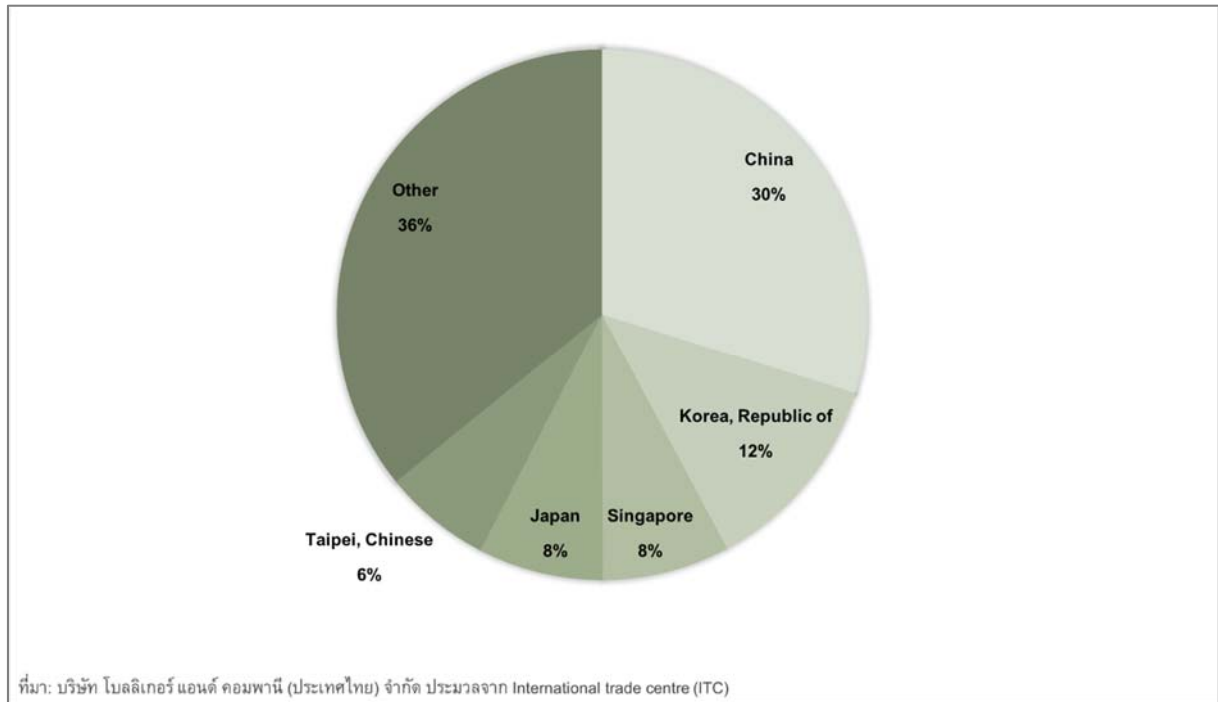

ภาพที่ 1-15 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557

สำหรับแหล่งนำเข้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ได้แก่ จีน (การนำเข้าจากจีนของเวียดนามมีมากถึงร้อยละ 30 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของประเทศ) เกาหลีใต้ (ร้อยละ 12) สิงคโปร์ (ร้อยละ 8) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 8) และไต้หวัน (ร้อยละ 6) ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 1-16

ภาพที่ 1-16 สัดส่วนการนำเข้าเฉลี่ยของประเทศเวียดนามจากแหล่งนำเข้าสำคัญ ปี พ.ศ. 2552-2557

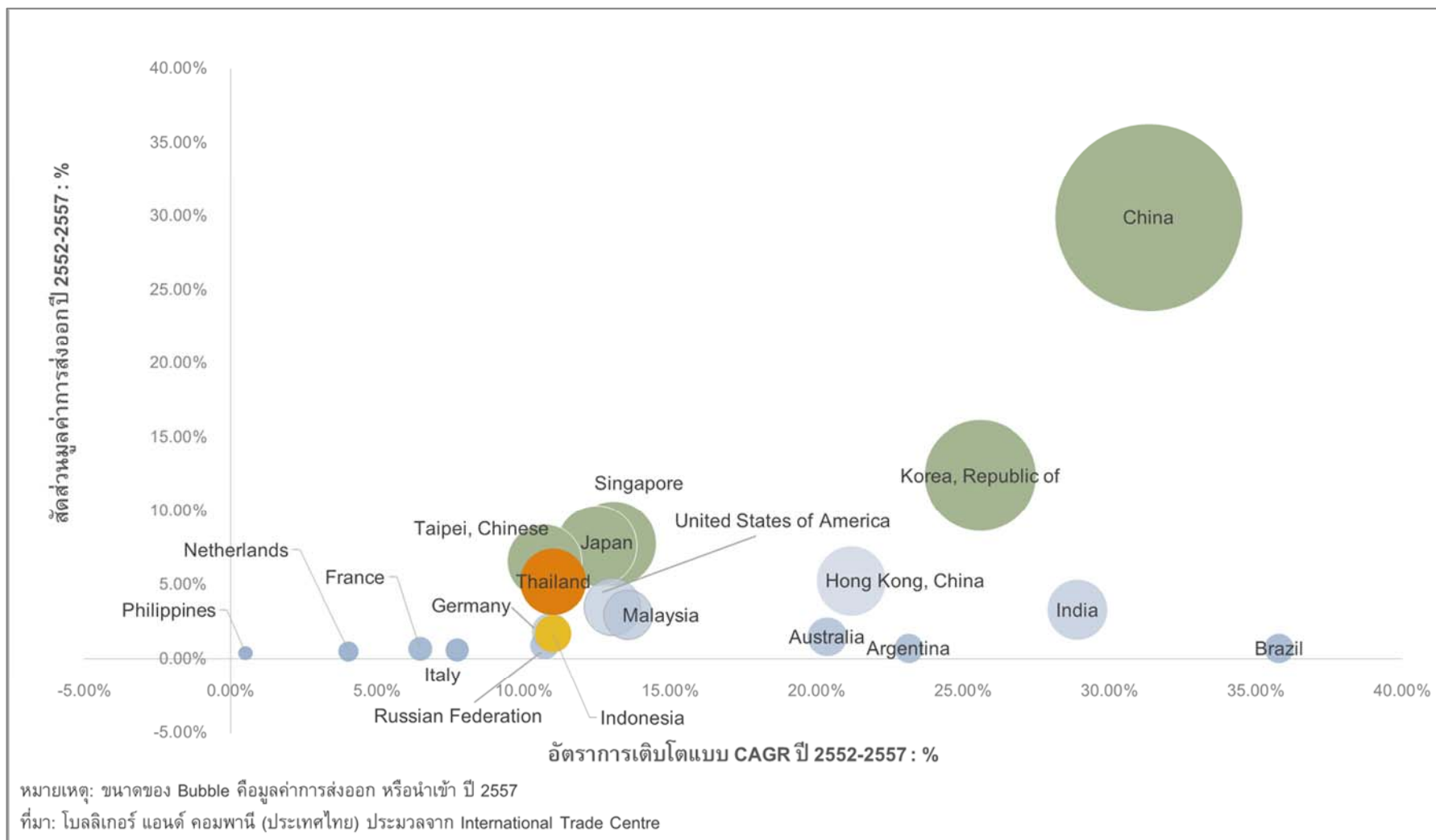

ทั้งนี้ หากพิจารณาการนำเข้าสินค้าของประเทศเวียดนามจากไทย มีมูลค่าประมาณ 34,663.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 ซึ่งคิดเป็นส่วนแบ่งการนำเข้าเท่ากับร้อยละ 5.22 หรืออันดับที่ 7 ของแหล่งนำเข้าทั้งหมดของเวียดนาม (ภาพที่ 1-17)

ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม แผงวงจรรวมที่ใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องโทรศัพท์และเครื่องโทรศัพท์ไร้สาย เหล็กแผ่น และยารักษาโรค ดังแสดงในตารางที่ 1-12

ภาพที่ 1-17 แหล่งนำเข้าสินค้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 1-12 สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศเวียดนาม				
No.	HS Code	รายการสินค้า	มูลค่านำเข้าทั้งหมดของ เวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
TOTAL		ทุกรายการสินค้า	685,662.70	100.00
1	HS2710	น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่ปิโตรลีน นอกเหนือจากที่เป็นน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ่งปรุงแต่งที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น ซึ่งมีน้ำมันปิโตรเลียม หรือน้ำมันที่ได้จากแร่ปิโตรลีนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไปโดยน้ำหนัก ซึ่งน้ำมันเหล่านี้เป็นองค์ประกอบหลักของสิ่งปรุงแต่งนั้น เศษน้ำมัน	40,052.49	5.84
2	HS8542	วงจรรวมที่ใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์	23,088.81	3.37
3	HS8517	เครื่องโทรศัพท์รวมถึงเครื่องโทรศัพท์สำหรับเครือข่ายเซลลูลาร์ หรือสำหรับเครือข่ายไร้สายอื่น ๆ เครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับการส่งหรือการรับเสียงภาพ หรือข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงเครื่องอุปกรณ์สำหรับการสื่อสารในระบบเครือข่ายทางสายหรือไร้สาย (เช่น เครือข่ายเฉพาะกลุ่ม หรือเครือข่ายบริเวณกว้าง) นอกจากเครื่องส่งหรือเครื่องรับตามประเภทที่ 84.43 85.25 85.27 หรือ 85.28	22,034.45	3.21
4	HS7208	ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้าไม่เจือ มีความกว้างตั้งแต่ 600 มิลลิเมตรขึ้นไป ได้จากการรีดร้อน ไม่หุ้มดัด ไม่ชุบ หรือไม่เคลือบ	11,988.49	1.75
5	HS3004	ยารักษาหรือป้องกันโรค (ไม่รวมถึงของตามประเภทที่ 30.02 30.05 หรือ 30.06) ที่ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ผสมหรือผลิตภัณฑ์ไม่ผสมสำหรับใช้รักษาหรือป้องกันโรคที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ตามขนาดที่กำหนด (รวมถึงของที่จัดทำขึ้นในลักษณะเพื่อให้ผ่านทางผิวหนัง) หรือในลักษณะหรือบรรจุภาชนะเพื่อการขายปลีก	6,977.24	1.02

ที่มา: บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

1.3.2. ภาพรวมการค้าบริการ

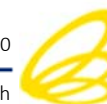
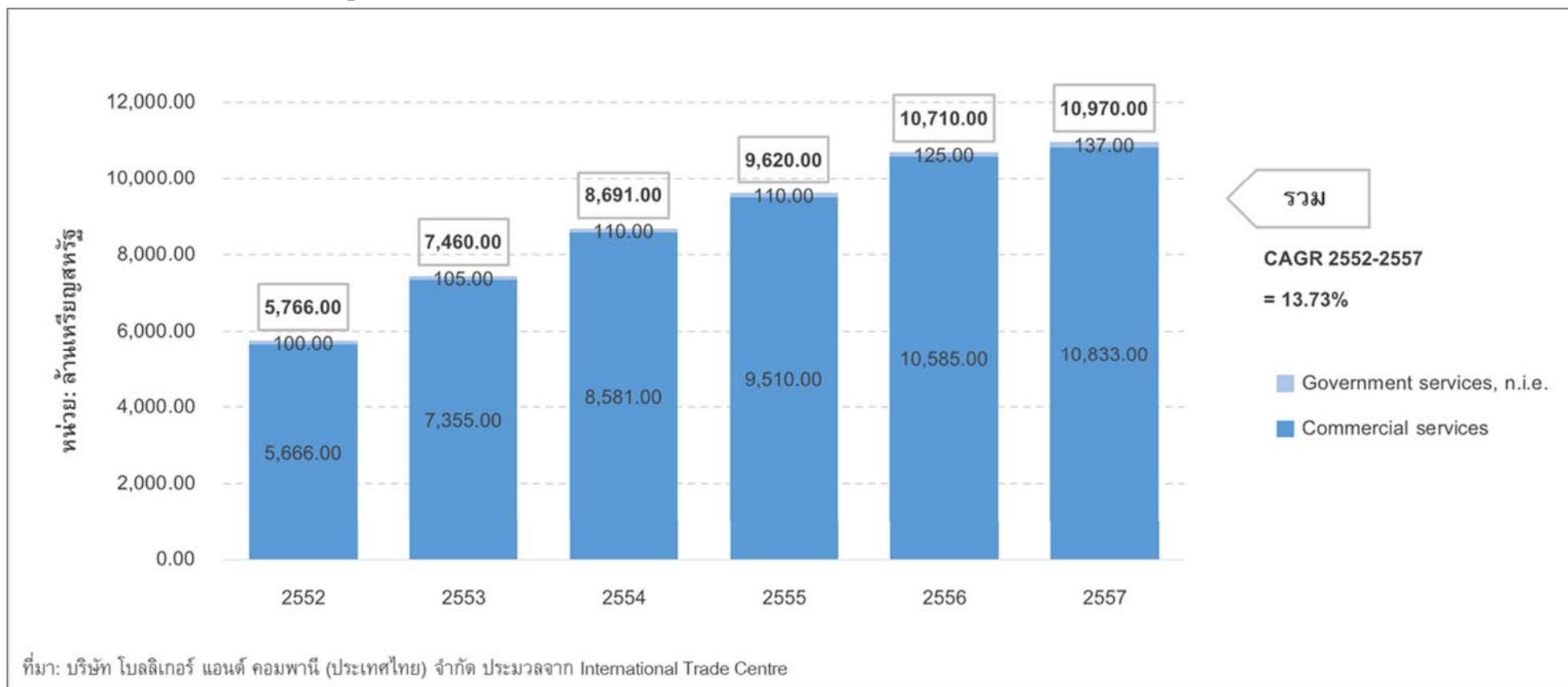
1.3.2.1. การส่งออก

สำหรับด้านการส่งออกบริการของประเทศเวียดนาม พบว่ามีทิศทางสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งออกบริการของเวียดนามเพิ่มขึ้นจาก 5,766 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 10,970 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 โดยคิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 13.73 ดังแสดงในภาพที่ 1-18

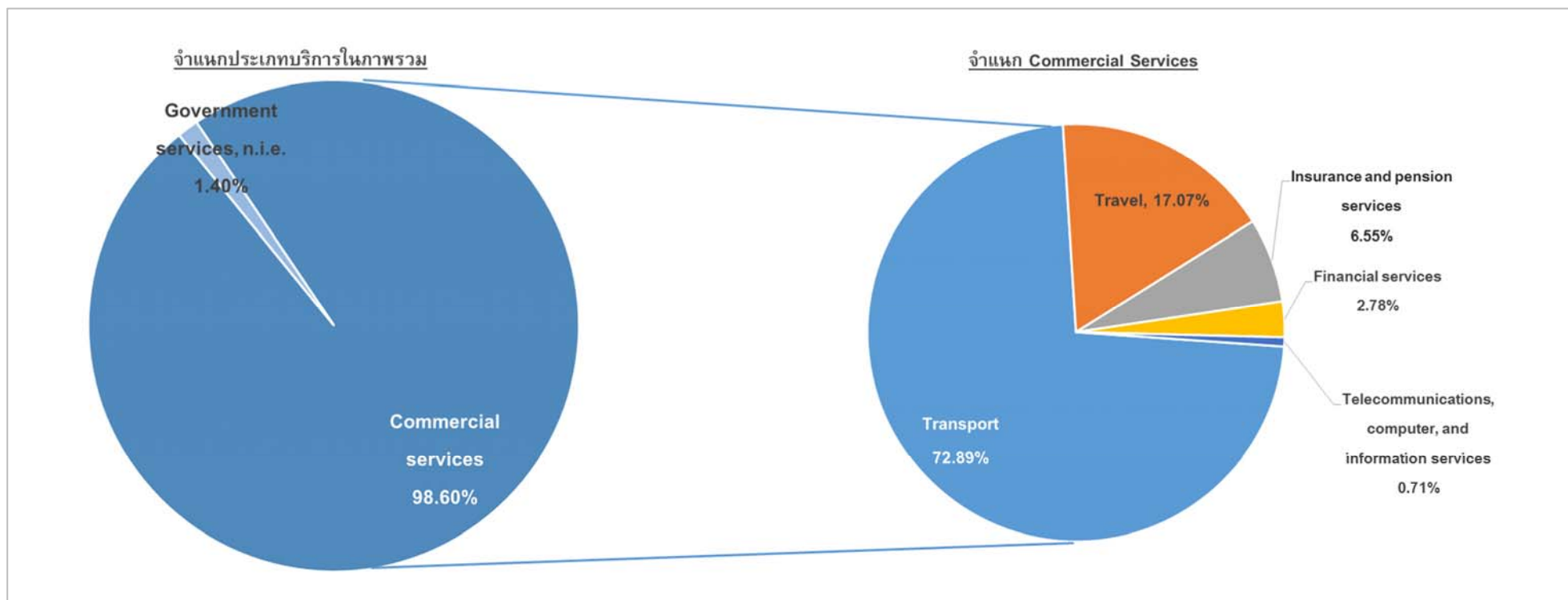
ทั้งนี้ เวียดนามเป็นประเทศที่เน้นการส่งออกบริการเชิงพาณิชย์เป็นสำคัญ โดยการส่งออกเกือบทั้งหมด (ราวร้อยละ 98.71) เป็นการส่งออกบริการเชิงพาณิชย์ และส่วนที่เหลือคือการส่งออกบริการภาครัฐ สำหรับภาคบริการเชิงพาณิชย์ที่เวียดนามมีสัดส่วนการส่งออกมากที่สุด ได้แก่ บริการด้านการท่องเที่ยว (Travel) ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนต่อการส่งออกบริการทั้งหมดของประเทศเท่ากับร้อยละ 69.08 บริการด้านการขนส่ง (Transportation) ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 26.36 และบริการด้านการเงิน (Financial Services) ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 2.11 ดังแสดงในภาพที่ 1-19

ภาพที่ 1-18 มูลค่าการส่งออกบริการของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557 จำแนกเป็นประเภทบริการ

ภาพที่ 1-19 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเวียดนามส่งออกเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2557

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre

1.3.2.2. การนำเข้า

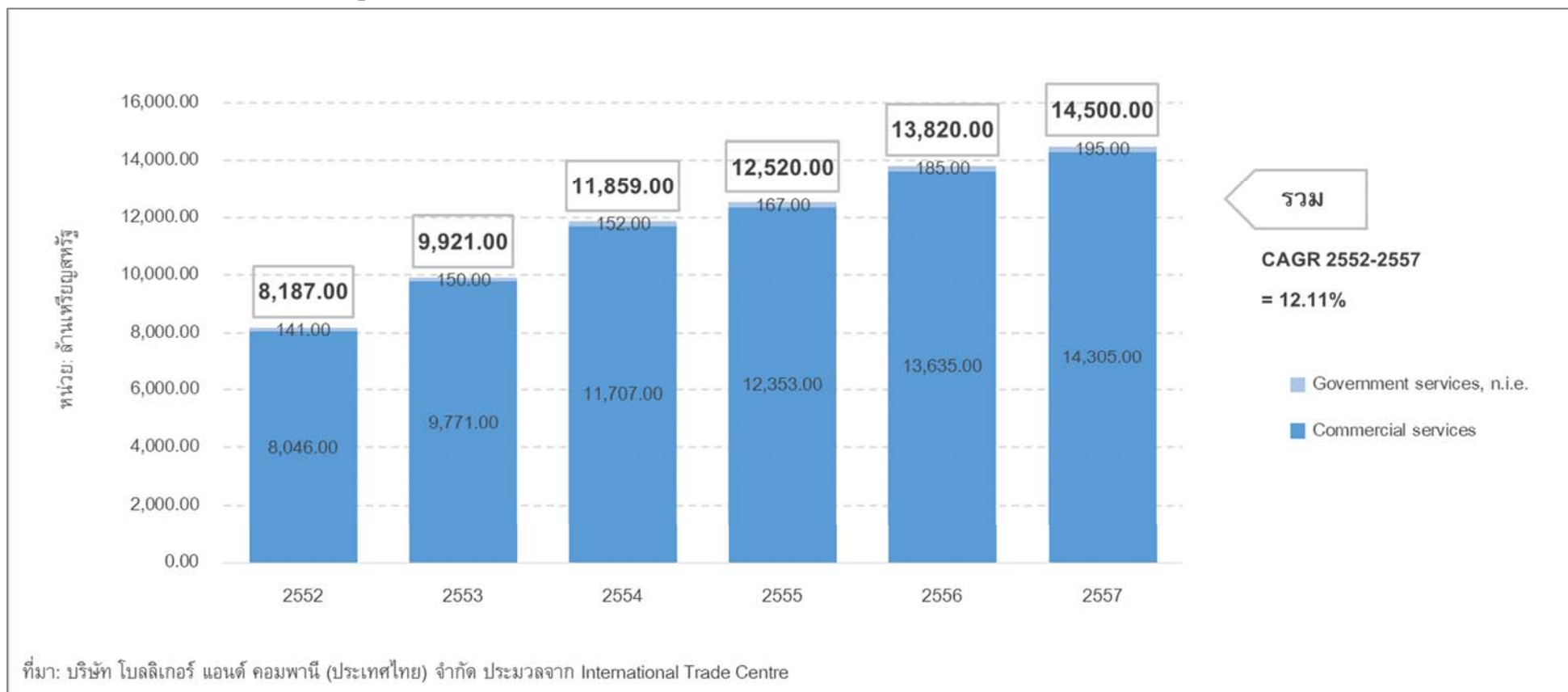
ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2557 เวียดนามเป็นประเทศหนึ่งที่มีการนำเข้าบริการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการนำเข้าบริการของเวียดนามเพิ่มขึ้นจาก 8,187.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 14,500.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557

การเพิ่มขึ้นดังกล่าวคิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 12.11 โดยถึงแม้การเติบโตดังกล่าวจะมีการชะลอตัวอยู่บ้างในระหว่างปี พ.ศ. 2554-2555 แต่โดยภาพรวมยังมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพที่ 1-20

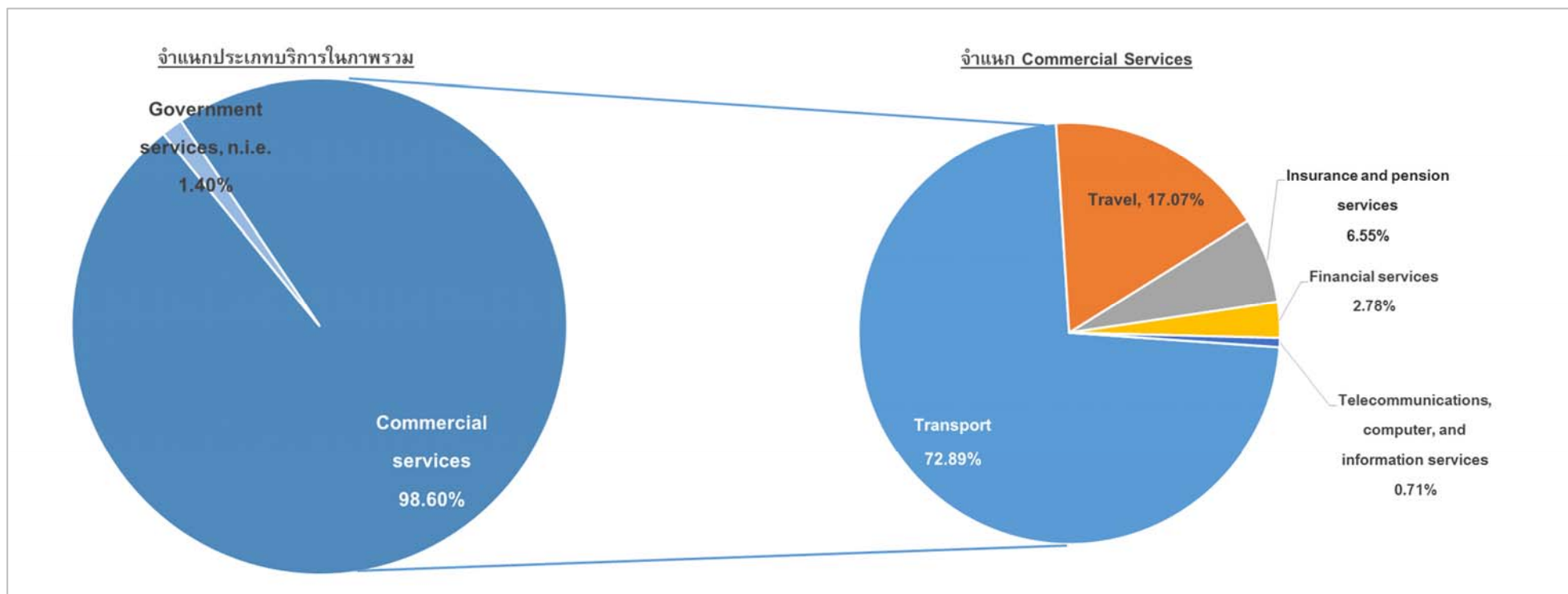
สำหรับภาคบริการที่เวียดนามมีการนำเข้ามากที่สุด ได้แก่ การบริการเชิงพาณิชย์ ซึ่งคิดเป็นกว่าร้อยละ 98.6 ของการนำเข้าบริการทั้งหมดของประเทศ โดยอาจแบ่งออกเป็น การนำเข้าบริการด้านการขนส่ง (Transportation) เป็นหลัก (คิดเป็นราวร้อยละ 72.89 ของการนำเข้าบริการเชิงพาณิชย์ทั้งประเทศ) รองลงมาด้วยบริการด้านการท่องเที่ยว (Travel) และบริการด้านการประกัน (Insurance and Pension Services) ซึ่งมีส่วนแบ่งการนำเข้าภาคบริการของเวียดนาม เท่ากับร้อยละ 17.07 และ 6.55 ตามลำดับ (ภาพที่ 1-21)

ภาพที่ 1-20 มูลค่าการนำเข้าบริการของประเทศเวียดนามทั้งหมด ปี พ.ศ. 2552-2557 จำแนกเป็นประเภทบริการ

ภาพที่ 1-21 สัดส่วนประเภทบริการที่ประเทศเวียดนามนำเข้าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2552-2557

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre

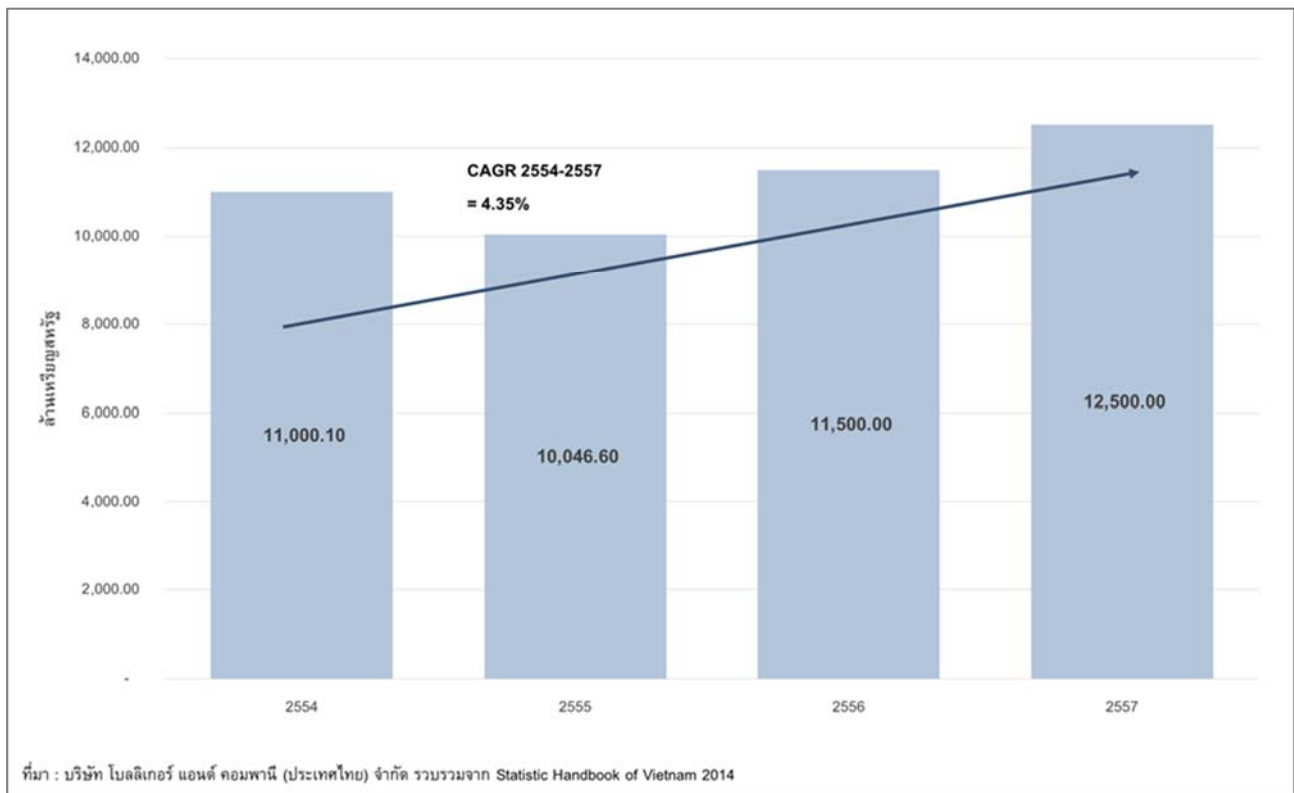

1.3.3. ภาพรวมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

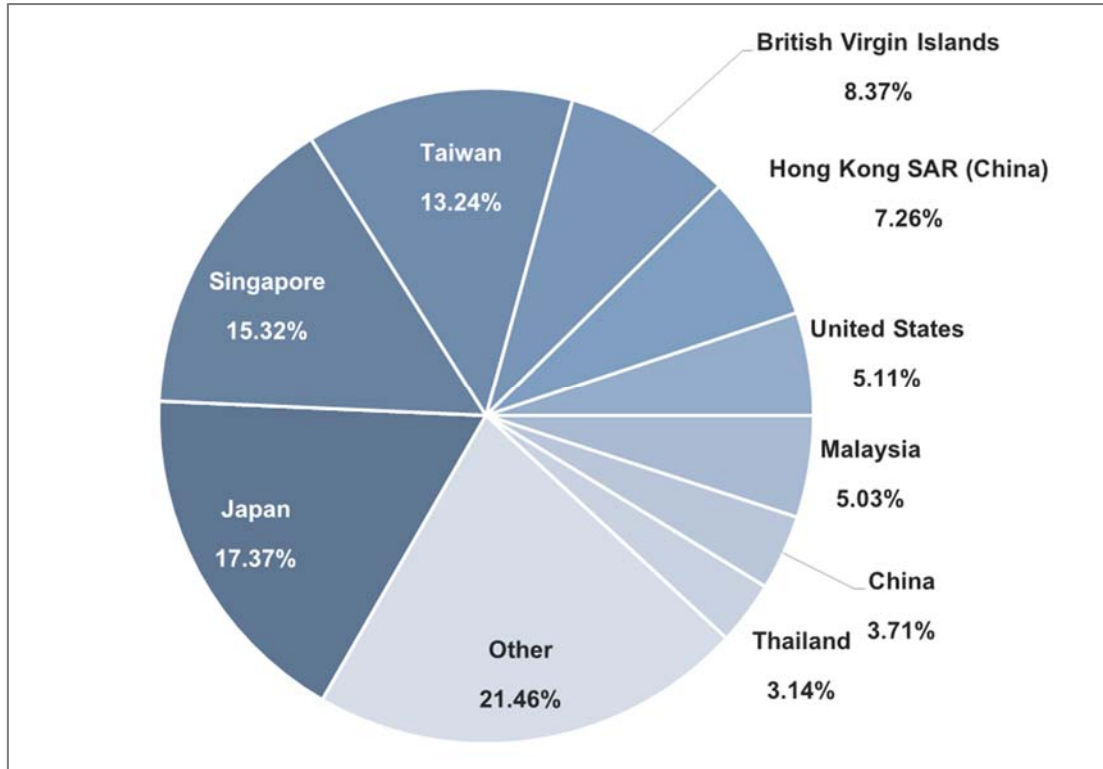
สำหรับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ของเวียดนาม พบว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี พ.ศ. 2557 มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นจากในปี พ.ศ. 2554 โดยเพิ่มขึ้นจาก 11,000.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 12,500.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (อัตราการเติบโตแบบ CAGR) ที่ร้อยละ 4.35 แม้จะมีการลดลงของการลงทุนอยู่บ้างในปี พ.ศ. 2555 อย่างไรก็ตาม การลงทุนได้กลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2556 และ 2557 ดังแสดงในภาพที่ 1-22

ภาพที่ 1-23 แสดงภาพรวมของประเทศผู้ลงทุนหลักในประเทศเวียดนาม โดยในปี พ.ศ. 2557 ชาติที่เข้ามาลงทุนในเวียดนามมากที่สุด ได้แก่ ญี่ปุ่น (คิดเป็นร้อยละ 17.37 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมดในปีดังกล่าว) สิงคโปร์ (ร้อยละ 15.32) ไต้หวัน (ร้อยละ 13.24) หมู่เกาะบริติชเวอร์จิน (ร้อยละ 8.37) ฮองกง (ร้อยละ 7.26) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 5.11) มาเลเซีย (ร้อยละ 5.03) จีน (ร้อยละ 3.71) และไทย (ร้อยละ 3.14) ตามลำดับ

ภาพที่ 1-22 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2554-2557

ภาพที่ 1-23 สัดส่วนมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2557 จำแนกตามประเทศผู้ลงทุน

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก Statistic Handbook of Vietnam 2014

1.4. นโยบาย กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุนของ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.4.1. นโยบายด้านการลงทุน

ประเทศเวียดนามถือเป็นประเทศที่กำลังอยู่ในขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจจากระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมที่ภาครัฐมีอำนาจเด็ดขาดในการกำหนดอุตสาหกรรมที่จะสนับสนุนให้เป็นระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีที่ภาคเอกชนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีทั้งความพยายามในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นรัฐวิสาหกิจต่างๆ ให้เป็นบริษัทร่วมทุน (Joint Stock Company) ที่ภาคเอกชนจะสามารถเข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการมากขึ้น

รัฐบาลเวียดนามมีการแสดงท่าทีที่จะเปิดเสรีทางการลงทุนจากต่างประเทศนับตั้งแต่ประกาศเจตนารมณ์ว่าจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) ในปี พ.ศ. 2538 ซึ่งนับจากนั้น รัฐบาลเวียดนามก็ได้ริเริ่มขั้นตอนการปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับทางการลงทุนในประเทศให้เปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น และมีความพยายามในการลดข้อจำกัดทางการลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2548 ประเทศเวียดนามประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการลงทุน (Vietnam Investment Law, 2005) ซึ่งเป็นก้าวสำคัญในการกระตุ้นการลงทุนจากต่างประเทศ เพราะว่าการกฎหมายฉบับดังกล่าวผ่อนปรนข้อกำหนด/ข้อจำกัดทางการลงทุนที่เคยมีมาหลายประการ

ในปัจจุบัน แนวทางการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศเวียดนามคือ เน้นสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพแรงงานเวียดนามสูงขึ้น (U.S. Department of State, 2015) เช่น ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น และยังคงมุ่งเน้นส่งเสริมการลงทุนในเขตพื้นที่ภูเขาและพื้นที่ห่างไกลเมืองใหญ่ และ/หรือมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจต่ำกว่าที่อื่น

ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2557 รัฐบาลเวียดนามได้มีการผ่านร่างกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 โดยภายในกฎหมายการลงทุนฉบับดังกล่าวได้มีการกำหนดอุตสาหกรรมที่ห้ามมิให้ชาวต่างชาติลงทุน 6 สาขา (Negative List) และมีการกำหนดอุตสาหกรรมอีก 267 สาขา ที่สามารถเข้ามาลงทุนได้ แต่นักลงทุนจะต้องขอใบอนุญาตการลงทุน หรือ Investment Licence

ในส่วนของสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน รัฐบาลเวียดนามมีแนวทางการส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมของประเทศผ่านการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรม (Industrial Park) และเขตอุตสาหกรรมพิเศษ เช่น เขตอุตสาหกรรมไฮเทค เป็นต้น เพื่อให้สิทธิประโยชน์แก่กลุ่มอุตสาหกรรมที่ประเทศมุ่งเน้นพัฒนา

1.4.2. กฎหมายและกฎระเบียบ

1.4.2.1. กฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

➤ รูปแบบการลงทุนจากต่างประเทศที่สามารถทำได้ในประเทศเวียดนาม

ชาวต่างชาติที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนามจะมีทางเลือกรูปแบบการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด 3 รูปแบบ ได้แก่

- สัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Co-operation Contract : BCC) เป็นการร่วมทุนทำธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างชาติกับนักลงทุนชาวเวียดนาม ซึ่งอาจมีมากกว่า 1 ราย เข้าร่วมทำธุรกิจด้วย มีความยืดหยุ่นมากที่สุด ความรับผิดชอบกำไรและขาดทุน และไม่มีข้อกำหนดเรื่องเงินทุนขั้นต่ำของผู้ลงทุนต่างชาติ
- กิจการร่วมทุน (Joint Venture : JV) เป็นการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติรายเดียวหรือหลายรายกับนักลงทุนของเวียดนามรายเดียวหรือหลายราย การลงทุนประเภทนี้จะเป็นการจัดตั้งบริษัทใหม่ในรูปหุ้นส่วนที่จำกัดความรับผิดชอบ มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของเวียดนาม โดยการก่อตั้งต้องได้รับใบอนุญาตและจดทะเบียนกับ Ministry of Planning and Investment
- กิจการที่ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด (Wholly Foreign-Owned Enterprise) การลงทุนแบบนี้ เงินลงทุนที่ชาวต่างชาติจะต้องนำเข้ามาในประเทศเวียดนามจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมด
- กิจการที่ทำสัญญากับภาครัฐ – แบ่งออกเป็นสองรูปแบบ ได้แก่ (1) สัญญาการทำงานแบบ BOT (Build-Operate-Transfer) และ (2) สัญญาการทำงานแบบ BT (Build-Transfer-Contract)

➤ กลุ่มอุตสาหกรรม/ธุรกิจที่ห้ามการลงทุน (Closed Investment)

- การลงทุนในกลุ่มธุรกิจค้า/ขายสารเสพติด (Trade in the narcotic substances)

- การลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตสารเคมีและแร่ธาตุบางชนิดที่กำหนด (Trade in some specific chemicals and minerals)
- การลงทุนในกลุ่มธุรกิจที่ค้าขายพันธุ์พืชหายากตามสนธิสัญญา CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)
- การลงทุนในกลุ่มธุรกิจค้าประเวณี (Prostitution)
- การลงทุนในธุรกิจค้ามนุษย์ และ/หรือชิ้นส่วน/อวัยวะของมนุษย์ (Human trafficking)
- การลงทุนในธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการโคลนนิ่งมนุษย์ (Business activities pertaining to human cloning)

➤ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการกำหนดเงื่อนไขทางการลงทุน (Conditional Investment)

รัฐบาลเวียดนามกำหนดเงื่อนไขรูปแบบการดำเนินธุรกิจสำหรับอุตสาหกรรมบางประเภทไว้ได้แก่

- ชาวต่างชาติที่จะเข้ามาดำเนินธุรกิจการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม บริการโทรคมนาคม บริการขนส่งพัสดุทั้งในและต่างประเทศ และกิจการกระจายเสียงวิทยุและโทรทัศน์ จะต้องเข้ามาดำเนินกิจการในเวียดนามภายใต้สัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Co-operation Contract : BCC) เท่านั้น
- ส่วนชาวต่างชาติที่จะเข้ามาดำเนินธุรกิจการสำรวจน้ำมัน กิจการการขุดค้นหาทรัพยากรธรรมชาติ กิจการการขนส่งทางอากาศ กิจการการขนส่งทางรถไฟ กิจการการขนส่งทางทะเล กิจการการสร้างท่าเรือ กิจการการสร้างท่าอากาศยาน กิจการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจการที่เกี่ยวข้องการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ และกิจการการผลิตระเบิดเพื่ออุตสาหกรรม จะต้องเข้ามาดำเนินกิจการในเวียดนามภายใต้ สัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Co-operation Contract : BCC) หรือ กิจการร่วมทุน (Joint Venture: JV) เท่านั้น

นอกจากนี้ การลงทุนในบางกลุ่มอุตสาหกรรมในเวียดนาม (267 สาขา) อาจต้องดำเนินการตามเงื่อนไขของกฎหมาย คือ นักลงทุนต่างชาติต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการลงทุนก่อนจะสามารถเข้ามาลงทุนและจัดตั้งธุรกิจในเวียดนามได้ โดยการลงทุนทั้ง 267 สาขานี้สามารถจัดแบ่งได้เป็น 16 กลุ่มการลงทุนที่มีความเกี่ยวข้องกับด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความมั่นคงและการป้องกันประเทศ (National Security and Defence) ด้านความยุติธรรม (Judiciary) ด้านการเงิน

(Finance) ด้านอุตสาหกรรมและการค้า (Industry and Trade) ด้านแรงงานและสังคม (Labour and Social Affairs) ด้านการขนส่ง (Transport) ด้านการก่อสร้าง (Construction) ด้านโทรคมนาคม และการสื่อสาร (Information and Communications) ด้านการศึกษา (Education and Training) ด้านการเกษตรและการพัฒนาชนบท (Agriculture and Rural Development) ด้านการวางแผน การลงทุน (Planning and Investment) ด้านสุขภาพ (Health) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology) ด้านวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (Culture, Sports and Tourism) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Natural Resources and Environment) และด้านการธนาคาร (Banking)⁶ ซึ่งรายละเอียดของเงื่อนไขการลงทุน และ/หรือขั้นตอน การขอใบอนุญาตการลงทุน จะแตกต่างกันไปตามแต่สาขาการลงทุนในด้านต่างๆ ข้างต้น

➤ ขั้นตอนการขอใบอนุญาตการลงทุนในประเทศเวียดนาม

นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาจัดตั้งกิจการในประเทศเวียดนามจะต้องยื่นคำขออนุญาต การลงทุนจาก (1) รัฐสภา (National Assembly) ของเวียดนาม หรือ (2) นายกรัฐมนตรีของ เวียดนาม หรือ (3) รัฐบาลท้องถิ่น (Provincial Committee)⁷

สำหรับประเภทใบอนุญาตจะแตกต่างกันไปตามมูลค่าทางการลงทุน หรือประเภทกิจการ ที่ลงทุน ได้แก่

- ทะเบียนการลงทุน (Investment Registration) หากเป็นโครงการการลงทุนจาก ต่างประเทศที่มูลค่าการลงทุนไม่เกิน 15 ล้านดอลลาร์เวียดนาม หรือไม่เป็นการลงทุน ในกิจการที่มีเงื่อนไขทางการลงทุน (Conditional Investment) จะต้องดำเนินการ ยื่นคำร้องขอทะเบียนการลงทุน
- หนังสือรับรองการลงทุน (Investment Certificate) หากเป็นโครงการการลงทุน จากต่างประเทศที่มูลค่าการลงทุนมากกว่า 15 ล้านดอลลาร์เวียดนาม แต่ไม่เกิน 300 ล้านดอลลาร์เวียดนาม หรือเป็นการลงทุนในกิจการที่มีเงื่อนไขทางการลงทุน (Conditional Investment) จะต้องยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการลงทุนก่อนที่จะ สามารถเริ่มดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจในประเทศเวียดนามได้

⁶ <http://bizhub.vn/biz-guide/11860/ministry-issues-terms-for-267-conditional-business-areas.html>

⁷ รวบรวมข้อมูลจาก U.S. Department of State. (2015). Vietnam Investment Climate Statement 2015.

- หนังสือรับรองการตรวจสอบการลงทุน (Investment Investigation) หากเป็นโครงการการลงทุนจากต่างประเทศที่มูลค่าการลงทุนมากกว่า 15 ล้านดอลลาร์เวียดนาม แต่ไม่เกิน 300 ล้านดอลลาร์เวียดนาม หรือเป็นการลงทุนในกิจการที่มีเงื่อนไขทางการลงทุน (Conditional Investment) จะต้องยื่นคำขอให้ตรวจสอบการลงทุนก่อนที่จะสามารถเริ่มดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจในประเทศเวียดนามได้

1.4.2.2. กฎหมายแรงงาน

➤ ข้อกำหนดเรื่องเวลาการทำงานและวันลาในประเทศเวียดนาม

บริษัทที่จัดตั้งขึ้นในประเทศเวียดนามที่จ้างแรงงานมากกว่า 10 คนจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องเวลาการทำงาน ดังต่อไปนี้

- แรงงานในประเทศเวียดนามจะสามารถทำงานได้ไม่เกิน 8 ชม.ต่อวัน รวมทั้งหมด 48 ชม.ต่อสัปดาห์ และจะต้องทำงานไม่เกิน 6 วันต่อสัปดาห์ แต่สำหรับบริษัทที่จ้างแรงงานให้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงต่อชีวิตและสุขภาพ จะต้องปฏิบัติงานไม่เกิน 6 ถึง 7 ชม./วัน
- นายจ้างสามารถว่าจ้างแรงงานให้ทำงานล่วงเวลาได้ แต่จะต้องไม่เกิน 4 ชม./วัน และต้องไม่เกิน 200 ชม.ต่อปี โดยหากนายจ้างประสงค์ที่จะว่าจ้างให้แรงงานปฏิบัติงานล่วงเวลาเกิน 200 ชม. จะต้องได้รับการอนุญาตเป็นพิเศษจาก Ministry of Labour, Invalids and Social Affairs (Vietnam)
- ลูกจ้างมีสิทธิในการลางาน (Annual Leave) ได้อย่างน้อย 12 วันต่อปี โดยยังได้รับค่าตอบแทนในอัตราปกติ และจำนวนวันลาขั้นต่ำจะต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อยหนึ่งวันสำหรับการทำงานทุกๆ 5 ปี

➤ การทำสัญญาการจ้างงานในประเทศเวียดนาม

ตามกฎหมายของประเทศเวียดนาม จะต้องการทำสัญญาว่าจ้างงานเป็นลายลักษณ์อักษรทุกครั้ง โดยในสัญญาแต่ละฉบับ ต้องประกอบไปด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

- ลักษณะงานและสถานที่ทำงาน
- อัตราค่าตอบแทน
- ระยะเวลาของสัญญางาน
- การรับรองการประกันสิทธิคุ้มครองแรงงาน และสิทธิประโยชน์ต่างที่จะได้รับ
- เงื่อนไขประกันสังคม
- เงื่อนไขสำหรับการทดลองงาน (ถ้ามี)

ระยะทดลองงานจะต้องมีระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน แต่ในกรณีที่เป็นการว่าจ้างแรงงานที่ปฏิบัติงานที่มีความซับซ้อน ระยะทดลองงานจะต้องไม่เกิน 60 วัน และการว่าจ้างแรงงานชั่วคราว ระยะเวลาสัญญาจะต้องไม่เกิน 1 ถึง 3 ปี แต่ถ้าหากจะว่าจ้างนานกว่านั้น จะต้องเป็นการว่าจ้างภายใต้สัญญาการทำงานถาวร

นายจ้างไม่มีสิทธิยกเลิกการว่าจ้างในกรณีที่ขัดกับข้อกำหนดที่ระบุไว้ในสัญญาการว่าจ้าง แต่ถ้าหากมีการกระทำที่ทำให้แรงงานต้องสูญเสียรายได้ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยเป็นมูลค่าเท่ากับอัตราค่าตอบแทนที่ลูกจ้างได้สูญเสียไป และถ้าหากนายจ้างปฏิเสธที่จะว่าจ้างแรงงานผู้นั้นต่อ ลูกจ้างจะต้องได้รับค่าชดเชยเป็นมูลค่าเท่ากับอัตราค่าตอบแทนที่สูญเสียไปตามระยะเวลาในสัญญาจ้าง รวมกับเงินชดเชยเพิ่มเติมในสัดส่วนร้อยละ 50 ของอัตราค่าตอบแทนที่ได้รับในเดือนสุดท้าย โดยปริมาณเงินชดเชยส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ลูกจ้างปฏิบัติงานกับทางบริษัท และเงินชดเชยเพิ่มเติมอื่นๆ ที่มีสิทธิได้รับตามสัญญา

ทั้งนี้ นายจ้างสามารถเลิกว่าจ้างงานในกรณีที่ลูกจ้างกระทำการที่ขัดกับข้อกำหนดที่ระบุไว้ในสัญญาการว่าจ้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ลูกจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัท ตามที่ระบุไว้ในสัญญาว่าจ้างแรงงาน
- ลูกจ้างป่วยจนไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้เป็นเวลานาน
- บริษัทผู้ว่าจ้างเผชิญกับเหตุสุดวิสัย เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ที่ส่งผลให้ต้องลดจำนวนพนักงาน

➤ ประกันสังคม (Social Security System)

สำหรับการจ้างงานในประเทศเวียดนาม นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่อง กองทุนประกันสังคม โดยจะต้องมีส่วนช่วยสมทบเงินกองทุนประกันสังคม (Social Insurance) กองทุนประกันสุขภาพ (Health Insurance) และกองทุนผู้ว่างงาน (Unemployment Insurance) ในสัดส่วนต่ออัตราค่าจ้างต่อเดือนดังต่อไปนี้

- นายจ้างจะต้องสมทบเงินกองทุนประกันสังคมในอัตราร้อยละ 18 ของอัตราค่าตอบแทน/เดือน
- นายจ้างจะต้องสมทบกองทุนประกันสุขภาพในอัตราร้อยละ 3 ของอัตราค่าตอบแทน/เดือน
- นายจ้างจะต้องสมทบกองทุนผู้ว่างงานในอัตราร้อยละ 1 ของอัตราค่าตอบแทน/เดือน

ในส่วนของผู้จ้าง จะต้องชำระเงินให้กองทุนประกันสังคม กองทุนประกันสุขภาพ และกองทุนผู้ว่างงาน ในสัดส่วนต่ออัตราค่าจ้างต่อเดือนดังต่อไปนี้

- ลูกจ้างต้องสมทบเงินกองทุนประกันสังคมในอัตราร้อยละ 8 ของอัตราค่าตอบแทนต่อเดือน
- นายจ้างต้องสมทบกองทุนบำนาญในอัตราร้อยละ 1.5 ของอัตราค่าตอบแทน/เดือน
- นายจ้างต้องสมทบกองทุนผู้ว่างงานในอัตราร้อยละ 1 ของอัตราค่าตอบแทน/เดือน

➤ ใบอนุญาตทำงานสำหรับชาวต่างชาติ (Work Permit)

ประเทศเวียดนามไม่มีกฎหมายที่รองรับประเด็นเรื่องการว่าจ้างชาวต่างชาติ แต่ตามธรรมเนียมปฏิบัติ รัฐบาลเวียดนามจะอนุญาตให้บริษัทเวียดนามว่าจ้างเฉพาะชาวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาปฏิบัติงานในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น โดยสัดส่วนของชาวเวียดนามที่ปฏิบัติงานในระดับนี้จะต้องต่ำกว่าร้อยละ 20 ของบุคลากรในระดับข้างต้นทั้งหมด

ส่วนการขอใบอนุญาตทำงานของชาวต่างชาติ (Work Permit) กฎหมายเวียดนามกำหนดข้อยกเว้นไว้ในกลุ่มอาชีพบางประเภทว่าไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงาน ได้แก่

- ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในเวียดนามเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 3 เดือน

- ชาวต่างชาติถือหุ้นในบริษัทเวียดนามแต่เพียงผู้เดียว
- ชาวต่างชาติที่เป็นกรรมการบริหารของบริษัทเวียดนาม
- ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานเพื่อส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ
- ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในกรณีฉุกเฉิน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าบางประการที่บุคลากรของบริษัทไม่สามารถดำเนินการได้
- นิติกรที่ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษจากกระทรวงยุติธรรมของเวียดนาม
- หัวหน้าสำนักงานตัวแทน (Representative Office) หัวหน้าสำนักงานสาขา (Branch Office) ของบริษัทต่างชาติ หรือชาวต่างชาติที่ทำงานให้กับองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรของรัฐบาลต่างประเทศที่มีการปฏิบัติงานในเวียดนาม

สำหรับกรณีอื่นๆ ชาวต่างชาติที่จะเข้ามาทำงานในประเทศเวียดนามจะได้รับใบอนุญาตทำงานจาก Ministry of Labor, Invalid and Social Affairs โดยใบอนุญาตทำงานจะมีอายุ 2 ปี นับจากวันที่ได้รับอนุมัติใบอนุญาต ทั้งนี้ บุคคลชาวต่างชาติดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานบางประการ ได้แก่

- จะต้องมีอายุมากกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- ต้องมีทักษะความสามารถขั้นสูง ที่ไม่สามารถหาได้บุคลากรชาวเวียดนามมาทดแทนได้
- จะต้องปลอดประวัติอาชญากรรม หรือไม่อยู่ระหว่างการดำเนินคดีหรือหมายจับทั้งในประเทศเวียดนามและนอกประเทศเวียดนาม
- สำหรับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานที่เกี่ยวกับการศึกษาและการแพทย์จะต้องมีคุณสมบัติพิเศษตามที่ทางการของเวียดนามกำหนดไว้

ในกรณีประเทศเวียดนาม ชาวต่างชาติจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการทำงานด้วยตัวเอง โดยยื่นคำขอกับกระทรวงแรงงานเวียดนาม และแนบหลักฐานดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณา

- รับรองใบตรวจสอบสุขภาพ
- ใบรับรองประวัติอาชญากรรมที่ได้รับการรับรองโดยรัฐบาลของชาวต่างชาติ หรือออกให้โดยกระทรวงยุติธรรมเวียดนาม (หากผู้ขอรับใบอนุญาตอยู่ในเวียดนามมานานกว่า 6 เดือน)
- หนังสือรับรองการว่าจ้างที่ผู้ว่าจ้างให้การรับรอง
- หนังสือรับรองคุณสมบัติ ประสบการณ์การทำงาน

- สำเนาหนังสือเดินทาง
- รูปถ่ายขนาดหนังสือเดินทาง จำนวน 2 รูป

➤ **อัตราค่าแรงขั้นต่ำ**

อัตราค่าแรงขั้นต่ำ (Minimum Wage) ในประเทศเวียดนามจะแตกต่างกันออกไปตามเขตพื้นที่ ดังที่ปรากฏในตารางที่ 1-13

ตารางที่ 1-13 อัตราค่าแรงขั้นต่ำในประเทศเวียดนาม จำแนกตามเขตพื้นที่การลงทุน

เขตพื้นที่	อัตราค่าแรงขั้นต่ำ
พื้นที่ของกรุงฮานอย นครโฮฟอง และนครโฮจิมินห์	3,100,000 ดองเวียดนาม (ประมาณ 5,000 บาท)
พื้นที่ของปริมณฑลเขตพื้นที่ที่ 1 พร้อมทั้งจังหวัดฮายเซียง จังหวัดหุงเอียน จังหวัดบักนิง จังหวัดท้ายเงวียน จังหวัดญูจาจาง จังหวัดเกิ่นเทอ และจังหวัดแร็กย้า	2,750,000 ดองเวียดนาม (ประมาณ 4,400 บาท)
พื้นที่ของจังหวัดฮายเซียง จังหวัดวืงฟุก จังหวัดฝูเถาะ จังหวัดบักนิง จังหวัดนามดิง จังหวัดฝูเอียน จังหวัดต่งนาย จังหวัดเตียนซาง และจังหวัดเบินแจ	2,400,000 ดองเวียดนาม (ประมาณ 3,800 บาท)
พื้นที่อื่นๆ นอกจากที่ระบุไว้ข้างต้น	2,150,000 ดองเวียดนาม (ประมาณ 3,400 บาท)

หมายเหตุ: อัตราค่าแรงที่ปรากฏเป็นอัตราต่อเดือน และอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้คำนวณอยู่ที่ 626 ดองเวียดนามต่อ 1 บาท

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจากหลายแหล่งข้อมูล

1.4.2.3. กฎหมายที่ดินและอสังหาริมทรัพย์

ตามกฎหมายที่ดินของเวียดนาม ไม่มีผู้ใดสามารถถือกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดินในประเทศเวียดนามได้ แต่ชาวเวียดนามจะสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้เมื่อได้รับการจัดสรรสิทธิการใช้ที่ดิน (Land Use Right) จากรัฐบาลเวียดนาม

ส่วนนักลงทุนชาวต่างชาติจะจัดตั้งโรงงานในประเทศเวียดนาม จะไม่สามารถซื้อสิทธิการใช้ที่ดินจากชาวเวียดนามได้ แต่จะต้องเช่าสิทธิการครอบครองที่ดินจากรัฐบาลเวียดนามหรือองค์กร บุคคล หรือนิติบุคคลที่รัฐบาลกำหนดไว้ หรือได้รับมาจากชาวเวียดนามในรูปปัจจัยทุน (Capital Contribution) ในกรณีที่เป็นการลงทุนจากต่างประเทศที่ร่วมกับหุ้นส่วนชาวเวียดนาม (Joint Venture)

➤ การเช่าที่ดินในประเทศเวียดนาม

นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าที่ดินโดยตรงจากรัฐบาลเวียดนาม หรือบุคคลและนิติบุคคลต่อไปนี้

- บริษัทเวียดนาม และบริษัทรัฐวิสาหกิจของเวียดนาม
- ชาวเวียดนามที่พำนักในต่างประเทศ (Overseas Vietnamese)
- บริษัทต่างชาติบริษัทอื่นที่มีการลงทุนจัดสร้างโครงสร้างสาธารณูปโภคในที่ดินผืนนั้น

ในกรณีแรก หากนักลงทุนต่างชาติเช่าที่ดินโดยตรงจากรัฐบาลเวียดนาม จะสามารถเลือกได้ว่าจะชำระค่าเช่าที่ดินในรูปแบบรายปี (Annual Payment) หรือชำระครั้งเดียว (Lump Sum Payment) โดยหากเลือกชำระค่าเช่าที่ดินเป็นรายปี ชาวต่างชาติผู้นั้นจะมีสิทธิในการใช้ประโยชน์ทางธุรกิจในที่ดินนั้น สิทธิการโอนสิทธิที่อยู่บนที่ดินผืนนั้น แต่จะไม่มีสิทธิในการโอนที่ดินให้ผู้อื่นเช่าช่วงต่อ (Sub Lease) หรือจำนองที่ดิน แต่ถ้าหากเลือกชำระค่าเช่าครั้งเดียว จะมีสิทธิในการโอนที่ดินให้ผู้อื่นเช่าช่วงต่อ หรือจำนองที่ดินด้วย

ในกรณีการเช่าที่ดินจากรัฐบาล รัฐบาลเวียดนามจะอนุมัติระยะเวลาการเช่าที่สอดคล้องกับระยะเวลาของโครงการการลงทุน โดยจะมีระยะเวลาไม่เกิน 50 ปี แต่อาจขยายได้ถึง 70 ปี หากเป็นโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ

➤ การรับสิทธิในการใช้ประโยชน์จากที่ดินในรูปแบบปัจจัยทุน (Capital Contribution)

สำหรับการเข้าใช้ประโยชน์จากที่ดินในรูปแบบปัจจัยทุน จะสามารถทำได้ภายใต้ข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- เป็นที่ดินที่รัฐบาลเวียดนามจัดสรรให้ชาวเวียดนามถือครองและผู้ที่มีสิทธิในที่ดินผืนนั้นได้ชำระค่าธรรมเนียมการใช้ที่ดินครบถ้วนตามที่กำหนด
- เป็นที่ดินเช่า และผู้ที่มีสิทธิในที่ดินผืนนั้นได้ชำระค่าเช่าที่ดินครบถ้วนตามที่กำหนด และมีระยะเวลาการเช่าตามสัญญาเหลือไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.4.2.4. ระบบภาษีในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

➤ ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

ในปัจจุบันนี้ ธุรกิจในประเทศเวียดนามที่มีรายได้มากกว่า 20,000 ล้านดอลลาร์เวียดนาม จะต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 22 ของรายได้ (โดยอัตราภาษีดังกล่าวจะลดลงเหลือร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2559) และธุรกิจที่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 ล้านดอลลาร์เวียดนามจะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 20 แต่สำหรับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และอุตสาหกรรมที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติ จะต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 32 ถึงร้อยละ 50 แล้วแต่แหล่งที่ตั้งและประเภทการลงทุน ตามที่รัฐบาลกำหนด

➤ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)

ธุรกิจที่จดทะเบียนในประเทศ จะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย โดยภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ที่ร้อยละ 10 ของมูลค่าการค้าขาย/มูลค่าการให้บริการ ทั้งนี้ ธุรกิจบางประเภทจะได้รับสิทธิในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งรวมถึง

- การส่งออกสินค้าและบริการ
- บริการการก่อสร้างและติดตั้งในต่างประเทศ และในเขตปลอดภาษี (Non-Tariff Zone)
- บริการการขนส่งผู้โดยสารระหว่างประเทศ และบริการอากาศยานและการเดินเรือบางประเภท

นอกจากนี้ ยังมีธุรกรรมการซื้อขายสินค้าหรือบริการบางประเภทที่จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรบางประเภท
- ผลิตภัณฑ์เกลือ
- การโอนสิทธิการใช้ที่ดิน (Land Right Use)
- การให้บริการประกันชีวิต
- บริการทางการเงิน
- บริการทางการแพทย์

- บริการไปรษณีย์
- บริการการสื่อสารโทรคมนาคม
- บริการการก่อสร้าง
- งานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม (Works Related to Cultural Works)
- บริการทางการศึกษาและการฝึกวิชาชีพ
- บริการการกระจายเสียงวิทยุและโทรทัศน์
- บริการการตีพิมพ์
- บริการขนส่งมวลชน
- สินค้าที่นำเข้าเพื่อการส่งออก
- ธุรกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology Transfer)

สำหรับธุรกรรมการซื้อขายสินค้าหรือบริการดังต่อไปนี้ จะได้รับการลดหย่อนภาษีมูลค่าเพิ่มเหลือร้อยละ 5 ของมูลค่าสินค้าและบริการ ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม
- ผลิตภัณฑ์ปุ๋ย
- กิจกรรมทางการเกษตร
- ผลิตภัณฑ์อาหารสด
- อุปกรณ์ทางการศึกษาและการแพทย์
- บริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.4.2.5. การจัดตั้งธุรกิจ/กิจการในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

➤ รูปแบบธุรกิจ/กิจการในเวียดนาม

ตามกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ของเวียดนาม (Investment Law 2014) ได้แบ่งการลงทุนที่สามารถทำได้ในเวียดนาม ออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

- การจัดตั้งบริษัท
- การเข้าซื้อกิจการ และการเข้ามาถือหุ้นส่วนกับผู้ประกอบการในประเทศ
- การร่วมทุนกับหน่วยงานภาครัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

➤ **ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดในเวียดนาม (Limited Liability Company)**

วิธีการจดทะเบียนบริษัทจำกัดในประเทศเวียดนามประกอบไปด้วยการดำเนินการสำคัญทั้งหมด 4 ขั้นตอน ตามที่แสดงอยู่ในตารางที่ 1-14

ตารางที่ 1-14 ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัดในประเทศเวียดนาม

ขั้นตอนและวิธีการ	ระยะเวลาที่ใช้	ค่าใช้จ่าย
<p>ขั้นตอนที่ 1: <u>ตรวจสอบชื่อบริษัท ยื่นขอใบรับรองการจดทะเบียนธุรกิจ ยื่นขอใบรับรองการจดทะเบียนการชำระภาษี</u></p> <p>ในขั้นแรก ให้นักลงทุนขอรับใบรับรองการจดทะเบียนธุรกิจ (Business Registration Certificate) ยื่นขอใบรับรองการจดทะเบียนการชำระภาษี (Tax Registration Certificate) กับกระทรวงการลงทุนของเวียดนาม (Ministry of Planning and Investment) โดยหากผ่านการพิจารณา กระทรวงการลงทุนจะมอบหมายให้สำนักงานภาษี (Department of General Taxation) จัดหาเลขทะเบียนบริษัท (Enterprise Code Number) ให้กับนักลงทุน โดยนักลงทุนจะใช้เลขทะเบียนบริษัทนี้เป็นเลขประจำตัวทะเบียนการชำระภาษี</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: Ministry of Planning and Investment</p>	14 วัน	200,000 ดองเวียดนาม
<p>ขั้นตอนที่ 2: <u>จดทะเบียนตราบริษัทที่สถานีตำรวจ</u></p> <p>เมื่อนักลงทุนจัดทำตราประจำบริษัทเรียบร้อยแล้ว ให้นำตราที่แนบจดทะเบียนกับสถานีตำรวจในท้องที่ พร้อมยื่นหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท (Business Registration Certificate) เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณา</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจในพื้นที่</p>	1 วัน	50,000 ดองเวียดนาม
<p>ขั้นตอนที่ 3: <u>ประกาศโฆษณาการจดทะเบียนบริษัทใน National Business Registration Portal (NBRP)</u></p> <p>ภายใน 30 วันนับจากบริษัทได้รับการจดทะเบียน (ขั้นตอนที่ 1) บริษัทจะต้องประกาศโฆษณาการจดทะเบียนและข้อมูลบริษัทลงใน National Business Registration Portal (NBRP)</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: National Business Registration Portal (NBRP)</p>	5 วัน	300,000 ดองเวียดนาม

ขั้นตอนและวิธีการ	ระยะเวลาที่ใช้	ค่าใช้จ่าย
<p>ขั้นตอนที่ 4: <u>ชำระภาษีการจดทะเบียนธุรกิจ</u></p> <p>เมื่อประกาศโฆษณาบริษัทเรียบร้อยแล้ว (ขั้นตอนที่ 3) ให้นำหลักฐานชำระภาษีการจดทะเบียนธุรกิจ (Business License Tax) ที่สำนักงานภาษีในพื้นที่ (Tax Office) หรือธนาคารพาณิชย์ที่สำนักงานภาษีในท้องถิ่นที่กำหนด โดยหากบริษัทได้รับการจัดตั้งในครั้งแรก (มกราคมถึงมิถุนายน) ให้ชำระภาษีเต็มจำนวน แต่ถ้าหากตั้งขึ้นในครึ่งหลังของปี (กรกฎาคมถึงธันวาคม) ให้ชำระภาษีเพียงครึ่งเดียว</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: Tax Officeหรือธนาคารพาณิชย์ที่สำนักงานภาษีกำหนด</p>	1 วัน	1,000,000 ดองเวียดนาม (ภาษีการจดทะเบียนธุรกิจ)
<p>ขั้นตอนที่ 5: <u>พิมพ์ใบเสร็จภาษีมูลค่าเพิ่ม และนำไปจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม</u></p> <p>ในขั้นตอนสุดท้าย ให้นำหลักฐานพิมพ์ใบเสร็จภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Invoice) และยื่นจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มกับสำนักงานภาษีในพื้นที่ พร้อมยื่นหลักฐานดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณา</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ใบเสร็จภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Invoice) ▪ แผนที่แสดงถึงแหล่งที่ตั้งของบริษัท หรือสำเนาสัญญาเช่าที่ดิน ▪ บัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางของกรรมการบริหารบริษัท ▪ ใบรับรองการจดทะเบียนธุรกิจฉบับจริง พร้อมสำเนา ▪ ใบรับรองการจดทะเบียนภาษีฉบับจริง พร้อมสำเนา <p>ขั้นตอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะใช้เวลาประมาณ 10 วัน และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถือว่าเสร็จสิ้นขั้นตอนการจดทะเบียนบริษัท จำกัดในประเทศเวียดนาม</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: Tax Office</p>	10 วัน	200,000 ดองเวียดนาม

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก World Bank Doing Business Economic Profile 2015 Vietnam

1.4.3. การลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการลงทุน

1.4.3.1. การลงทุนที่มีสิทธิได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ

รัฐบาลเวียดนามดำเนินนโยบายทางการลงทุนที่เลือกสนับสนุนบางอุตสาหกรรมเป็นพิเศษ โดยเกณฑ์การพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ทางการลงทุน (อาทิ สิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล) จะขึ้นอยู่กับว่านักลงทุนดำเนินกิจการในสาขาอุตสาหกรรมเหล่านี้หรือไม่

- อุตสาหกรรมการเพาะปลูกและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สินค้าจากป่าไม้ และการเกษตรไถ่น้ำ การผลิตเกลือ
- อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและเทคนิคขั้นสูงในการผลิต และมีความพยายามในการปกป้องระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีความพยายามในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ หรืออุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
- อุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานเป็นหลัก
- การก่อสร้างและการพัฒนาสาธารณูปโภค และโครงการอุตสาหกรรมสำคัญขนาดใหญ่
- กิจการที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอาชีพในด้านการศึกษา การอบรม สุขภาพ การกีฬา และวัฒนธรรมของเวียดนาม
- กิจการที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนางานฝีมือและอุตสาหกรรมต่าง ๆ อุตสาหกรรมการผลิตวัสดุใหม่
- อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ในการผลิตอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม
- อุตสาหกรรมการผลิตวัสดุคุณภาพสูงใช้ในการผลิตรองเท้าและสิ่งทอเพื่อส่งออก
- อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กคุณภาพสูง
- อุตสาหกรรมการผลิตยารักษาโรคร้ายแรง เช่น วัณโรค มะเร็ง และโรคเอดส์
- กิจการโรงพยาบาล
- อุตสาหกรรมการเพาะเนื้อเยื่อ การผลิตสารปฏิชีวนะ
- อุตสาหกรรมการต่อเรือและซ่อมเรือเดินสมุทรขนาด 1 หมื่นตันขึ้นไป
- อุตสาหกรรมการบำบัดของเสียจากเมืองและโรงงานอุตสาหกรรม

ประเทศเวียดนามมีนโยบายการสนับสนุนการลงทุนที่ค่อนข้างหลากหลาย มีการปรับโครงสร้างสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนไว้ทั้งสำหรับการลงทุนทั่วไปและการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ

1.4.3.2. สิทธิประโยชน์ทั่วไป

รัฐบาลเวียดนามจะพิจารณาขอสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนให้เป็นรายกรณีไป ซึ่งมีหลักเกณฑ์สำคัญในการพิจารณา คือ (1) สถานที่ตั้งของบริษัท และ (2) ประเภทอุตสาหกรรม โดยโครงสร้างสิทธิประโยชน์ที่รัฐบาลกำหนดไว้ มีดังต่อไปนี้

- สิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล นักลงทุนมีสิทธิได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากอัตราร้อยละ 22 เหลือร้อยละ 10 เป็นระยะเวลาสูงสุด 15 ปี แต่ส่วนธุรกิจที่ดำเนินการลงทุนในอุตสาหกรรมทางสังคม (Socialized Sectors) เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาหรือการพัฒนาสุขภาพ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยให้ชำระในอัตราร้อยละ 10 และจะได้รับการลดหย่อนนี้ตลอดอายุของกิจการ
- สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล หลังจากที่บริษัทเริ่มมีกำไร บริษัทอาจจะได้รับรับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลทันทีเมื่อเริ่มมีกำไรจากการดำเนินกิจการ

ทั้งนี้ นักลงทุนชาวต่างชาติจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าที่ไม่สามารถผลิตหรือจัดหาได้จากในประเทศ อันได้แก่ เครื่องจักร ยานพาหนะ ชิ้นส่วนและส่วนประกอบของเครื่องจักร และยานพาหนะ ตลอดจนวัตถุดิบและวัสดุที่ใช้ในการผลิต ซึ่งไม่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ สำหรับนักลงทุนที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่ห่างไกล/พื้นที่ชนบท จะได้รับการหักลดหย่อนภาษีที่มากขึ้น นอกจากนี้ ในการลงทุนอุตสาหกรรมที่รัฐบาลให้การสนับสนุน อาทิ อุตสาหกรรมไฮเทค อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน อุตสาหกรรมสีเขียว/อุตสาหกรรมประหยัดพลังงาน รวมไปถึง อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ อุตสาหกรรมด้านการศึกษา ฯลฯ ยังจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเพิ่มเติมจากการลงทุนในสาขาธุรกิจอื่น เช่น สิทธิประโยชน์ด้านการยกเว้นภาษีนำเข้า หรือการลดอัตราค่าเช่าที่ดิน เป็นต้น

1.4.3.3. สิทธิประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจ

สำหรับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) ทั้งในเขตอุตสาหกรรมส่งเสริมการส่งออก (Export Processing Zone) นิคม/เขตอุตสาหกรรม (Industrial Park) และเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (High-Tech Zone) รัฐบาลเวียดนามจะมอบสิทธิ

ประโยชน์ในสองรูปแบบ ได้แก่ (1) สิทธิประโยชน์หลักที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทุกแห่งจะให้นักลงทุนเหมือนกัน และ (2) สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนเฉพาะ ที่จะแตกต่างกันไปในเขตเศรษฐกิจแต่ละแห่ง โดยเนื้อหาในส่วนถัดไปจะสรุปสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนพึงได้รับเมื่อจัดตั้งโรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

➤ **สิทธิประโยชน์หลัก**

- สิทธิประโยชน์ในการได้รับอนุญาตให้เช่าช่วงต่อ (Sub-Lease) ที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- สิทธิประโยชน์ในการได้รับอนุญาตคัดเลือกและจ้างแรงงานชาวต่างชาติได้ ในกรณีที่ไม่สามารถหา แรงงานชาวเวียดนามที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
- สิทธิประโยชน์ในการได้รับอนุญาตให้เปิดบัญชีธนาคารกับธนาคารในต่างชาติเพื่อ กู้ยืมเงิน แต่ต้องได้รับอนุมัติจาก State Bank of Vietnam ก่อนจึงจะเปิดบัญชีได้
- สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีการค้า (Turnover Tax) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และภาษีนำเข้าสินค้า

➤ **สิทธิประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่ง**

ตารางที่ 1-15 แสดงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปในเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่ง

ตารางที่ 1-15 สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศเวียดนาม

เขตเศรษฐกิจพิเศษ/สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนเฉพาะของเขตนั้น
<p>เขตอุตสาหกรรมส่งออก Tan Thuan (Tan Thuan Export Processing Zone)</p> <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านภาษี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ สิทธิประโยชน์การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยโครงการลงทุนจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 4 ปี นับตั้งแต่เริ่มมีกำไร และหลังจากนั้น จะได้รับลดหย่อนภาษีครั้งหนึ่งเป็นระยะเวลาอีก 4 ปี ■ สิทธิประโยชน์การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับโครงการการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและโครงการการลงทุนเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ■ สิทธิประโยชน์การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับโครงการการลงทุนในภาคบริการ โดยจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 2 ปี ■ สิทธิประโยชน์คืนภาษีการลงทุน (Reinvestment Tax) โดยจะได้รับคืนภาษีภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี หลังจากผลประกอบการมีกำไรครั้งแรก

เขตเศรษฐกิจพิเศษ/สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนเฉพาะของเขตนั้น
<ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์การยกเว้นภาษีที่ดิน ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ภาษีศุลกากร และภาษีการขาย (Sales Tax) สำหรับสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออก
<p>เขตอุตสาหกรรมส่งออก Tan Thuan (Tan Thuan Export Processing Zone)</p> <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านที่ดิน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ในการรับประกันอัตราค่าเช่าที่ดินเป็นระยะเวลา 30 ถึง 35 ปี ▪ สิทธิประโยชน์ในการชำระค่าเช่าที่ดิน โดยสามารถแบ่งจ่ายเป็นงวดๆ ได้ ทั้งนี้ หากชำระค่าเช่างวดละ 5 ถึง 15 ปี จะได้รับการลดหย่อนค่าเช่าในอัตราร้อยละ 5 ถึง 15 ของอัตราค่าเช่า
<p>นิคมอุตสาหกรรม Nomura-Haiphong (Nomura-Haiphong Industrial Zone)</p> <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านภาษี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ทางการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) เป็นเวลา 8 ปีนับตั้งแต่ปีแรกที่เริ่มมีกำไร <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านที่ดิน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ทางการยกเว้นค่าเช่าที่ดิน โดยนักลงทุนที่เช่าที่ดินประเภท Natural Land จะได้รับการยกเว้นค่าเช่าเป็นระยะเวลา 5 ถึง 15 ปี <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านการอบรมแรงงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ในการอบรมเพิ่มทักษะแรงงาน โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมแรงงานท้องถิ่นในสัดส่วนประมาณร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งการให้บริการจัดหาแรงงานให้กับนักลงทุน
<p>นิคมอุตสาหกรรม Thuy Van (Thuy Van Industrial Zone)</p> <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านภาษี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีในช่วง 8 ปีแรก (การยกเว้นภาษีใน 4 ปีแรก และการลดหย่อนภาษีครั้งหนึ่งใน 4 ปีต่อมา) ▪ สิทธิประโยชน์ในลดหย่อนภาษีการโอนเงินกำไรกลับต่างประเทศ โดยจะต้องชำระในอัตราเพียงร้อยละ 3 (อัตราปกติอยู่ที่ร้อยละ 5 ร้อยละ 7 หรือร้อยละ 10 แล้วแต่ประเภทการลงทุน) <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านที่ดิน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ในการชำระค่าเช่าที่ดิน โดยจะชำระเมื่อใดก็ได้ภายในระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่ลงนามในสัญญาเช่า และจะได้รับการลดหย่อนอัตราค่าเช่าที่ดินครั้งหนึ่งสำหรับการเช่าที่ดินในระยะ 5 ปีต่อมา

เขตเศรษฐกิจพิเศษ/สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนเฉพาะของเขตนั้น
<ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์การลดหย่อนอัตราค่าเช่าที่ดิน โครงการลงทุนที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยมีการจ้างแรงงานในพื้นที่มากกว่า 1,000 คน หรือมีมูลค่าการลงทุนสูงกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป จะได้รับการเสนออัตราค่าเช่าที่ดินที่มีมูลค่าต่ำกว่า 0.15 เหรียญสหรัฐต่อตารางเมตรต่อปี <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านการอบรมแรงงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ในการอบรมเพิ่มทักษะแรงงาน โดยโครงการลงทุนจะได้รับเงินทุนในการจัดอบรมแรงงานสำหรับการจ้างงานครั้งแรกเป็นมูลค่า 500,000 ดอลลาร์เวียดนาม/คน และในกรณีที่มีการว่าจ้างแรงงานมากกว่า 500 คนขึ้นไป จะได้รับเงินทุนในการจัดอบรมแรงงานคิดเป็นมูลค่า 1,000,000 ดอลลาร์เวียดนามต่อคน อีกทั้งหากมากกว่าร้อยละ 80 ของสินค้าที่ผลิตได้เป็นสินค้าเพื่อการส่งออก จะได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มเติมอีก 300,000 ดอลลาร์เวียดนาม/คน
<p>เขตเศรษฐกิจ Dungquat (Dungquat Economic Zone)</p> <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านภาษีและอากร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วง 4 ปีแรกหลังจากที่เริ่มมีกำไร และหลังจากช่วง 4 ปีแรกก็จะได้รับการลดหย่อนภาษีลงครึ่งหนึ่งเป็นเวลาอีก 9 ปี ทั้งนี้ ระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีจะต้องรวมกันไม่เกิน 15 ปี ▪ สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าประเภทวัตถุดิบ ในช่วง 5 ปีแรกของการดำเนินกิจการ ▪ ยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องมือและเครื่องจักร <p><u>สิทธิประโยชน์ด้านภาษีรายได้บุคคล</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคล โดยนักลงทุนและแรงงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตอุตสาหกรรมนี้ชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพียงครึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนด

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจากหลายแหล่งข้อมูล

➤ การคุ้มครองนักลงทุน

ชาวต่างประเทศที่เข้ามาเริ่มกิจการทางธุรกิจในประเทศเวียดนาม จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายในประเด็นดังต่อไปนี้

- นักลงทุนจะได้รับการรับประกันว่าจะไม่ถูกยึดทรัพย์สินหรือถูกควมรวมกิจการให้เป็นของรัฐ (Nationalization) ตลอดช่วงระยะเวลาของการลงทุน
- นักลงทุนจะได้รับการรับประกันปกป้องผลประโยชน์หากมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายใดๆ ที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อการลงทุน เช่น มีการประกาศใช้กฎหมาย

ฉบับใหม่ที่ส่งผลให้ผลประโยชน์ของนักลงทุนต้องน้อยลงไป นักลงทุนดังกล่าวจะมีสิทธิเลือกใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายเดิมได้

- นักลงทุนจะได้รับการรับประกันสิทธิการส่งเงินทุนคืนกลับต่างประเทศ (Repatriation) ซึ่งรวมถึง กำไรจากการดำเนินธุรกิจ เงินที่ได้รับจากการจัดเตรียมเทคโนโลยีและการบริการ เงินต้นและเงินดอกเบี่ยของเงินกู้จากต่างประเทศในระหว่างดำเนินกิจกรรมการลงทุน เงินและทรัพย์สินอื่นๆ ที่มีกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงรายได้หลังหักภาษีของบุคลากรชาวต่างชาติที่ปฏิบัติงานในเวียดนาม

1.4.4. สรุปต้นทุนการประกอบธุรกิจ (Cost of Doing Business) ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.4.4.1. ค่าธรรมเนียมการตรวจคนเข้าเมือง

ตารางที่ 1-16 ค่าธรรมเนียมวีซ่า

รูปแบบวีซ่า	ประเภทของวีซ่า	ระยะเวลาวีซ่า	รายละเอียดอัตราค่าธรรมเนียม (Service Fee)						อัตราค่าลงตรา (Stamping Fee)
			การขอแบบปกติ (2 วัน)				การขอแบบเร่งด่วน		
			1-3 ท่าน	4-6 ท่าน	7-9 ท่าน	10 ท่าน ขึ้นไป	1 วัน	4 ชั่วโมง	
วีซ่าธุรกิจ	Single	1 เดือน	17	15	13	10	10	20	45
	Visa	3 เดือน	25	23	21	19	10	20	45
	Multiple	1 เดือน	20	18	16	14	10	20	95
	Visa	3 เดือน	65	63	61	59	10	20	95

หมายเหตุ : ค่าธรรมเนียมเป็นค่าธรรมเนียมต่อ 1 คน (หน่วย : เหรียญสหรัฐ)

คนไทยสามารถเดินทางไปพำนักอยู่ที่ เวียดนาม ได้ 30 วัน โดยไม่ต้องขอวีซ่า

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก Vietnam Visa (<https://vietnamvisa.govt.vn/>)

1.4.4.2. ค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นประกอบกิจการ

ตารางที่ 1-17 ค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นธุรกิจ

ลำดับที่	ขั้นตอน	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการ
1	Check the proposed company name; obtain a business registration certificate as well as a tax registration certificate from the local business registration office under the Department of Planning and Investment	5 Days	VND 200,000 (official fees)
2	Make a company seal	2-4 Days	VND 165,000 - VND 370,000 for bronze seal
3	Registration of the seal-sample at the Police Department	1 Day	VND 50,000
4	Open a bank account	1 Day	No Charge
5	Buy pre-printed VAT invoices from the Municipal Taxation Department or obtain and print self-printed VAT invoices	10 days, simultaneous with previous procedure	about VND 200,000 per book
6	Register for trade union with Vietnam General Confederation of Labor	7 days, simultaneous with previous procedure	No Charge
7	Publish the registration contents on the National Business Registration Portal (NBRP)	5 days, simultaneous with previous procedure	VND 300,000
8	Pay business license tax	1 day, simultaneous with previous procedure	VND 1,000,000 (business license tax)
9	Register with the local labor office to declare use of labor (Municipal Department for Labor, Invalids and Social Affairs).	1 day, simultaneous with previous procedure	No Charge
10	Register employees with the Social Insurance Fund for the payment of health insurance and social insurance.	1 day, simultaneous with previous procedure	No Charge

ที่มา: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/vietnam/#starting-a-business>

1.4.4.3. ค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตก่อสร้าง

ตารางที่ 1-18 ค่าใช้จ่ายการขออนุญาตก่อสร้าง

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา ดำเนินการ	ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการ
1	Obtain the certification of the designs from the Police Department for Fire Fighting and Fire Prevention of Ho Chi Minh City	30 Days	VND 2,344,598
2	Request and obtain construction permit from the (District) Department of Construction of Ho Chi Minh City	82 Days	VND 100,000
3	Notify the Department of Construction about the commencement of construction and receive inspection	1 Day	No Charge
4	Request and receive inspection from the municipality after completion of foundation works	3 Days	No Charge
5	Request and receive inspection from the municipality upon completion of building surroundings	3 Days	No Charge
6	Request water and sewage connection	1 Day	VND 4,000,000
7	Receive inspection by water company	1 Day	No Charge
8	Connect to water and sewage services	14 Days	No Charge
9	Notify and receive inspection from the municipality after completion of building	1 Day	No Charge
10	Register the building at the Department of National Resources and Environment	30 Days	VND 10,632,424

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายของเมืองโฮจิมินห์

ที่มา: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/vietnam/#dealing-with-construction-permits>

1.4.4.4. ราคาเช่าอาคารและที่อยู่อาศัย

➤ ค่าเช่าที่พักอาศัย

ตารางที่ 1-19 อัตราค่าเช่าที่อยู่อาศัย

ที่ตั้ง	ประเภท	ราคา (VND)
อพาร์ทเมนท์		
ศูนย์กลางเมือง	1 ห้องนอน	7,068,806.82
	3 ห้องนอน	4,769,846.11

ที่ตั้ง	ประเภท	ราคา (VND)
รอบนอก	1 ห้องนอน	18,109,326.92
	3 ห้องนอน	10,927,644.23
ที่อยู่อาศัย		
ศูนย์กลางเมือง	(ราคาต่อตารางเมตร)	44,452,673.68
รอบนอก		17,882,352.94

หมายเหตุ : อัตราค่าเช่าดังกล่าวเป็นอัตราเฉลี่ยของทั้งประเทศ

ที่มา: http://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=Vietnam

➤ ค่าเช่าสำนักงาน และโรงงาน

ตารางที่ 1-20 อัตราค่าเช่าที่พักอาศัย

ประเภทอาคาร	อัตราค่าเช่า
พื้นที่โรงงาน (Industrial Land Costs)	กรุงโฮจิมินห์: ประมาณ 80 เหรียญสหรัฐ/ตารางเมตร/เดือน
สำนักงาน (Office Occupancy Costs)	กรุงโฮจิมินห์: ประมาณ 37 ถึง 47 เหรียญสหรัฐ/ตารางเมตร/เดือน กรุงฮานอย: ประมาณ 32 เหรียญสหรัฐ/ตารางเมตร/เดือน

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจากหลายแหล่งข้อมูล

1.4.4.5. ค่าสาธารณูปโภค

➤ ค่าน้ำประปา

ตารางที่ 1-21 อัตราค่าน้ำประปา

ประเภท	อัตราค่าน้ำ (USD)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
กรุงฮานอย			
Water rate for business use (per cu.m)	(1) 0.34 (2) 0.58	Hanoi Water Supply Company	(1) For manufacturing (2) For trading, service
Water rate for general use (per cu.m)	0.19-0.45		
เมืองโฮจิมินห์			
Water rate for business use (per cu.m)	0.46 (Manufacturing) 0.81 (Management/ Service)	SAWACO (Saigon Water Supply Company)	

ประเภท	อัตราค่าหน้า (USD)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
Water rate for general use (per cu.m)	(1) 0.25 (2) 0.49 (3) 0.55		อัตราค่าหน้าแปรผันกับปริมาณการใช้ (1) 0-4 ลูกบาศก์เมตร (2) 4-6 ลูกบาศก์เมตร (3) 6 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

➤ ค่าไฟฟ้า

ตารางที่ 1-22 อัตราค่าไฟฟ้า

ประเภท	อัตราค่าหน้า (USD)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
กรุงเทพมหานคร			
Electricity rate for business use (per kWh)	Manufacturing (1) 0.04 (2) 0.06 (3) 0.11 Distribution & Service (1) 0.06 (2) 0.11 (3) 0.18	Ministry of Industry and Trade	(1) Off-peak hours: (22:00 - 4:00 am) (2) Standard hours: (Mon. - Sat.: 4:00 - 9:30, 11:30 - 17:00, 20:00 to 22:00; Sun.: 4:00 - 22:00) (3) Peak hours: (Mon. - Sat.: 9:30 - 11:30, 17:00 - 20:00; Sun.: no peak hours)
Electricity rate for general use (per kWh)	0.05-0.12		
เมืองไฮจิมีนห์			
Electricity rate for business use (per kWh)	Manufacturing (1) 0.04 (2) 0.06 (3) 0.11 Distribution & Service (1) 0.06 (2) 0.11 (3) 0.18	Ministry of Industry and Trade	(1) Off-peak hours: (22:00 - 4:00 am) (2) Standard hours: (Mon. - Sat.: 4:00 - 9:30, 11:30 - 17:00, 20:00 to 22:00; Sun.: 4:00 - 22:00) (3) Peak hours: (Mon. - Sat.: 9:30 - 11:30, 17:00 - 20:00; Sun.: no peak hours)
Electricity rate for general use (per kWh)	0.05-0.12		

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

➤ ค่าก๊าซ

ตารางที่ 1-23 อัตราค่าก๊าซ

ประเภท	อัตราค่าหน้า (USD)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
กรุงเทพมหานคร			
Gas rate for business use (per kg)	1.75	Petrolimex Hanoi Gas	
Gas rate for general use (per kg)	1.78		
เมืองโฮจิมินห์			
Gas rate for business use (per kg)	1.28	Petrolimex Saigon Gas	
Gas rate for general use (per kg)	1.71		

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

1.4.4.6. ค่าโทรคมนาคม

ตารางที่ 1-24 อัตราค่าติดตั้ง/ค่าจดทะเบียน

ประเภท	อัตราค่าใช้จ่าย (USD)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
Telephone installation fee	21-26	Vietnam Posts and Telecommunications Group (VNPT)	
Mobile phone subscription fee	2.564		

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 1-25 อัตราค่าโทรศัพท์

ประเภท	อัตราค่าบริการ (USD/min)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
Telephone charge	0.011	Vietnam Posts and Telecommunications Group (VNPT)	
Mobile phone basic charge	(1) 0.045 (2) 0.050		(1) โทรในเครือข่าย (2) โทรนอกเครือข่าย

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 1-26 อัตราค่าอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์

ประเภท	อัตราค่าใช้จ่าย (USD)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
Initial installation fee	135.39	FPT Vietnam	
Basic monthly charge	169.23		

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

1.4.4.7. ค่าขนส่ง

ตารางที่ 1-27 ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า

การขนส่ง	ขนาดตู้คอนเทนเนอร์ / น้ำหนัก	อัตราค่าธรรมเนียม
การขนส่งทางถนน		
- กรุงเทพฯ – ฮานอย ผ่านเส้นทาง R9 (กรุงเทพฯ – มุกดาหาร – สะหวันนะเขต – แดนสะหวัน – ลาวบาว – ฮานอย)	20 ฟุต	2,110 USD per container ¹
- กรุงเทพฯ – ฮานอย ผ่านเส้นทาง R12 (กรุงเทพฯ – นครพนม – ท่าแขก – นาพาว – จอลอ – วังห์ – ฮานอย)	20 ฟุต	1,815 USD per container ¹
การขนส่งทางเรือ		
- ท่าเรือกรุงเทพฯ – ท่าเรือไฮฟอง	20 ฟุต	800 USD per container (ไม่รวมค่า Bunder Adjustment Factor อีก 75 USD)
	40 ฟุต	1,500 USD per container (ไม่รวมค่า Bunder Adjustment Factor อีก 150 USD)
- ท่าเรือกรุงเทพฯ – ท่าเรือไซ่ง่อน (โฮจิมินห์)	20 ฟุต	300 USD per container (ไม่รวมค่า Bunder Adjustment Factor อีก 75 USD)
	40 ฟุต	600 USD per container (ไม่รวมค่า Bunder Adjustment Factor อีก 150 USD)
การขนส่งทางอากาศ		
- สนามบินสุวรรณภูมิ – สนามบิน ฮานอย/สนามบินโฮจิมินห์	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 45 กิโลกรัม	2.30 USD/kg ²

การขนส่ง	ขนาดตู้คอนเทนเนอร์ / น้ำหนัก	อัตราค่าธรรมเนียม
	มากกว่า 45 กิโลกรัม แต่ น้อยกว่า 100 กิโลกรัม	1.35 USD/kg
	มากกว่า 100 กิโลกรัม แต่ น้อยกว่า 500 กิโลกรัม	1.25 USD/kg
	มากกว่า 500 กิโลกรัม แต่ น้อยกว่า 1,000 กิโลกรัม	1.15 USD/kg
	มากกว่า 1,000 กิโลกรัม	1.12 USD/kg

หมายเหตุ :

1 เป็นค่าขนส่งตลอดเส้นทาง ไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 อัตราขนส่งขั้นต่ำ คือ 30 USD

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ตารางที่ 1-28 อัตราค่าขนส่งสินค้าเพื่อการส่งออก-นำเข้า

การขนส่ง	ขนาดตู้คอนเทนเนอร์	อัตราค่าขนส่ง
การส่งออกสินค้าไป ต่างประเทศ ¹	20-foot container	610 USD per container
การนำเข้าสินค้าจาก ต่างประเทศ ²	20-foot container	600 USD per container

หมายเหตุ :

ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2557

1 เป็นอัตราค่าขนส่งที่หมายรวมทั้งค่าขนส่งภายในประเทศ ค่าธรรมเนียมการดำเนินการเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ค่าธรรมเนียมของการผ่านพิธีการศุลกากร (Customs Clearance) และค่าธรรมเนียมของท่าเรือ หากแต่ยังมีค่าธรรมเนียมในส่วนของการจ่ายทางภาษี และค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นทางการ นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนดสมมติฐาน อาทิ เป็นการส่งออกที่มีได้มาจากโรงงานผลิตในเขตส่งเสริมการส่งออก (EPZ) หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) หรือเป็นสินค้าทั่วไป ที่ไม่ต้องการมีการขนส่งในรูปแบบพิเศษ เช่น การควบคุมสารพิษรั่วไหล เป็นต้น

2 เป็นอัตราค่าขนส่งที่หมายรวมทั้งค่าขนส่งภายในประเทศ ค่าธรรมเนียมการดำเนินการเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ค่าธรรมเนียมของการผ่านพิธีการศุลกากร (Customs Clearance) และค่าธรรมเนียมของท่าเรือ หากแต่ยังมีค่าธรรมเนียมในส่วนของการจ่ายทางภาษี และค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นทางการ

ที่มา: World Bank

บทที่ 2

โอกาสและศักยภาพการลงทุนไทยในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

2.1. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

2.1.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมรถยนต์ของเวียดนามมีการเติบโตเพิ่มสูงขึ้นในด้านยอดขาย เนื่องด้วยการเข้ามาลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ ประกอบกับการสนับสนุนของภาครัฐในด้านต่างๆ อาทิ การเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมากกระจายออกไปทั่วประเทศ นอกจากนี้ การที่เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว ส่งผลให้กำลังซื้อและความต้องการในตลาดเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ด้านการผลิตถือว่ายังมีอัตราการผลิตที่ไม่สูงมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย การประกอบรถยนต์ในเวียดนามใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศค่อนข้างน้อย ชิ้นส่วนรถยนต์ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากไทยและอินโดนีเซียเป็นหลัก บางส่วนนำเข้าจากญี่ปุ่น แล้วนำไปประกอบในเวียดนาม หลังจากประกอบแล้วส่วนใหญ่จะขายสำหรับตลาดในประเทศ

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมยานยนต์ของเวียดนามกำลังจะเผชิญกับจุดเปลี่ยนสำคัญจากความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน เพราะการที่ต้องลดภาษีสินค้านำเข้าจากสมาชิกอาเซียน เหลือร้อยละศูนย์ภายในปี พ.ศ. 2561 ทำให้การนำเข้ารถทั้งคันอาจมีราคาถูกกว่าการผลิตในประเทศ ทำให้คาดว่าแนวโน้มอุตสาหกรรมยานยนต์ของเวียดนามไม่น่าจะมีบทบาทในฐานะที่เป็นฐานการผลิต

ในขณะที่อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์จะมีการเติบโตที่ค่อนข้างดีกว่า ซึ่งรัฐบาลเวียดนามส่งเสริมให้มีการผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ โดยมีการเข้ามาลงทุนของบริษัทรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่จากญี่ปุ่น ทั้งฮอนด้า ยามาฮา และซูซูกิ ซึ่งได้รับการส่งเสริมในเขตทางภาคเหนือ บริเวณรอบๆ นครฮานอย และภาคใต้บริเวณรอบๆ นครโฮจิมินห์ ประกอบ

กับประชาชนชาวเวียดนามนิยมใช้รถจักรยานยนต์เป็นหลัก ทำให้ธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับรถจักรยานยนต์อย่างธุรกิจซ่อมบำรุงและอะไหล่รถจักรยานยนต์น่าจะมีแนวโน้มที่ดี

2.1.1.1. ภาพรวมการผลิตของประเทศ

ประเทศเวียดนามมียอดการผลิตรถยนต์เฉลี่ยกว่า 3 แสนคันต่อปี ซึ่งปริมาณการผลิตดังกล่าวอยู่ในอันดับที่ 2 ของภูมิภาค รองจากไทย จากตัวเลขการผลิตของเวียดนามและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย โอเชียเนีย ยุโรป อเมริกา และแอฟริกา พบว่า แนวโน้มการผลิตรถยนต์และยานยนต์ประเภทต่างๆ ในเวียดนามมีการเติบโตอย่างมาก โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นมา ปริมาณการผลิตดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากไม่ถึง 4 หมื่นคันในปี พ.ศ. 2552 มาอยู่ที่กว่า 3.8 แสนคัน ในปี พ.ศ. 2557 (คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 62.99)

สำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เวียดนาม ส่วนใหญ่เป็นบริษัทแม่จากญี่ปุ่นมาลงทุน โดยผู้ประกอบการบริษัทรถยนต์รายสำคัญซึ่งเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานประกอบยานยนต์ต่างๆ ในประเทศเวียดนาม ประกอบด้วย Toyota, Honda, Nissan, Suzuki, Mitsubishi, Isuzu และ Hino ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจากประเทศญี่ปุ่น Hyundai ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจากประเทศเกาหลีใต้ รวมถึง Ford, GM และ Mercedes Benz ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจากฝั่งประเทศตะวันตก และยังมีผู้ประกอบการในประเทศรายใหญ่ คือ Truong Hai Automobile JSC (Thaco) ซึ่งเป็นบริษัทผลิตรถยนต์ให้แก่ KIA, Mazda และ Peugeot ทั้งนี้ Truong Hai Automobile JSC (Thaco) เป็นบริษัทผู้นำในตลาดรถยนต์เวียดนาม ส่วนผู้ประกอบการรายอื่นที่มีส่วนแบ่งการตลาดรองลงมา ได้แก่ Toyota, Ford และ Honda ตามลำดับ

ตารางที่ 2-1 ปริมาณการผลิตรถยนต์และยานยนต์ประเภทต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2552-2557

หน่วย : คัน

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	ปี พ.ศ.						ปริมาณการผลิตรวม ปี พ.ศ. 2552-2557	ส่วนแบ่งการผลิตโลก ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557	อัตราการเติบโตแบบ CAGR ของการผลิต ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557
	2552	2553	2554	2555	2556	2557			
โลก	61,762,324	77,583,519	79,880,920	84,239,381	87,507,027	89,930,670	480,903,841	100.00%	7.80%
เอเชีย-โอเชียเนีย	31,760,155	40,930,255	40,576,318	43,709,131	45,816,600	47,372,100	250,164,559	52.02%	8.32%
ออสเตรเลีย	227,283	244,007	224,193	226,502	215,926	180,311	1,318,222	0.27%	-4.52%
จีน	13,790,994	18,264,761	18,418,876	19,271,808	22,116,825	23,722,890	115,586,154	24.04%	11.46%
อินเดีย	2,641,550	3,557,073	3,927,411	4,174,713	3,898,425	3,840,160	22,039,332	4.58%	7.77%
ญี่ปุ่น	7,934,057	9,628,920	8,398,630	9,943,077	9,630,181	9,774,558	55,309,423	11.50%	4.26%
เกาหลีใต้	3,512,926	4,271,741	4,657,094	4,561,766	4,521,429	4,524,932	26,049,888	5.42%	5.19%
อินโดนีเซีย	464,816	702,508	838,388	1,065,557	1,206,368	1,298,523	5,576,160	1.16%	22.81%
มาเลเซีย	489,269	567,715	533,695	569,620	601,407	596,600	3,358,306	0.70%	4.05%
ฟิลิปปินส์	50,419	65,625	53,921	55,360	52,260	60,220	337,805	0.07%	3.62%
ไทย	999,378	1,644,513	1,457,798	2,429,142	2,457,057	1,880,007	10,867,895	2.26%	13.47%
เวียดนาม	32,969	42,286	31,181	40,470	338,720	379,223	864,849	0.18%	62.99%
เอเชีย-โอเชียเนียอื่นๆ	1,616,494	1,941,106	2,035,131	1,371,116	778,002	1,114,676	8,856,525	1.84%	-7.16%
ยุโรป	17,057,293	19,794,758	20,954,156	19,857,396	19,922,621	20,382,459	117,968,683	24.53%	3.63%
อเมริกา	12,531,425	16,343,430	17,793,809	20,086,458	21,131,287	21,284,523	109,170,932	22.70%	11.18%
แอฟริกาใต้	413,451	515,076	556,637	586,396	636,519	708,348	3,416,427	0.71%	11.37%
อื่นๆ	-	-	-	-	-	183,240	183,240	0.04%	N/A

ที่มา : บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก The Organisation Internationale des Constructeurs d'Automobiles, commonly abbreviated OICA (English: International Organization of Motor Vehicle Manufacturers)

ตารางที่ 2-2 ยอดขายรถยนต์ของประเทศเวียดนาม เดือนกันยายน พ.ศ. 2558

Type	YTM 2558 (Jan-Sep)	YTM 2557 (Jan-Sep)	Difference (%)
1. Passenger cars	81,234	84,406	49
2. Commercial vehicles	56,081	32,638	72
2.1 Trucks	47,378	26,704	77
2.2 Buses	8,703	5,934	47
3. Special-purpose vehicles	7,359	3,095	138
Total	144,674	90,139	61

ที่มา : The Vietnam Automobile Manufacturers' Association (VAMA)

ตารางที่ 2-3 ยอดขายรถยนต์ของประเทศเวียดนามรายแบรนด์ เดือนกันยายน พ.ศ. 2558

Brand	YTM 2558 (Jan-Sep)		YTM 2557 (Jan-Sep)		Difference	
	Unit	%	Unit	%	Unit	%
Total Thaco	55,178	38.1	28,754	31.9	26,424	91.9
<i>Thaco Kia</i>	13,782	9.5	7,678	8.5	6,104	79.5
<i>Thaco Bus</i>	1,269	0.9	920	1.0	349	37.9
<i>Thaco Truck</i>	26,396	18.2	13,902	15.4	12,494	89.9
<i>Vinamazda</i>	13,376	9.2	6,201	6.9	7,175	115.7
<i>Peugeot</i>	355	0.2	53	0.1	302	569.8
Toyota	36,144	25.0	27,774	30.8	8,370	30.1
Ford	13,598	9.4	9,248	10.3	4,350	47.0
Honda	5,747	4.0	4,773	5.3	974	20.4
GM Vietnam	4,947	3.4	3,749	4.2	1,198	32.0
Isuzu	4,852	3.4	1,907	2.1	2,945	154.4
Visuco (Suzuki)	4,103	2.8	2,949	3.3	1,154	39.1
Hino	4,049	2.8	1,701	1.9	2,348	138.0
Mercedes-Benz Vietnam	2,978	2.1	1,900	2.1	1,078	56.7
VinaStar (Mitsubishi)	2,635	1.8	1,583	1.8	1,052	66.5
Dothan	2,584	1.8	-	0.0	2,584	
Vinamotor	2,433	1.7	1,675	1.9	758	45.3
VEAM	2,113	1.5	1,853	2.1	260	14.0
TCIEV	1,134	0.8	1,021	1.1	113	11.1

Brand	YTM 2558 (Jan-Sep)		YTM 2557 (Jan-Sep)		Difference	
	Unit	%	Unit	%	Unit	%
SAMCO	967	0.7	647	0.7	320	49.5
Lexus	780	0.5	233	0.3	547	234.8
Mekong (Flat, Ssangyong, PMC)	281	0.2	186	0.2	95	51.1
SANYANG	151	0.1	186	0.2	(35)	-18.8
Total	144,674	100	90,139	100	54,535	61

ที่มา : Vietnam Automobile Manufacturers' Association (VAMA)

จากยอดขายรถยนต์ในประเทศเวียดนามในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน พ.ศ. 2558 พบว่าส่วนใหญ่เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล (ร้อยละ 56) รองลงมาคือรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ (ร้อยละ 39) โดย Truong Hai Automobile JSC (Thaco) มียอดขายสูงที่สุด 55,178 คัน (ร้อยละ 38.1) รองลงมา ได้แก่ Toyota (ร้อยละ 25) Ford (ร้อยละ 9.4) และ Honda (ร้อยละ 4.0)

ในส่วนของรถจักรยานยนต์ ผู้ผลิตรายใหญ่ได้แก่บริษัทข้ามชาติ 5 ราย ได้แก่ Honda, Yamaha, Suzuki, SYM และ Piaggio ซึ่งรวมกันเป็นสมาคม Vietnam Association of Motorcycle Manufacturers (VAMM) โดย Honda Vietnam มีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุด โดยคาดว่าจะมียอดการผลิตประมาณ 2 ล้านคันในปี พ.ศ. 2558 และคาดว่าจะส่งออกประมาณ 100,000 คัน ไปยังตลาดต่างประเทศ โดยเน้นที่ตลาดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตลาดเอเชีย เนื่องจากคุณภาพรถจักรยานยนต์บางรุ่นยังไม่ผ่านมาตรฐานส่งออกของสหภาพยุโรป ขณะที่ตลาดแอฟริกา มีศักยภาพ แต่มีความเสี่ยงในเรื่องการจ่ายเงิน ค่าขนส่งที่สูง และคู่แข่งอย่างจีน

ตารางที่ 2-4 จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนของประเทศเวียดนาม

ปี พ.ศ.	จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียน (คัน)	อัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า (%)
2557	2,916,689	-10.9
2556	3,272,160	-0.3
2555	3,282,790	-10.6
2554	3,671,440	n/a

ที่มา : Vietnam Register

ตารางที่ 2-5 จำนวนการผลิตจักรยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2557

บริษัท	จำนวนการผลิตจักรยานยนต์ (คัน)
Vietnam Association of Motorcycle Manufacturers (VAMM) ¹	2,355,220
Lifan Vietnam	14,000
Kwang Yang Vietnam	2,697
บริษัทชาวเวียดนาม 10 ราย	272,000
รวม	2,643,917

หมายเหตุ :

¹ Vietnam Association of Motorcycle Manufacturers (VAMM) ประกอบด้วยผู้ผลิตจักรยานยนต์รายใหญ่ 5 ราย ได้แก่ Honda (Japan), Suzuki (Japan), Yamaha (Japan), SYM (Taiwan) และ Piaggio (Italy) โดยทั้ง 5 รายนี้มียอดส่วนแบ่งการตลาดของรถจักรยานยนต์รวมกันกว่าร้อยละ 95 ในตลาดเวียดนาม เนื่องจากตัวเลขทางสถิติไม่ได้แยกรายละเอียดของแต่ละบริษัทไว้ ในที่นี้จึงนำเสนอยอดการผลิตรวม

ที่มา : จากการรวบรวม

ทั้งนี้ จำนวนจดทะเบียนรถจักรยานยนต์ในปี พ.ศ. 2557 เท่ากับ 2.9 ล้านคัน ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 10.9 ซึ่งจำนวนจดทะเบียนมีแนวโน้มลดลงในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา โดยบริษัทผู้ผลิตจักรยานยนต์ต่างชาติ 7 รายในเวียดนาม มียอดการผลิตรวมในปี พ.ศ. 2557 เท่ากับ 2,643,917 คัน โดยส่วนใหญ่มาจาก Vietnam Association of Motorcycle Manufacturers (VAMM) 2,355,220 คัน (ร้อยละ 89) ส่วนที่เหลือเป็นของ Lifan Vietnam, Kwang Yang Vietnam และบริษัทของชาวเวียดนาม

2.1.1.2. ภาพรวมการค้าของประเทศ

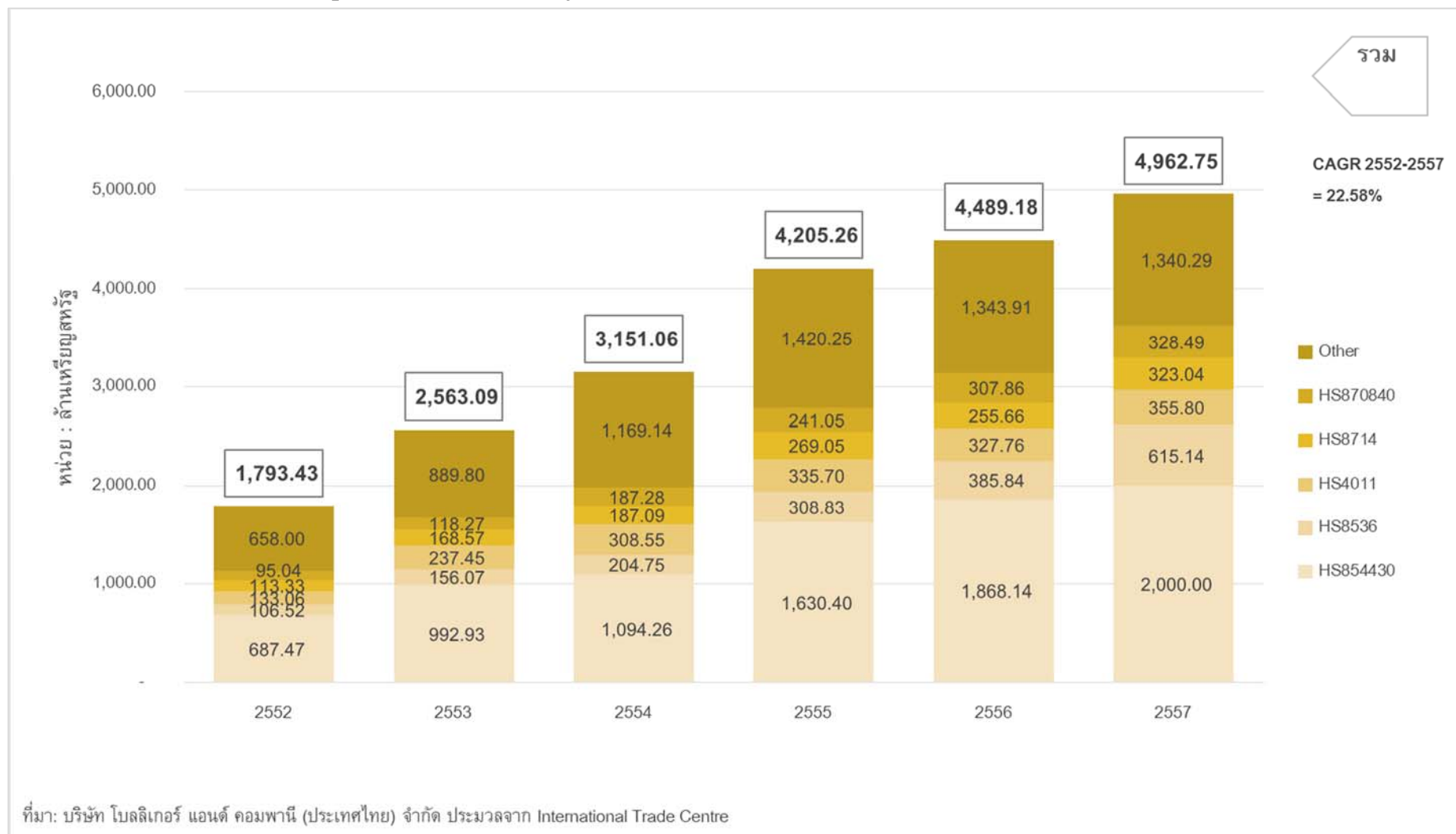
➤ การค้าของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกับตลาดโลก

การส่งออก

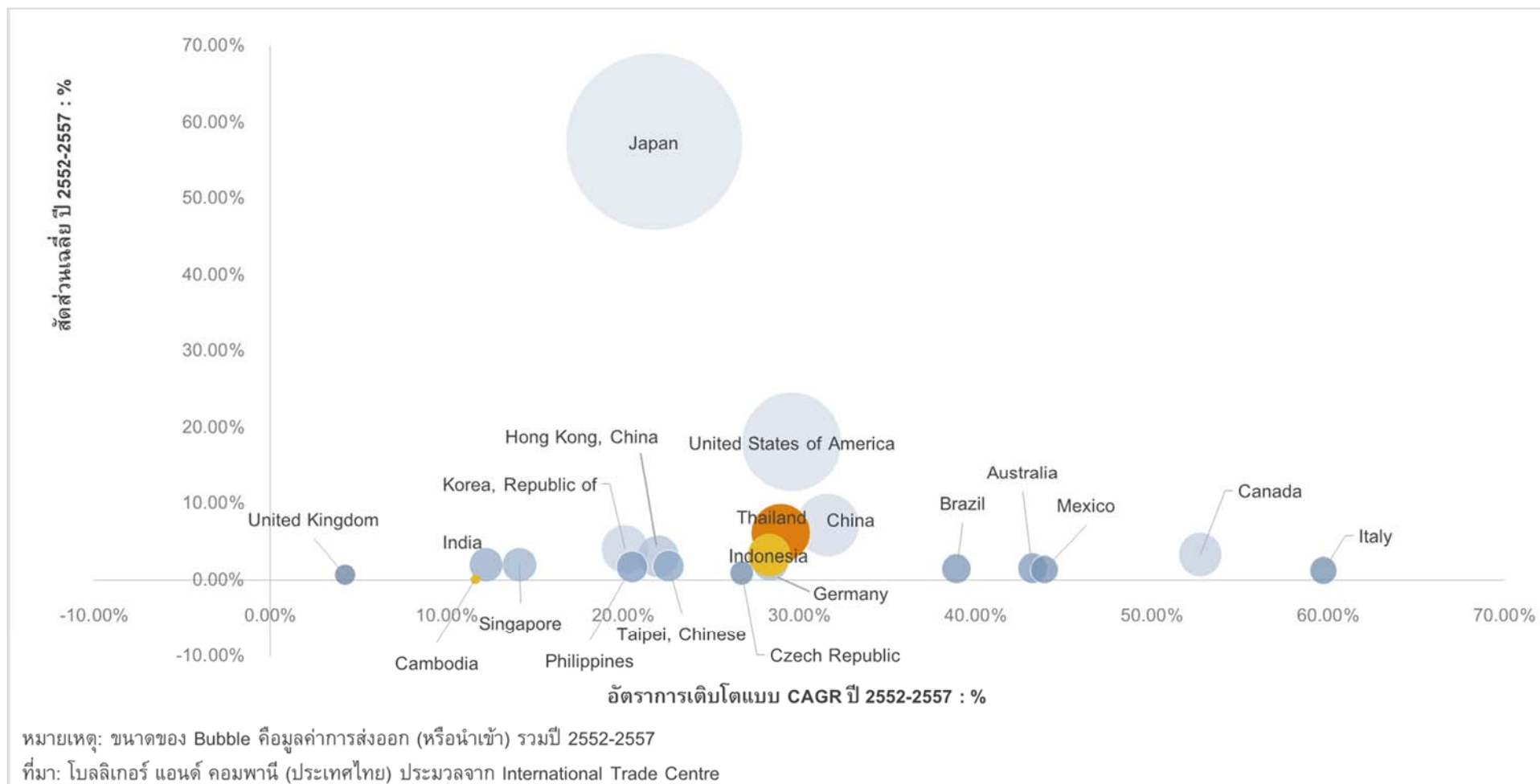
ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 เวียดนามมีการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์เพิ่มขึ้นจากเดิม 1,793.43 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 4,962.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 22.58 ทั้งนี้ เวียดนามมีการส่งออกไปยัง ญี่ปุ่น อเมริกา จีน ไทย และเกาหลีใต้ เป็นสัดส่วนมากที่สุด 5 อันดับแรก และสินค้าส่งออกสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ ชุดสายไฟรถยนต์ เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและแผงวงจรไฟฟ้าในรถยนต์ ยางนอก ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานยนต์ และกระปุกเกียร์ เป็นต้น

ภาพที่ 2-1 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ภาพที่ 2-2 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-6 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของ ประเทศเวียดนาม ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้าในอุตสาหกรรม	21,164.77	100.00
1	HS854430	ชุดสายไฟรถยนต์	8,273.21	39.09
2	HS8536	เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกัน วงจรไฟฟ้าหรือสำหรับต่อกับวงจรไฟฟ้าหรือต่อ ภายในวงจรไฟฟ้า (เช่น สวิตช์ รีเลย์ ฟิวส์ เครื่อง- กำจัดกระแสเซอร์จ ปลั๊ก เต้ารับ กระจับหลอดไฟฟ้า และขั้วต่ออื่นๆ ก่อลงชุมสายไฟฟ้า) สำหรับ แรงดันไฟฟ้าไม่เกิน 1,000 โวลต์ รวมทั้งขั้วต่อ สำหรับเส้นใยนำแสง สำหรับกลุ่มเส้นใยนำแสงหรือ สำหรับเคเบิลเส้นใยนำแสง	1,777.15	8.40
3	HS4011	ยางนอกชนิดอัดลม ที่เป็นของใหม่	1,698.32	8.02
4	HS8714	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยาน ตามประเภทที่ 87.11 ถึง 87.13	1,316.74	6.22
5	HS870840	กระปุกเกียร์	1,277.98	6.04

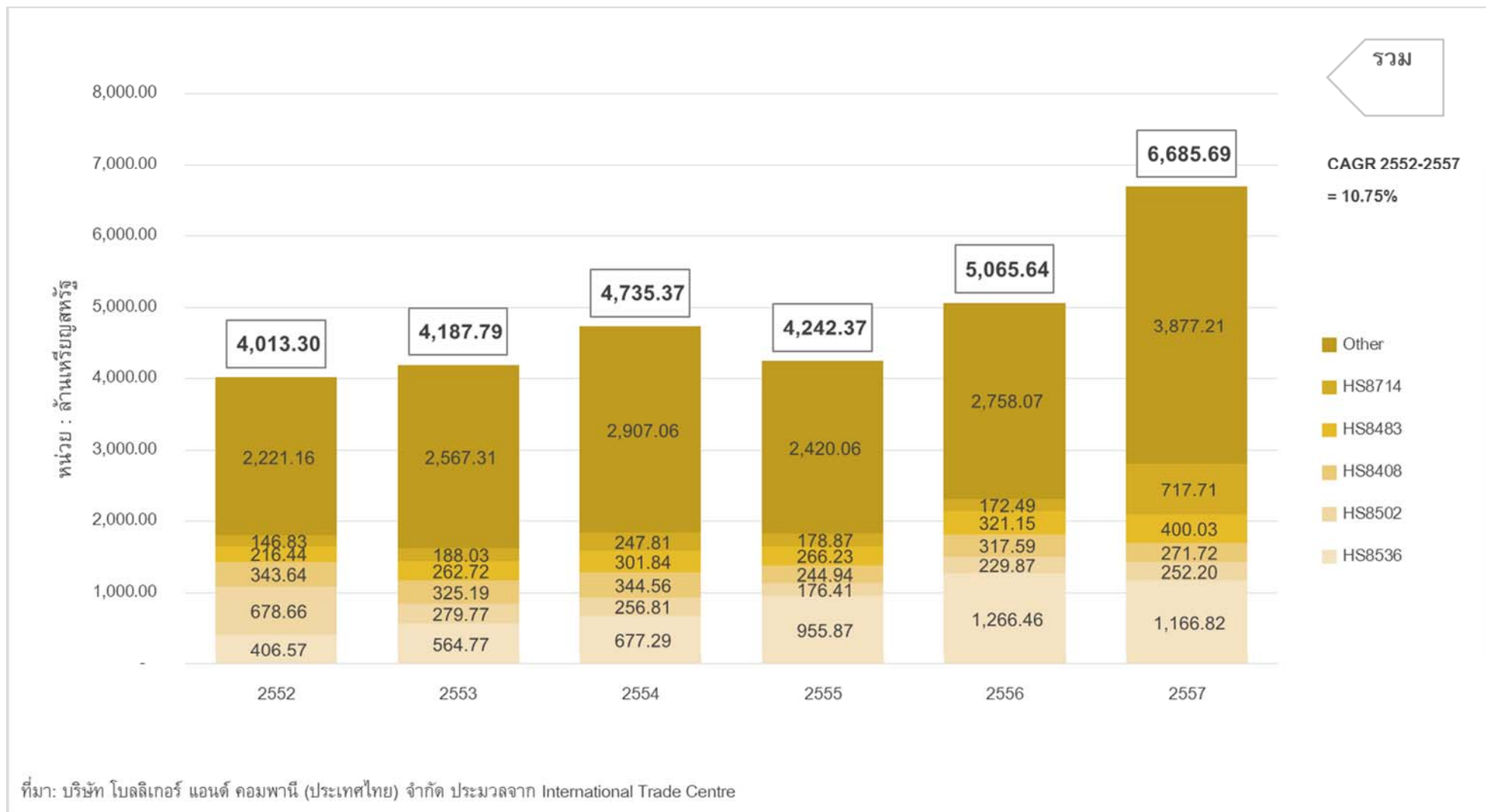
ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

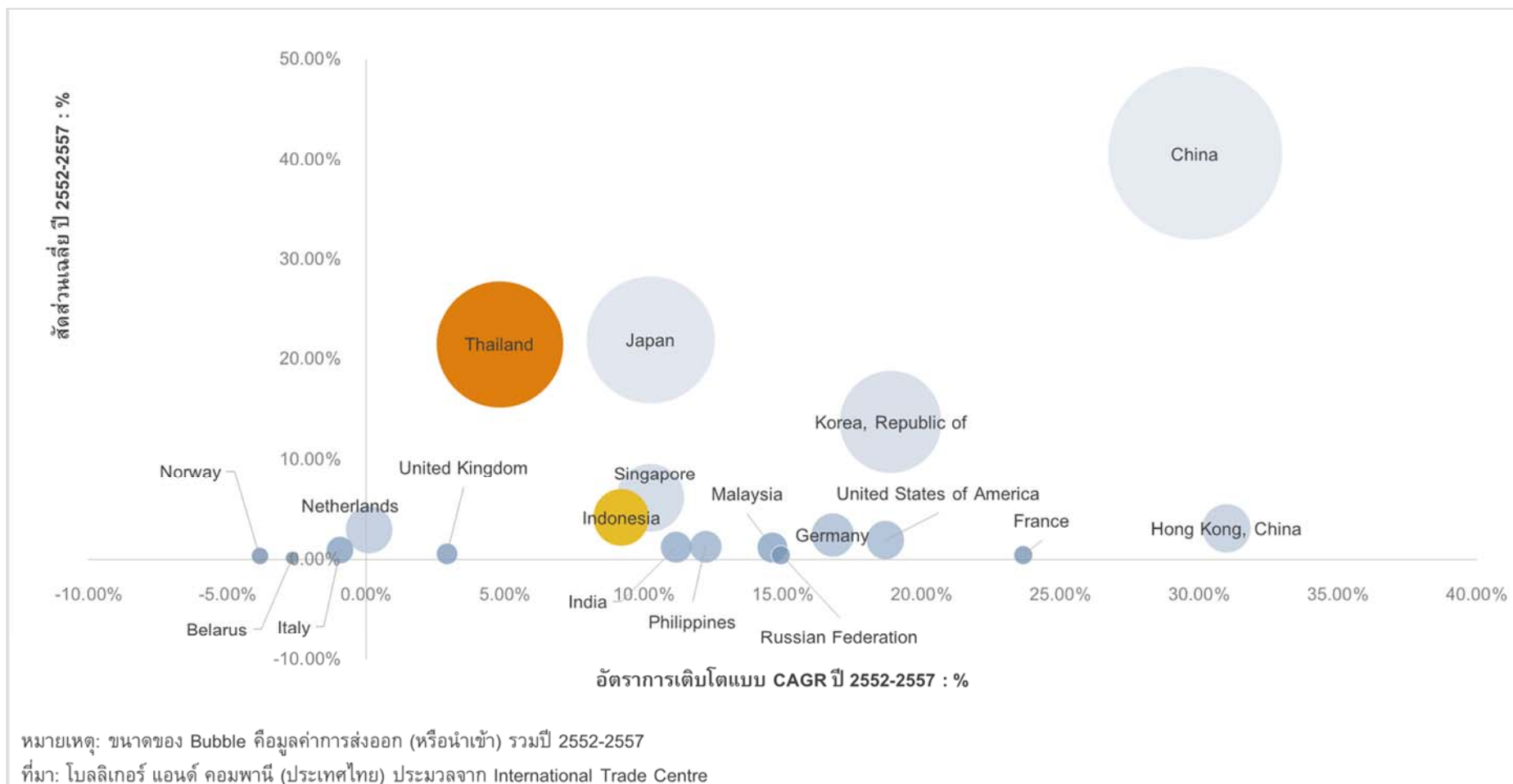
สำหรับในฝั่งนำเข้าของเวียดนาม ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 การนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์มีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 10.75 โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 4,013.30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 6,685.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 โดยแหล่งนำเข้าหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น ไทย เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ และสินค้านำเข้าสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและแผงวงจรไฟฟ้าในรถยนต์ ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและเครื่องเปลี่ยนไฟฟ้าชนิดหมุน เครื่องยนต์สันดาปภายใน เพล่า และส่วนประกอบ อุปกรณ์ต่างๆ ของยานยนต์

ภาพที่ 2-3 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ภาพที่ 2-4 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-7 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของเวียดนาม ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	28,930.16	100
1	HS8536	เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกัน วงจรไฟฟ้าหรือสำหรับต่อกับวงจรไฟฟ้าหรือต่อภายใน วงจรไฟฟ้า (เช่น สวิตช์ รีเลย์ ฟิวส์ ปลั๊ก เต้ารับ กระจับ เครื่องกำจัดกระแสเซอร์จลลิตไฟฟ้า และขั้วต่ออื่น ๆ กล่องชุมสายไฟฟ้า) สำหรับแรงดันไฟฟ้าไม่เกิน 1,000 โวลต์ รวมทั้งขั้วต่อสำหรับเส้นใยนำแสง สำหรับ กลุ่มเส้นใยนำแสงหรือสำหรับเคเบิลเส้นใยนำแสง	5,037.78	17.41
2	HS8502	ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า และเครื่องเปลี่ยนไฟฟ้าชนิดหมุน (โรตารีคอนเวอร์เตอร์)	1,873.73	6.48
3	HS8408	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบชนิดจุดระเบิดด้วย การอัด (เครื่องยนต์ดีเซลหรือกึ่งดีเซล)	1,847.63	6.39
4	HS8483	เพลาส่งกำลัง (รวมถึงเพลาลูกเบี้ยว และเพลาช้อเหวี่ยง) และช้อเหวี่ยง ตึกตาและเพลาหน้าพัดแปรริง เกียร์และ เครื่องเกียร์ บอลล์สกรูหรือโรลเลอร์สกรู กระจับเกียร์ และเครื่องเปลี่ยนความเร็วอื่น ๆ รวมถึงทอร์คคอน- เวอร์เตอร์ ล้อตุนแรงและพูลเลย์ รวมทั้งพูลเลย์บลิ๊กล็อก คลัตช์และประกบเพล่า (รวมถึงช้อตอญูนีเวอร์แชล)	1,768.41	6.11
5	HS8714	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานยนต์ ตามประเภทที่ 87.11 ถึง 87.13	1,651.75	5.71

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

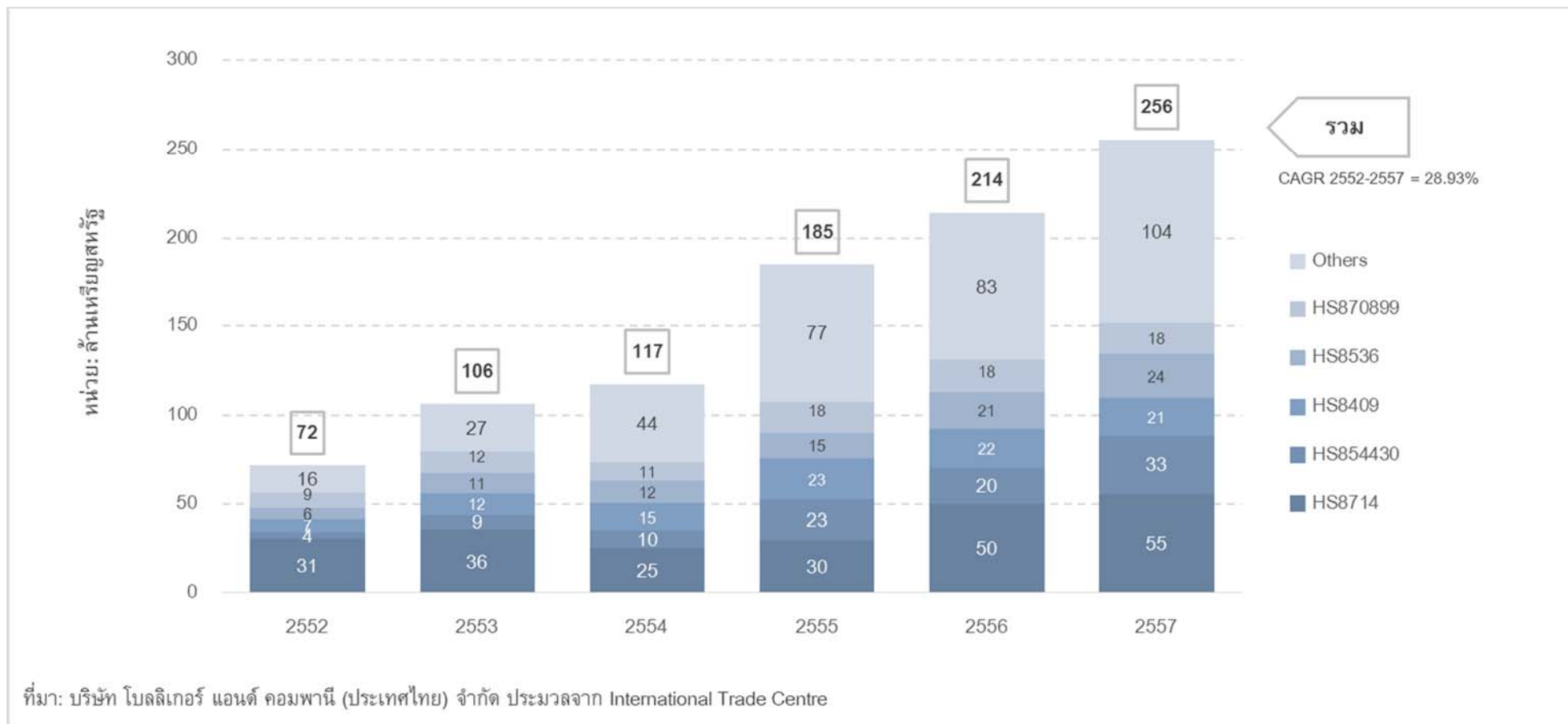
➤ การค้าของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกับประเทศไทย

การส่งออก

ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 เวียดนามมีการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์มายังประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากเดิม 72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 256 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 28.93 ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่เวียดนามที่ส่งออกมายังไทย ได้แก่ ส่วนประกอบยานยนต์ต่างๆ ชุดสายไฟ และอุปกรณ์ไฟในรถยนต์

ภาพที่ 2-5 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนามไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-8 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกไปยังไทย 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่ส่งออกไปยังไทยเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของเวียดนามไปยังไทยทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้าในอุตสาหกรรม	949.95	100.00
1	HS8714	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานยนต์ตามประเภทที่ 87.11 ถึง 87.13	226.64	23.86
2	HS8409	ส่วนประกอบที่เหมาะสมสำหรับใช้เฉพาะ หรือส่วนใหญ่ใช้กับเครื่องยนต์ตามประเภทที่ 84.07 หรือ 84.08	101.41	10.68
3	HS854430	ชุดสายไฟรถยนต์	97.72	10.29
4	HS8536	เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้าหรือสำหรับต่อกับวงจรไฟฟ้าหรือต่อภายในวงจรไฟฟ้า (เช่น สวิตช์รีเลย์ ฟิวส์ เครื่องกำจัดกระแสเซอร์จ ปลั๊ก เต้ารับ กระจับหลอดไฟฟ้า และขั้วต่ออื่นๆ ก่องชุมสายไฟฟ้า สำหรับแรงดันไฟฟ้าไม่เกิน 1,000 โวลต์ รวมทั้งขั้วต่อสำหรับเส้นใยนำแสง สำหรับกลุ่มเส้นใยนำแสงหรือสำหรับเคเบิลเส้นใยนำแสง	89.48	9.42
5	HS870899	ชิ้นส่วนอื่นๆ	84.85	8.93

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

ในด้านการนำเข้าสินค้าชิ้นส่วนยานยนต์จากประเทศไทย เวียดนามมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากไทยในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 1,276 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเติบโตขึ้นจากปี พ.ศ. 2552 ที่มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 912 ล้านดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น โดยอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (อัตราการเติบโตแบบ CAGR) ของการนำเข้าดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 6.95

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่เวียดนามนำเข้าจากไทยมากที่สุด 5 อันดับแรก ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 ได้แก่ ส่วนประกอบสำหรับเครื่องยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์อื่นๆ ยางนอกชนิดอัดลม ส่วนประกอบของยานยนต์ และเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้า

ภาพที่ 2-6 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนามจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-9 สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าชิ้นส่วนยานยนต์ที่นำเข้าจากไทยเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของ เวียดนามจากไทย ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	7,115.41	100.00
1	HS8409	ส่วนประกอบที่เหมาะสมสำหรับใช้เฉพาะ หรือส่วนใหญ่ใช้กับ เครื่องยนต์ตามประเภทที่ 84.07 หรือ 84.08	804.32	18.14
2	HS870899	ชิ้นส่วนอื่นๆ	674.06	15.20
3	HS4011	ยางนอกชนิดอัดลม ที่เป็นของใหม่	649.24	14.64
4	HS8714	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานยนต์ตามประเภทที่ 87.11 ถึง 87.13	619.00	13.96
5	HS8536	เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้าหรือ สำหรับต่อกับวงจรไฟฟ้าหรือต่อภายในวงจรไฟฟ้า (เช่น สวิตช์ รีเลย์ ฟิวส์ เครื่องกำเนิดกระแสเซอร์จ ปลั๊ก เต้ารับ กระจุบหลอดไฟฟ้า และขั้วต่ออื่นๆ กลองชุมสายไฟฟ้า) สำหรับแรงดันไฟฟ้าไม่เกิน 1,000 โวลต์ รวมทั้งขั้วต่อ สำหรับเส้นใยนำแสง สำหรับกลุ่มเส้นใยนำแสงหรือ สำหรับเคเบิลเส้นใยนำแสง	279.52	6.30

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

2.1.1.3. ภาพรวมด้านการลงทุน

สำหรับด้านการลงทุน ในส่วนของรถยนต์บริษัทยักษ์ใหญ่หลายค่าย เช่น Toyota, Ford, Vinastar (VSM) เป็นต้น เริ่มประกาศยุติการผลิตหรือลดการผลิตในเวียดนามและหันไปมุ่งเน้นการนำเข้ารถเพื่อใช้ประโยชน์จากการปรับลดอัตราภาษีเป็นร้อยละศูนย์ในปี พ.ศ. 2561 ตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ดังนั้น ภาพรวมด้านการลงทุนการผลิตในส่วนของรถยนต์ในตลาดเวียดนามไม่น่าจะดีเท่าใดนัก

ขณะที่ตลาดรถจักรยานยนต์น่าจะมีแนวโน้มการลงทุนที่ดีกว่า โดยในส่วนของรถจักรยานยนต์ ผู้ผลิตรายใหญ่อย่าง Honda เพิ่งเปิดโรงงานผลิตรถจักรยานยนต์แห่งที่ 3 เมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2557 บนพื้นที่ 270,000 ตร.ม. ที่ Dong Van II Industrial Zone ในจังหวัด Ha Nam ห่างจากฮานอยไปทางทิศใต้ประมาณ 40 กม. โดยมีงบลงทุนประมาณ 120 ล้านดอลลาร์สหรัฐ กำลังการผลิตต่อปี 500,000 คัน แรงงาน 1,400 คน เน้นการผลิตที่โมเดล Scooter เป็นหลัก ทั้งนี้ Honda Vietnam ได้เริ่มทำการผลิตครั้งแรกในปี พ.ศ. 2540 ยอดรวม

การผลิตจนถึงปัจจุบันมากกว่า 15 ล้านคัน ส่วนแบ่งการตลาดของ Honda Vietnam ในปี พ.ศ. 2557 ประมาณร้อยละ 70

ในส่วนของผู้ผลิตรถจักรยานยนต์รายใหญ่อื่นๆ เช่น Yamaha และ Piaggio ก็มีการขยายการลงทุนอย่างต่อเนื่อง เช่น Piaggio มีการสร้างโรงงานแห่งที่ 2 ในจังหวัด Vinh Phuc ขยายกำลังการผลิตจาก 100,000 คัน/ปี เป็น 300,000 คัน/ปี ส่วน Yamaha มีการลงทุนเพิ่ม 26 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบชิ้นส่วนอีกร้อยละ 50 เพื่อผลิตรถจักรยานยนต์ 1.5 ล้านคัน/ปี

2.1.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

ถึงแม้ว่าตัวเลขยอดขายรถยนต์ในเวียดนามจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่อุตสาหกรรมรถยนต์ในเวียดนามกำลังเผชิญต่อความเสี่ยง จากกรณีการปรับลดอัตราภาษีนำเข้ารถยนต์ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต เนื่องจากตามความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน ระบุว่ารถยนต์ที่มีจำนวนที่นั่งน้อยกว่า 10 ที่นั่ง ที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียน มีอัตราภาษีร้อยละ 50 ในปีนี้ จะปรับลดเหลือร้อยละ 40 ในปีหน้า และร้อยละ 30 ในปีถัดไป และเหลือเพียงร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2561

ด้วยเหตุดังกล่าว การคาดการณ์แนวโน้มตลาด และการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีนำเข้า ส่งผลให้ผู้ผลิตรถยนต์หลายรายเริ่มย้ายจากการประกอบรถไปเป็นการนำเข้ารถตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ปัจจุบัน บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ในเวียดนามจะนำเข้าชิ้นส่วนรถยนต์เพื่อนำไปผลิตต่อในเวียดนาม แต่อีกไม่นานนี้ บริษัทผู้ผลิตรถยนต์จะนำเข้ารถยนต์ทั้งคันจากไทยที่มีราคาถูกกว่า การประกอบในประเทศ และในปี พ.ศ. 2561 จะเป็นก้าวสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ของเวียดนาม ประกอบกับยังไม่มีข้อมูลว่ารัฐบาลเวียดนามนั้นจะมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการผลิตรถยนต์แบบใดโดยเฉพาะ ทำให้ผู้ประกอบการรถยนต์ในเวียดนามไม่สามารถวางแผนการผลิตได้

นอกจากนี้ การที่ราคาารถประกอบในเวียดนามมีอัตราเฉลี่ยสูงกว่ารถยนต์ในประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนอื่นๆ 2.5 เท่า ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศเวียดนามเมื่อเทียบกับรถยนต์นำเข้าลดลง เหตุผลส่วนหนึ่งมาจากอัตราภาษีการบริโภคพิเศษที่ใช้ต่อการผลิตหรือนำเข้าสินค้าเฉพาะ และการให้บริการ ขณะที่ภาษีสำหรับรถนำเข้าทั้งคันตั้งอยู่บนฐานของราคาที่รวมค่าผลิต ค่าระวาง และประกันภัยสินค้า แต่รถประกอบในประเทศยังต้องคำนวณ

บนพื้นฐานของราคารถที่ถูกขายให้แก่ตัวแทนจำหน่าย กำไรทางธุรกิจ ค่าขนส่งจากสถานที่ผลิตไปยังตัวแทน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าโฆษณา วิธีการคำนวณภาษีแบบนี้ทำให้ราคารถที่ผลิตในเวียดนามมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารถนำเข้าอย่างน้อยร้อยละ 5

จากเหตุผลดังกล่าว เมื่อประกอบกับการที่รถนำเข้าสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในด้านความสะดวกสบายและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในรถ เช่น เครื่องเล่นดีวีดี หน้าจอระบบสัมผัส เบาะหนัง ปุ่มสตาร์ทเครื่องยนต์ ระบบกุญแจอัจฉริยะ และการประหยัดน้ำมัน ทำให้แนวโน้มการผลิตรถยนต์ในเวียดนามอาจจะไม่สดใสเท่าที่ควร

ในขณะที่อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์มี supply chain ที่ค่อนข้างเข้มแข็งในเวียดนาม ชาวเวียดนามกว่าร้อยละ 90 นิยมใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ รัฐบาลเวียดนามส่งเสริมให้มีการผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ เช่น นโยบาย import tax policies นโยบาย motorcycle import quotas ทำให้มีการเข้ามาลงทุนของบริษัทรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่จากญี่ปุ่น ทั้งฮอนด้า ยามาฮา ซูซูกิ และอื่นๆ ซึ่งได้รับการส่งเสริมในเขตทางภาคเหนือ บริเวณรอบๆ นครฮานอย และภาคใต้บริเวณรอบๆ นครโฮจิมินห์ โดยเป็นการลงทุนโรงงานผลิตชิ้นส่วนและประกอบในเวียดนาม เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง และลดความเสี่ยง เป็นโอกาสสำหรับผู้ผลิตชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ในการพัฒนาสายการผลิต

อย่างไรก็ตาม ปัญหาการจราจรที่คับคั่งของรถจักรยานยนต์ โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ทำให้รัฐบาลมีการออกมาตรการเก็บภาษีป้ายทะเบียนรถจักรยานยนต์เพิ่มเติม เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2554 โดยเก็บภาษีป้าย 4 ล้านบาท/คัน สำหรับรถจักรยานยนต์ราคามากกว่า 40 ล้านบาท/คัน อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวไม่ได้ช่วยในการจราจรในเมืองหลวงอย่างฮานอยดีขึ้น เนื่องจากรถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่ราคาไม่เกิน 40 ล้านบาท/คัน

นอกจากนี้ รัฐบาลเวียดนามมีการออกประกาศเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 เมษายน พ.ศ. 2552 ในการเก็บ Special Consumption Tax (SCT) ร้อยละ 20 สำหรับรถจักรยานยนต์ ที่มีขนาดเครื่องยนต์มากกว่า 125 ซีซี (cc.) ซึ่งหลังจากมีมาตรการนี้ออกมา ได้ส่งผลกระทบต่อยอดขายรถจักรยานยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์มากกว่า 125 ซีซี (cc.)

โดยสรุปแล้ว นโยบายเรื่องภาษีต่อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ของเวียดนามมีหลายมาตรการและเพิ่มเติมต้นทุนต่อผู้บริโภค มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายค่อนข้างบ่อยจากรัฐบาล ขณะที่

ในช่วงหลัง Vietnamese Ministry of Industry and Trade มีความพยายามที่จะลดภาษีที่เกี่ยวข้องลงเพื่อกระตุ้นยอดขาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ยังคงมีการเรียกเก็บภาษีต่างๆ อยู่ ซึ่งสามารถสรุปนโยบายเรื่องภาษีได้ดังนี้

(1) รถยนต์ที่มีจำนวนที่นั่งน้อยกว่า 24 ที่ และรถจักรยานยนต์ที่มีขนาดเครื่องยนต์มากกว่า 125 ซีซี (cc.) ต้องเสียภาษี Special Consumption Tax (SCT) โดยรถยนต์เสียภาษีย้อยละ 60 ขณะที่รถจักรยานยนต์เสียภาษีย้อยละ 20

(2) รถยนต์เสีย registration fees ร้อยละ 20 ในसानอย และร้อยละ 15 ในโฮจิมินห์ สำหรับรถยนต์ในเมืองอื่นๆ อยู่ระหว่างร้อยละ 2-20 ส่วนรถจักรยานยนต์เสีย registration fees ระหว่างร้อยละ 1-5

(3) ถ้าผู้บริโภครถนำเข้าจากต่างประเทศทั้งคัน ต้องเสียภาษีเพิ่มเติมร้อยละ 70

(4) รถยนต์นำเข้ามือสองขนาดเครื่องยนต์น้อยกว่า 1,000 ซีซี (cc.) เสียภาษี 5,000 เหรียญสหรัฐ ขณะที่รถยนต์นำเข้ามือสองขนาดเครื่องยนต์ระหว่าง 1,000-1,500 ซีซี (cc.) เสียภาษี 10,000 เหรียญสหรัฐ

(5) ชิ้นส่วนนำเข้ามาผลิตรถยนต์ในประเทศปัจจุบันเสียภาษีนำเข้าร้อยละ 20

2.1.3. SWOT ของอุตสาหกรรม

2.1.3.1. อุตสาหกรรมยานยนต์

➤ จุดแข็ง

อัตราการครอบครองรถยนต์ของชาวเวียดนามยังอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับจำนวนประชากรเวียดนามที่สูง ทำให้มีความต้องการซื้ออีกมากในอนาคต ประกอบกับค่าแรงของประเทศเวียดนามค่อนข้างต่ำ และมีแรงงานในตลาดมาก

➤ จุดอ่อน

อย่างไรก็ตาม อัตราภาษีนำเข้าสำหรับ CBU's เปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ตลาดมีความไม่แน่นอนสูง และทำให้ผู้ประกอบการยากที่จะจัดทำนโยบายการตลาดของบริษัทได้แน่นอน ขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงภาษีและค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนรถยนต์ที่ค่อนข้างบ่อยทำให้ผู้ผลิตภายในประเทศมีต้นทุนสูงขึ้น

นอกจากนี้ การที่อัตราดอกเบี้ยสำหรับซื้อรถยนต์ค่อนข้างแพง โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้อย่างเป็นทางการของธนาคารพาณิชย์อยู่ที่ร้อยละ 13-15 แต่ธุรกิจต่างๆ ระบุว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากฟองสูงถึงร้อยละ 17 ทำให้การตัดสินใจซื้อรถยนต์อาจจะต้องพิจารณาให้รอบคอบมากขึ้น

➤ โอกาส

อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูง ทำให้เป็นโอกาสดีในการขยายฐานทางธุรกิจ ทั้งนี้ ในปัจจุบัน อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศเวียดนามยังต้องอาศัยการนำเข้าวัตถุดิบคุณภาพสูงจากต่างประเทศ เช่น มีการนำเข้าเม็ดพลาสติกจากไทยมาผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ นำเข้ายางแผ่นรมควันจากประเทศไทยเพื่อใช้ผลิตยางล้อรถยนต์ขนาดใหญ่ ทำให้เป็นโอกาสในการทำตลาดจากยอดขายรถที่มีการเติบโตสูง

➤ อุปสรรค

การปรับโครงสร้างภาคธนาคาร การถือหุ้นไขว้ในกลุ่มธนาคาร และการแก้ปัญหาหนี้เสียใช้เวลาค่อนข้างนาน¹ ทำให้ส่งผลต่อบรรยากาศการลงทุน โดยปัจจุบัน ธนาคารของเวียดนามมีสภาพคล่องจำนวนมาก ธนาคารกลางได้ออกพันธบัตรเพื่อดูดซับเม็ดเงินออกจากระบบ แต่ภาคธุรกิจระบุว่า ไม่สามารถขอสินเชื่อได้เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยสูง และมีสต็อกสินค้าที่จำหน่ายไม่ออกเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก

¹ คาดว่า เศรษฐกิจเวียดนามจะขยายตัวร้อยละ 5.2 ในปีนี้ ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 หลังจากที่เศรษฐกิจไร้เสถียรภาพมาเป็นเวลา 4 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 และหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) อยู่ที่ร้อยละ 8.82 ซึ่งติดกลุ่มสูงสุดในภูมิภาคอาเซียน ขณะที่หอการค้าและอุตสาหกรรมของเวียดนามเผยว่า ธุรกิจเกือบ 100,000 แห่ง หรือราวร้อยละ 20 ของบริษัททั้งหมดของเวียดนาม ประสบภาวะล้มละลายในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

นอกจากนี้ การที่ตามแผนของข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ระบุว่า การนำเข้ารถยนต์ขนาดเล็กกว่า 10 ที่นั่ง ลดภาษีเหลือศูนย์ในปี พ.ศ. 2561 ทำให้ผู้ประกอบการหลายรายเปลี่ยนแผนธุรกิจจากการผลิตในเวียดนามเปลี่ยนเป็นการนำเข้าจากไทยทั้งคัน เนื่องจากไม่ต้องเสียภาษี ทำให้ต้นทุนถูกกว่า และได้รถที่คุณภาพดีกว่า

2.1.3.2. อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์

➤ จุดแข็ง

ประชาชนชาวเวียดนามส่วนใหญ่นิยมใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ โดยรถจักรยานยนต์เป็นเครื่องแสดงฐานะ ทำให้ตลาดมีอุปสงค์ต่อรถจักรยานยนต์สูง

ในขณะเดียวกัน สายการผลิตรถจักรยานยนต์ในประเทศเวียดนามยังค่อนข้างเข้มแข็ง โดยมีห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain) ที่ค่อนข้างดีและครบกระบวนการผลิต

นอกจากนี้ บริษัทต่างชาติมีการลงทุนทำ R&D สูง เป็นผู้นำการผลิตรถจักรยานยนต์ของเอเชีย

➤ จุดอ่อน

ยอดขายรถจักรยานยนต์ในประเทศเริ่มลดลงในช่วงหลัง สืบเนื่องจากตลาดในประเทศใกล้ถึงจุดอิ่มตัว ประกอบกับการที่เกิปัญหาเรื่องการคมนาคมในเมืองที่การจราจรค่อนข้างคับคั่ง และมีปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนจากรถจักรยานยนต์ค่อนข้างสูง จึงถือเป็นจุดอ่อนประการหนึ่งสำหรับอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของเวียดนาม

นอกจากนี้ การส่งออกรถจักรยานยนต์ไปตลาดสหภาพยุโรปยังมีปัญหา เนื่องจากยังผลิตไม่ได้มาตรฐานการส่งออกของสหภาพยุโรป การส่งออกจึงยังกระจุกตัวในตลาดเอเชียเป็นหลัก

➤ โอกาส

ตลาดรถจักรยานยนต์โลกยังมีแนวโน้มการเติบโตที่ค่อนข้างดี จึงเป็นโอกาสที่จะใช้เวียดนามเป็นฐานการผลิตรถจักรยานยนต์เพื่อส่งออกไปยังตลาดโลกได้

ในขณะเดียวกัน ตลาดโลกมีแนวโน้มไปในทางเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่ช่วยลดมลพิษ หรือเครื่องยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเติบโตที่ค่อนข้างดี

➤ อุปสรรค

ถึงกระนั้น การแข่งขันในประเทศเวียดนามสำหรับตลาดสินค้าดังกล่าว ค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากมีบริษัทข้ามชาติรายใหญ่ครองตลาด

ราคาน้ำมันที่ลดลงค่อนข้างมากทำให้ประชาชนบางส่วนอาจหันไปพิจารณาซื้อรถยนต์แทนการซื้อรถจักรยานยนต์ ก็เป็นอีกอุปสรรคหนึ่งที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ ราคาวัตถุดิบเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันที่ลดลง

2.1.4. โอกาสในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์/รถจักรยานยนต์สำหรับนักลงทุนไทย

สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ อย่างที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ว่าการที่ภาษีนำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังจะกลายเป็นร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2561 ทำให้บริษัทผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ในเวียดนามหลายรายกำลังพิจารณาเลิกการผลิตแล้วหันมานำเข้ารถยนต์ทั้งคันแทน เมื่อพิจารณาแล้วสำหรับธุรกิจรถยนต์ ในเรื่องของสายการผลิตอาจจะไม่ใช่แนวโน้มในการลงทุนที่ดี ในส่วนของบริการซ่อมบำรุง ส่วนใหญ่ศูนย์รถยนต์จะมีบริการซ่อมบำรุงของแต่ละยี่ห้อที่มีการให้บริการที่มีมาตรฐานและคุณภาพดีอยู่แล้ว ประกอบกับจำนวนรถยนต์มีไม่มาก ดังนั้น ศักยภาพของธุรกิจบริการซ่อมรถยนต์จึงไม่สูงมากนัก รวมถึงมีผู้ซ่อมรถยนต์ท้องถิ่นจำนวนมากที่ให้บริการซ่อมรถยนต์ประเภทรถยนต์เก่า และรถยนต์มือสองอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้ประกอบการไทยสนใจสามารถนำผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าชนิดพิเศษ เช่น น้ำมันล้างรถยนต์ เครื่องเสียงรถยนต์ อุปกรณ์ตกแต่งรถยนต์ เข้าไปทำการตลาดได้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ยังมีน้อยในตลาด

ประกอบกับนักธุรกิจเวียดนามยังนำเข้าไปขายน้อย จึงน่าจะเป็นโอกาสทางธุรกิจในการสร้างตลาดใหม่ให้ดีกว่าผลิตภัณฑ์เดิมในตลาด

ในขณะที่เดียวกัน อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์มีแนวโน้มที่ดีกว่า โดยเวียดนามเป็นตลาดรถจักรยานยนต์ใหญ่อันดับที่ 4 ของโลก รองจากจีน อินเดีย และอินโดนีเซีย ถึงแม้ว่ายอดขายรถจักรยานยนต์ในประเทศเวียดนามจะมีแนวโน้มลดลงในช่วงปีหลังๆ แต่บริษัทผู้ผลิตรถจักรยานยนต์ยังมีการขยายการลงทุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เวียดนามเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออก แนวโน้มของรถจักรยานยนต์ในเวียดนามคือรถที่ทันสมัยและสวยงามมากขึ้น เช่น Scooter โดยอัตราการเติบโตของยอดขาย Scooter ประมาณร้อยละ 70 ต่อปี

ปัจจุบัน การเปิดศูนย์บริการซ่อมบำรุง และดูแลรักษารถจักรยานยนต์เฉพาะแต่ละยี่ห้อในเวียดนามมีจำนวนน้อย เนื่องจากลักษณะธุรกิจในเวียดนาม ส่วนใหญ่เน้นการขายสินค้ามากกว่าการสร้างยี่ห้อสินค้า (brand-building) ให้เป็นที่ยอมรับในระยะยาวของกลุ่มผู้บริโภค การจำหน่ายรถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่ผ่านร้านค้าซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายให้กับหลายยี่ห้อ ศูนย์บริการของจักรยานยนต์แต่ละยี่ห้อโดยเฉพาะ จึงไม่ค่อยมี ในขณะที่ศูนย์บริการซ่อมบำรุงรายย่อยทั่วไปในเวียดนาม ต้องมีการพัฒนามาตรฐานทั้งด้านอะไหล่ชิ้นส่วน การให้บริการ และศูนย์บริการล่าง ดูแลรักษารถจักรยานยนต์ที่ทันสมัย ได้มาตรฐานและสะอาด ยังเป็นของใหม่สำหรับเวียดนาม ดังนั้น ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับรถจักรยานยนต์ที่มีโอกาสดีน่าเข้าไปดำเนินธุรกิจ ในเวียดนาม ได้แก่

1) **บริการซ่อมรถจักรยานยนต์** คือ การเปลี่ยนอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย การซ่อมแซมรถจักรยานยนต์ให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังเดิม ปัจจุบันสภาพการให้บริการด้านการซ่อมรถจักรยานยนต์ในประเทศเวียดนาม ที่เป็นการให้บริการโดยการจัดตั้งเป็นศูนย์บริการของรถจักรยานยนต์ยี่ห้อหนึ่งๆ มีอยู่จำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นร้านบริการแบบดั้งเดิมโดยคนท้องถิ่น เป็นร้านขนาดเล็ก หรือบางครั้งจะเป็นแผงลอย ไม่ได้เป็นศูนย์ที่จัดระบบมาตรฐานการบริการ แต่เป็นการให้บริการตามความชำนาญและประสบการณ์ของช่างแต่ละคน ลูกค้าเลือกใช้บริการโดยอาศัยความเชื่อถือจากผู้เคยใช้บริการ หรือทดลองใช้บริการด้วยตนเอง จึงเป็นโอกาสดีที่ผู้ประกอบการไทยน่าจะเข้าไปลงทุน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดทั่วไปเรื่องการลงทุนธุรกิจบริการ และข้อพิจารณาอื่นอีก ได้แก่

- คนเวียดนามมีความเชี่ยวชาญด้านการซ่อมรถจักรยานยนต์ เนื่องจากเป็นพาหนะหลักของชาวเวียดนาม อีกทั้งยังได้รับความสนับสนุนจากประเทศญี่ปุ่นในการให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกษียณอายุแล้วเข้ามาให้ความรู้ด้านการซ่อมรถจักรยานยนต์โดยการอบรมแก่คนเวียดนาม
- พื้นที่ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจมีราคาค่อนข้างสูง

2) **บริการล้าง ดูแลรักษารถจักรยานยนต์** คือ การให้บริการดูแลทำความสะอาด การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง และการดูแลให้รถจักรยานยนต์เสื่อมสภาพช้าลง ปัจจุบันในประเทศเวียดนามการบริการลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นร้านขนาดเล็กและให้บริการล้างรถเพียงอย่างเดียวหรือเป็นร้านเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องอย่างเดียว การเปิดเป็นร้านล้างรถทันสมัยและมีบริการดูแลรถด้วยยังไม่ค่อยมี ซึ่งหากต้องการเข้าตลาดนี้สิ่งที่ต้องพิจารณา คือ พื้นที่ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจมีราคาค่อนข้างสูง อาทิ ในเขตใจกลางนครโฮจิมินห์ค่าเช่าพื้นที่เดือนละประมาณ 25 เหรียญสหรัฐ/ตารางเมตร

สำหรับข้อแนะนำในการเข้าตลาด สำนักงานส่งเสริมรัฐวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม (สสว.) เคยศึกษาวิจัยตลาดเวียดนามและแนะนำการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดไว้ดังนี้

(1) กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของธุรกิจนี้คือการสร้างความแตกต่างด้านการให้บริการและผลิตภัณฑ์ เป็นสิ่งสำคัญ โดยการวางผลิตภัณฑ์เป็นการให้บริการในตลาดระดับกลางขึ้นไป นอกเหนือจากผู้ให้บริการจะได้รับบริการแล้ว ยังแสดงออกถึงความมีฐานะด้วย อาทิเช่น

- ร้านให้บริการซ่อมรถจักรยานยนต์ นำเสนอการให้บริการแบบใหม่ที่นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการ เพื่อการให้บริการอย่างมีมาตรฐาน พร้อมบริการดูแลรักษาเครื่องยนต์ เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง ตกแต่งรูปลักษณ์ โดยอาจเพิ่มบริการเสริมอื่นๆ สำหรับเจ้าของรถ อาทิ ร้านกาแฟ ร้านสะดวกซื้อ ห้องพักระหว่างรอรับบริการ
- ร้านให้บริการล้างและดูแลรักษารถจักรยานยนต์ ให้บริการดูแลทำความสะอาดการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง และการดูแลให้รถจักรยานยนต์เสื่อมสภาพช้าลง

โดยนำเสนอรูปแบบการให้บริการล้งรถที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่แบบที่ใช้ในไทย อาทิ บั๊กนั้ เครื่องฉีดน้ำแรงดันสูง เครื่องพ่นโฟม บั๊กลม เป็นต้น

(2) ด้านราคา เนื่องจากการนำเสนอบริการรูปแบบใหม่ที่ยังไม่แพร่หลายในเวียดนาม ดังนั้น อัตราการให้บริการสามารถตั้งได้ใหม่โดยอาจตั้งราคาที่สูงกว่าการให้บริการของคนท้องถิ่นเล็กน้อย สำหรับการบริการที่ดีกว่าทั้งในด้านคุณภาพและการบริการ เพื่อเป็นจุดขายและดึงดูดให้มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากยิ่งขึ้น

(3) ทำเลที่ตั้งของร้าน หากอยู่ในเขตกลางเมืองก็จะสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้อย่างดี แต่อาจไม่สามารถนำเสนอบริการได้หลากหลาย เนื่องจากราคาที่ดินค่อนข้างสูง ทำให้ต้องใช้พื้นที่อย่างจำกัด หากเลือกทำเลที่ห่างจากตัวเมืองออกมาจะสามารถนำเสนอบริการที่หลากหลายกว่าในพื้นที่ที่กว้างกว่า แต่ต้องเลือกทำเลที่อยู่ในเส้นทางเดินทางเข้าเมืองที่ใกล้แหล่งชุมชนเป็นสำคัญ

(4) การส่งเสริมการขาย เนื่องจากการบริการรูปแบบใหม่ ดังนั้นการทดลองให้บริการหรือการลดราคาในช่วงเริ่มต้นกิจการจึงเป็นการส่งเสริมการขายที่น่าสนใจ เนื่องจากการนำเสนอบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังนั้น จึงควรนำเสนอเรื่องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความมีมาตรฐานเป็นจุดขาย โดยนำเสนอผ่านสื่อที่สามารถเห็นได้ง่ายบริเวณใกล้ๆ ร้าน อาทิ ป้ายหน้าร้าน ป้ายบอกทาง เป็นต้น

2.1.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย

สำหรับพื้นที่ที่น่าสนใจในการเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในประเทศเวียดนามในส่วนของบริการซ่อมและดูแลรถจักรยานยนต์ ควรจะเป็นเมืองที่มีการใช้รถจักรยานยนต์ค่อนข้างมาก อย่างฮานอยและโฮจิมินห์ โดยปัจจุบัน ฮานอยและโฮจิมินห์ มีอัตราการครอบครองรถจักรยานยนต์ 1 คันต่อประชากร 2 คน ขณะที่ดองไน (Dong Nai) บาเรีย-หุงเต่า (Baria-Vungtau) และบินเยือง (Binh Duong) มีอัตราการครอบครองรถจักรยานยนต์ 1 คันต่อประชากร 3 คน จังหวัดอื่นๆ ที่เหลือ มีอัตราการครอบครองจักรยานยนต์ 1 คันต่อประชากรมากกว่า 3 คน

ทั้งนี้ ฮานอยและโฮจิมินห์ มีความโดดเด่นเรื่องปริมาณรถจักรยานยนต์ที่มากที่สุดในประเทศ และเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมในการยอมรับสินค้าใหม่ๆ ได้ดี ประชากรมีรายได้สูง ทั้งจากรายได้ประจำ และเงินที่ได้รับจากญาติในต่างประเทศ ผู้บริโภคต้องการสร้างควมมีเอกลักษณ์

เป็นของตนเอง และนิยมแข่งขันอวดความหรูหรา ดังนั้นจึงเป็นเมืองที่มีโอกาสสูงในการเข้าไปให้บริการซ่อมและดูแลรถจักรยานยนต์ อย่างไรก็ตาม มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่มีราคาค่อนข้างแพง ดังนั้น ผู้ที่จะเข้าไปให้บริการอาจต้องพิจารณาเรื่องค่าเช่าพื้นที่ด้วย

2.1.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

เนื่องจากธุรกิจซ่อม ดูแล และล้างรถจักรยานยนต์ ในเวียดนามเป็นธุรกิจที่ดำเนินการโดยคนท้องถิ่น เป็นร้านขนาดเล็กหรือแผงลอย จึงไม่มีการให้บริการในรูปแบบบริษัทที่สามารถนำมาเป็นกรณีศึกษา

2.2. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

2.2.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศเกษตรกรรมประเทศหนึ่งที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรพืชผลที่หลากหลายชนิด การทำประมง ได้แก่ กุ้ง กุ้ง ปู และปลาประเภทต่างๆ และการทำฟาร์มปศุสัตว์ อาทิ หมู และสัตว์ปีก เป็นต้น ทั้งนี้ ภาคการเกษตรและประมงของเวียดนามถือได้ว่าเป็นภาคส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในฐานะอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานที่สร้างผลผลิตป้อนตลาดภายในประเทศ ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปต่อไปอีกด้วย

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ประกอบด้วยข้าวและกาแฟ โดยในปี พ.ศ. 2557 ประเทศเวียดนามมีพื้นที่สำหรับทำการเกษตรกว่า 26 ล้านเฮกเตอร์ นอกจากนี้ข้าวและกาแฟ เป็นการเพาะปลูกพืชอาหารสัตว์ และพืชตระกูลถั่ว พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจของประเทศ (ข้าว ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ไม่รวมกาแฟ) รวมกันอยู่ที่ราว 9.6 ล้านเฮกเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 36 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดในประเทศ

ในด้านการปศุสัตว์ นมสด เนื้อหมู ไช้ไก่ และเนื้อไก่ เป็นสินค้าหลักที่ได้จากอุตสาหกรรมดังกล่าว นอกจากนี้ ในประเทศเวียดนาม ยังมีการทำประมงอยู่จำนวนมากทั่วประเทศ เนื่องจากอาณาเขตของประเทศเวียดนามที่ติดทะเลเป็นแนวยาว โดยพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเวียดนาม

มีขนาดกว่า 1 ล้านเฮกเตอร์ สัตว์น้ำที่สำคัญของเวียดนาม คือ กุ้งเลี้ยง เนื่องด้วยมีสภาพภูมิศาสตร์เหมาะสมในการเลี้ยงกุ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากน้ำโขงทางตอนใต้ของประเทศ โดยการเลี้ยงส่วนใหญ่ยังเป็นระบบการเลี้ยงแบบธรรมชาติและนิยมเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าครึ่งของผลผลิตกุ้งในประเทศ ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศ ทำให้ในปัจจุบัน เวียดนามเป็นผู้ผลิตสัตว์น้ำรายใหญ่ 1 ใน 3 อันดับแรกของโลก

หากพิจารณาในแง่ของภาคการผลิต เวียดนามสามารถที่จะผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว กาแฟ ข้าวโพด และอ้อย ได้มากกว่าปีละ 50 ล้านตัน สามารถผลิตเนื้อสัตว์ปีกได้มากกว่า 8 แสนตัน สามารถผลิตไข่ไก่ได้มากกว่า 8,297 ล้านฟอง รวมไปถึงสามารถผลิตนมสดได้มากถึง 549.5 ล้านลิตรต่อปี

ในแง่การค้า เวียดนามมีการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป ในปี พ.ศ. 2557 เท่ากับ 18,239.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (คิดเป็นร้อยละ 11.44 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งประเทศ) ขณะที่การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปอยู่ที่ 23,380.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 (คิดเป็นร้อยละ 13.11 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งประเทศ) ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2557 อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเวียดนามมีการจ้างงานในอุตสาหกรรมภาคการเกษตร ประมง และป่าไม้ อยู่ที่ประมาณ 24.4 ล้านคน

ตารางที่ 2-10 ความสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเวียดนาม

ประเด็นความสำคัญ	ปี พ.ศ.		
	2555	2556	2557
ด้านการผลิต			
ปริมาณการผลิตข้าว (หน่วย : พันตัน)	43,737.8	44,039.1	44,975.0
ปริมาณการผลิตกาแฟ (หน่วย : พันตัน)	1,260.4	1,326.6	1,395.6
ปริมาณการผลิตฝ้ายดิบ (หน่วย : พันตัน)	8.8	3.2	3.1
ปริมาณการผลิตข้าวโพด (หน่วย : พันตัน)	4,973.6	5,191.2	5,191.7
ปริมาณการผลิตอ้อย (หน่วย : พันตัน)	19,015.4	20,128.5	19,927.5
ปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์ปีก (หน่วย : พันตัน)	729.4	746.9	828.1
ปริมาณการผลิตนมสด (หน่วย : ล้านลิตร)	381.7	456.4	549.5
ปริมาณการผลิตไข่ไก่ (หน่วย : ล้านฟอง)	7,299.9	7,754.6	8,297.5
ปริมาณการผลิตอาหารทะเลกระป๋อง (หน่วย : พันตัน)	96.6	107.9	121.7
ปริมาณการผลิตอาหารทะเลแช่เย็น (หน่วย : พันตัน)	1,372.1	1,468.2	1,578.4
ปริมาณการผลิตผงกาแฟพร้อมดื่ม (หน่วย : พันตัน)	92.0	90.4	87.3
ปริมาณการผลิตน้ำตาลทราย (หน่วย : พันตัน)	1,634.3	1,765.0	1,871.4

ประเด็นความสำคัญ	ปี พ.ศ.		
	2555	2556	2557
ปริมาณการผลิตน้ำมันพืช (หน่วย : พันตัน)	631.6	690.3	723.3
ด้านการค้า			
มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	20,147.11	19,568.33	18,239.56
ส่วนแบ่งมูลค่าการส่งออกเกษตรและอาหารแปรรูปต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศเวียดนาม (หน่วย : ร้อยละ)	17.59	14.82	11.44
มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	9,237.14	10,604.35	23,380.95
ส่วนแบ่งมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปต่อการนำเข้าทั้งหมดของประเทศเวียดนาม (หน่วย : ร้อยละ)	8.12	8.03	13.11
ด้านการลงทุน			
มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	8,368	8,900	N/A
มูลค่าการลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตร (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	99.4	N/A	N/A
ด้านอื่น ๆ			
พื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตรของประเทศ เฉพาะพืชเศรษฐกิจของประเทศ (ข้าว ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย ถั่วลิสง ถั่วเหลือง) (หน่วย : ล้านเฮกเตอร์)	9.57	9.72	9.62
พื้นที่น้ำสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ (หน่วย : ล้านเฮกเตอร์)	1.04	1.05	1.053
จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ประมง และป่าไม้ (หน่วย : ล้านคน)	24.35	24.44	24.44
สัดส่วนแรงงานในภาคการเกษตร ประมง และป่าไม้ต่อแรงงานทั้งหมด	47.4%	46.8%	46.3%

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูล

ในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของเวียดนาม ผู้ประกอบการในประเทศในอุตสาหกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรรายย่อย และมีบริษัทผู้ผลิตรายใหญ่จำนวนหนึ่งที่ยอมรับสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปต่อ โดยสามารถแบ่งกลุ่มผู้เพาะปลูกทางการเกษตรในประเทศได้เป็น 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มเกษตรกรที่เพาะปลูกด้วยตนเอง โดยอาจไม่ได้มุ่งทำการเกษตรเชิงพาณิชย์ หากแต่เมื่อมีผลผลิตเหลือจากการบริโภคภายในครัวเรือน ก็จะมีการนำผลผลิตที่ตนปลูกได้มาจำหน่ายในตลาดต่างๆ ภายในตัวเมือง แต่ในบางรายจะมุ่งทำการเกษตรเชิงพาณิชย์เพียงอย่างเดียว คือ ทำการเกษตรเพื่อป้อนผลผลิตให้แก่โรงงานแปรรูปในประเทศ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มที่ทั้งทำการเกษตรเพื่อทั้งบริโภคภายในครัวเรือน และหากมีผลผลิตมากกว่าที่ต้องการก็จะนำไปจำหน่ายในตลาด หรือส่งให้กับโรงงานแปรรูปต่อไป และกลุ่มบริษัทผู้ผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูป ที่ทำการเพาะปลูกเองเพื่อป้อนวัตถุดิบเข้าสู่โรงงานผลิตของตน โดยส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรที่ทำสัญญากับโรงงานผลิต (Contract Farming)

2.2.1.1. ภาพรวมการผลิตของประเทศ

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกพืช ผัก และผลไม้ที่หลากหลาย โดยพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย ถั่วประเภทต่างๆ และกาแฟ ผลผลิตจากการปศุสัตว์ที่สำคัญ เช่น นมสด ไข่ไก่ เนื้อไก่ และหมู เป็นต้น ในขณะที่ ผลผลิตจากอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในเวียดนามส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภท อาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป อาทิ อาหารทะเลแช่เย็น อาหารทะเลกระป๋อง กาแฟผงพร้อมดื่ม และน้ำตาลทราย เป็นต้น

จากข้อมูลปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-2557 พบว่า แนวโน้มผลผลิตทางการเกษตรของประเทศเวียดนามบางส่วนมีการผลิตที่ลดลงจากในอดีต อาทิ ฝ้ายดิบ ถั่วเหลือง เกล็ดสมูท และตัวไหม เป็นต้น ขณะที่ผลผลิตบางชนิดมีการเพิ่มขึ้นจากในอดีตอย่างมาก เช่น ลิ้นจี่ อ้อย องุ่น พริกไทย เมล็ดกาแฟ และผลผลิตจากภาคปศุสัตว์ (เนื้อสัตว์ ไข่ไก่ และนมสด) เป็นต้น ในส่วนของอาหารแปรรูป จะเห็นได้ว่า อาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปประเภทต่างๆ มีแนวโน้มการผลิตที่เพิ่มขึ้นมาก อาทิ อาหารทะเลกระป๋อง อาหารทะเลแช่เย็น กาแฟผงพร้อมดื่ม และน้ำตาลทราย เป็นต้น

กลุ่มสินค้าที่น่าสนใจอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มเครื่องดื่ม โดยสินค้าเครื่องดื่มที่สำคัญมีอัตราการการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด ยกเว้น สินค้าประเภทสุราที่การผลิตหดตัวลงเล็กน้อยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จากข้อมูลทางสถิติพบว่า น้ำแร่ น้ำดื่ม และเบียร์ เป็นเครื่องดื่มที่มีอัตราการผลิตขยายตัวมากในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557 โดยมีอัตราการเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 13.7, 13.7 และ 7.6 ตามลำดับ

นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงมูลค่าการจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารแปรรูปในประเทศเวียดนามจะพบว่า สินค้าในกลุ่มนี้มีมูลค่าการค้าในประเทศสูงและเติบโตอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งในปี พ.ศ. 2556 มีมูลค่าการจำหน่ายสูงถึง 8,010.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราการเติบโตแบบ CAGR ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2556 อยู่ที่ร้อยละ 11.3 โดยสินค้าในกลุ่มอาหารที่บริโภคเพื่อโภชนาการและสินค้ากลุ่มอาหารสำเร็จรูป/กึ่งสำเร็จรูป มีการเติบโตสูงมากในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552-2556 โดยมีอัตราการเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 11.8 และ 11.3 มีมูลค่าการจำหน่ายในประเทศในปี พ.ศ. 2556 อยู่ที่ 5,493 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 1,150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่สินค้าในกลุ่มขนมหวานและขนมขบเคี้ยวมีการเติบโตในระดับที่ค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน โดยมีอัตราการเติบโตแบบ CAGR อยู่ที่ร้อยละ 9.5 และมีมูลค่าการจำหน่ายในประเทศในปี พ.ศ. 2556 อยู่ที่ 1,367.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าอาหารแปรรูปที่มีอัตราการเติบโตของมูลค่าการจำหน่ายในประเทศสูงที่สุดในช่วงปี พ.ศ. 2552-2556 คือ อาหารแปรรูปแช่เย็น ข้าว อาหารแปรรูปแช่แข็ง ผลิตภัณฑ์นม อาหารแปรรูปบรรจุกระป๋อง และอาหารพร้อมรับประทาน โดยมีอัตราการเติบโตแบบ CAGR ร้อยละ 19.7, 19.2, 17.5, 15.6, 15.5 และ 15.1 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า กำลังซื้อของตลาดสินค้าประเภทอาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปในเวียดนามเพิ่มมากขึ้นในช่วงหลายปีหลัง ทำให้เป็นโอกาสสำคัญที่ผู้ประกอบการไทยที่มีความสามารถในการผลิตอาหารแปรรูปจะเข้าไปลงทุนได้

ตารางที่ 2-11 ปริมาณการผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2549-2557

หน่วย : พันตัน

ผลผลิตทางการเกษตร	ปี พ.ศ.									อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี พ.ศ. 2549- 2557	อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี พ.ศ. 2553- 2557p
	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557p		
ข้าว	35,849.5	35,942.7	38,729.8	38,950.2	40,005.6	42,398.5	43,737.8	44,039.1	44,975.0	2.9%	3.0%
ข้าวโพด	3,854.6	4,303.2	4,573.1	4,371.7	4,625.7	4,835.6	4,973.6	5,191.2	5,191.7	3.8%	2.9%
อ้อย	16,719.5	17,396.7	16,145.5	15,608.3	16,161.7	17,539.6	19,015.4	20,128.5	19,927.5	2.2%	5.4%
ฝ้ายดิบ	28.6	16.1	8.0	12.1	12.5	12.6	8.8	3.2	3.1	-24.3%	-29.4%
ถั่วลิสงค้	462.5	510.0	530.2	510.9	487.2	468.7	468.5	491.9	454.5	-0.2%	-1.7%
ถั่วเหลือง	258.1	275.2	267.6	215.2	298.6	266.9	173.5	168.3	157.9	-6.0%	-14.7%
องุ่น	n/a	28.2	26.3	24	16.7	14.7	16.3	19.2	20.7	N/A	5.5%
มะม่วง	n/a	471.1	541.6	554	580.3	687	665	680.9	688.9	N/A	4.4%
ส้ม	n/a	654.7	678.6	693.5	728.6	702.7	704.1	706	736.1	N/A	0.3%
ลำไย	n/a	653.3	642.5	606.4	573.7	595.7	542.5	544.1	515.1	N/A	-2.7%
ลิ้นจี่และเงาะ	n/a	672.9	686	557.4	522.3	725.4	648.5	629.2	697.1	N/A	7.5%
เม็ดมะม่วงหิมพานต์	n/a	312.4	308.5	291.9	310.5	309.1	312.5	275.5	344.9	N/A	2.7%
เมล็ดกาแฟ	n/a	915.8	1,055.8	1,057.5	1,100.5	1,276.6	1,260.4	1,326.6	1,395.6	N/A	6.1%
ใบชา	n/a	705.9	746.2	771	834.6	878.9	909.8	936.3	962.5	N/A	3.6%
พริกไทย	n/a	89.3	98.3	108	105.4	112	116	125	147.4	N/A	8.7%
เนื้อสัตว์ปีก	344.4	358.8	448.2	528.5	615.2	696.0	729.4	746.9	828.1	11.6%	7.7%
น้ำผึ้ง	16.7	15.7	10.0	11.5	11.9	11.8	12.4	12.9	14.2	-2.0%	4.4%
ตัวไหม	10.4	10.1	7.7	7.4	7.1	7.1	7.5	6.4	6.8	-5.2%	-1.1%

ที่มา : บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก General Statistics Office of Vietnam

ตารางที่ 2-12 ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารแปรรูปที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2549-2557p

ผลผลิตทางการเกษตร	ปี พ.ศ.									อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี พ.ศ.2549-2557p	อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี พ.ศ.2553-2557p
	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557p		
วุ้น (หน่วย: ล้านตัว)	6.5	6.7	6.3	6.1	5.8	5.4	5.2	5.2	5.2	-2.7%	-2.6%
หมู (หน่วย: ล้านตัว)	26.9	26.6	26.7	27.6	27.4	27.1	26.5	26.3	26.8	-0.04%	-0.6%
ไก่ (หน่วย: ล้านตัว)	214.6	226.0	248.3	280.2	300.5	322.6	308.5	317.7	327.7	5.4%	2.2%
น้ำนมสด (หน่วย: ล้านลิตร)	216.0	234.4	262.2	278.2	306.7	345.4	381.7	456.4	549.5	12.4%	15.7%
ไข่ไก่ (หน่วย: ล้านฟอง)	3969.5	4465.8	4937.6	5465.3	6421.9	6896.9	7299.9	7754.6	8297.5	9.7%	6.6%
เกลือสมุทร (หน่วย: พันตัน)	842	857	717.5	679	975.3	862	776.4	716.6	765.7	-1.2%	-5.9%
ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลกระป๋อง (หน่วย: พันตัน)	68.6	68.2	63.8	64.7	76.9	86.2	96.6	107.9	121.7	7.4%	12.2%
ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแช่เย็น (หน่วย: พันตัน)	801.0	815.6	1,103.9	1,177.8	1,278.3	1,362.9	1,372.1	1,468.2	1,578.4	8.8%	5.4%
น้ำปลา (หน่วย: ล้านลิตร)	194.1	216.8	210.1	231.7	257.1	280.2	306.0	324.4	337.5	7.2%	7.0%
ผักกระป๋อง (หน่วย: ตัน)	n/a	n/a	15,453.0	27,872.0	48,411.0	55,680.0	60,423.0	62,236.0	65,700.0	N/A	7.9%
ถั่วและผลไม้กระป๋อง (หน่วย: พันตัน)	75.9	85.0	75.6	84.9	60.1	53.6	50.0	52.1	48.0	-5.6%	-5.5%
น้ำมันพืช (หน่วย: พันตัน)	415.6	535.0	592.4	626.2	565.9	568.7	631.6	690.3	723.3	7.2%	6.3%
น้ำตาลทราย (หน่วย: พันตัน)	1,099.3	1,311.8	1,368.7	1,103.2	1,141.5	1,306.8	1,634.3	1,765.0	1,871.4	6.9%	13.2%
กาแฟพร้อมดื่ม (หน่วย: พันตัน)	n/a	n/a	59.4	51.3	68.1	80.5	92.0	90.4	87.3	N/A	6.4%
สุรา (หน่วย: ล้านลิตร)	290.1	364.2	343.5	375.1	349.4	337.1	330.9	314.3	312.4	0.9%	-2.8%
เบียร์ (หน่วย: ล้านลิตร)	1,547.2	1,655.3	1,847.2	2,007.5	2,420.2	2,625.7	2,978.7	3,190.2	3,247.4	9.7%	7.6%
น้ำแร่ (หน่วย: ล้านลิตร)	257.2	273.3	265.6	336.9	458.5	528.0	566.4	623.0	766.0	14.6%	13.7%
น้ำดื่ม (หน่วย: ล้านลิตร)	660.2	803.3	956.4	1,097.0	1,342.9	1,572.2	1,694.7	1,811.6	2,243.1	16.5%	13.7%

ที่มา : บริษัท โบลีเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก General Statistics Office of Vietnam

ตารางที่ 2-13 มูลค่าการจำหน่ายอาหารแปรรูปในเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2556

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าอาหารแปรรูป	ปี พ.ศ.					อัตราการเติบโตแบบ CAGR ปี พ.ศ. 2552-2556
	2552	2553	2554	2555	2556	
กลุ่มอาหารที่บริโภคเพื่อโภชนาการของร่างกาย	3,517.8	3,920.1	4,261.7	4,860.9	5,493.8	11.8%
ขนมปัง	320.1	340.4	358.4	396.0	429.4	7.6%
อาหารเช้าซีเรียล	0.9	1.1	1.2	1.5	1.7	15.6%
อาหารสำหรับเด็ก	685.2	778.2	838.4	912.8	1,051.1	11.3%
ผลิตภัณฑ์นม	960.7	1,141.5	1,298.7	1,522.4	1,714.6	15.6%
ผลิตภัณฑ์ทดแทนมื้ออาหาร	18.7	19.4	20.0	23.7	27.6	10.2%
อาหารเส้น	715.5	775.4	818.7	935.6	1,071.4	10.6%
น้ำมันและไขมัน	796.6	841.6	901.3	1,039.0	1,161.9	9.9%
ข้าว	12.0	13.9	15.6	19.4	24.2	19.2%
พาสต้า	2.2	2.5	2.9	3.6	4.3	18.2%
สเปรด	5.9	6.2	6.3	7.0	7.5	6.2%
กลุ่มอาหารสำเร็จรูป/กึ่งสำเร็จรูป	748.3	801.8	864.3	1,000.0	1,150.0	11.3%
อาหารแปรรูปบรรจุกระป๋อง	80.8	92.2	104.3	122.3	144.1	15.5%
อาหารแปรรูปแช่เย็น	24.5	28.8	33.3	41.2	50.2	19.7%
อาหารแปรรูปแช่แข็ง	64.9	72.3	82.5	100.1	123.5	17.5%
อาหารพร้อมรับประทาน	17.6	20.1	22.3	26.3	30.9	15.1%
ซอส น้ำสลัด และเครื่องปรุงรส	560.5	588.4	621.9	710.0	801.3	9.3%
กลุ่มขนมหวานและขนมขบเคี้ยว	949.9	998.9	1,071.7	1,220.2	1,367.1	9.5%
ขนมหวานที่ทำจากน้ำตาล	249.7	257.4	272.4	297.9	323.3	6.7%
เพสตรี	21.8	24.1	26.6	31.1	35.3	12.7%
เค้ก	191.8	202.6	215.1	248.1	280.8	10.0%
บิสกิต	199.8	214.3	236.2	265.2	293.4	10.1%
ไอศกรีม	56.7	58.9	63.5	74.7	84.6	10.5%
ของหวานและขนมขบเคี้ยว	230.0	241.7	258.0	303.3	349.7	11.0%
รวม	5,216.0	5,720.8	6,197.7	7,081.1	8,010.9	11.3%

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจาก Euromonitor International 2014

2.2.1.2. ภาพรวมการค้าของประเทศ

➤ การค้าของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกับตลาดโลก

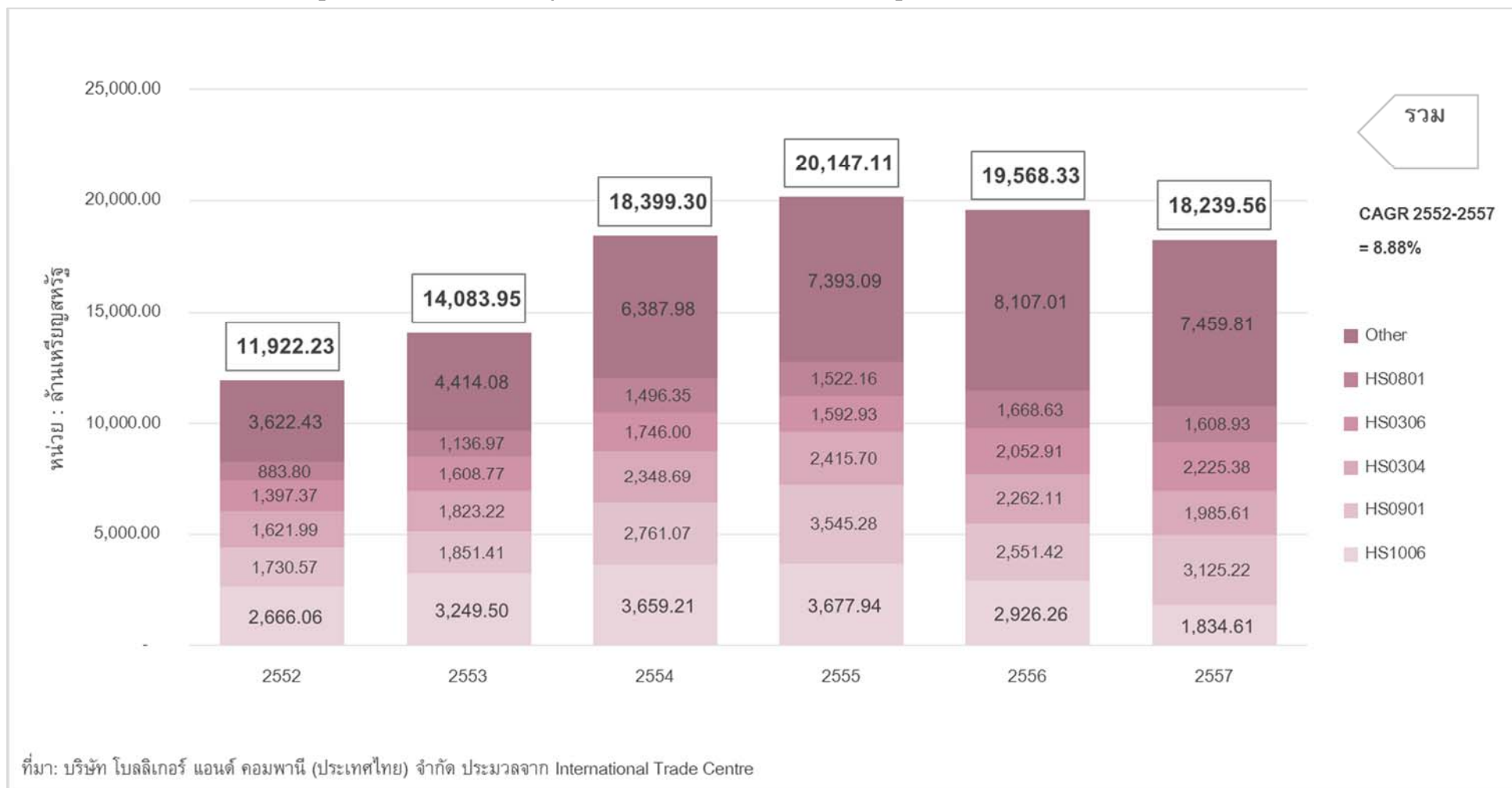
การส่งออก

ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 เวียดนามมีการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปเพิ่มขึ้นจากเดิม 11,922.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 18,239.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 8.88

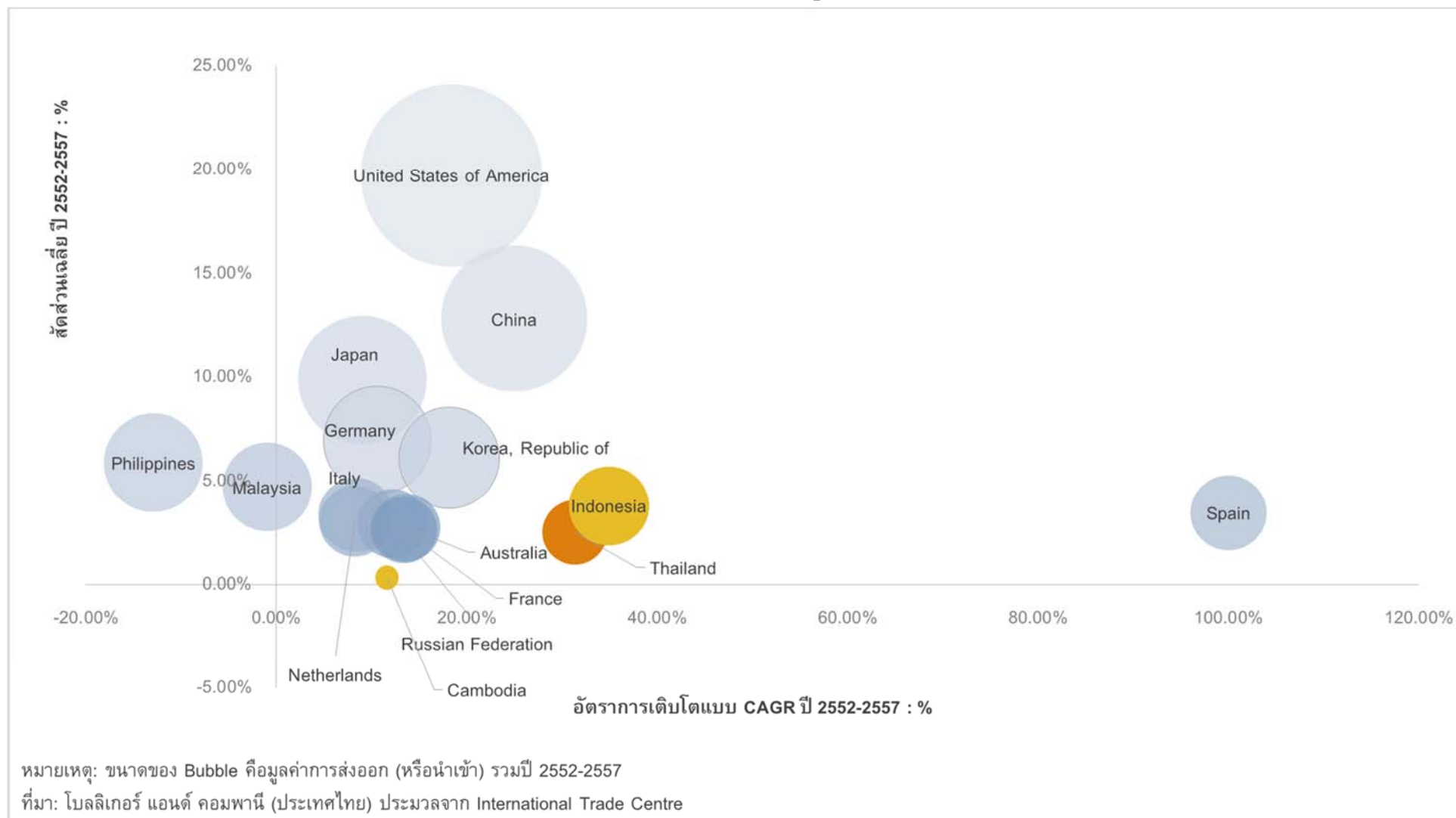
ทั้งนี้ เวียดนามมีการส่งออกไปยังสหรัฐ จีน ญี่ปุ่น เยอรมนี และเกาหลีใต้ เป็นสัดส่วนมากที่สุดใน 5 อันดับแรก และสินค้าส่งออกสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ ข้าว กาแฟ เนื้อปลา สัตว์น้ำ (กุ้ง กุ้ง และปู) และมะพร้าว

ภาพที่ 2-7 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ภาพที่ 2-8 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-14 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออก ของเวียดนาม ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	102,360.48	100.00
1	HS1006	ข้าว	18,013.58	17.60
2	HS0901	กาแฟ จะคั่วหรือแยกกาแฟออกแล้วหรือไม่ก็ตาม เปลือกและเยื่อของกาแฟ รวมทั้งของที่ใช้แทนกาแฟ ที่มีกาแฟผสมอยู่ในอัตราส่วนเท่าใดก็ตาม	15,564.97	15.21
3	HS0304	เนื้อปลาแบบฟิลเล และเนื้อปลาแบบอื่น (จะบดหรือไม่ก็ตาม) สด แช่เย็น หรือแช่เย็นจนแข็ง	12,457.33	12.17
4	HS0306	สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย จะเอาเปลือกออกหรือไม่ก็ตาม มีชีวิต สด แช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง แห้ง ใสเกลือ หรือแช่น้ำเกลือ และสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซียที่ยังไม่เอาเปลือกออก ซึ่งทำให้สุกโดยการนึ่งหรือต้ม จะแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง แห้ง ใสเกลือ หรือแช่น้ำเกลือหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซียที่ป่นและที่ทำเป็นเฟลเลต ซึ่งเหมาะสำหรับมนุษย์บริโภค	10,623.36	10.38
5	HS0801	มะพร้าว บราซิลนัตและเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ สดหรือแห้งจะเอาเปลือกออกหรือไม่ก็ตาม	8,316.83	8.13

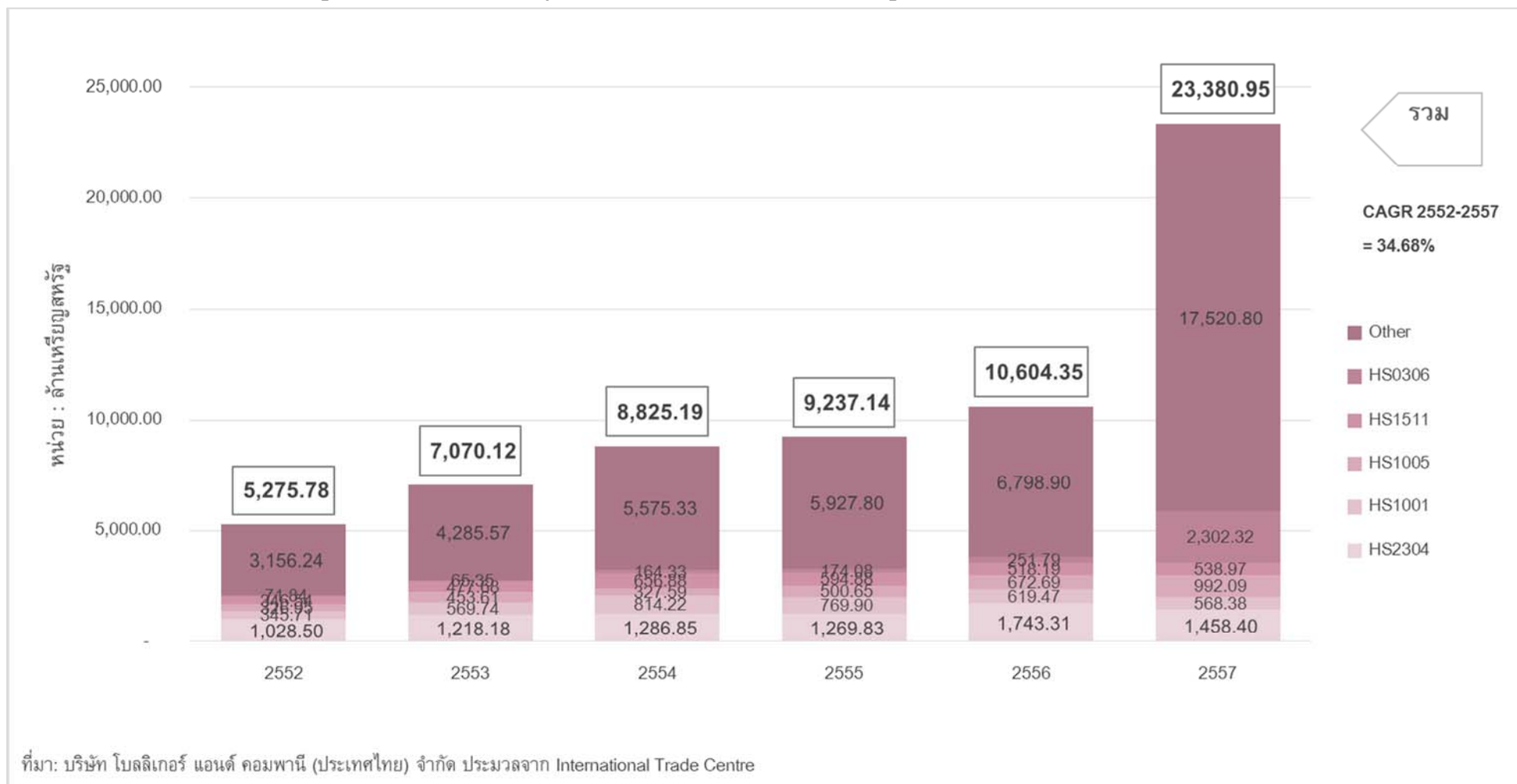
ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

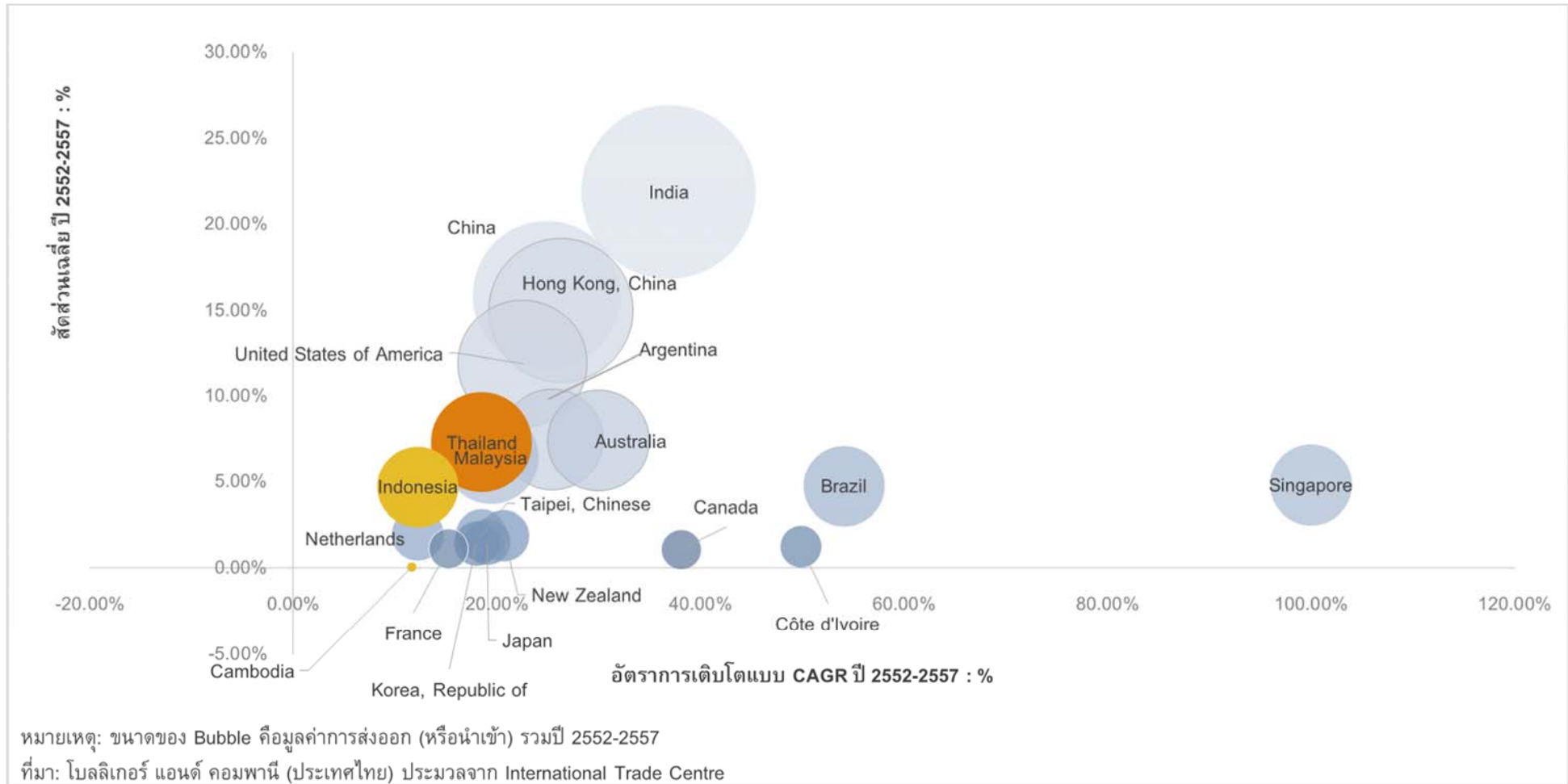
สำหรับในฝั่งนำเข้าของเวียดนาม ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปมีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 34.68 โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 5,275.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 23,380.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 ทั้งนี้เวียดนามมีการนำเข้าจากแหล่งนำเข้าหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ อินเดีย จีน ฮองกง สหรัฐ และอาร์เจนตินา และสินค้านำเข้าสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ กากน้ำมันและกากแข็งอื่นๆ ที่ได้จากการสกัดน้ำมันถั่วเหลือง ข้าวสาลีและเมสลิน ข้าวโพด น้ำมันปาล์ม และสัตว์น้ำ (กุ้ง กุ้ง และปู)

ภาพที่ 2-9 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ภาพที่ 2-10 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-15 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของ เวียดนาม ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็น สัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	64,393.54	100
1	HS2304	กากน้ำมัน (ออยล์เค้ก) และกากแข็งอื่น ๆ ที่ได้จากการสกัดน้ำมัน ถั่วเหลือง จะบดหรือทำเป็นเฟลลิตหรือไม้ก็ตาม	8,005.07	12.43
2	HS1001	ข้าวสาลีและเมสลิน	3,687.42	5.73
3	HS1005	ข้าวโพด	3,273.57	5.08
4	HS1511	น้ำมันปาล์มและแฟรกชันของน้ำมันปาล์ม จะทำให้บริสุทธิ์หรือไม่ ก็ตาม แต่ต้องไม่ตัดแปลงทางเคมี	3,133.13	4.87
5	HS0306	สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย จะเอาเปลือกออกหรือไม่ก็ตาม มีชีวิต สด แช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง แห้ง ใสเกลือ หรือแช่น้ำเกลือ และ สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซียที่ยังไม่เอาเปลือกออก ซึ่งทำให้สุกโดย การนึ่งหรือต้ม จะแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง แห้ง ใสเกลือ หรือแช่ น้ำเกลือหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซียที่ป่นและที่ ทำเป็นเฟลลิต ซึ่งเหมาะสำหรับมนุษย์บริโภค	3,029.71	4.70

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

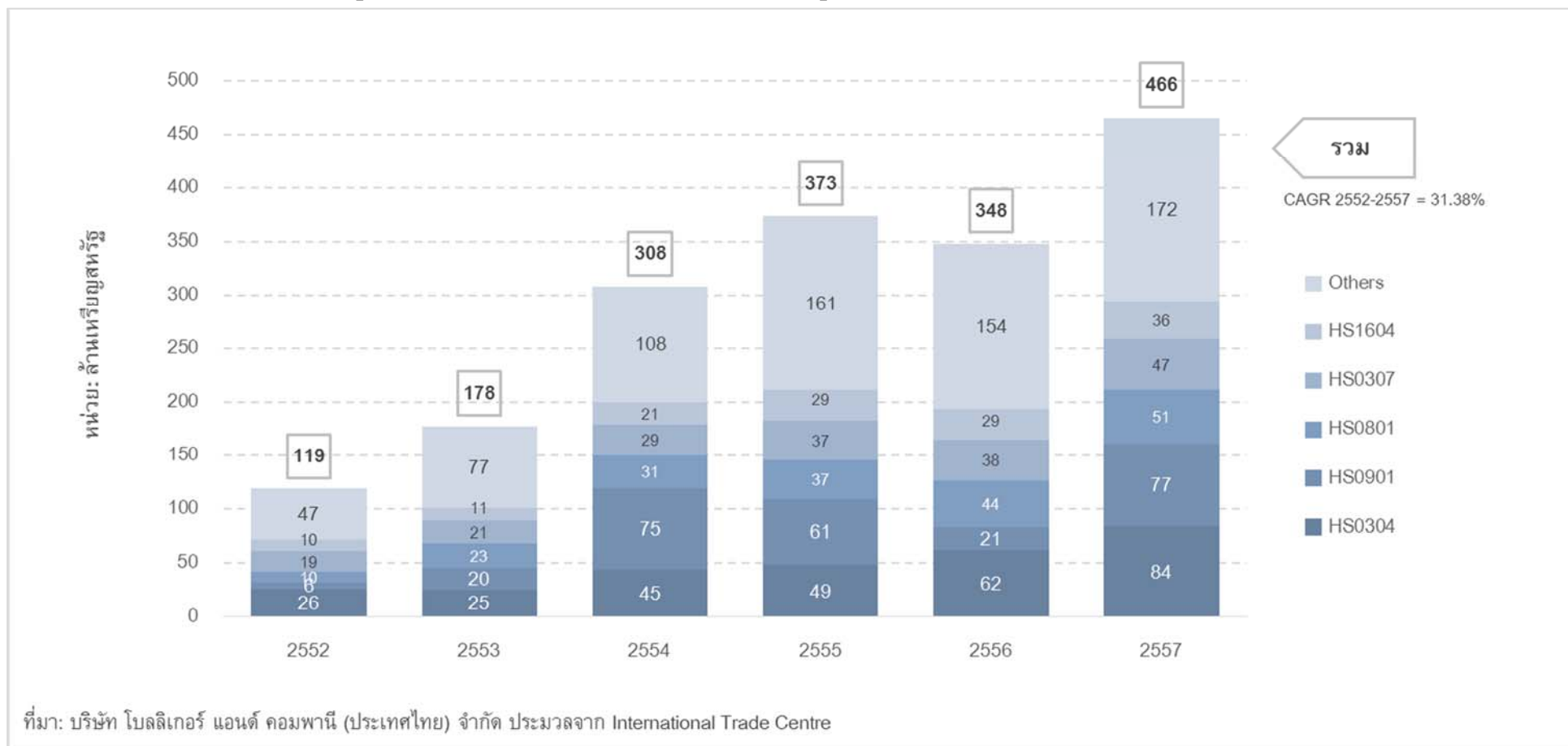
➤ การค้าของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกับประเทศไทย

การส่งออก

ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 เวียดนามมีการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปมายังประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากเดิม 119 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 466 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 31.38 ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่เวียดนามส่งออกมายังไทย ได้แก่ เนื้อปลาแช่เย็น/แช่แข็ง กาแฟ มะพร้าว ปลาหมึก และปลาปรุงแต่ง

ภาพที่ 2-11 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนามไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-16 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกไปยังไทย 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่ส่งออกไปยังไทยเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของ เวียดนามไปยังไทย ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	1,792.92	100.00
1	HS0304	เนื้อปลาแบบฟิลและเนื้อปลาแบบอื่น สด แช่เย็น หรือแช่เย็นจนแข็ง	290.79	16.22
2	HS0901	กาแฟ เปลือกและเยื่อของกาแฟ รวมทั้งของที่ใช้ แทนกาแฟ	260.38	14.52
3	HS0801	มะพร้าว บราซิลนัตและเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ สด หรือแห้งจะเอาเปลือกออกหรือไม่ก็ตาม	195.40	10.90
4	HS0307	ปลาหมึก สด แช่เย็นแช่แข็ง	191.55	10.68
5	HS1604	ปลาปรุงแต่ง	135.86	7.58

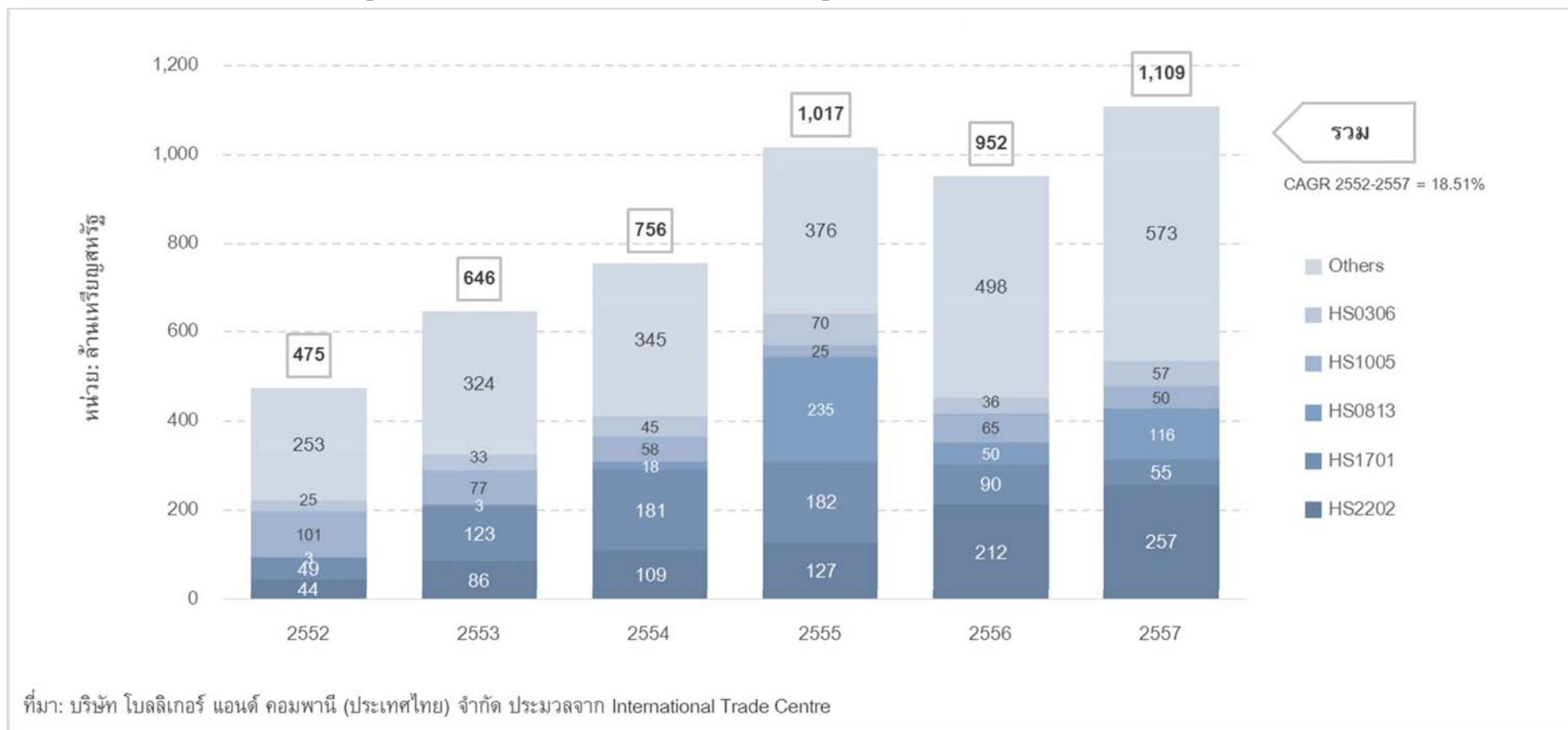
ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

ในด้านการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปจากประเทศไทย เวียดนามมีการนำเข้าสินค้านี้จากไทยในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 1,109 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเติบโตขึ้นจากปี พ.ศ. 2552 ที่มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 475 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการเติบโตของการนำเข้าดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 18.51 โดยสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่เวียดนามนำเข้าจากไทยมากที่สุด 5 อันดับแรก ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 ได้แก่ น้ำ น้ำตาลที่ได้จากอ้อยหรือหัวบีต ผลไม้แห้ง ข้าวโพด และกุ้ง ปู กุ้งแช่แข็ง

ภาพที่ 2-12 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของประเทศเวียดนามจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-17 สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปที่นำเข้าจากไทยเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของเวียดนามจากไทยทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	4,955.01	100.00
1	HS2202	น้ำ รวมถึงน้ำแร่และน้ำอัดลม ที่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ หรือที่ปรุงกลิ่นรส และเครื่องดื่มอื่นๆ ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้หรือน้ำพืชผักตามประเภทที่ 20.09	836.50	16.88
2	HS1701	น้ำตาลที่ได้จากอ้อยหรือหัวบีต และซูโครสที่บริสุทธิ์ในทางเคมี ในลักษณะของแข็ง	680.17	13.73
3	HS0813	ผลไม้แห้ง นอกจากผลไม้ตามประเภทที่ 08.01 ถึง 08.06 รวมทั้งลูกนัตหรือผลไม้แห้งในตอนนี้ผสมกัน	425.08	8.58
4	HS1005	ข้าวโพด	378.00	7.63
5	HS0306	กุ้ง ปู กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	266.65	5.38

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

2.2.1.3. ภาพรวมด้านการลงทุน

ในภาพรวมด้านการลงทุนในเวียดนาม จะพบว่าสาขาการลงทุนที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ สาขาอสังหาริมทรัพย์ การค้าส่ง การค้าปลีก ซึ่งมีชาวต่างชาติสัญชาติเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และตุรกี เข้ามาลงทุนเป็นส่วนใหญ่ ในปี พ.ศ. 2557 มีการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตร ประมง และป่าไม้ของเวียดนาม อยู่ที่ราว 3,721 ล้านดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1.5 ของมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติทั้งหมดของประเทศที่อยู่ที่ 252,716 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมการผลิต² อยู่ที่ราว 141,406 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 56 ของมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่า หากพิจารณาเพียงอุตสาหกรรมเกษตรเพียงอย่างเดียว จะพบว่ามีการลงทุนที่น้อยกว่าอุตสาหกรรมการผลิตอย่างเห็นได้ชัด โดยในอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบมีบริษัทจากต่างชาติมาลงทุนมากถึง 75 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทแม่อยู่ทั้งสิ้น 60 บริษัท ขณะที่

² อุตสาหกรรมการผลิตทั้งหมดประกอบด้วยการผลิตอาหาร เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์จากยาสูบ สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม หนังสือและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมกลั่น สารเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี ยาและสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก ผลิตภัณฑ์จากแร่โอลิโห โลหะ แผ่นโลหะรีด ผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และชิ้นส่วน ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรและส่วนประกอบ ยานยนต์ ส่วนประกอบยานยนต์ เฟอร์นิเจอร์ และอื่นๆ

อุตสาหกรรมเกษตร ประมง และป่าไม้ มีบริษัทจากต่างชาติลงทุนเพียง 8 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทแม่ทั้งหมด³

หากพิจารณาเขตการลงทุนเป็นรายพื้นที่ตามภูมิศาสตร์ของเวียดนาม ความเหมาะสมต่อธุรกิจแต่ละประเภท เป็นดังนี้

- ภาคเหนือ ได้แก่ การลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ น้ำมัน อุตสาหกรรมรถยนต์ อัญมณีและเครื่องประดับ กาแฟ และผลไม้เมืองหนาว
- ภาคกลาง ได้แก่ การท่องเที่ยว ผักผลไม้บางชนิด เกษตรกรรม
- ภาคใต้ ได้แก่รอบๆ เมืองโฮจิมินห์ จะมีเขตนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมาก ซึ่งจะเหมาะกับการลงทุนในสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนังและรองเท้า เครื่องใช้ในครัว เครื่องใช้อุปโภคในครัวเรือน
- ภาคใต้บริเวณกลุ่มสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ กลุ่มสินค้าเกษตรกรรม เช่น การปลูกข้าว ถั่ว มันสำปะหลัง และการประมง เช่น เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา

โดยเขตนิคมอุตสาหกรรมในเวียดนาม มีด้วยกันทั้งหมด 300 แห่ง⁴ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ภาคเหนือ 64 แห่ง โดยมีนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ บักนิง ไฮดง ฮานอย
- ภาคกลาง 42 แห่ง โดยมีนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ กวางนัม ดานัง
- ภาคใต้ 147 แห่ง โดยมีนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ โฮจิมินห์
- บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง 47 แห่ง

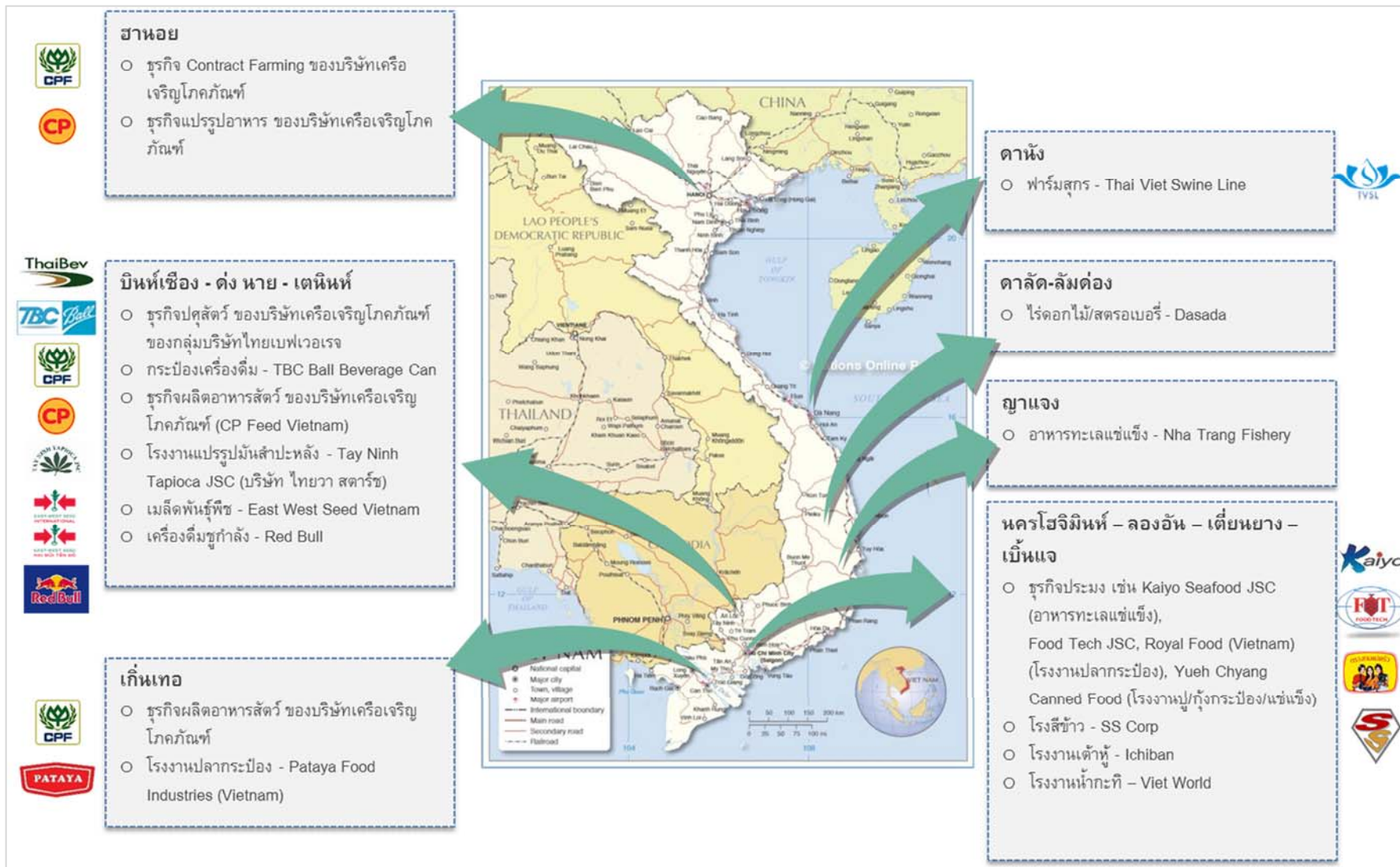
บริเวณที่ได้รับความนิยมและเหมาะต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปคือบริเวณภาคใต้ และภาคใต้บริเวณสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำโขง การลงทุนของผู้ประกอบการรายใหญ่ของประเทศไทยที่ได้ลงทุนในเวียดนามมักจะกระจุกตัวอยู่ทางตอนใต้ของประเทศเวียดนาม เช่น เครือซีพี เครือไทยเบฟเวอเรจ และบริษัทไทยวา สตาร์ช เป็นต้น เช่นเดียวกับ การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในอุตสาหกรรมนี้ อาทิ Bunge ของสหรัฐฯ OLAM ของสิงคโปร์ อายิโนะโมะโต๊ะ ของญี่ปุ่น กลุ่ม CJ ของเกาหลีใต้ และเนสท์เล่ ของสวิตเซอร์แลนด์ เป็นต้น ที่มีการกระจุกตัวอยู่ที่บริเวณตอนใต้ของเวียดนามเช่นเดียวกัน

³ ข้อมูลประมวลจาก International Trade Centre เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558

⁴ ข้อมูลจาก Vietnam Industrial Parks Investment Promotion (VIPIP) ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2558

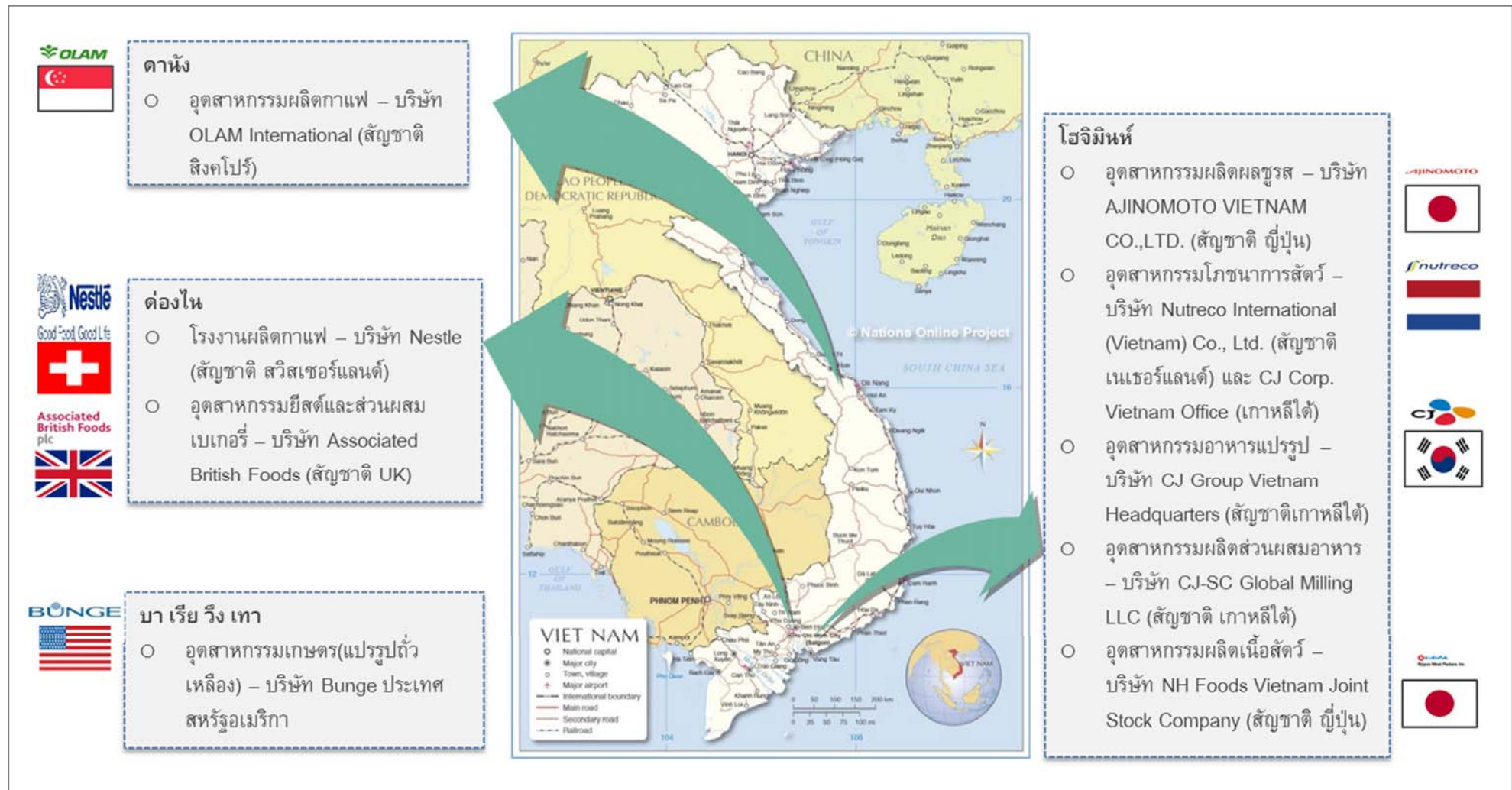
ภาพที่ 2-13 การลงทุนของผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปในประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูล

ภาพที่ 2-14 การลงทุนของผู้ประกอบการต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปในประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูล

2.2.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

เนื่องจากประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีนโยบายหลักที่ต้องการให้ตนเองเป็นประเทศอุตสาหกรรม ภาครัฐจึงเล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีขั้นสูงและเครื่องจักรสมัยใหม่ ในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้นและสามารถแข่งขันได้ โดยกิจการที่รัฐบาลให้การสนับสนุน ได้แก่ สาขาการผลิตที่เป็นการส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออกหรือทดแทนการนำเข้า สาขาการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและแรงงานฝีมือ สาขาการผลิตที่ใช้แรงงาน วัสดุท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติ มาใช้ประโยชน์ สาขากิจการด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคและการสื่อสารขั้นพื้นฐาน และสาขาบริการการบริการเพื่อนำเข้าเงินตราต่างประเทศ อาทิ การท่องเที่ยว ชอปปิ้ง ทำอากาศยาน ทำเรือ และการบริการ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าอุตสาหกรรมใด หากภาคการผลิตนั้นๆ ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิต หรือเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภาครัฐจะให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน ขณะเดียวกัน มีบางภาครัฐกิจในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปที่เวียดนามไม่ต้องการให้มีผู้ผลิตเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ประมง ผลิตภัณฑ์จับปลา เบียร์และเครื่องดื่ม ยาสูบ ปุ๋ย เป็นต้น

ในส่วนของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป ประเทศเวียดนามมีนโยบายการค้า กฎ ระเบียบ และมาตรการทางการค้าหลายประการที่อาจจะไม่ขัดต่อกติกาการค้าสากล แต่มีมาตรการบางมาตรการที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการค้าจากต่างประเทศได้ โดยประเทศเวียดนามมีกฎหมายการค้า (Commercial Law) ที่ครอบคลุมการนำเข้าส่งออกสินค้า โดยกำหนดชนิดสินค้า ห้ามส่งออก ห้ามนำเข้าหรือต้องขออนุญาตเพื่อส่งออก-นำเข้า และสินค้าที่ต้องมีการกำกับดูแล เป็นพิศจากหน่วยงานสำหรับสินค้าเกษตรและอาหารที่ต้องถูกควบคุมโดยระบบโควตา เช่น เกลือ ไข่ไก่ น้ำตาลทรายขาวหรือน้ำตาลดิบ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีพืชและสัตว์น้ำบางชนิดที่ต้องได้รับการตรวจสอบจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องก่อนนำเข้า

สำหรับนโยบายด้านภาษีนำเข้าส่งออกของสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและอาหารแปรรูป มีสินค้าส่งออกไม่กี่ประเภทที่จะต้องเสียภาษีส่งออก เช่น สินค้าประเภทแร่ธาตุ ผลิตภัณฑ์จากป่า และเศษเหล็ก ที่มีอัตราภาษีไม่เกินร้อยละ 45 ขณะที่อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าหรือบริการที่จำเป็นจะอยู่ที่ร้อยละ 5 เช่น น้ำ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยา เครื่องมือแพทย์ อุปกรณ์การศึกษา ผลิตภัณฑ์เกษตรหรือป่าไม้ที่ยังไม่แปรรูป อาหารสัตว์ บริการด้านวิทยาศาสตร์และการเกษตร เป็นต้น ส่วนอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าเพื่อการส่งออกหรือจำหน่ายในเขตอุตสาหกรรมส่งออก จะไม่ต้องเสียภาษีในส่วนนี้ ในส่วนของภาษีนำเข้า สินค้าประเภทเครื่องจักรกลและอุปกรณ์วัตถุดิบที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรม โดยเฉพาะวัตถุดิบที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ จะต้องเสีย

ภาชีนำเข้าไปในอัตราต่ำมาก หรือไม่เสียภาษีเลย ทั้งนี้ สินค้านำเข้าแดนหรือสินค้านำเข้าเพื่อการค้าจะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า โดยอัตราภาษีส่งออกของสินค้าสำคัญแสดงในตารางด้านล่าง

อนึ่ง สำหรับกิจการที่มีต่างชาติร่วมทุนในลักษณะสัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Cooperation Contract: BCC) จะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า สำหรับอุปกรณ์เครื่องจักร เครื่องมือในการขนส่งที่นำเข้ามาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการลงทุนสินทรัพย์ถาวร วัสดุก่อสร้างที่ยังไม่สามารถผลิตได้เองในประเทศ และวัตถุดิบบางรายการที่นำเข้ามาด้วยวัตถุประสงค์พิเศษ

ตารางที่ 2-18 อัตราภาษีของสินค้าส่งออกที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป

สินค้า	อัตราภาษีส่งออก (%)
น้ำมันดิบ เม็ดมะม่วงหิมพานต์	4
อัญมณี	1, 3, 5
ผลิตภัณฑ์กึ่งโลหะ	5
วัสดุ/ เครื่องใช้จากพืช	3, 10
สัตว์มีชีวิต	10
สินแร่	1, 2, 5, 10, 20
ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	5, 15, 20
Aloe Wood	20
เศษโลหะเหลือทิ้ง	35, 40, 45

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมจากหลายแหล่ง

2.2.3. SWOT ของอุตสาหกรรม

2.2.3.1. จุดแข็ง

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่คงความได้เปรียบอันเนื่องมาจากภูมิประเทศที่หลากหลาย โดยมีพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำอันอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่เป็นที่ราบสูงในช่วงตอนบนของประเทศ และมีอาณาเขตติดทะเลเป็นแนวยาวทั่วประเทศ ทั้งนี้ ประเทศเวียดนามมีภูมิอากาศเหมาะสมแก่การทำเกษตรและฟาร์มปศุสัตว์ ประกอบกับผลผลิตที่สามารถผลิตออกมาได้ในประเทศค่อนข้างมีความหลากหลาย และพื้นที่เกือบทั่วประเทศสามารถเพาะปลูกได้เกือบทุกพื้นที่

ในขณะเดียวกัน ด้วยตำแหน่งยุทธศาสตร์ของประเทศ ที่มีอาณาเขตติดทะเลยาวถึง 3,444 กิโลเมตร และอยู่ใกล้กับทั้งประเทศที่เป็นตลาดขนาดใหญ่ของประเทศจีน กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง เช่น เกาหลีใต้ ฮองกง และญี่ปุ่น ทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่าง ๆ โดยรอบได้โดยง่าย และสามารถทำการประมงได้ทั่วประเทศ ทำให้การประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปในเวียดนามเป็นแนวทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการไทยที่มีขีดความสามารถทางการแข่งขันอุตสาหกรรมดังกล่าวค่อนข้างมาก

ในส่วนของอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เป็นอุตสาหกรรมที่เวียดนามให้ความสำคัญเนื่องจากภายในเวียดนาม มีความต้องการในภาคธุรกิจดังกล่าวค่อนข้างมาก อันเป็นผลมาจากผู้ประกอบการในประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยยังขาดในเทคโนโลยีการผลิตที่ก้าวหน้า ได้แก่ เทคโนโลยีการถนอมอาหารหรือการแช่แข็ง ส่งผลให้ภาครัฐของเวียดนามมีการส่งเสริมด้านการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในระดับที่ค่อนข้างมากกว่าหลาย ๆ อุตสาหกรรมของประเทศ นอกจากนี้ เวียดนามยังเป็นประเทศที่มีค่าสาธารณูปโภค ค่าแรง และภาษีต่าง ๆ ถือว่าอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ประชาชนชาวเวียดนามนิยมสินค้าไทย มีความรู้สึกและภาพลักษณ์ที่ดี ทำให้เป็นโอกาสในการเข้าไปทำธุรกิจเพิ่มเติมในเวียดนาม

2.2.3.2. จุดอ่อน

จุดอ่อนสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปเวียดนาม คือ ขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิต อาทิ การถนอมอาหาร และการแช่แข็งสินค้า เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้ต้นทุนในการถนอมอาหารเพื่อขนส่งและจัดจำหน่ายสูงมากขึ้น และการเกษตรและประมงในประเทศส่วนใหญ่ยังเป็นการเกษตรและประมงแบบดั้งเดิม ทำให้ผลผลิตอาจไม่คงที่ ประกอบกับการปัญหาสาธารณูปโภคพื้นฐานอย่างไฟฟ้า ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอุตสาหกรรมที่มีโรงงานจำนวนมาก ทำให้ผู้ประกอบการต้องสร้างแหล่งพลังงานสำรองเอาไว้ซึ่งจะเป็นเพิ่มภาระต้นทุนการดำเนินงานให้มากยิ่งขึ้น

จุดอ่อนอีกประการหนึ่งของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปในเวียดนาม คือ เรื่องของอุตสาหกรรมสนับสนุนการผลิตในเวียดนาม ซึ่งไม่กระจุกตัว แต่กระจัดกระจาย ทำให้การผลิตสินค้าบางชนิดมีต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น จากค่าขนส่ง นอกจากนี้ ปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือและแรงงานที่มีทักษะด้านการบริหาร อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักธุรกิจต้องพิจารณา

2.2.3.3. โอกาส

อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูง โดยเฉพาะผู้ประกอบการไทยรายใหญ่ อาทิ เครือเจริญโภคภัณฑ์ เครือไทยเบฟเวอเรจ เครือยูนิടെดฟู้ด ฯลฯ ซึ่งในปัจจุบัน บริษัทเหล่านี้ได้มีการกระจายฐานการผลิตของตนเข้าไปลงทุนในประเทศต่างๆ อาทิ ประเทศในกลุ่มอาเซียน และประเทศในเอเชียใต้บางประเทศ เช่น ปากีสถาน เป็นต้น

ทั้งนี้ สำหรับโอกาสการลงทุนของผู้ประกอบการและนักลงทุนไทยในประเทศเวียดนาม สำหรับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป อาจกล่าวได้ว่ามีอยู่ค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการในประเทศยังขาดเทคโนโลยีการแปรรูปที่ทันสมัย เช่น การถนอมอาหาร การแช่แข็ง และการแปรรูปอาหาร เป็นต้น ซึ่งในทางกลับกัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปหรืออาหารแปรรูปที่อยู่ในระดับสูง ประกอบกับการสนับสนุนของภาครัฐที่ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมเกษตรที่มีการประยุกต์เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตอย่างชัดเจน ส่งผลให้เป็นโอกาสอันดีต่อการเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าและผลิตผลทางการเกษตรในเวียดนาม รวมไปถึงการเข้าไปเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจอย่าง ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลเป็นอีกอุตสาหกรรมที่มีโอกาสมากในเวียดนาม เนื่องจากมีวัตถุดิบจำนวนมาก และอุตสาหกรรมสนับสนุนในห่วงโซ่การผลิตค่อนข้างครบครันในเวียดนาม ทำให้ผู้ที่เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวในประเทศเวียดนาม ได้ประโยชน์จากความพร้อมนี้ นอกจากนี้ ด้วยอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามเป็นไปด้วยดี ทำให้กำลังซื้อในประเทศของสินค้าจำเป็นอย่างสินค้าประเภทอาหารแปรรูปจึงสูงขึ้นมาก เป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปทำการตลาดได้

2.2.3.4. อุปสรรค

อุปสรรคหนึ่งของการลงทุนในเวียดนามคือ การสื่อสารกับแรงงานในเวียดนาม ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษไม่ดีเท่าที่ควร มีข้อจำกัดด้านภาษา อีกทั้ง นักลงทุนจะต้องเผชิญกับความท้าทายที่เกิดจากการแข่งขันที่สูงในประเทศเวียดนาม โดยทั้งผู้ประกอบการท้องถิ่นและต่างชาติแข่งขันกันทำธุรกิจจำนวนมาก เนื่องมาจากการบริโภคภายในประเทศมีการขยายตัวมาก และสิทธิประโยชน์ทางการค้าต่างๆ ของเวียดนามที่จูงใจผนวกกับความท้าทายด้านกฎหมาย กฎระเบียบในเวียดนาม ที่ผู้ประกอบการต้องมีความเข้าใจ

อย่างมาก พร้อมทั้งมีความพร้อมปรับตัวอยู่เสมอ เพราะกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างบ่อย

2.2.4. โอกาสในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปสำหรับนักลงทุนไทย

เวียดนามเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติมาก ทั้งในด้านพลังงาน การประมง และการเกษตร มีทรัพยากรมนุษย์จำนวนมาก มีภูมิศาสตร์ของประเทศเวียดนามที่มีความหลากหลาย ตำแหน่งประเทศเชื่อมโยงประเทศสำคัญหลายประเทศ และมีความได้เปรียบในการขนส่งทางน้ำ อันเนื่องมาจากอาณาเขตที่ติดทะเลเป็นแนวยาว อีกทั้ง สิทธิประโยชน์ทางการค้าการส่งออกของประเทศเวียดนามกับประเทศคู่ค้าที่ค่อนข้างครบครัน ทำให้ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีโอกาสและศักยภาพในการลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป

จากความต้องการสินค้าอาหารแปรรูปในเวียดนามที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เวียดนามเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพด้วยจำนวนประชากรราว 90 ล้านคน ขณะที่ความต้องการสินค้าอาหารแปรรูปเพิ่มสูงขึ้นตามพฤติกรรมและรสนิยมการบริโภคของชาวเวียดนามที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งปัจจุบันชาวเวียดนามมีวิถีชีวิตแบบเมืองมากขึ้นและเต็มไปด้วยความเร่งรีบ อีกทั้ง ประชากรส่วนใหญ่อายุน้อยและมักให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของอาหาร ซึ่งมีส่วนช่วยกระตุ้นให้มีการใช้วัตถุดิบอาหารแปรรูปในการประกอบอาหารมากขึ้น

เวียดนามมีแนวโน้มพัฒนาเป็นศูนย์กลางการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในอนาคต โดยในปัจจุบัน มีผู้ประกอบการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวในเวียดนามอยู่เป็นจำนวนมาก โดยพื้นที่ที่ได้รับความนิยมในการเข้าไปลงทุน ได้แก่ กรุงเทพมหานคร โฮจิมินห์ และดานัง โดยมีการกระจุกตัวของผู้ประกอบการ สำหรับภาคธุรกิจไทยที่เข้าไปลงทุนแล้ว เช่น เครือซีพี เครือไทยเบฟเวอเรจ และบริษัทไทยวา สตาร์ช เป็นต้น ส่วนบริษัทต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปที่เข้าไปลงทุน ได้แก่ Bunge, OLAM, อายิโนะโมะโต๊ะ, กลุ่ม CJ, Acecook, Lotte, Kyohei Food, Meiji, Nittofuji, Nissui และ เนสท์เล่

ความได้เปรียบหนึ่งที่ทำให้ภาคอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูปของไทยสามารถที่จะเข้าไปลงทุนและประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมดังกล่าวในเวียดนามได้ คือ ปัจจัยเทคโนโลยีการผลิต ความรู้ความเชี่ยวชาญ (Know-How) ทักษะแรงงาน รวมถึงเครื่องมือและเครื่องจักรต่างๆ ทั้งนี้ผู้ประกอบการรายย่อยในเวียดนาม ยังมีความรู้ ความชำนาญด้านการผลิตและแปรรูปที่ไม่สูงขาดเครื่องมือหรือเครื่องจักร และเทคโนโลยีในการผลิต รวมถึงทักษะการบริหารจัดการ

2.2.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย

อย่างที่กล่าวข้างต้นว่าประเทศเวียดนามมีทรัพยากรธรรมชาติมาก พื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูก ตลอดจนรัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนภาคการเกษตรอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้เวียดนามสามารถพัฒนาประเทศจากที่ต้องนำเข้าอาหารมาเป็นผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลกในปัจจุบัน ทั้งนี้ ในส่วนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเกษตรและอาหารแปรรูป สามารถทำได้ในหลายพื้นที่ของเวียดนาม ขึ้นกับลักษณะของสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการสนใจ เช่น

- **ข้าว** : เวียดนามเป็นผู้ผลิตและส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก มีพื้นที่ปลูกข้าวมากกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่เกษตรกรรม แหล่งปลูกข้าวใหญ่ที่สุดอยู่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong River Delta) รองลงมาคือ สามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง (Red River Delta)
- **กาแฟ** : เวียดนามเป็นหนึ่งในหลาย ๆ ประเทศที่มีการปลูกกาแฟได้มาก เนื่องจากภูมิอากาศเหมาะสม เมล็ดกาแฟที่ผลิตได้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์โรบัสต้า ในช่วงเดือนสิงหาคม-กรกฎาคมของทุกปี แหล่งเพาะปลูกกาแฟที่มีชื่อของเวียดนามคือ บริเวณที่ราบสูง Buon Ma Thout ทางตอนกลางของเวียดนามแถบจังหวัด Dak Lak ส่วนพันธุ์อาราบิก้า นิยมปลูกมาทางภาคเหนือเพราะมีภูมิประเทศที่เหมาะสมกว่า
- **เมล็ดมะม่วงหิมพานต์** : เป็นสินค้าส่งออกหลักอีกชนิดหนึ่งที่ทำรายได้มหาศาล เวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกมะม่วงหิมพานต์ทั่วประเทศ 311,000 เฮกเตอร์ใน 21 จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ โดยปลูกมากที่สุด ในจังหวัด Binh Phuoc ถึงแม้ว่าเวียดนามจะเป็นผู้ส่งออกเมล็ดมะม่วงหิมพานต์รายใหญ่ที่สุดในโลก แต่เวียดนามต้องนำเข้าเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ดิบกว่า 700,000 ตัน (ส่วนใหญ่จากประเทศในทวีปแอฟริกา) เนื่องจากปริมาณเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ดิบในประเทศมีไม่เพียงพอต่อความต้องการการแปรรูปปริมาณกว่า 1.2 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2557 ตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 1 คือ สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 30) ยุโรป (ร้อยละ 25) และจีน (ร้อยละ 20)
- **พริกไทย** : เป็นสินค้าส่งออกหลักอีกชนิดหนึ่งของเวียดนาม โดยสามารถผลิตได้มากเป็นอันดับหนึ่งของโลก พื้นที่เพาะปลูกหลักอยู่ในบริเวณภาคกลางของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2556 มีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น 60,000 เฮกตาร์ (375,000 ไร่) ส่งออกได้

ราคาเฉลี่ยตันละ 6,673 เหรียญสหรัฐ ทั้งนี้ เกษตรกรผู้ปลูกพริกไทยเวียดนามได้มีการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตพริกไทยเฉลี่ยต่อไร่ให้สูงขึ้นมากที่สุดในโลก ซึ่งเกษตรกรบางรายสามารถผลิตได้ 7-10 ตัน ต่อเฮกตาร์ หรือประมาณ 1,120-1,620 กิโลกรัม ต่อไร่

- **ผลไม้** : พื้นที่เพาะปลูกผลไม้ในเวียดนามมีขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 1 ล้านเฮกตาร์ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงฝั่งตะวันออกของภาคใต้ และตอนกลางของภาคใต้ ทั้งนี้ ผลไม้ที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ ได้แก่ แก้วมังกร มะม่วง และองุ่น นอกนั้นเป็น ก้อย มะม่วง สับปะรด ส้ม ลิ้นจี่ ลำไย ลูกพลับ แอปเปิ้ล เป็นต้น
- **ประมง** : ประมงเวียดนามมีความได้เปรียบกว่าประเทศอื่นๆ ในแถบอาเซียน เพราะมีชายฝั่งทะเลยาว ตลอดจนพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งเกือบ 1 ล้านเฮกตาร์ พร้อมกับพื้นที่ผิวน้ำกว่า 7 แสนเฮกตาร์ แหล่งทำประมงเวียดนามที่สำคัญ ได้แก่ Bach Long Vi, Long Chau, Hon Me, Tonkin Gulf Mouth, Hon Gio, Da Nang, Quy Nhon, Phan Thiet, Phu Quy (Cu Lao Thu), Con Son, Mekong Mouth, Mekong และ Phu Quoc ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 ของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอาหารทะเลในเวียดนามจะตั้งอยู่ในจังหวัด Can Tho และ An Giang เนื่องจากเป็นพื้นที่ใกล้บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ร้อยละ 15 ตั้งอยู่รอบๆ เมืองโฮจิมินห์ อีกประมาณร้อยละ 5 ตั้งอยู่ที่เมือง Danang และ Vung Tau สัตว์น้ำเศรษฐกิจสำคัญคือ ปลา รong ลงมา ได้แก่ กุ้ง หอย และปู ผลผลิตประมงเวียดนาม ร้อยละ 50 มาจากทะเล ร้อยละ 33 มาจากการเพาะเลี้ยง (ยกเว้นกุ้งมาจากการเพาะเลี้ยงร้อยละ 95) และร้อยละ 17 มาจากประมงน้ำจืด

ทั้งนี้ ในภาพรวม พื้นที่ที่มีผู้ประกอบการเข้าไปลงทุนค่อนข้างมาก ได้แก่ พื้นที่เมืองโฮจิมินห์และบริเวณใกล้เคียง โดยมีผู้ประกอบการทั้งท้องถิ่นและต่างชาติเข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตอาหารแปรรูปหลายบริษัท สำหรับผู้ประกอบการท้องถิ่นและต่างชาติที่เข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานที่สำคัญ ได้แก่

- **ธุรกิจของนักลงทุนท้องถิ่น**
 - โรงงานผลิตน้ำตาล – Bien Hoa Sugar ในจังหวัดดองไน (Dong Nai)

- ฟาร์มเลี้ยงปลาตุก – Cuulong Fish ในจังหวัด An Giang ใกล้บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง
 - โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์น้ำตาล – Hai Ha Confectionery ในเมืองโฮจิมินห์
 - โรงงานผลิตกาแฟ – Highlands Coffe และ Trung Nguyen Coffee ในจังหวัดบิन्हเซือง (Binh Duong)
 - โรงงานผลิตเบียร์ – Sabeco Brewery ในเมืองโฮจิมินห์
 - กลุ่มผู้ผลิตอาหาร อาทิ ผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล ขนมห และเครื่องดื่ม เป็นต้น – Kinh Do Corporation ในบริเวณเมืองโฮจิมินห์
 - โรงงานผลิตนมและผลิตภัณฑ์จากนม – Vinamilk ในเมืองโฮจิมินห์
 - โรงงานเมล็ดพันธุ์พืช – Southern Seed ในเมืองโฮจิมินห์
- ธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ
- โรงงานผลิตกาแฟ – Nestle (สัญชาติสวิสเซอร์แลนด์) ในจังหวัดดองไน (Dong Nai)
 - อุตสาหกรรมยีสต์และส่วนผสมเบเกอรี่ – Associated British Foods (สัญชาติอังกฤษ) ในจังหวัดดองไน (Dong Nai)
 - อุตสาหกรรมปรรูปถั่วเหลือง – Bunge (สัญชาติสหรัฐ) ในจังหวัดบาเรียหวงเต่า (Ba Ria-Vung Tau)
 - อุตสาหกรรมผลิตผงชูรส – Ajinomoto Vietnam (สัญชาติญี่ปุ่น) ในเมืองโฮจิมินห์
 - อุตสาหกรรมโภชนาการสัตว์ – Nutreco International (Vietnam) (สัญชาติดัตช์) และบริษัท CJ Corporation Vietnam (สัญชาติเกาหลีใต้) ในเมืองโฮจิมินห์
 - อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป – CJ Group Vietnam (สัญชาติเกาหลีใต้) ในเมืองโฮจิมินห์
 - อุตสาหกรรมผลิตส่วนผสมอาหาร – CJ-SC Global Milling LLC (สัญชาติเกาหลีใต้) ในเมืองโฮจิมินห์
 - อุตสาหกรรมผลิตเนื้อสัตว์ – NH Food Vietnam Joint Stock Company (สัญชาติญี่ปุ่น) ในเมืองโฮจิมินห์

2.2.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

1) Nestle

Nestle เป็นบริษัทสัญชาติสวิสเซอร์แลนด์ จัดตั้งขึ้นในเวียดนามเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2459 และสำนักงานดังกล่าวปิดตัวลงในปี พ.ศ. 2518 หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2538 สำนักงานของ Nestle ได้เปิดตัวอีกครั้งในเวียดนาม โดยมีโรงงานหลักทั้งหมด 3 โรงงานในเวียดนาม ในเขตดองไน (Dong Nai) และมีอีก 2 โรงงานในลองอาน (Long Anh) และฮุงเยน (Hung Yen) มีพนักงานทั้งสิ้นประมาณ 14,000 ราย มีเงินลงทุนในเวียดนามมากกว่า 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐในเวียดนามนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2536 โดยเป็นผู้ผลิตเครื่องดื่มและอาหารคุณภาพสูง มีผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงในเครือจำนวนมาก อาทิ นมข้น นมผง น้ำดื่มบรรจุขวด นมพาสเจอร์ไรส์ นมเปรี้ยว กาแฟพร้อมดื่ม ไอศกรีม คอฟฟี่เมต ช็อกโกแลต และลูกอม เป็นต้น

โดย Nestle ให้ความสำคัญกับฐานการผลิตกาแฟโรบัสต้าในเวียดนามเป็นอย่างมาก โดยยอดขายของ Nestle ทั่วโลกประมาณร้อยละ 25 มาจากกาแฟโรบัสต้าของเวียดนามที่ส่งออกไปยังผู้บริโภคของ Nestle ทั่วโลก ซึ่งวัตถุดิบเมล็ดกาแฟดังกล่าว มาจากจังหวัด Dak Lak ที่เป็นแหล่งผลิตเมล็ดกาแฟโรบัสต้าที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาค โดย Nestle ให้ความสำคัญกับเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดกาแฟในเวียดนามเป็นอย่างมาก

ในปี พ.ศ. 2542 Nestle ร่วมมือกับรัฐบาลเวียดนามและเกษตรกรในห่วงโซ่อุปทานกาแฟ เพื่อที่จะจัดให้มีการสนับสนุนการพัฒนาเทคนิคการเพาะปลูกกาแฟ ให้มีผลิตภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรกาแฟของเวียดนาม นอกจากนี้ Nestle ยังได้ร่วมกับ German Society for Technical Cooperation (GTZ) ในการจัดตั้งโครงการนำร่องเพื่อนำเสนอกรณีตัวอย่างของเทคนิคการเก็บเกี่ยวและแปรรูปเมล็ดกาแฟทั่วโลกสำหรับพัฒนาการเก็บเกี่ยวและแปรรูปเมล็ดกาแฟให้มีคุณภาพในเวียดนาม โดยให้ความรู้แก่หลายหน่วยงานท้องถิ่นของเวียดนามที่เกี่ยวข้อง เช่น Department of Agriculture and Rural Development (DARD) Agricultural Extension Centre (AEC) CafeControl (CC) Western Highlands Agro-forestry Sciences and Technology Institute (WASI) Central Highlands Soil Research Centre (CSC) และ Vietnam Coffee & Cocoa Association (VICOFA) ซึ่งนอกจากการพัฒนาทักษะการผลิตดังกล่าวจะช่วยเพิ่มคุณภาพให้กับผลิตภัณฑ์ของ Nestle แล้ว ยังช่วยเพิ่มคุณภาพของสินค้าส่งออกที่สำคัญอย่าง กาแฟเวียดนาม ให้มีมูลค่ามากขึ้นอีกด้วย อีกทั้ง ยังช่วยให้เกิดการทำ

การเกษตรอย่างยั่งยืนในประเทศ ซึ่งช่วยลดแรงเสียดทานจากหน่วยงาน NGOs ต่าง ๆ ในเวียดนามอีกด้วย

2) Unilever

Unilever เป็นบริษัทสินค้าอุปโภคบริโภคและบริโภคนิยมระดับโลกที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของโลก จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2473 โดยเริ่มต้นจากการเป็นผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำมันปาล์ม เช่น สบู่ และเนยเทียม (มาการีน) เป็นต้น โดยสำนักงานใหญ่ของบริษัทอยู่ที่กรุงรอตเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ และกรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร ซึ่งต่อมาได้มีการขยายการลงทุนในการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ประเทศในทวีปแอฟริกา ประเทศในทวีปเอเชียใต้ และกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งรวมถึงเวียดนามด้วย

Unilever เริ่มเข้ามาลงทุนในภูมิภาคอาเซียนเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2478 และเริ่มลงทุนในประเทศเวียดนามเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดย Unilever ได้เข้ามาทำการร่วมทุนกับบริษัทในเวียดนามในชื่อ Lever Haso และ Lever Viso และได้รับใบอนุญาตในการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าด้านสุขภาพเป็นสินค้าประเภทแรกๆ และได้รับใบอนุญาตในการผลิตและจัดจำหน่ายไอศกรีมในนาม Wall's Vietnam ในปีถัดมา หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2543 Unilever ได้ทำการควบรวมกิจการของ Lever Haso และ Lever Viso เป็น Unilever Vietnam Joint Venture และจัดตั้ง Unilever Vietnam Company ขึ้นมา

ในปัจจุบัน บริษัท Unilever มีโรงงานผลิตสินค้าที่มีความทันสมัยมากอยู่ในบริเวณคูจี (Cu Chi) ซึ่งย้ายโรงงานมาจากฮานอย และทูตึก (Thu Duc) เพื่อที่จะประสานงานกับหุ้นส่วนธุรกิจท้องถิ่นอย่าง Vinachem ทั้งนี้ ยังมีสำนักงานใหญ่ของ Unilever Vietnam อยู่ที่เมืองโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh) มีสำนักงานขายกระจายตัวอยู่ทั่วเวียดนาม อาทิ โฮจิมินห์ ฮานอย ดานัง และเกิ่นเทอ (Can Tho) และยังมีเปิดศูนย์กระจายสินค้าขนาดใหญ่ในนิคมอุตสาหกรรมไฮฟอง (Vietnam Singapore Industrial Park: VSIP) ในจังหวัดบิन्हเซือง (Binh Duong) มีเนื้อที่กว่า 10 เฮกเตอร์

Unilever เวียดนามมีแรงงานในสังกัดกว่า 1,400 ราย และมีการจ้างงานทางอ้อมที่เกิดจากธุรกิจของ Unilever อีกเกือบ 10,000 ราย โดยแรงงานเหล่านี้ทำงานในโรงงานของหุ้นส่วนท้องถิ่นของ Unilever เวียดนามมากกว่า 15 โรงงานทั่วประเทศ ทั้งนี้ Unilever เวียดนามมี

ชีพพลายเออร์วิตดูติบ 76 ราย บริษัทบรรจุกู้ 54 บริษัท และมีผู้กระจายสินค้ามากกว่า 200 รายที่กระจายสินค้าของ Unilever เวียดนาม ให้แก่ร้านค้ากว่า 400,000 แห่ง ทั่วประเทศ

ในปี พ.ศ. 2553 Unilever ได้ประกาศแผน Unilever Sustainable Living Plan 2020 โดยมีจุดประสงค์ที่จะวางเป้าหมายให้บริษัท Unilever ทั่วโลกบรรลุเป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2563 ทั้งสิ้น 3 ประการด้วยกัน

- ขยายอัตราการเติบโตของบริษัทเป็น 2 เท่า และลดผลกระทบเชิงลบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินงานของบริษัทลงครึ่งหนึ่ง
- ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการผลิตทั้งหมดอย่างยั่งยืน
- ช่วยประชาชนกว่า 1,000 ล้านคนทั่วโลก ให้มีความเป็นอยู่และสุขภาพที่ดีขึ้น

จะเห็นได้ว่า แนวทางการดำเนินงานของ Unilever เป็นแนวทางที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการสนับสนุนการลงทุนในเวียดนาม ที่ภาครัฐของเวียดนามสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) อย่างมากในปัจจุบัน

2.3. การวิเคราะห์เชิงลึกในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

2.3.1. ภาพรวมและความสำคัญของอุตสาหกรรม

การทอผ้าและการตัดเย็บเสื้อผ้าถือเป็นอาชีพดั้งเดิมที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตของชาวเวียดนามมาช้านาน อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเวียดนามเพิ่งจะเริ่มมีการพัฒนาอย่างจริงจังภายหลังการดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจดอยเหม่ย (Doi Moi) ในปี พ.ศ. 2529 และดำเนินอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมมาสู่การผลิตเพื่อส่งออก ได้ส่งผลทำให้ปัจจุบัน อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มกลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเวียดนาม

ทั้งนี้ อุตสาหกรรมดังกล่าวของเวียดนามนั้น มีการผลิตและส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศเวียดนามในแต่ละปีคิดเป็นมูลค่าหลายล้านเหรียญสหรัฐ โดยถือเป็นสินค้าที่มีการส่งออก

เป็นอันดับที่ 2 ของเวียดนาม รองจากสินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวนผู้ประกอบการกว่า 6,000 ราย มีการจ้างแรงงานกว่า 2.5 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจการตัดเย็บที่อาศัยแรงงานเป็นจำนวนมากในการผลิต โดยเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) ของชาวเวียดนาม คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 84 ของผู้ประกอบการทั้งหมด และสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมส่วนที่เหลือประกอบไปด้วยนักลงทุนต่างชาติและภาครัฐวิสาหกิจ

โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในภาคธุรกิจตัดเย็บ ร้อยละ 70 ของผู้ประกอบการทั้งหมด ในอุตสาหกรรม ส่วนธุรกิจที่มีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ ธุรกิจผ้าถัก/ผ้าทอ (ร้อยละ 17) ธุรกิจปั่นด้าย (ร้อยละ 6) ธุรกิจฟอกย้อม (ร้อยละ 4) และธุรกิจอื่นๆ ในอุตสาหกรรม (ร้อยละ 3) ตามลำดับ

จากมูลค่าการส่งออกของบริษัทผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มรายสำคัญในประเทศเวียดนาม พบว่า 10 บริษัทที่มียอดส่งออกสินค้ามากที่สุด ได้แก่ Viet Tien Textile Joint Stock Company, Tinh Loi Textile Limited Company, HANSAE Vietnam Co., Ltd., Hanesbrands Vietnam Co., Ltd., Hue Branch, Eins Vina Co., Ltd., SAKURAI Vietnam Company Limited, Bac Giang Garment Joint Stock Company, 10/10 Textile Joint Stock Company, HANSAE TN Co., Ltd. และ Nobland Vietnam Co., Ltd.

ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทดังกล่าวหลายบริษัท ถือเป็นบริษัทที่มีความโดดเด่นและเป็นผู้นำด้านการส่งออกในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของเวียดนามอย่างมาก อาทิ Viet Tien Textile Joint Stock Company ซึ่งเป็นบริษัทที่มีการส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ส่วนบริษัทผู้ผลิตสิ่งทอรายสำคัญในเวียดนาม ได้แก่ Dong Xuan Knitting Company Limited, Phong Phu JSC, Corporation 28 Limited Company, Thanh Cong Textile – Investment Trading JSC, และ Hue Textile Garment Joint Stock Company

ตารางที่ 2-19 บริษัทผู้ส่งออกเครื่องนุ่งห่มของเวียดนาม 10 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2557

อันดับ	รายชื่อบริษัทผู้ส่งออกในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเวียดนาม	มูลค่าการส่งออก เดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2557 (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
1	Viet Tien Textile Joint Stock Company	314.49
2	Tinh Loi Textile Limited Company	232.99
3	HANSAE Vietnam Co., Ltd.	205.05
4	Hanesbrands Vietnam Co., Ltd., Hue Branch	187.35
5	Eins Vina Co., Ltd.	182.97
6	SAKURAI Vietnam Company Limited	173.20
7	Bac Giang Garment Joint Stock Company	168.63
8	10/10 Textile Joint Stock Company	168.06
9	HANSAE TN Co., Ltd.	146.98
10	Nobland Vietnam Co., Ltd.	142.57

ที่มา : รวบรวมข้อมูลจาก Vietnam Textile & Apparel Association (VITAS)

จากสัดส่วนธุรกิจให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเวียดนาม จะพบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่ในเวียดนามเกือบร้อยละ 70 เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจเครื่องนุ่งห่ม ในขณะที่ส่วนที่เหลือ (ราวร้อยละ 30) เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจสิ่งทอ โดยให้อุตสาหกรรม/ธุรกิจสิ่งทอ (Textile Industry) ซึ่งประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมในระดับต้นน้ำ และกลางน้ำ ถือเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินลงทุนและพึ่งพาเทคโนโลยีการผลิตระดับที่ค่อนข้างสูง จึงเป็นข้อจำกัดของภาคเอกชนในเวียดนามซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย (อุตสาหกรรมในครัวเรือนและโรงงานขนาดเล็ก) ขาดแคลนเงินทุน ส่วนโรงงานขนาดใหญ่ส่วนมากเป็นการลงทุนของภาครัฐ โดยมี VINATEX (Vietnam National Textile and Garment Corporation) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของเวียดนามทำหน้าที่กำกับดูแล ตลอดจนกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงาน และแผนการตลาดของโรงงานในเครือ ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ผลผลิตสิ่งทอประมาณกว่าร้อยละ 40 ของผลผลิตสิ่งทอทั้งหมดในเวียดนามจะมาจากการลงทุนของบริษัทเครือ VINATEX อุตสาหกรรมสิ่งทอโดยรวมของเวียดนามยังถือว่ามีการพัฒนาไม่สูงนัก โดยผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ เช่นเดียวกับคุณภาพที่ยังไม่สูงมากเนื่องจากผลผลิตที่ได้จากการผลิตโดยผู้ประกอบการขนาดเล็กจำนวนหนึ่งไม่ได้อยู่ในระดับมาตรฐานที่สูง ทำให้เวียดนามมีการนำเข้าสิ่งทอจากต่างประเทศ

ส่วนในอุตสาหกรรม/ธุรกิจเครื่องนุ่งห่ม (Garment & Apparel Industry) ของเวียดนาม ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของภาคเอกชนและการลงทุนจากต่างประเทศเป็นสำคัญ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ภาคธุรกิจ ได้แก่ กลุ่มภาคธุรกิจที่เป็นผู้ประกอบการเจ้าของแบรนด์สินค้า ที่ได้เข้าไปลงทุนจัดตั้งโรงงานตัดเย็บสินค้าของตนเองในประเทศเวียดนาม และกลุ่มภาคธุรกิจที่เป็นผู้ประกอบการที่มีได้เป็นเจ้าของแบรนด์เสื้อผ้าหรือเครื่องนุ่งห่มใดๆ หากแต่รับจ้างทำสัญญากับบริษัทเจ้าของแบรนด์สินค้า เพื่อตัดเย็บเครื่องนุ่งห่มให้กับบริษัทคู่สัญญา (กลุ่มผู้ผลิต CMT⁵ และ OEM/FOB⁶) โดยสำหรับกลุ่มภาคธุรกิจในกลุ่มแรก เกือบทั้งหมดเป็นผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้ามาลงทุนจัดตั้งโรงงานตัดเย็บของตนเอง ซึ่งคิดเป็นส่วนน้อยในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเวียดนาม ส่วนภาคธุรกิจกลุ่มที่สองนั้น (ซึ่งคิดเป็นส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรม) ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการท้องถิ่นที่จัดตั้งโรงงานเพื่อรับจ้างตัดเย็บให้กับบริษัทต่างชาติที่เป็นเจ้าของแบรนด์เสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม แต่ก็มีบางส่วนเป็นของผู้ประกอบการต่างชาติ

2.3.1.1. ภาพรวมการผลิตของประเทศ

ในภาคการผลิตเริ่มแรกของห่วงโซ่ หรือการผลิตเส้นด้าย และ/หรือใยสังเคราะห์ ของเวียดนาม พบว่า เวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกฝ้ายในประเทศประมาณ 10,000 เฮกเตอร์ ซึ่งผลผลิตต่อไร่อยู่ที่ราว 1.28 ตันต่อเฮกเตอร์ หลังจากนั้น ฝ้ายดังกล่าวจะถูกนำไปแปรรูปเป็นเส้นใย โดยการผลิตเส้นใยของเวียดนาม สามารถผลิตได้เท่ากับ 1.54 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2557 เพิ่มขึ้นจากในปี พ.ศ. 2556 ที่อยู่ที่ 1.32 ล้านตัน และคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นมาเท่ากับร้อยละ 17.48 ส่วนการผลิตผ้าผืนของเวียดนามนั้น พบว่า มีการผลิตอยู่ที่ 1.32

⁵ การผลิตแบบ CMT หรือ Cut-Make-Trim เป็นรูปแบบการผลิตสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มแบบง่าย ซึ่งอาศัยเพียงกระบวนการตัดเย็บและการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเท่านั้น โดยการผลิตดังกล่าว โรงงานผลิตมักจะไม่ต้องการยุ่งเกี่ยวกับการจัดหาวัตถุดิบ การออกแบบ การวิจัยพัฒนา หรือการขนส่งสินค้ามากนัก เพราะซัพพลายเออร์ที่เป็นผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้จัดหาและบริหารกระบวนการดังกล่าวให้ ดังนั้น โรงงานผลิตที่มีการผลิตแบบ CMT จึงต้องการความรู้และเทคโนโลยีเพียงการตัดเย็บตามแบบที่จัดสรรมาให้แล้ว (Pattern) และการผลิตออกมาเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยกระบวนการในการผลิตแบบ CMT จะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น หากเปรียบเทียบกับกระบวนการผลิตแบบอื่นๆ เช่น OEM/FOB ODM OBM เป็นต้น

⁶ การผลิตแบบ OEM หรือ Original Equipment Manufacturing เป็นกระบวนการผลิตที่มีความซับซ้อนมากขึ้นจากการผลิตแบบ CMT โดยโรงงานที่มีกระบวนการผลิตในรูปแบบดังกล่าว จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดหาวัตถุดิบเพื่อการผลิต (Raw Material Sourcing) แทนที่จะได้รับการป้อนวัตถุดิบจากซัพพลายเออร์ผู้ว่าจ้างผลิต ดังนั้น โรงงานผลิตแบบ OEM/FOB จะต้องรับผิดชอบในส่วนของการจัดหาวัตถุดิบ การขนส่งวัตถุดิบมายังโรงงาน และการผลิตสินค้าออกมาจนสำเร็จเสร็จสิ้น ทำให้ออกเหนือจากความรู้และเทคโนโลยีการตัดเย็บตามแบบที่จัดสรรมาให้แล้ว (Pattern) และการผลิตออกมาเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผู้ผลิตจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญการในการจัดหาวัตถุดิบเพื่อการผลิต การควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบ ไปจนถึงการบริหารจัดการการไหล (Flow) ของวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปในกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกัน (กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ จะต้องสามารถคาดการณ์ปริมาณการใช้วัตถุดิบ ในวัตถุดิบเพื่อการผลิตมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดตอน เช่นเดียวกับการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบให้ได้มาตรฐาน เพื่อรักษาระดับคุณภาพของสินค้า (เสื้อผ้า) สำเร็จรูป

ล้านลันตารางเมตร ในปี พ.ศ. 2557 โดยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 2.98

ตารางที่ 2-20 ปริมาณการผลิตเส้นใยและผ้าผืนของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2553-2557

สินค้า	ปี พ.ศ.					อัตราการเติบโต แบบ CAGR ปี พ.ศ. 2552-2557
	2553	2554	2555	2556	2557	
เส้นใย (Textile Fibers) (หน่วย : ตัน)	810,200	957,100	1,152,800	1,321,900	1,543,400	17.48%
อัตราการเติบโตต่อปี	-	18.13%	20.45%	14.67%	16.76%	-
ผ้าผืนทุกชนิด (Fabrics of All Kinds) (หน่วย : ล้านตารางเมตร)	1,176,900	1,238,300	1,251,700	1,239,400	1,323,700	2.98%
อัตราการเติบโตต่อปี	-	5.22%	1.08%	-0.98%	6.80%	-

หมายเหตุ : ข้อมูลปี พ.ศ. 2557 เป็นตัวเลขประมาณการ

ที่มา : บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด รวบรวมข้อมูลจาก General Statistical Office (GSO), Vietnam

2.3.1.2. ภาพรวมการค้าของประเทศ

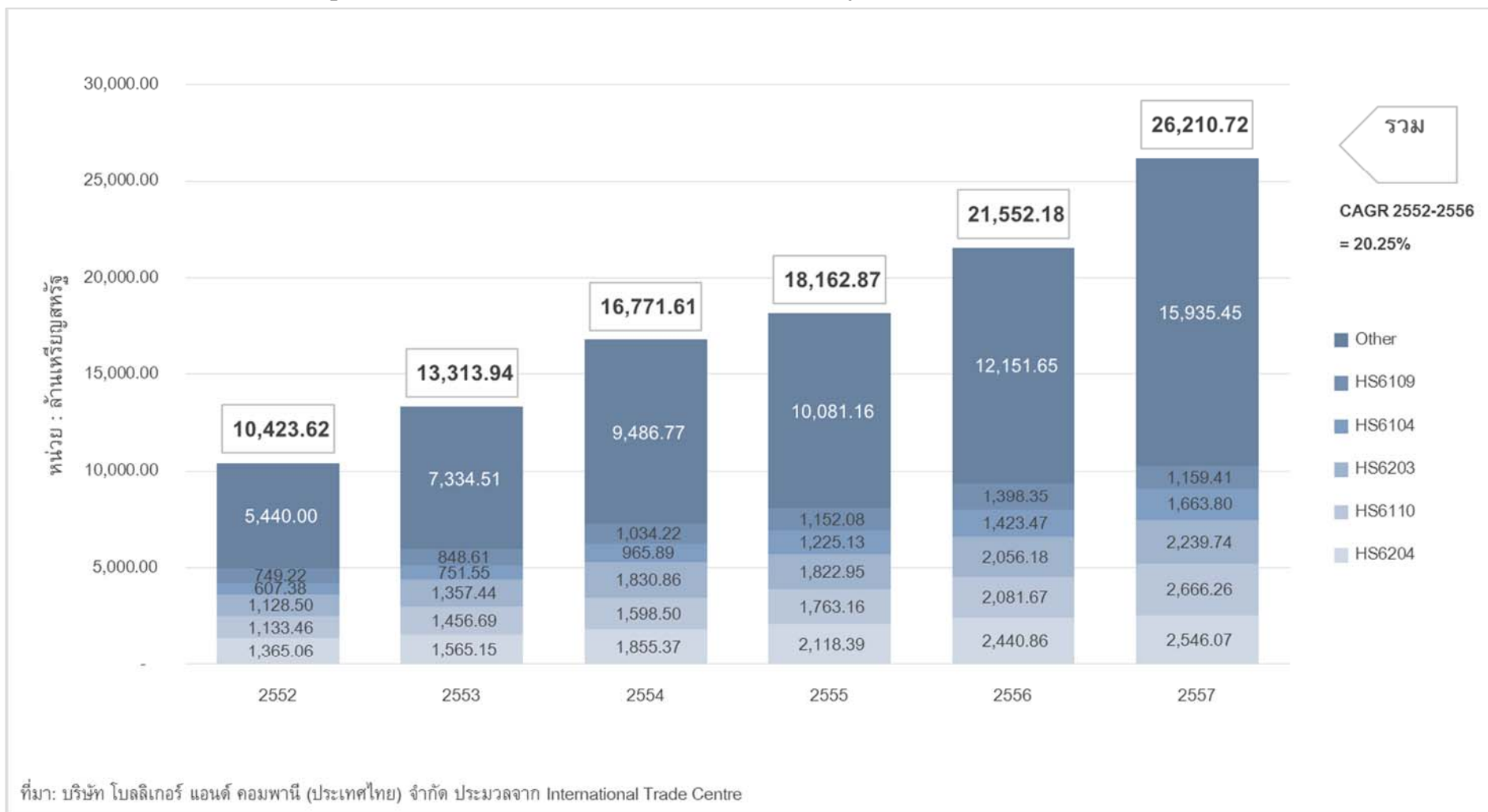
➤ การค้าของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกับตลาดโลก

การส่งออก

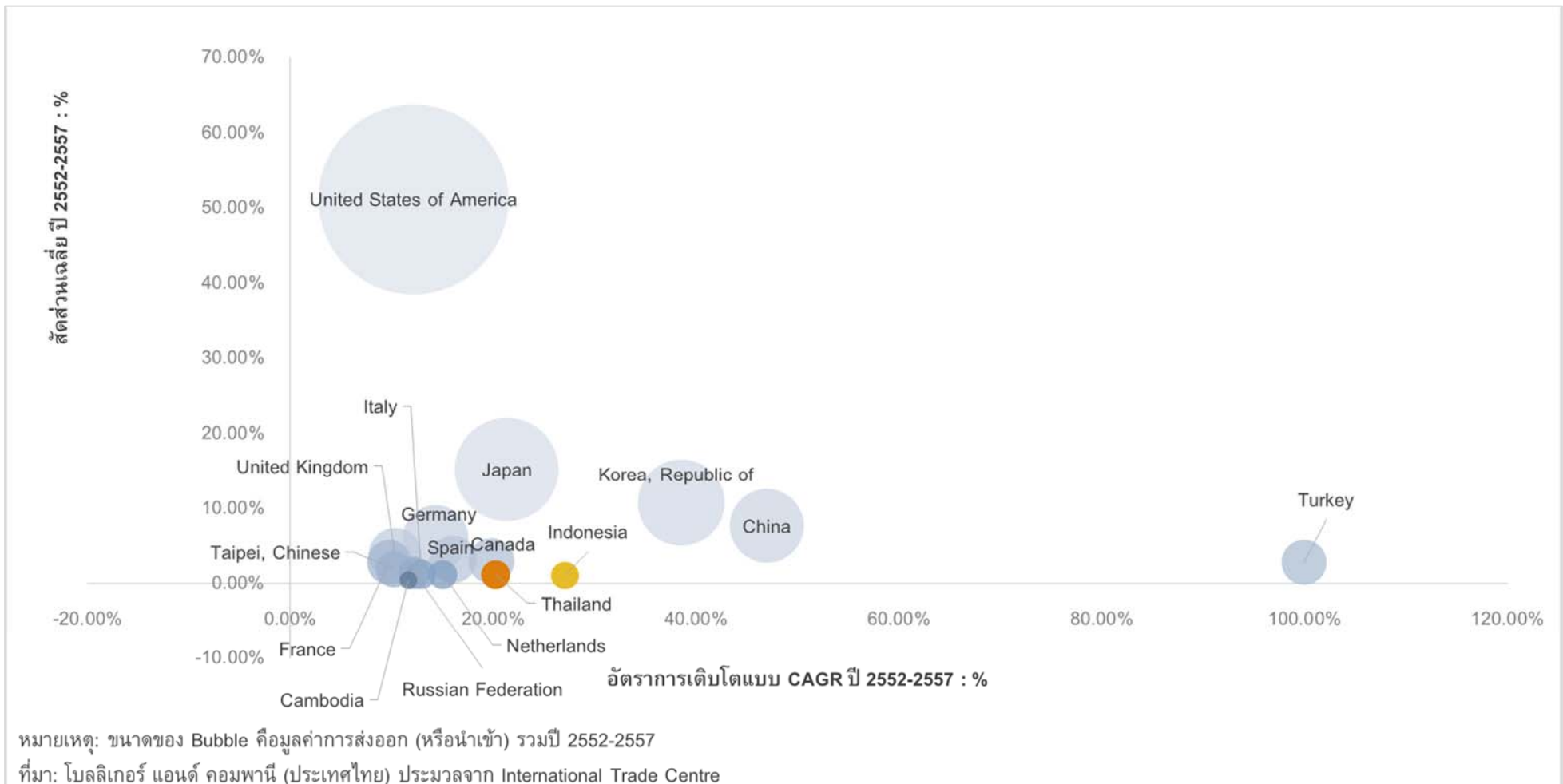
ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 เวียดนามมีการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้นจากเดิม 10,423.62 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 26,210.72 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 20.25 ทั้งนี้ ประเทศเวียดนามมีการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน และเยอรมนี เป็นสัดส่วนมากที่สุด ใน 5 อันดับแรก โดยสินค้าส่งออกสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ สุกผู้หญิง พูลโอเวอร์ สุกผู้ชาย แจ็กเก็ตที่เซ็ต

ภาพที่ 2-15 มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ภาพที่ 2-16 ตลาดส่งออกสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-21 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออก 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของ ประเทศเวียดนาม ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	106,434.93	100.00
1	HS6204	สูท เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อเบลเซอร์ เสื้อ กระโปรงชุด กระโปรง กระโปรงกางเกง กางเกงขายาว ชุดหมีที่มีเอี๊ยมและสายโยง กางเกงขาสวมสามส่วน และ กางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) ของสตรีหรือ เด็กหญิง	11,890.90	11.17
2	HS6110	เจอร์ซี พูลโอเวอร์ เสื้อชนิดคาร์ดิแกน เสื้อกั๊กและ เสื้อที่คล้ายกัน ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	10,699.74	10.05
3	HS6203	สูท เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อเบลเซอร์ กางเกงขายาว ชุดหมีที่มีเอี๊ยมและสายโยง กางเกงขาสวมสามส่วน และกางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) ของบุรุษและเด็กชาย	10,435.66	9.80
4	HS6104	สูท เครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อเบลเซอร์ เสื้อ กระโปรงชุด กระโปรง กระโปรงกางเกง กางเกงขายาว ชุดหมีที่มีเอี๊ยมและ สายโยง กางเกงขาสวมสามส่วน และ กางเกงขาสั้น (นอกจากชุดว่ายน้ำ) ของสตรีหรือ เด็กหญิง ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	6,637.21	6.24
5	HS6109	ที่เช็ด เสื้อชั้นในชนิดซิงเกิล และเสื้อชั้นในอย่างอื่น ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	6,341.89	5.96

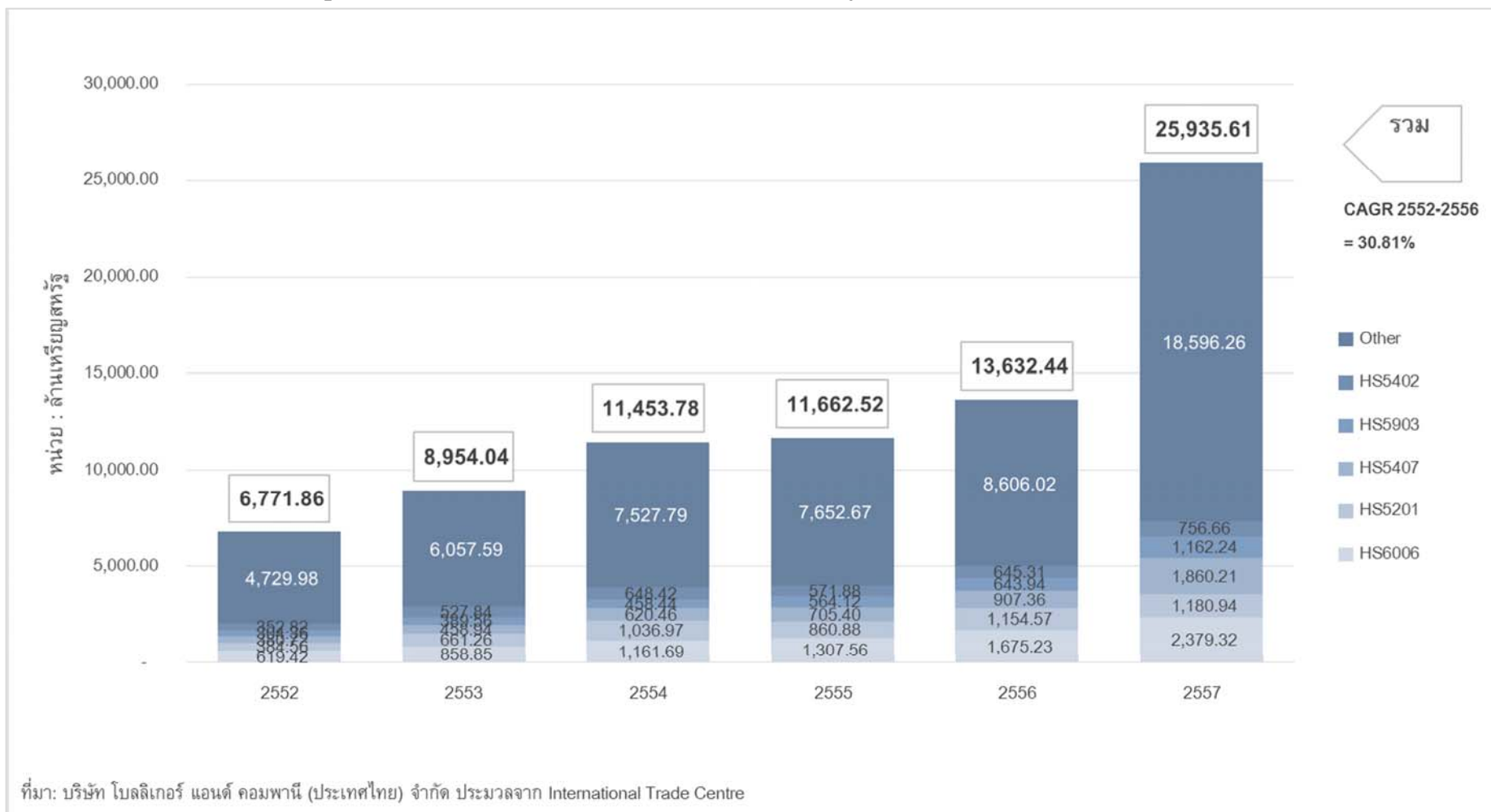
ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

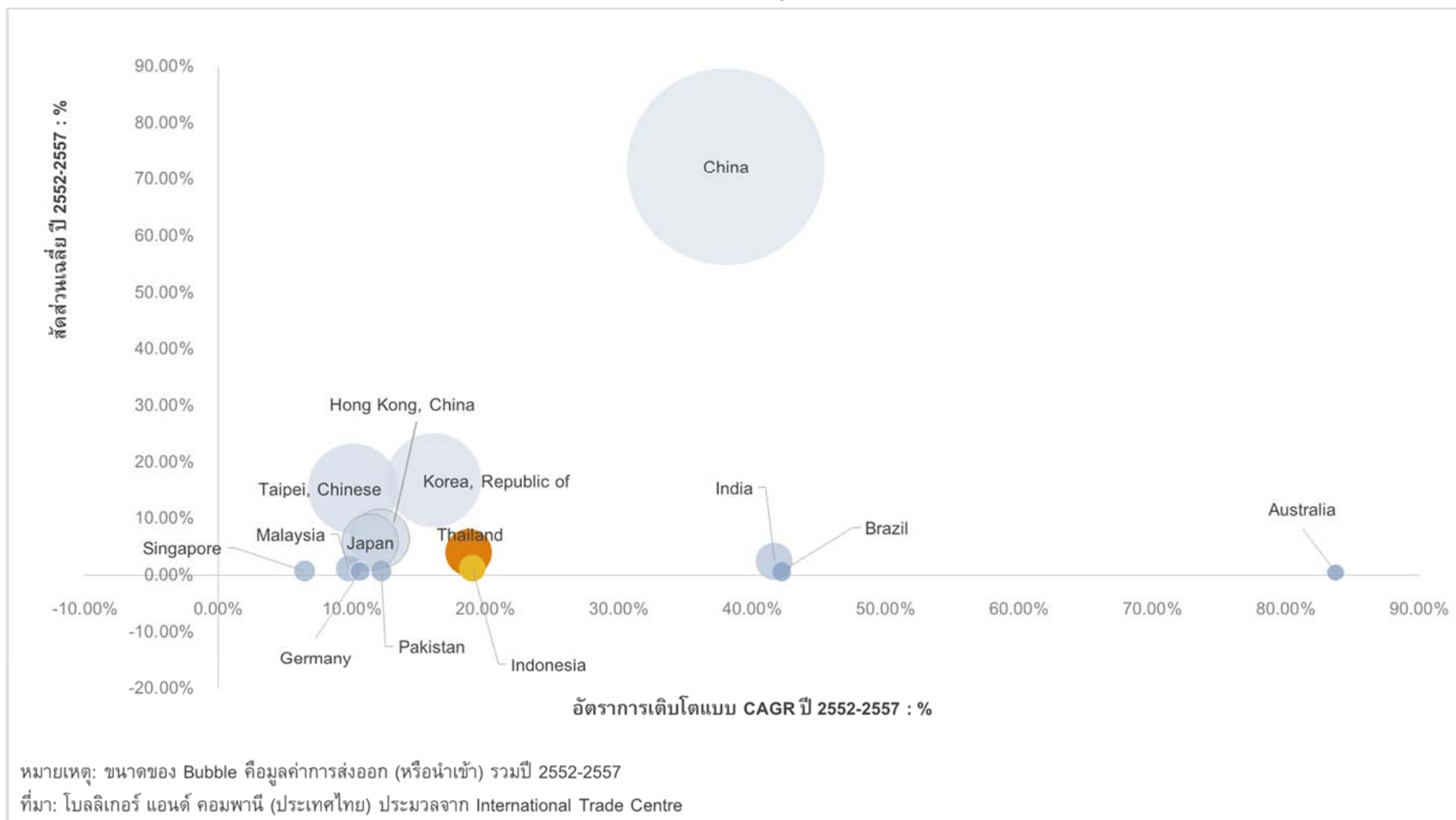
สำหรับในฝั่งนำเข้าของเวียดนาม ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 การนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 30.81 โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 6,771.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 25,935.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 ทั้งนี้เวียดนามมีการนำเข้าจากแหล่งนำเข้าหลัก 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน ไต้หวัน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไทย และสินค้านำเข้าสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ ผ้าฝ้าย ผ้าทอ และเส้นใยสังเคราะห์

ภาพที่ 2-17 มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ภาพที่ 2-18 แหล่งนำเข้าสำคัญสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-22 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้า 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของ ประเทศเวียดนาม ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	78,410.24	100.00
1	HS6006	ผ้าอื่น ๆ ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	8,002.07	10.21
2	HS5201	ผ้าย ไม้ได้sangหรือหวี	5,279.18	6.73
3	HS5407	ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์ รวมถึงผ้าทอที่ได้จาก วัตถุดิบประเภทที่ 54.04	4,933.10	6.29
4	HS5903	ผ้าสิ่งทอที่อามซิม เคลือบ หุ้มหรืออัดเป็นชั้นด้วย พลาสติก นอกจากของตามประเภทที่ 59.02	3,522.66	4.49
5	HS5402	ด้ายใยยาวสังเคราะห์ (นอกจากด้ายเย็บ) ไม้ได้จัดทำขึ้น เพื่อการขายปลีก รวมถึงใยยาวเดี่ยวสังเคราะห์ที่มีขนาด น้อยกว่า 67 เดซิเทกซ์	3,502.94	4.47

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

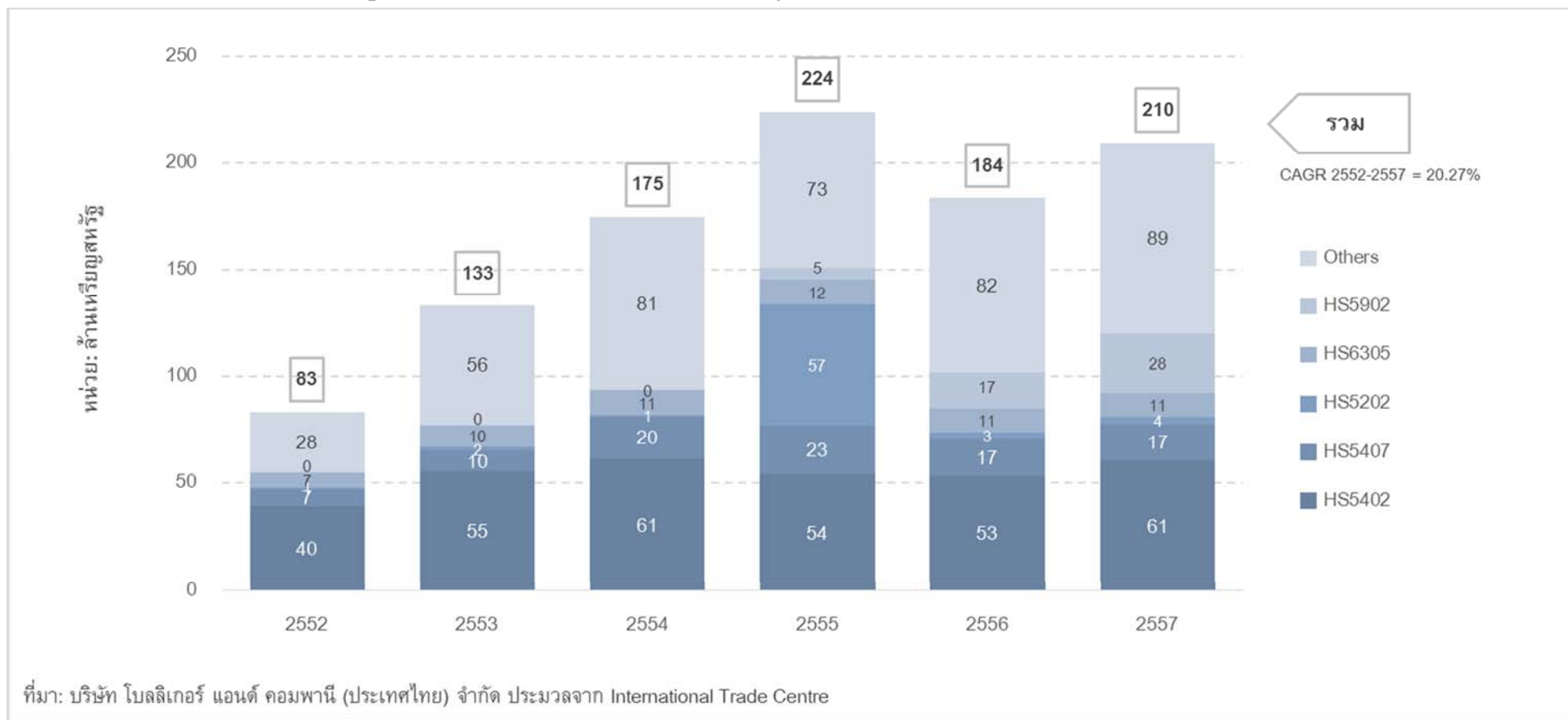
➤ การค้าของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกับประเทศไทย

การส่งออก

ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2557 เวียดนามมีการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมายังไทยเพิ่มขึ้นจากเดิม 63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 210 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นอัตราการเติบโตแบบ CAGR เท่ากับร้อยละ 20.27 ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่เวียดนามส่งออกมายังไทย ได้แก่ ด้ายใยยาวสังเคราะห์ ผ้าทอทำด้วยใยยาวสังเคราะห์ เศษผ้า กระจอบและถุง และผ้าใยยางรถ

ภาพที่ 2-19 มูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนามไปยังไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-23 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกไปยังไทย 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ส่งออกไปยังไทยเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการส่งออกของ เวียดนามไปยังไทย ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	1,009.03	100.00
1	HS5402	ด้ายใยยาวสังเคราะห์ (นอกจากด้ายเย็บ) ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อการ ขายปลีก รวมถึงใยยาวเดี่ยวสังเคราะห์ที่มีขนาดน้อยกว่า 67 เดซิเทกซ์	324.69	32.18
2	HS5407	ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์ รวมถึงผ้าทอที่ได้จากวัตถุ ตามประเภทที่ 54.04	93.35	9.25
3	HS5202	เศษฝ้าย (รวมถึงเศษด้ายและกลุ่มใยที่สางจากเศษวัตถุที่ทำด้วย ฝ้าย)	68.06	6.75
4	HS6305	กระสอบและถุง ชนิดที่ใช้บรรจุของ	62.63	6.21
5	HS5902	ผ้าใบยางรถ (ผ้าไทร์คอร์ด) ทำด้วยด้ายทนแรงดึงสูง ซึ่งทำด้วย ไนลอนหรือโพลีเอไมด์อื่นๆ ทำด้วยโพลีเอสเตอร์หรือวิสโค สเรยอน	50.80	5.03

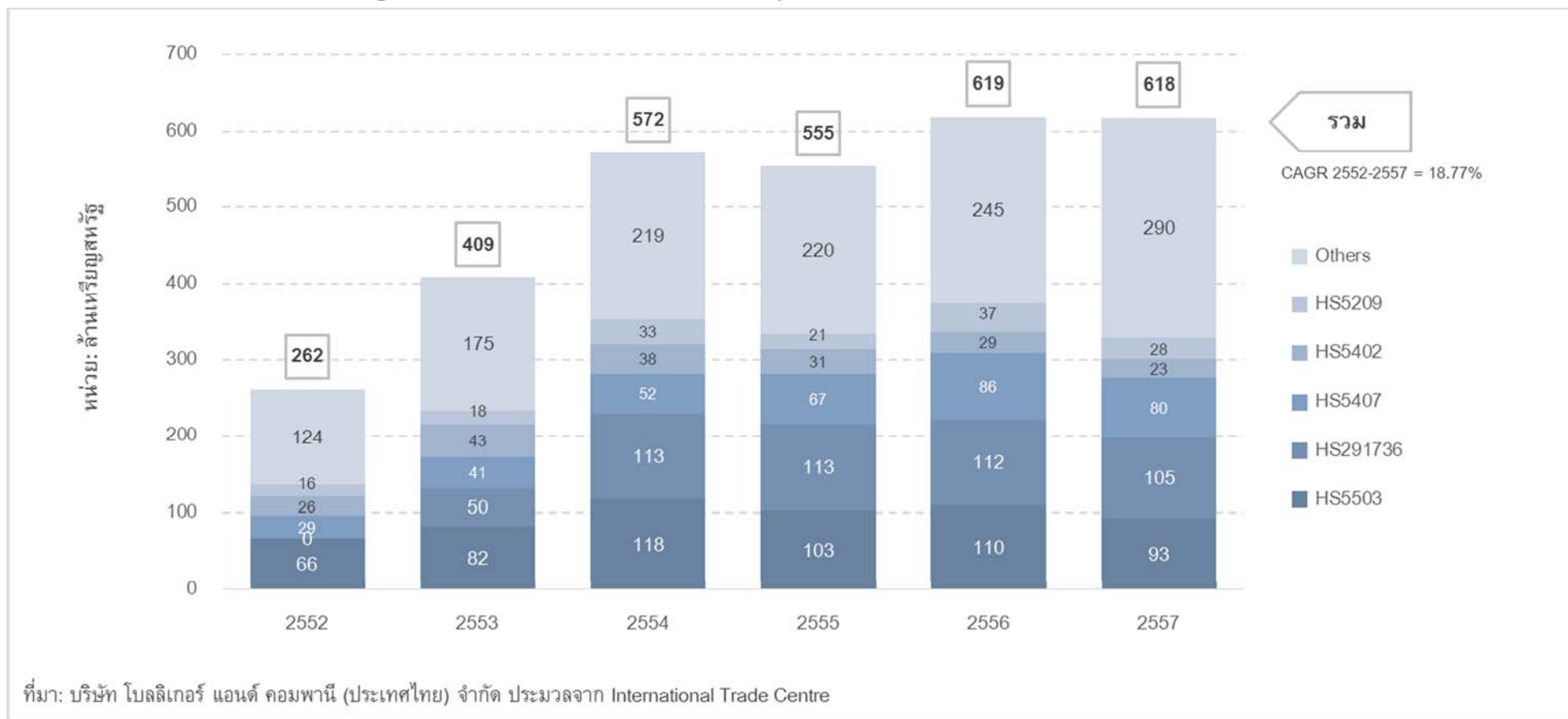
ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

การนำเข้า

ในด้านการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทย เวียดนามมีการนำเข้า
สินค้านี้ดังกล่าวจากไทยในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 618 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเติบโตขึ้น
จากปี พ.ศ. 2552 ที่มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 262 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม
ต่อปี ของการนำเข้าดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 18.77 สำหรับสินค้านำเข้าสำคัญของเวียดนามที่นำเข้า
จากไทยในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ได้แก่ เส้นใยสังเคราะห์ กรดเทเรฟทาลิกและ
เกลือของกรดเทเรฟทาลิก ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์ ด้ายใยยาวสังเคราะห์ และผ้าทอ
ทำด้วยฝ้าย

ภาพที่ 2-20 มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนามจากไทย ปี พ.ศ. 2552-2557

ตารางที่ 2-24 สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าจากไทย 5 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าจากไทยเป็นหลักของประเทศเวียดนาม				
No	Hs Code	รายการสินค้า	มูลค่าการนำเข้าของ เวียดนามจากไทย ทั้งหมดปี พ.ศ. 2552-2557	คิดเป็นสัดส่วน (ร้อยละ)
	All Products	ทุกสินค้า	3,034.01	100.00
1	HS5503	เส้นใยสังเคราะห์ที่ไม่ได้สาน หวี หรือผ่านกรรมวิธี อย่างอื่นสำหรับการปั่นด้าย	570.47	18.80
2	HS291736	กรดเทรฟทาลิก และเกลือของกรดเทรฟทาลิก	492.80	16.24
3	HS5407	ผ้าทอทำด้วยด้ายใยยาวสังเคราะห์ รวมถึงผ้าทอที่ได้ จากวัตถุตามประเภทที่ 54.04	354.77	11.69
4	HS5402	ด้ายใยยาวสังเคราะห์ (นอกจากด้ายเย็บ) ไม่ได้จัดทำ ขึ้นเพื่อการขายปลีก รวมถึงใยยาวเดี่ยวสังเคราะห์ที่ มีขนาดน้อยกว่า 67 เดซิเทกซ์	190.73	6.29
5	HS5209	ผ้าทอทำด้วยฝ้าย ที่มีฝ้ายตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไป โดยน้ำหนักและหนักเกิน 200 กรัมต่อตารางเมตร	152.92	5.04

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก International Trade Centre (ITC)

2.3.1.3. ภาพรวมด้านการลงทุน

สำหรับครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2558 อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเวียดนามถือเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเข้ามาในสัดส่วนที่มาก โดยมีมูลค่าเงินลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนในเวียดนามราว 5.85 พันล้านเหรียญสหรัฐ และเป็นเงินลงทุนในส่วนของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม 1.12 พันล้านเหรียญสหรัฐ (จากร้อยละ 19.15 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด) ทั้งนี้ เงินลงทุนในโครงการที่ใหญ่ที่สุด คิดเป็นมูลค่าประมาณ 660 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการลงทุนจากนักลงทุนสัญชาติตุรกีที่เข้าไปลงทุนในดองในรองลงมาคือโครงการขนาด 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐของนักลงทุนชาวอังกฤษที่เข้ามาลงทุนในกรุงโฮจิมินห์

โดยหากเปรียบเทียบกับในอดีต ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550-2555 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมดังกล่าวรวมกันอยู่เพียงแค่ 2 พันล้านเหรียญสหรัฐเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวของเวียดนามในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มีการเพิ่มขึ้นอย่างมาก

2.3.2. นโยบายและมาตรการจากภาครัฐ

ปัจจุบันเวียดนามเป็นประเทศผู้ส่งออกสิ่งทอรายใหญ่ที่สุดของอาเซียนและรายใหญ่อันดับ 5 ของโลก (รองจากจีน อินเดีย ตุรกี และบังกลาเทศ) อันเป็นผลจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่หลั่งไหลเข้ามาใช้เวียดนามเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออก จนทำให้ปัจจุบันเวียดนามเป็นฐานการผลิตสิ่งทอสำคัญของแบรนด์ชั้นนำของโลก เนื่องจากอัตราค่าจ้างแรงงานอยู่ในระดับไม่สูงมาก และมีแรงงานจำนวนมาก อีกทั้งยังได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) จากประเทศพัฒนาแล้ว อาทิ สหภาพยุโรป (European Union : EU) และญี่ปุ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ การที่เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership : TPP) จะมีส่วนช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเวียดนามเป็นอย่างมาก เนื่องจากตลาดสหรัฐเป็นตลาดส่งออกหลักอันดับ 1 ของเวียดนาม เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มที่เวียดนามส่งออกไปสหรัฐฯ ทั้งหมดราว 1,000 รายการ จะลดลงเหลือร้อยละ 0 จากเดิมที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 17-18 การส่งออกเครื่องนุ่งห่มที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้เวียดนามมีความต้องการใช้วัตถุดิบผ้าฝ้ายเพิ่มขึ้นตาม ทั้งนี้ ภายใต้ความตกลง TPP คาดว่าจะมีการใช้กฎแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีเงื่อนไขให้เครื่องนุ่งห่มที่ได้สิทธิ์ TPP ต้องใช้วัตถุดิบด้ายหรือผ้าฝ้ายที่ผลิตจากประเทศสมาชิก TPP (Yarn/Fabric Forward) ซึ่งจะเอื้อให้มีการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอต้นน้ำในเวียดนามมากขึ้น

การที่เวียดนามกับสหภาพยุโรปได้ประกาศบรรลุข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ที่จะยกเลิกภาษีศุลกากรสินค้าเกือบทั้งหมด เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2558 จะทำให้อัตราภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มที่เวียดนามส่งออกไปสหภาพยุโรปลดลงเหลือร้อยละ 0 จากเดิมที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 12 ซึ่งจะเกื้อหนุนการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปตลาดสหภาพยุโรป และทำให้ความต้องการใช้วัตถุดิบผ้าฝ้ายของเวียดนามขยายตัวตาม ซึ่งคาดว่าความตกลงดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ได้ภายในปี พ.ศ. 2560 โดยปัจจุบัน สหภาพยุโรปเป็นตลาดส่งออกเครื่องนุ่งห่มอันดับ 2 ของเวียดนาม มีสัดส่วนราวร้อยละ 15 ของมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มรวม

ในด้านนโยบายของภาครัฐ รัฐบาลเวียดนามสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทออย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ ทั้งนี้ รัฐบาลเวียดนามมีมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่สำคัญในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ดังนี้

- อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนได้สูงสุดร้อยละ 100
- ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ที่สำคัญ คือ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 4 ปี จากอัตราปกติที่ร้อยละ 22 (ขึ้นอยู่กับพื้นที่ลงทุน) ยกเว้นอากรขาเข้า (Import Duty) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ในการนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต
- ยกเว้นค่าเช่าที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม 3-15 ปี (ขึ้นอยู่กับพื้นที่ลงทุน)
- กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 5 แห่งทั่วประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติ

นอกจากนี้ ภายใต้แผนพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอปี พ.ศ. 2558-2563 รัฐบาลเวียดนามตั้งเป้าสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอต้นน้ำมากขึ้น โดยเพิ่มสัดส่วนการใช้วัตถุดิบสิ่งทอภายในประเทศเป็นร้อยละ 60 ของต้นทุนวัตถุดิบสิ่งทอรวม ภายในปี พ.ศ. 2558 และร้อยละ 70 ภายในปี พ.ศ. 2563 จากปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 50 โดยมีรายละเอียดตามภาพด้านล่าง

ภาพที่ 2-21 แผนพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของเวียดนาม ปี พ.ศ. 2558-2563

ตัวชี้วัด	ปี พ.ศ. 2558	ปี พ.ศ. 2563
รายได้จากอุตสาหกรรมสิ่งทอ (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	18,000-21,000	27,000-30,000
มูลค่าการส่งออกสิ่งทอ(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	18,000	25,000
การจ้างงาน (หน่วย : ล้านคน)	3.5	4.5
ผลผลิต		
- เส้นใยฝ้าย (หน่วย : ตัน)	40,000	60,000
- เส้นใยสังเคราะห์ (หน่วย : ตัน)	210,000	300,000
- ผ้าผืน (หน่วย : ล้านตารางเมตร)	1,500	2,000
- เครื่องนุ่งห่ม (หน่วย : ล้านชิ้น)	2,850	4,000
สัดส่วนการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ (หน่วย : ร้อยละของต้นทุนวัตถุดิบรวม)	60	70

ที่มา : รวบรวมข้อมูลจาก Vietnam Textile & Apparel Association (VITAS)

2.3.3. SWOT ของอุตสาหกรรม

2.3.3.1. จุดแข็ง

ประเทศเวียดนามนั้นมีแรงงานในประเทศจำนวนมาก และมีอัตราค่าจ้างแรงงานที่ไม่สูงมากนัก ถือเป็นจุดแข็งสำคัญของการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในเวียดนาม ซึ่งต้องอาศัยแรงงานเป็นจำนวนมาก

ขณะเดียวกัน การที่ประเทศเวียดนามมีชายฝั่งเรียงตัวยาวมากกว่า 3,000 กิโลเมตร และมีท่าเรือขนส่งเป็นจำนวนมาก กระจายไปตามแนวชายฝั่งดังกล่าวของประเทศ จึงทำให้ง่ายต่อการขนส่งสินค้าทางทะเล

ประเทศเวียดนามซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถือว่าอยู่ในทำเลที่ตั้งที่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบ (อาเซียน และจีน) ทำให้สามารถนำเข้าวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตได้ง่าย และเป็นต้นทุนที่ไม่สูงนัก

2.3.3.2. จุดอ่อน

จุดอ่อนสำคัญในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเวียดนาม คือ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งประกอบกิจการโดยนักลงทุน/บริษัทต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70)

ขณะเดียวกัน การผลิตส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตแบบ OEM ซึ่งพึ่งพาเทคโนโลยีการผลิตจากต่างชาติ ส่วนการวิจัยและพัฒนา และการสร้างแบรนด์ในอุตสาหกรรมของประเทศยังค่อนข้างมีอยู่น้อย ทำให้สินค้า/ผลิตภัณฑ์ของเวียดนามมีมูลค่าเพิ่มไม่มาก

นอกจากนี้ ประเทศยังมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคที่ไม่ครอบคลุม และประสบปัญหาด้านการผลิตพลังงานซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้ในภาคอุตสาหกรรม รวมไปถึงลักษณะของประเทศที่เป็นแนวยาว ทำให้การขนส่งระหว่างตอนเหนือและใต้ของประเทศ มีต้นทุนที่สูงและใช้ระยะเวลา

2.3.3.3. โอกาส

ประเทศเวียดนามยังมีการนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตที่ค่อนข้างสูง ทำให้เป็นโอกาสอันดีสำหรับการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิต

การที่รัฐบาลเวียดนามมีการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมพิเศษจำนวนมากกระจายอยู่ ร้อยแห่งทั่วประเทศ และให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนค่อนข้างมาก ถือเป็นโอกาสในการเข้าไป ลงทุนอีกประการ

นอกจากนี้ ประเทศเวียดนามยังมีความตกลงทางการค้ากับประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น สหรัฐฯ และสหภาพยุโรป จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการเข้าไปลงทุนเพื่อที่จะได้สามารถส่งออกไป ยังตลาดดังกล่าว โดยไม่ต้องเสียภาษี หรือเสียภาษีในอัตราที่ต่ำ

2.3.3.4. อุปสรรค

อย่างไรก็ดี การแข่งขันจากนักลงทุนท้องถิ่นและบริษัทต่างประเทศที่มีการเข้าไปลงทุน อยู่แล้วในประเทศเวียดนามมีค่อนข้างมาก และอาจเป็นอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการที่จะเข้าไป ลงทุนในเวียดนาม

ในขณะเดียวกัน ปัญหาการแย่งแรงงานระหว่างโรงงาน ก็เริ่มเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ของประเทศ ทำให้ต้นทุนในการจ้างแรงงานเพิ่มสูงขึ้น เพราะต้องให้สิทธิประโยชน์ หรืออัตรา ค่าจ้างที่สูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ย เพื่อดึงดูดแรงงานเข้ามาทำงานในโรงงาน

นอกจากนี้ ปัญหาสิทธิในการถือครองที่ดินซึ่งผู้ประกอบการต่างชาติได้เพียงแค่เช่า เท่านั้น ไม่มีสิทธิ์ถือครอง หรือกฎหมายในประเทศมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้มีความไม่แน่นอน ในการประกอบกิจการ ก็เป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในธุรกิจสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มในเวียดนามเช่นกัน

2.3.4. โอกาสในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มสำหรับนักลงทุนไทย

นอกเหนือจากการพิจารณาข้อมูลการผลิตของโรงงานในไทยไปยังเวียดนามแล้ว จาก ปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ และการเติบโตที่ค่อนข้างดีของอุตสาหกรรมนี้ในเวียดนาม ทำให้

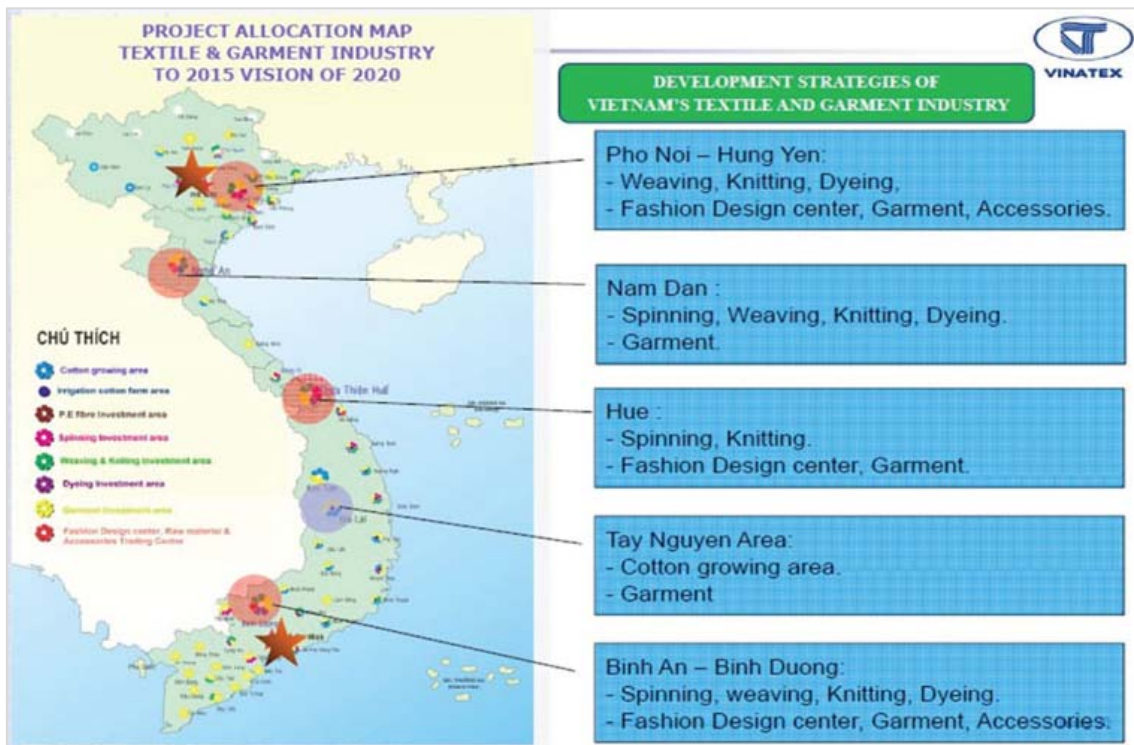
ผู้ประกอบการไทยมีโอกาสที่จะเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายในเวียดนาม ในขณะที่การแข่งขันในอุตสาหกรรมดังกล่าวในเวียดนามยังไม่รุนแรงนัก เนื่องจากผู้ประกอบการผ้าฝ้ายรายใหญ่มีจำนวนน้อย และส่วนใหญ่อยู่ในเครือข่ายของ VINATEX (The Vietnam National Textile and Garment Group) ซึ่งเป็นกลุ่มรัฐวิสาหกิจสิ่งทอที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนามที่กำลังจะแปรรูปเป็นกิจการของเอกชน ขณะที่ผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้าไปลงทุนผลิตผ้าฝ้ายในเวียดนามเน้นผลิตผ้าฝ้ายคุณภาพสูงเพื่อป้อนให้แก่ผู้ประกอบการเครื่องนุ่งห่มที่ใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพตามคำสั่งซื้อของลูกค้าในต่างประเทศ จึงยังมีช่องว่างในตลาดผ้าฝ้ายคุณภาพระดับกลางและระดับล่าง โดยผู้ประกอบการไทยควรเน้นตลาดผ้าฝ้ายคุณภาพระดับกลาง เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันด้านราคากับผ้าฝ้ายของจีนที่เน้นตลาดระดับล่าง

2.3.5. พื้นที่ที่น่าสนใจต่อการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนไทย

ผู้ประกอบการที่สนใจเข้าไปลงทุนในเวียดนามควรพิจารณาพื้นที่ลงทุนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเวียดนามที่กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้แผนพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอปี พ.ศ. 2558-2563 จำนวน 5 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่ เมือง Pho Noi ในจังหวัด Hung Yen เมือง Nam Dan ในจังหวัด Nghe An เมือง Hue ในจังหวัด Thua Thien-Hue พื้นที่ Tay Nguyen (ที่ราบสูงภาคกลางของเวียดนาม) และเมือง Binh Ah ในจังหวัด Binh Duong โดยพื้นที่เป้าหมายสำหรับการจัดตั้งโรงงานผลิตผ้าฝ้ายมี 3 แห่ง ได้แก่ เมือง Pho Noi และเมือง Nam Dan อยู่บริเวณตอนเหนือของประเทศ รวมถึงเมือง Binh Ah บริเวณตอนใต้ของประเทศ

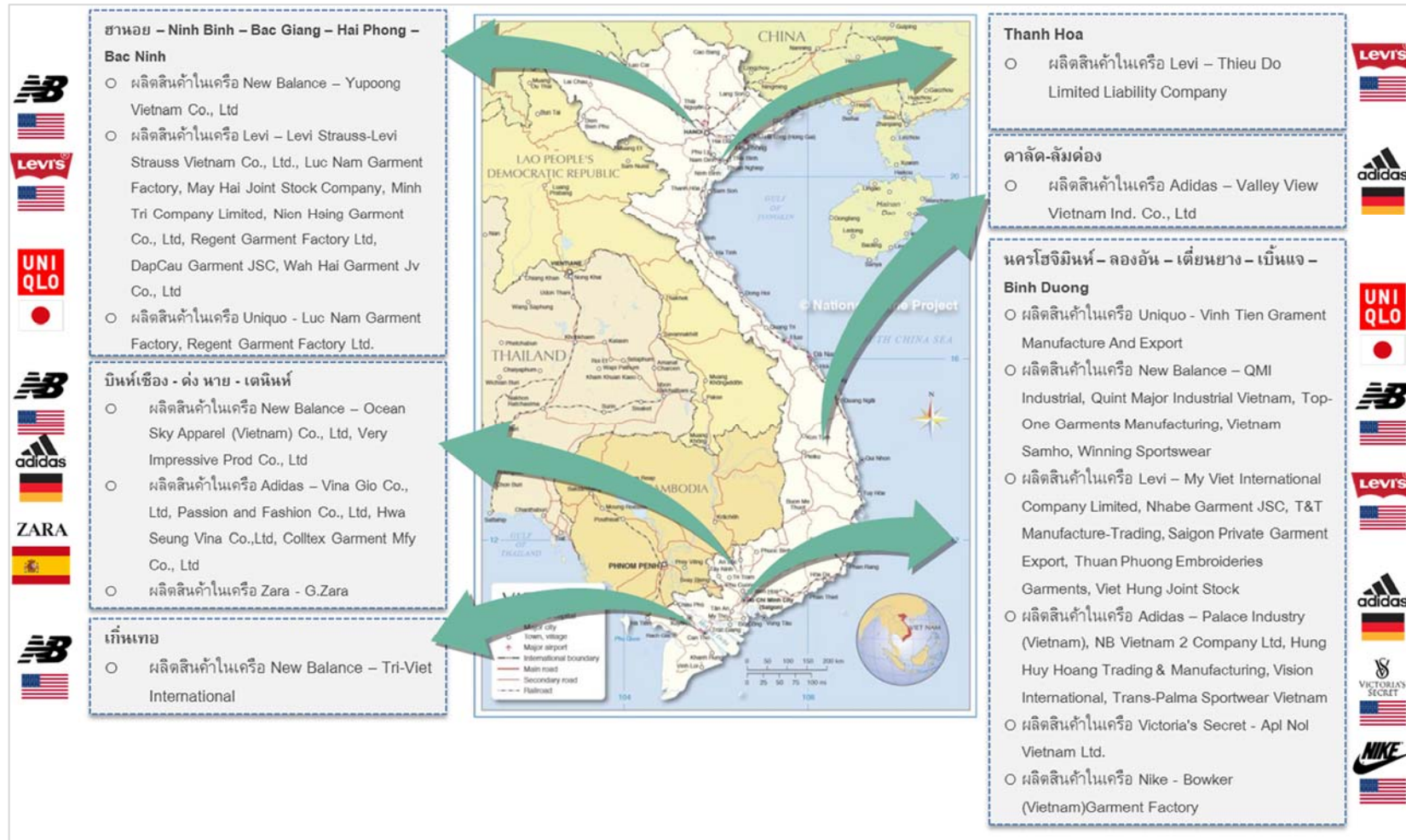
ภาพที่ 2-22 การลงทุนของภาครัฐกิจ/ผู้ประกอบการไทยในประเทศเวียดนาม

ที่มา: VINATEX

โดยผู้ประกอบการที่เข้าไปจัดตั้งโรงงานหรือธุรกิจในพื้นที่เมืองโฮจิมินห์และเมืองสำคัญๆ โดยรอบแล้ว ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการที่ผลิตในรูปแบบ CMT/OEM และเป็นผู้ประกอบการเอกชนขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) ทั้งนี้ ผู้ประกอบการรายใหญ่ที่สุดคือ The Vietnam National Textile and Garment Group หรือ VINATEX โดยกลุ่ม VINATEX เป็นกลุ่มผู้ประกอบการสิ่งทอขนาดใหญ่ที่สุดในเวียดนาม ประกอบด้วยบริษัทองค์กร และสถาบันต่างๆ ในเครือมากกว่า 60 บริษัท/หน่วยงาน โดยแบ่งออกเป็น 47 บริษัทในธุรกิจสิ่งทอ ซึ่งแต่ละบริษัทต่างก็มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตสินค้าสิ่งทอที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ เฉพาะในภาคส่วนการผลิตสิ่งทอของ VINATEX มีกำลังการผลิตต่อปีสูงถึง 100,000 ตัน สำหรับการผลิตเส้นใยที่ทำจากฝ้าย 1,500 ตัน สำหรับการผลิตเส้นด้าย 250 ล้านตารางเมตร สำหรับการผลิตผ้าผืน และ 280 ล้านชิ้น สำหรับการผลิตสินค้าสำเร็จรูป เช่น เครื่องนุ่งห่ม ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น นอกจากนี้ VINATEX บริษัทผู้ประกอบการภาคเอกชนที่สำคัญในพื้นที่ ได้แก่ Viet Tien Textile Joint Stock Company (บริษัทผู้ส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มอันดับ 1 ของเวียดนาม) Eins Vina Co., Ltd., Nobland Vietnam Co., Ltd. ในส่วนของผู้ประกอบการไทย ได้มีนักธุรกิจบางส่วนเข้าไปลงทุนในเวียดนามแล้วตามภาพประกอบ

ภาพที่ 2-23 การลงทุนของนักธุรกิจ/ผู้ประกอบการไทยในประเทศเวียดนามในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ที่มา: บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด ประมวลจาก

2.3.6. บริษัทกรณีศึกษา (Case Study)

1) Adidas⁷

อาดิดาส (Adidas) เป็นยี่ห้อสินค้ากีฬาชื่อดังจากประเทศเยอรมนี ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมาก และมีโรงงานผลิตอุปกรณ์กีฬาที่มีมากกว่า 700 รายการอยู่ทั่วโลก รวมถึงประเทศในภูมิภาคเอเชียใกล้เคียงอย่างประเทศกัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สเปน ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไต้หวัน ไทย และเวียดนาม

ปัจจุบัน สินค้ากว่าร้อยละ 50 ของอาดิดาส ถูกผลิตขึ้นในเวียดนาม โดยอาดิดาสได้เข้ามาตั้งฐานการผลิต (Production Base) ในเวียดนามเป็นจำนวนมากกว่า 80 โรงงานทั่วประเทศ โดยได้เข้าไปร่วมทุนกับผู้ประกอบการชาวเวียดนามในรูปแบบกิจการร่วมค้า (Joint Venture) ภายใต้ชื่อบริษัทย่อยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ฐานการผลิตอาดิดาสในประเทศเวียดนามจะกระจายตัวอยู่หลายภูมิภาค ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ที่นครโฮจิมินห์เป็นหลัก นอกจากนั้น ยังมีฐานการผลิตอยู่ในเมืองเบียนห์ บิ่งเซือง ดองไน ฮานอย นอกเหนือจากการเป็นฐานการผลิตแล้ว เวียดนามยังเป็นศูนย์รับคำสั่งซื้อจากบริษัทแม่ (Ordering) และเป็นศูนย์กระจายสินค้าอีกด้วย (Outsourcing) เนื่องจากข้อได้เปรียบเรื่องต้นทุนแรงงานที่มีราคาถูก

2) Levi's⁸

ลีวายส์ (Levi's) เป็นยี่ห้อกางเกงยีนส์ที่มีต้นกำเนิดในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยนอกเหนือจากสินค้ากางเกงยีนส์ที่เป็นสินค้าหลักแล้ว ลีวายส์ยังมีการผลิตเสื้อยืด เสื้อเชิ้ต เสื้อยีนส์ เสื้อลายสก๊อต ฯลฯ อีกด้วย ปัจจุบัน ลีวายส์มีโรงงานผลิตสินค้า (Production Base) ตั้งอยู่ทั่วโลก รวมถึงประเทศในภูมิภาคเอเชียใกล้เคียงอย่างกัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย ไทย และเวียดนาม

การผลิตสินค้าของลีวายส์ ส่วนใหญ่ถูกดำเนินการผ่าน Crystal Group ของฮ่องกง ซึ่งเป็นบริษัทรับจ้างผลิต (OEM) สินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้ เวียดนามถือเป็นฐานการผลิต (Production Base) ที่ใหญ่เป็นอันดับสองของลีวายส์⁹ รองจากประเทศจีน (ร้อยละ 39) โดย

⁷ ข้อมูลจาก http://www.adidas-group.com/media/filer_public/2013/07/31/2013_may_global_factory_list_en.pdf

⁸ ข้อมูลจาก <http://www.levistrauss.com/wp-content/uploads/2014/12/Levi-Strauss-Co-Factory-List-December-2014-Revised.pdf>

⁹ ถูกจัดอันดับว่าเป็นดาวดวงใหม่ (New Star) ของฐานการผลิตของลีวายส์

สินค้ากว่าร้อยละ 29 ของเสื้อผ้าที่มีการผลิตที่เวียดนาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเสื้อยืด (T-Shirt) เสื้อผ้าได้เข้ามาตั้งฐานการผลิตในเวียดนามเป็นจำนวนมากกว่า 30 โรงงานทั่วประเทศ โดยได้เข้าไปร่วมทุนกับผู้ประกอบการชาวเวียดนามในรูปแบบกิจการร่วมค้า (Joint Venture) ภายใต้ชื่อบริษัทย่อยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ฐานการผลิตเสื้อผ้าในประเทศไทยจะกระจายตัวอยู่หลายภูมิภาค อาทิ ฮานอย ดองไน โฮจิมินห์ เบียนหัว นิงห์บิन्ह เป็นต้น

นอกเหนือจากการเป็นฐานการผลิตแล้ว เวียดนามยังถือเป็นศูนย์กระจายสินค้าที่สำคัญ มีมูลค่าการส่งออกกว่า 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี และมีการจ้างงานแรงงานกว่า 60,000 คนภายในประเทศ นอกจากนี้ ยังมีร้านจำหน่ายเสื้อผ้า (Levi's Store) ตามห้างสรรพสินค้าทั่วประเทศกว่า 15 ร้าน โดยเฉพาะในนครโฮจิมินห์ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Thanh Bac Fashion, Inc

3) Hong Seng Thai-Vina Co., Ltd.¹⁰

Hong Seng เป็นบริษัทที่ก่อตั้งโดยคนไทย และมีบริษัทแม่อยู่ประเทศไทย ซึ่งก่อตั้งมาแล้ว 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม Tan Duc Industrial Zone ที่ Long An ประเทศเวียดนาม บริษัททำหน้าที่รับจ้างผลิตจากบริษัทแม่ และเป็นการผลิตเพื่อส่งออกทั้งหมด ซึ่งสินค้าที่ทำการผลิตได้แก่ เสื้อผ้ากีฬาแบรนด์ต่างชาติ สำหรับตลาดส่งออกสำคัญได้แก่ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป ทั้งนี้ ทางบริษัทแม่ในประเทศไทยจะดูแลเรื่องวัตถุดิบต่างๆ การเงิน รวมถึงต้นทุนทั้งหมด ทั้งนี้ บริษัทยังไม่มีรับการรับคำสั่งการผลิตเองโดยตรงโดยไม่ผ่านบริษัทแม่ที่ไทย

บริษัทมีพนักงานทั้งหมดประมาณ 460 คน (มีคนไทยประจำประมาณ 10 คน) และมีพนักงานเย็บทั้งหมด 250 คน นอกจากนั้น เป็นพนักงานสนับสนุนอีก 210 คน มีสายงานการผลิตทั้งหมด 16 สายการผลิต แต่ละสายการผลิตจะประกอบด้วยพนักงาน 16 คน และมีกำลังการผลิตอยู่ที่ 3,000 ตัวต่อวัน ปัจจุบัน บริษัทผลิตได้เต็มกำลังผลิต โดยในอนาคต บริษัทมีแผนจะขยายการผลิตอีก 64 สายการผลิต ทั้งนี้ ผู้ประกอบการตัดสินใจขยายการลงทุนเนื่องจากการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการทำความตกลง TPP ซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นประเทศสมาชิก และสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกหลัก สัดส่วนร้อยละ 50 ของการส่งออกของบริษัททั้งหมด

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ของคณะผู้วิจัย ทางบริษัทได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกิจในเวียดนามสรุปได้ ดังนี้

¹⁰ ข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ของคณะผู้วิจัย วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2558

- ข้อควรระวังในการเข้ามาลงทุนในเวียดนาม – นักลงทุนจำเป็นต้องศึกษากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติให้ครบถ้วนทั้งหมดเสียก่อน ให้ชัดเจนเสียก่อน เนื่องจากกฎหมาย ในไทยกับในเวียดนามไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดิน นอกจากนี้ การดำเนินงานของกิจการ ควรต้องทำอย่างเป็นระบบ เนื่องจากบริษัทมีความจำเป็นต้อง รายงานจำนวนสินค้าที่ผลิต ต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทางภาครัฐก็จะมีกรม ตรวจสอบ ว่าจำนวนสินค้าที่ผลิตตรงกับที่รายงานหรือไม่ ซึ่งหากจำนวนที่ผลิตได้ไม่ตรง ตามกับที่รายงานเอาไว้ ผู้ประกอบการจะต้องมีการเสียภาษีนำเข้าวัตถุดิบในอัตราร้อยละ 12 พร้อมกับภาษีมูลค่าเพิ่มอีกร้อยละ 10 และค่าปรับเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนสินค้าที่ ควรจะผลิตได้
- ปัญหาการร่วมทุนกับนักลงทุนท้องถิ่น – ในกรณีที่เป็นการลงทุนแบบกิจการร่วมค้า (Joint Venture) ในบางครั้ง หากนักลงทุนไทยไม่ได้ศึกษากฎหมาย กฎระเบียบอย่างถี่ถ้วน ก็ อาจมีปัญหากับผู้ร่วมทุนท้องถิ่นได้
- กฎหมายเวียดนามมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างบ่อย ซึ่งอาจกระทบต่อแผนการลงทุน
- การนำคนไทยมาทำงาน - เมื่อก่อนจะนำคนไทยมาทำงานง่าย แต่ปัจจุบันมีการบังคับใช้ กฎหมายที่เข้มงวดมากขึ้น ทำให้นำคนไทยมาทำงานยากมากขึ้น เช่น ปัญหาเรื่องวีซ่า ต่างๆ ที่จะดำเนินการต่อวีซ่าที่ไทย (ต้องเดินทางไปมาระหว่างไทย-เวียดนาม)
- ปัญหาขาดแคลนแรงงาน - เวียดนามก็เริ่มมีปัญหาแรงงานไม่เพียงพอ เนื่องจากมี อุตสาหกรรมเดียวกันเข้ามาประกอบธุรกิจกันมากขึ้น จึงมีการแย่งแรงงานมากขึ้น ดังนั้น จึงต้องมีนโยบายการจ่ายค่าจ้างที่จูงใจให้แรงงานมาทำงานด้วย โดยสวัสดิการพิเศษที่ บริษัทมีให้พนักงาน ได้แก่ ค่าอาหารกลางวัน 1 มื้อ ค่าน้ำมัน เดินทาง ค่าที่พัก ค่า OT เพิ่มเติมอีก 4 ชั่วโมง¹¹ นอกจากนี้ อาจประสบปัญหาการรวมกลุ่มกันหยุดงานของแรงงาน โดยเฉพาะในช่วงปลายปีและตรุษจีน ซึ่งแรงงานมักร้องขอเงินเดือนขึ้น หรือขอโบนัส และ สาเหตุมักเกิดจากผลตอบแทนของบริษัทคู่แข่งปรับให้มากกว่า และในบางครั้ง หากมีการ รวมกลุ่มกันหยุดงานในบริษัทรอบข้าง จะส่งผลให้แรงงานในบริษัทมีการรวมกลุ่มกันหยุด งานในเวลาต่อมา นอกจากนี้ ยังมีสวัสดิการการลาคลอดของเวียดนาม ก็เป็นอีกหนึ่งภาวะ ต้นทุนที่บริษัทต้องเผชิญ โดยตามกฎหมายแรงงานของเวียดนาม พนักงานจะสามารถลา

¹¹ กฎหมายแรงงานของเวียดนามกำหนดให้พนักงานทำงานล่วงเวลาไม่เกิน 12 ชั่วโมงต่อวัน ไม่เกิน 30 ชั่วโมงต่อเดือน และไม่ เกิน 300 ชั่วโมงต่อปี

ได้ 6 เดือน แต่บริษัทต้องจ่ายเงินเดือนให้พนักงาน 3 เดือน และหลังจากพนักงานกลับมาทำงาน จะทำงานได้ไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน ในขณะที่บริษัทจะต้องจ่ายค่าจ้างในอัตรา 8 ชั่วโมง

- ปัญหาการบริหารวิธีการจ่ายค่าจ้างแรงงาน - สำหรับการจ่ายเงินจะมีบางส่วนที่ให้เงินสด และมีการโอนเงิน โดยการเปิดบัญชี บริษัทต้องเปิดให้กับพนักงาน โดยมีค่าธรรมเนียมการเปิดบัญชีอยู่ที่ 50,000 เหรียญเวียดนามต่อคน และเนื่องจากบริษัทมี Turn Over พนักงานอยู่พอสมควร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4 เนื่องจากบริเวณรอบข้างมีบริษัทสิ่งทอเหมือนกัน จึงเป็นเหตุให้พนักงานย้ายบริษัทบ่อย และบริษัทจึงจำเป็นต้องจ่ายค่าจ้างด้วยเงินสดให้กับพนักงานที่เพิ่งเข้ามาทำงานในช่วงแรก ทั้งนี้ บริษัทจะรับแรงงานที่มีฝีมือการเย็บอยู่พอสมควรแล้ว โดยบริษัทมีระบบการเย็บแบบหมุนเวียนการผลิต
- ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน - บริษัทมักประสบปัญหาไฟดับ ซึ่งจะดับเป็นระยะเวลานานกว่า 24 ชั่วโมง สาเหตุอาจเป็นเพราะนิคมอุตสาหกรรมมีกระแสไฟไม่เพียงพอ หรือมีการซ่อมไฟ โดยมีการดับไฟประมาณเดือนละครั้ง ทั้งนี้ ทางนิคมอุตสาหกรรมจะมีการแจ้งเตือนผู้ประกอบการก่อนทุกครั้ง สำหรับค่าไฟ บริษัทกล่าวว่ามีต้นทุนไม่แตกต่างจากไทยมากนัก
- เรื่องการจ่ายประกันสังคมของนักลงทุน ถ้าหากนักลงทุนย้ายกลับไปไทยถาวร ก็จะไม่สามารถขอเงินประกันคืนจากเวียดนามได้

โดยภาพรวมแล้ว ทางบริษัทจึงมีความเห็นว่าเวียดนามก็ค่อนข้างพร้อมที่จะเข้ามาลงทุน ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี ระบบการขนส่ง รวมถึงวัตถุดิบส่วนใหญ่ก็สามารถจัดหาได้จากเวียดนาม ยกเว้นวัตถุดิบที่ต้องการคุณภาพสูงจริงๆ การมาตั้งโรงงานที่เวียดนามคุ้มกว่าที่จะตั้งในประเทศไทย เนื่องจากปัจจัยการผลิตที่สำคัญคือแรงงาน ดังนั้นต้นทุนสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอคือค่าจ้างแรงงาน ซึ่งการประกอบกิจการในไทยจะประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน รวมถึงเผชิญกับค่าจ้างแรงงานที่สูงอีกด้วย ดังนั้น การมาตั้งโรงงานที่เวียดนามจึงจัดว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ทั้งนี้ บริษัทจะได้แรงงานมาจากเมือง Tan Duc และต่างจังหวัด ซึ่งหากย้ายไปตั้งโรงงานที่ไกลกว่านี้ แม้ว่าจะได้ค่าแรงที่ถูก แต่การขนส่งจะมีอุปสรรค และการหาแรงงานจะยากกว่า

2.4. บทสรุป

ประเทศเวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักลงทุนต่างชาติเป็นอย่างมาก ปัจจัยหนึ่งที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะเป็นประเทศที่ค่อนข้างมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน เช่น นิคมอุตสาหกรรม ท่าเรือขนส่ง เป็นต้น ขณะเดียวกัน ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานที่มีอยู่ค่อนข้างมาก ทำให้โอกาสในการเข้าไปลงทุนในเวียดนามยังคงมีอยู่สำหรับนักลงทุนต่างชาติ รวมถึงผู้ประกอบการไทย

ทั้งนี้ ประเทศเวียดนามสามารถเข้าไปลงทุนได้ในทั้ง 3 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปในรูปแบบของแต่ละอุตสาหกรรม สำหรับอุตสาหกรรมรถยนต์ การที่ภาชีนำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังจะกลายเป็นร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2561 อาจจะทำให้มีแนวโน้มไม่ค่อยสดใสนัก ในขณะที่อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์น่าจะมีแนวโน้มที่ดีกว่า โดยเน้นไปที่ภาคบริการเช่น บริการซ่อมรถจักรยานยนต์ หรือบริการล้าง ดูแลรักษารถจักรยานยนต์

ในส่วนของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป เนื่องจากเวียดนามมีทรัพยากรธรรมชาติมากทำให้มีโอกาสในการลงทุนได้เยอะ ซึ่งผู้ประกอบการไทยมีเทคโนโลยีการผลิต ความรู้ความเชี่ยวชาญ (Know-How) ทักษะแรงงาน รวมถึงเครื่องมือและเครื่องจักรต่าง ๆ ค่อนข้างพร้อมสามารถเข้าไปทำธุรกิจได้ ซึ่งพื้นที่ที่ลงทุนก็จะแตกต่างกันไปตามสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สนใจ

นอกจากนี้ สำหรับอุตสาหกรรมหลักของเวียดนามอย่างอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม นอกจากการพิจารณาย้ายฐานการผลิตจากไทยไปเวียดนามแล้ว การเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมผ้าฝ้าย ในคุณภาพระดับกลางก็น่าจะเป็นแนวโน้มที่ดี สำหรับผู้ประกอบการไทย

สำหรับทิศทางการค้าในอนาคต ผู้ประกอบการไทยควรติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเรื่องของมาตรการ กฏระเบียบจากภาครัฐ รวมถึงสิทธิประโยชน์จากการทำความตกลงเสรีทางการค้าใหม่ๆ ของเวียดนาม ที่จะอำนวยความสะดวกและเพิ่มแต้มต่อทางการค้าให้แก่ธุรกิจ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

สถาบันนานาชาติเพื่อเอเชียแปซิฟิกศึกษา. (2556). โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนากรอบความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Economic Corridors) เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC).

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (01 07 2558). อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเวียดนาม. เข้าถึงได้จาก ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย: http://www.exim.go.th/doc/research/targeted_country/6701.pdf

ภาษาอังกฤษ

ADB (2012). Viet Nam Transport Sector Assessment, Strategy, and Road Map. January, 2012: <http://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/33360/files/viet-transport-assessment.pdf>

Automotive Parts from Malaysia to Vietnam. (2015, 07 01):
<https://dreamboard.wordpress.com/automotive-parts-from-malaysia-to-vietnam/>

Chen-Chun Lin & Chia-An Chen. (2015, 07 01). Trend & Prospect for ASEAN's Automotive & Parts Industry in 2014. Retrieved from Fastener World Inc.:
http://www.fastener-world.com.tw/0_magazine/ebook/pdf_download/HCP_38_E_108.pdf

Chuan, D. N. (2015, 07 01). Vietnam's Auto Parts Industry and Investment Environment. Retrieved from National Graduate Institute for Policy Studies:
<http://www.grips.ac.jp/vietnam/VDFTokyo/Temp/Doc/2007/72WSNXChuanJun07Slides.pdf>

Ernst & Young (2014). Doing Business in Vietnam:

[http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Doing_Business_in_Vietnam/\\$FILE/Doing_Business_in_Vietnam_16000319.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Doing_Business_in_Vietnam/$FILE/Doing_Business_in_Vietnam_16000319.pdf)

FRASERS. (2015). NEW LAW ON INVESTMENT AND NEW LAW ON ENTERPRISES – VIETNAM. FRASERS Law Company: <http://www.frasersvn.com/wpcontent/uploads/2015/05/Legal-Update-New-LOI-and-LOE-EN-2015.pdf>

Gide Loyrette Nouel (GIDE). (2015). Getting the Deal Through Foreign Investment Review Vietnam 2015:

http://www.gide.com/sites/default/files/gettingthedealthrough_foreign_investment_review_vietnam_2015_gide.pdf

KPMG. (2015). New Law on Investment 2014 and Law on Enterprises 2014 – Significant Changes. Technical Update. December 2014:

<https://www.kpmg.com/VN/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/Tax/TechnicalUpdate/TechnicalUpdate2014-Issue12-EN.pdf>

Price Waterhouse Coopers. (2015, 07 01). Vietnam's Automotive Component Industry: Ready to go global? Retrieved from PwC UK Blogs:

<http://pwc.blogs.com/files/vietnam.pdf>

TOMIYAMA, A. (2015, 07 01). Parts Suppliers in Short Supply. Retrieved from Nikkei Asian Review: <http://asia.nikkei.com/Business/Trends/Parts-suppliers-in-short-supply>

Tot, Bui Van. (2014). Textile & Apparel Industry Report – Opportunities for Breakthrough. FPT Securities.

U.S. Department of State. (2015, 20 05). Vietnam Investment Climate Statement 2015.

U.S. Department of State: <http://www.state.gov/documents/organization/242005.pdf>

Vietnam Association of Motorcycle Manufacturers (VAMM). (2015, 06 02). Number of registered bikes exceeds 2020 vision. Retrieve from VIETNAM BREAKING NEWS: <http://www.vietnambreakingnews.com/tag/vietnam-association-of-motorcycle-manufacturers/>

Vietnam Association of Motorcycle Manufacturers (VAMM). (2015, 16 03). Motorbike industry in awkward situation. Retrieve from VIETNAM BREAKING NEWS: <http://www.vietnambreakingnews.com/2015/03/motorbike-industry-in-awkward-situation/>

Vietnam Association of Motorcycle Manufacturers (VAMM). (2015, 19 10). Low-cost car sale sees sharp increase. Retrieve from VIETNAM BREAKING NEWS: <http://www.vietnambreakingnews.com/2015/10/low-cost-car-sale-sees-sharp-increase/>

Vietnam Briefing. (2013, 04 06). Development Zones in Vietnam: <http://www.vietnam-briefing.com/news/development-zones-vietnam.html/>

World Bank. (2014). Vietnam: Huge progress in expanding social health insurance, but challenges remain in reaching universal coverage. September 17, 2014: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2014/09/17/social-health-insurance-in-vietnam-progress-made-but-challenges-remain-to-reach-universal-coverage>

เว็บไซต์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. <http://www.dtn.go.th>

ไทย-เอฟทีเอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. <http://www.thaifta.com>

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. <http://www.exim.go.th/>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. <http://www.bot.or.th>

ศูนย์ข้อมูลการลงทุนไทยในต่างประเทศ. <http://toi.boi.go.th>

ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. <http://www.aec.ditp.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. <http://www.nesdb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. <http://www.boi.go.th/>

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). <http://www.sme.go.th>

Central Intelligence Agency. The World Factbook.

<http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

General Statistics Office of Viet Nam (GSO). <https://www.gso.gov.vn/>

International Monetary Fund (IMF). <http://www.imf.org/>

International Trade Center (ITC). <http://www.trademap.org>

KPMG. <https://home.kpmg.com/>

Ministry of Industry and Trade, Vietnam. <http://www.moit.gov.vn/en/Pages/default.aspx>

Ministry of Planning and Investment (MPI), Vietnam. <https://vietnam.eregulations.org/>

Nations Online. <http://www.nationsonline.org/>

The Heritage Foundation. <http://www.heritage.org/>

Trade Map, International Trade Center (ITC). <http://www.trademap.org/>

Transparency International. <http://www.transparency.org/>

UNCTAD STAT. <http://unctadstat.unctad.org/>

United Nations Development Programme (UNDP). <http://hdr.undp.org/>

United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP).
<http://www.unescap.org/>

United States Census Bureau. <http://www.census.gov/>

United States Department of Agriculture (USDA). <http://www.usda.gov/>

Vietnam Automobile Manufacturers' Association (VAMA). <http://vama.org.vn/en/default.html>

Vietnam Chamber of Commerce and Industry (VCCI). <http://www.vcci.com.vn/>

Vietnam Industrial Parks Investment Promotion (VIPIP). <http://viipip.com/>

Vietnam Investment Review. <http://www.vir.com.vn/>

Vietnam National Textile and Garment Group (VINATEX). <http://www.vinatex.com/>

Vietnam Railways. <http://www.vr.com.vn/>

Vietnam Singapore Industrial Park (VSIP). <http://www.vsip.com.vn/>

Vietnam Textile & Apparel Association (VISTA). <http://www.vietnamtextile.org.vn/>

Vietnam Visa. <https://vietnamvisa.govt.vn/>

World Bank. <http://www.worldbank.org/>

World Economic Forum. <http://www.weforum.org/>

ภาคผนวก 1

ประวัติศาสตร์โดยสังเขปของ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประวัติศาสตร์โดยสังเขปของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประเทศเวียดนามถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีประวัติศาสตร์ที่สามารถย้อนกลับไปได้ยาวนานที่สุดในโลก โดยจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีการค้นพบร่องรอยและหลักฐานของอารยธรรมโบราณซึ่งปรากฏอยู่ในพื้นที่ที่เป็นประเทศเวียดนามปัจจุบันในบริเวณลุ่มแม่น้ำแดง (เวียดนามตอนเหนือ) ซึ่งคาดว่ามีความยาว 25,000 ปี โดยนักประวัติศาสตร์คาดว่าผู้คนอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวถือเป็นกลุ่มคนกลุ่มแรกๆ ที่เริ่มตั้งรกรากในประวัติศาสตร์โลก

ในช่วงราว 2879 ปีก่อนคริสตกาล มีปรากฏหลักฐานของการตั้งอาณาจักรแรกของบรรพบุรุษชาวเวียดนามขึ้น โดยอาณาจักรดังกล่าวเริ่มก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ช่วง 2,879-111 ปีก่อนคริสตกาล จนกระทั่งจักรวรรดิจินได้ขยายอำนาจเข้ามาในดินแดนลุ่มแม่น้ำแดงในช่วงสมัยราชวงศ์ฮั่น (Han Dynasty)

จักรวรรดิจินนั้นได้ทำการรุกรานในดินแดนซึ่งเป็นที่ตั้งของประเทศเวียดนามในปัจจุบันรวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยครั้งแรกเริ่มต้นตั้งแต่ 111 ปีก่อนคริสตกาล จนถึงช่วงปีคริสต์ศักราชที่ 40 เมื่อสามพี่น้องตริง (Trung Sisters) ได้ทำการปฏิวัติและยึดอำนาจเหนือเจ้าเมืองฮั่นที่ปกครองดินแดนเวียดนามเป็นผลสำเร็จและได้ดินแดนกลับมาเป็นเวลาช่วงสั้นๆ เท่านั้น การรุกรานครั้งที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อราชวงศ์ฮั่นได้ส่งแม่ทัพมา หยุน (Ma Yun) มาปลุกระดมและก่อการปฏิวัติสามพี่น้องตริงเป็นผลสำเร็จ หลังจากนั้น ราชวงศ์ฮั่นได้ปกครองดินแดนเวียดนามต่อไปตั้งแต่คริสต์ศักราชที่ 43-544

ต่อมา ปัญหาที่เกิดขึ้นในจักรวรรดิจินสนับสนุนให้นายพลลี นัม เด (Ly Nam De) ทำการปฏิวัติอีกครั้งและตั้งตนขึ้นเป็นกษัตริย์แห่งเวียดนาม อาณาจักรเวียดนามยังคงเป็นเอกราชจากจีนได้จนในปีคริสต์ศักราชที่ 602 จักรวรรดิจินภายใต้ราชวงศ์สุย (Sui Dynasty) ได้เข้ารุกรานอาณาจักรเวียดนามอีกครั้ง (ครั้งที่ 3) และเข้าปกครองได้เป็นผลสำเร็จ โดยต่อมา ราชวงศ์ถัง (Tung Dynasty) ได้เข้ามาปกครองแทนราชวงศ์สุย

ในปี ค.ศ. 938 นายพลโงห์ เกียน (Ngo Quyen) ได้นำทัพเวียดนามเข้าสู่รบกับจักรวรรดิจิน และได้รับชัยชนะ และได้ประกาศเอกราชจากจักรวรรดิจิน โดยราชวงศ์โงห์ได้ปกครองเวียดนามเป็นช่วงเวลาสั้นๆ ก่อนจะมีการเปลี่ยนผ่านราชวงศ์ จนกระทั่งถึงราชวงศ์โฮ (Ho Dynasty) ซึ่งหลังจากกษัตริย์ราชวงศ์โฮขึ้นครองราชย์ได้เพียง 7 ปี จักรวรรดิจินในสมัยราชวงศ์หมิง (Ming Dynasty) ก็ได้ส่งกองกำลังมายึดครองเวียดนามเป็นครั้งที่ 4 ในปี ค.ศ. 1407

ในปี ค.ศ. 1427 เล โหล่ (Le Loi) ได้ทำการปลุกระดมประชาชนต่อต้านราชวงศ์หมิงเป็นผลสำเร็จ และได้อาณาจักรเวียดนามกลับมา หลังจากนั้น ในปี ค.ศ. 1527 นายพล มัค แดง ดั่ง (Mac Dang Dung) ได้ล้มล้างราชวงศ์เลและตั้งตนเป็นกษัตริย์แทน โดยต่อมาในปี ค.ศ. 1588 นายพลตริิน เกี้ยว (Trinh Kiem) ได้ก่อกบฏขึ้นและนำไปสู่สงครามกลางเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1592 นายพลตริิน ได้บุกยึดกรุงฮานอยและฆ่านายพล มัค เป็นการสิ้นสุดราชวงศ์มัค

ในช่วงราชวงศ์ตริิน เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มตริิน และกลุ่มเหงียน (Nguen) ซึ่งเป็นเจ้าเมืองที่ปกครองเมืองต่างๆ ในดินแดนเวียดนามใต้ ส่งผลให้เกิดมีการสู้รบกัน และอาณาจักรเวียดนามก็ถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่ายในช่วงตั้งแต่ ค.ศ. 1651

ชาติตะวันตกนั้นเริ่มเข้ามาในประเทศไทยเวียดนามตั้งแต่ในอดีตแล้ว และชาติที่เข้ามาล่าอาณานิคมในพื้นที่ดินแดนอินโดจีนแห่งนี้ก็คือฝรั่งเศส โดยฝรั่งเศสได้ส่งกองกำลังเข้ามายึดกรุงฮานอยถึง 2 ครั้ง คือ ในปี ค.ศ. 1873 และ ค.ศ. 1882 โดยหลังจากยึดครองดินแดนต่างๆ ในอ่าวตังเกี๋ยแล้ว จึงได้ตั้งพื้นที่ดังกล่าวเป็นอาณานิคม คือ อินโดจีนฝรั่งเศส (France Indochina)

ในช่วงที่เวียดนามตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศฝรั่งเศส กษัตริย์และนายพลเวียดนามหลายคนพยายามยกกำลังต่อต้านสู้รบกับฝรั่งเศส แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จเนื่องด้วย ความแตกต่างในกำลังทัพและอาวุธยุทธโศปกรณ์

การเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองในจีนและรัสเซียที่เกิดขึ้น ได้สร้างกระแสปลุกระดมเพื่อเรียกร้องเอกราชในประเทศไทยเวียดนาม เหงียน อะ ก๊อก (Nguen Ai Quoc) เป็นหนึ่งในแกนนำคอมมิวนิสต์ที่พยายามปฏิบัติการอย่างลับๆ เพื่อเตรียมกองกำลังปฏิวัติในต่างประเทศ จนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้น และญี่ปุ่นได้ส่งกองกำลังเข้ามายึดดินแดนอินโดจีนในปี ค.ศ. 1940 นายเหงียน อะ ก๊อก หรือที่ผู้คนเรียกกันว่านายโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh) ได้กลับเข้ามาในเวียดนามเหนือ และจัดตั้งกองกำลังเวียดมินห์ (Viet Minh Front) เพื่อต่อสู้และเรียกร้องเอกราชจากฝรั่งเศส

หลังจากสงครามโลกจบลงและญี่ปุ่นถอนกำลังออกจากอินโดจีน เกิดช่วงสุญญากาศในการเมืองเวียดนาม นายโฮจิมินห์ได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนเวียดนาม (Democratic Republic of Vietnam: DRV) ขึ้น มีการจัดการเลือกตั้ง และจัดตั้งรัฐสภาขึ้น เพื่อสำหรับทำการร่างรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศสได้นำกำลังกลับเข้ามาอีกครั้ง โดยฝรั่งเศสได้เข้ามายึดในส่วน

ของเวียดนามใต้ ส่งผลทำให้กองทัพเวียดนามเหนือ เปิดฉากสู้รบกับกองทัพฝรั่งเศสอีกครั้งในปลายปี ค.ศ. 1946

สงครามอินโดจีนจึงปะทุขึ้น โดยกองทัพเวียดนามเหนือเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1954 หลังจากนั้น ในการประชุมเจนีวา (Geneva Conference) ในปีเดียวกันนั้น ซึ่งอภิปรายเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการฟื้นฟูสันติภาพในอินโดจีน ได้ข้อสรุปให้มีการแยกเวียดนามออกเป็น 2 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนเวียดนาม (เวียดนามเหนือ) ซึ่งปกครองโดยรัฐบาลคอมมิวนิสต์ของกลุ่มนายโฮจิมินห์ และสหพันธรัฐเวียดนาม (เวียดนามใต้) ซึ่งปกครองโดยรัฐบาลของนายโง่ ดินเหี้ยม (Ngo Dinh Diem) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา

ความวุ่นวายหลังจากการแยกประเทศเกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลทั้งสองฝ่ายต่างได้มีการดำเนินนโยบายเพื่อปราบปรามฝ่ายตรงข้าม โดยรัฐบาลคอมมิวนิสต์ในเวียดนามเหนือ (DRV) ได้ดำเนินนโยบายการปฏิรูปที่ดินประเทศ และมีการประหารผู้คนที่มีความสัมพันธ์กับฝ่ายตรงข้ามไปหลายคน ในขณะที่รัฐบาลนายโง่ ดินเหี้ยม ก็ดำเนินการปราบปรามและประหารผู้ฝักใฝ่คอมมิวนิสต์ในประเทศหลายหมื่นคน

ผลจากนโยบายดังกล่าวนำไปสู่ความตึงเครียดจากทั้งสองฝ่าย กลุ่มกองกำลังทหารคอมมิวนิสต์ในเวียดนามใต้ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในนาม กองกำลังเวียดกง (Viet Cong) เพื่อต่อต้านรัฐบาลนายโง่ ดินเหี้ยม และรุกขึ้นสู้รบกับกองทัพเวียดนามใต้ตามแนวชายแดนเวียดนามกัมพูชา ในขณะเดียวกัน กองทัพเวียดนามเหนือได้เริ่มส่งกองทัพเข้าไปในสปป.ลาวและกัมพูชาหลายหมื่นนายเพื่อสร้างเส้นทางในการเข้าโจมตีเวียดนามใต้

กองกำลังสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการเข้ามาแทรกแซงในดินแดนอินโดจีนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เริ่มทำการปราบปรามกองกำลังเวียดกง และเข้าสู้รบกับกองทัพเวียดนามเหนือในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1961-1963

ความพ่ายแพ้ในสงครามทำให้สหรัฐอเมริกาต้องถอนกำลังออกไปจากเวียดนามใต้ ในปี ค.ศ. 1975 และฝ่ายคอมมิวนิสต์เป็นฝ่ายชนะเหนือกองทัพเวียดนามใต้ในสงครามเวียดนาม เกิดการควมรวมทั้งสองประเทศเข้าด้วยกันภายใต้ชื่อสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam) ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ กองทัพเวียดกงและกองทัพประชาชนเวียดนาม (People's Army of Vietnam) ได้บีบให้รัฐบาลนายโฮจิมินห์ทำการปฏิรูปประเทศไปสู่คอมมิวนิสต์ และได้เปลี่ยนชื่อเมืองไซงอนเป็นเมืองโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City)

หลังจากสงครามเวียดนามจบลง เศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ภาวะตกต่ำ อันเป็นผลจากภาคเอกชนจำนวนมากถอนทุนออกจากประเทศหลังจากที่ประเทศกลายเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 1990 รัฐบาลคอมมิวนิสต์จึงได้มีการผ่านร่างกฎหมายเพื่ออนุญาตให้เกิดการลงทุนโดยภาคเอกชนได้ และในปี ค.ศ. 1992 ได้มีการจัดตั้งรัฐสภาขึ้นมาเพื่อผ่านร่างรัฐธรรมนูญของประเทศขึ้น

ภาคผนวก 2

รายชื่อผู้ประกอบการไทยใน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ	สถานที่
1	Red Bull	Trading	Binh Duong
2	Pataya food industries	Manufacturing (processed food)	Cantho City
3	ซีพี คอร์ปอเรชั่น	Manufacturing (food)	Dong Nai
4	อมตะ คอร์ปอเรชั่น	Building (industry zone)	Dong Nai
5	Mitsubishi electronic (O.E.I.C)	Manufacturing (Electronic equipment)	Dong Nai
6	Star Print	Service (printing and packaging)	Dong Nai
7	CUU Long partners JSC	Manufacturing (bag and plastic product)	Hanoi
8	ABB Limited	Service (power supplier)	Hanoi
9	Apex Vietnam	Service (tour guide and ticket)	Hanoi
10	Bangkok Bank Public	Service (bank)	Hanoi
11	ไทยเบฟเวอเรจ ไทยคอร์ป อินเตอร์เนชั่นแนล	Trading (food and beverage)	Ho Chi Minh City
12	SPY wine cooler Ha Noi - Vung Tau Beer Joint Stock Company	Trading (beverage)	Ho Chi Minh City
13	Golden Elephant restaurant	Service (restaurant)	Ho Chi Minh City
14	Saigon SSK art&frame	Service (art and photo frame)	Ho Chi Minh City
15	L.S. pack	Manufacturing	Ho Chi Minh City
16	Uni Thai logistic	Shipping service	Ho Chi Minh City
17	Acon marketing & research consultant	Service (marketing research)	Ho Chi Minh City
18	Thai Thinh trading service	Trading (chemical and painting)	Ho Chi Minh City
19	Asian Chemical & Engineering	Manufacturing (environment engineer and chemical engineer)	Ho Chi Minh City
20	World-Instrument	Trading (Industry machinery)	Ho Chi Minh City
21	Alcon Vietnam Pharmaceutical	Trading (pharmaceutical)	Ho Chi Minh City
22	ACE corporation	Electrical & Automation Services since	Ho Chi Minh City
23	B.K.K. Cooling & Engineering	Manufacturing (Cooling tower)	Ho Chi Minh City
24	Berli Jucker Public (BJC)	Trading	Ho Chi Minh City
25	Betagen	Manufacturing (yogurt)	Ho Chi Minh City
26	Chance and challenge	Trading	Ho Chi Minh City
27	Engcorp	Service (Construction)	Ho Chi Minh City
28	Pss group (Viet Thai pacific trading)	Manufacturing (industrial product)	Ho Chi Minh City
29	Samyan Seafood restaurant	Service (restaurant)	Ho Chi Minh City
30	Sefar	Manufacturing (fabric)	Ho Chi Minh City
31	Vet product group	Trading (pet product)	Ho Chi Minh City

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ	สถานที่
32	VinaSiam	Service (Banking)	Ho Chi Minh City
33	Amena-air	Manufacturing (air condition)	Ho Chi Minh City
34	Price water house coppers	Service (business consulting)	Hanoi and Ho Chi Minh City
35	เซ็นทรัลรีเทล คอร์ปอเรชั่น	Trading (Department store and retail store)	Hanoi and Ho Chi Minh City
36	Trane Service	Trading (Air condition)	Hanoi and Ho Chi Minh City
37	Unicharm	Trading	Hanoi and Ho Chi Minh City
38	Johnson & Johnson	Trading	Hanoi and Ho Chi Minh City
39	Standard Chartered Bank	Service (banking)	Hanoi and Ho Chi Minh City
40	ธนาคารกรุงเทพ		Hanoi and Ho Chi Minh City
41	Peerapat Technology Public	Manufacturing (chemical and pharmaceutical)	Hanoi, Ho Chi Minh City and Da nang
42	TPC VINA plastic & chemical	Manufacturing (plastic and chemical)	Hanoi, Ho Chi Minh City and Dong Nai
43	TOA	Manufacturing (painting and color)	Hanoi, Ho Chi Minh City, Nha Trang, Can Tho, Binh Duong, Phu Yen and Da nang
44	KPMG	Service (market research)	Hanoi, Ho Chi Minh City and Thanh Hoa
45	ไท่หนยูเนี่ยนโพรเซ่น โปรดัคส์ (TUF)	Manufacturing (processed food)	Long An
46	Food tech	Manufacturing (food equipment)	Long An
47	Hoa Binn Infrastructure Construction Investment Corporation	Service (Industrial zone)	Long An
48	เอสซีจี คอร์ปอเรชั่น	Manufacturing (building material, chemical and paper)	Many places in Vietnam
49	PTT public company limited	Mining (national resource)	Offshore Vietnam South-west
50	Ethophen	Service (clothing store)	Phu Nhuan District
51	Samchai Steel industries	Manufacturing (steel)	Tah Binh district
52	K&H trading – services.	Manufacturing(Aquaculture Products)	Tan Tao industry
53	Thaikk Industry	Manufacturing (Label and tape product)	Tay Nunh
54	Property Care service	Service (building management)	
55	TV direct	Trading	
56	Khao Thai Restaurant	Service (restaurant)	
57	Charoen Somprasong	Manufacturing (Stainless steel)	

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ	สถานที่
58	BD agriculture	Manufacturing (farming equipment and system)	
59	Betagro	Trading (food)	
60	Siam Brothers Cooperation	Manufacturing (rope and net)	
61	Sitto	Manufacturing (fertilizer and plant protection)	
62	Thai Airways	Service (Transportation)	
63	AIS (Super Broadband Network)	Service (Communication network)	
64	Wall technology	Manufacturing (cooling system and cooling room)	
65	Qualitech Public	Service (inspection and quality control industry machine)	
66	Srithai Superware	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	
67	Urai Panich	สีทาอาคาร	
68	Alliance One	ชุดและอุปกรณ์กีฬา PUMA และ ADIDAS	
69	TayNinh Tapioca	แป้งมันสำปะหลัง	
70	Kaiyo	อาหารทะเลแช่แข็ง	
71	Royal Food	ปลากระป๋องสามแม่ครัว	
72	กระทิงแดง	เครื่องดื่มให้พลังงาน	
73	Thai Crop International	ธุรกิจจัดจำหน่ายสินค้า	
74	ไทยนครพัฒนา	ยา : ทิฟฟี ซาร่า แอนดาซิล ฯลฯ	
75	ธนาคาร Vinasiam		

